

АГАТА КРИСТИ

Имението Холоу

Селекта

АГАТА КРИСТИ ИМЕНИЕТО ХОЛОУ

Превод: Маргарита Найденова

chitanka.info

КРАЛИЦАТА НА ДЕТЕКТИВСКИЯ РОМАН

Еркюл Поаро съвсем не е очарован от идеята за аперитив на открито във ветровит есенен ден. Още по-неприятна обаче се оказва инсцениранията драма с младия мъж, проснат артистично край ръба на басейна, жената с револвер в ръка и струйката алена боя, стичаща се във водата.

Известният детектив не очаква подобен род забавление, когато пристига на обяд в имението Холоу...

Ала инсцениранията драма се оказва неопровержима истина.

Изведнъж Поаро осъзнава, че е вперил поглед в човек, прекрачил прага на смъртта...

ГЛАВА I

В ранното петъчно утро, някъде към шест и тридесет, Луси Ангкател отвори широко сините си очи, вече напълно будна, и както винаги невероятно живият ѝ ум незабавно се изпълни с мисли. Чувствайки острата необходимост да поговори с някого, тя избра за целта Мидж Хардкасъл, младата си братовчедка, която беше пристигнала в имението Холоу предишната вечер. Лейди Ангкател се измъкна бързо от леглото, наметна едно неглиже около все още грациозните си рамене и се отправи към стаята на Мидж. Тъй като беше жена със смущаващо бърза мисъл, лейди Ангкател по навик започна въображаемия разговор с Мидж още докато вървеше по коридора.

Разговорът просто продължи по най-естествен начин, когато лейди Ангкател отвори вратата на Мидж.

— ...и така, скъпа, наистина не би могла да отречеш, че почивните дни ще ни създадат известни трудности!

— А? Какво? — изсумтя Мидж, сепната от дълбок сън. Лейди Ангкател отиде до прозореца, отвори капациите, дръпна рязко щорите и бледата светлина на септемврийското утро обля стаята.

— Птички! — забеляза тя, като се взираше с удоволствие през прозореца — Толкова са сладки.

— Какво?

— Във всеки случай поне времето няма да ни създава проблеми. Изглежда ще е хубаво. И това е нещо. Защото, сигурна съм, а и ти не би го отрекла, знаеш колко е неловко, когато няколко души с противоречиви интереси са принудени да стоят затворени вкъщи. Възможно е да поиграят на нещо, но тогава ще стане като миналата година. Горката Герда — никога няма да си простя. След това казах на Хенри, че беше много глупаво от моя страна, но, разбира се, човек трябва да я покани, защото би било много неучтиво да поканим само Джон — все пак това усложнява нещата, а най-лошото от всичко е, че тя е толкова мила — понякога изглежда странно наистина, че толкова

мил човек като Герда е лишен от каквато и да било интелигентност и ако природата е решила по такъв начин да компенсира някои качества, изобщо не намирам, че е постъпила справедливо.

— За какво говориш, Луси?

— За почивните дни, скъпа. За хората, които ще пристигнат утре. През цялата нощ съм мислила за това и ужасно се притеснявам. Мидж, страшно се радвам, че можем да обсъдим въпроса заедно. Ти винаги си била толкова разумна и практична.

— Луси — изпъшка Мидж, — знаеш ли колко е часът?

— Не съвсем точно, скъпа. Знаеш, че никога не обръщам внимание на времето.

— Шест и петнадесет.

— Да скъпа — каза лейди Ангкател без сянка на разкаяние.

Мидж я погледна втренчено.

Колко влудяваща, колко абсолютно невъзможна беше Луси!

„Наистина, мислеше си Мидж, не мога да разбера защо изобщо трябва да я търпим!“

В момента в който си го помисли, тя вече знаеше отговора. Луси Ангкател се усмихваше насреща ѝ. Мидж я погледна и усети нейния неповторим и заплениващ чар, който дори на тази възраст, над шестдесетте, не ѝ изневеряваше. Заради този чар хора от целия свят — чуждестранни владетели, личните им адютанти, висши правителствени служители — бяха понасяли неудобство, раздразнение и смущение. Детинското удоволствие и радост от това, което е направила, беше в състояние да обезоръжи всеки упрек. Луси трябваше само да отвори широко сините си очи, да протегне нежните си ръце и да прошепне:

„О, толкова съжалявам...“ и негодуванието моментално изчезваше.

— Скъпа — каза лейди Ангкател, — толкова съжалявам. Трябваше да ми кажеш!

— Казвам ти сега, но вече е твърде късно. Аз съм напълно будна.

— Божичко, какъв срам! Но ще ми помогнеш, нали?

— За почивните дни? Защо? Какво има?

Лейди Ангкател приседна на ръба на леглото. Мидж си помисли, че само тя бе способна да седи по този начин. Беше ефимерна като някоя фея, кацнала там за минутка.

Лейди Ангкател разпери безпомощно белите си ръце както птичка пърха с крила.

— Идват все хора, които не трябва — имам предвид, че не трябва да бъдат заедно. Иначе всички те са очарователни.

— Кой ще идва?

Загорялата ръка на Мидж отметна гъстата ѝ черна коса от високото чело. В нея нямаше нищо ефирно, нищо, което да напомня за фея.

— Ами Джон и Герда. Само по себе си това е добре. Защото Джон е очарователен и изключително привлекателен. А що се отнася до бедната Герда — всъщност исках да кажа, че трябва да бъдем много мили с нея. Изключително мили.

Подтикната от някакъв смътен инстинкт за покровителство, Мидж каза:

— Е, хайде, не е толкова лоша.

— О, скъпа тя е трогателна. Тези нейни очи. Изглежда, като че ли никога не разбира нито дума от това което ѝ говориш.

— Не разбира — каза Мидж — само когато ти ѝ говориш, а човек не може да ѝ се сърди за това, Луси. Мислите ти текат толкова бързо, че речта ти прави удивителни скокове, за да ги настига. Човек просто губи връзката.

— Съвсем като маймуна — разсеяно отбеляза лейди Ангкател.

— Кой друг освен семейство Кристоу ще пристигне? Хенриета, предполагам?

Лицето на лейди Ангкател светна:

— Да. Чувствувам, че тя ще ми бъде истинска опора. Винаги е такава. Хенриета е страшно мил човек — изцяло, а не само на повърхността. Много ще ни помогне с бедната Герда. Миналата година беше направо чудесна. Когато играехме на стихчета или думи, или цитати — вече не помня на какво точно, всички бяхме свършили и ги четяхме, а изведнъж се оказа, че бедната мила Герда дори не е започнала. Тя дори не знаеше на какво играем. Беше ужасно, нали, Мидж?

— Изобщо не мога да разбера защо тук идват хора — отговори Мидж. — С цялото това умствено напрежение, с игрите и твоя странен начин да разговаряш, Луси.

— Да скъпа, сигурно сме непоносими... Сигурно винаги сме били непоносими за Герда. Често съм си мислила, че ако тя имаше малко повече смелост, щеше да стои далеч от нас.

Но както и да е, тогава бедното същество беше толкова объркано... Изглеждаше направо смазана. А Джон беше толкова ужасно нетърпелив. Аз просто не можех да измисля начин да оправя нещата. Тогава бях толкова благодарна на Хенриета. Тя се обърна към Герда и я попита за пуловера, който носеше — ужасна дреха в избеляло зелено, като че ли взет от някоя разпродажба — и Герда изведнъж грейна. Изглежда тя си го беше плела. Хенриета я попита за плетката и Герда изглеждаше толкова горда и щастлива. Това исках да ти кажа за Хенриета. Тя винаги прави нещо такова. Просто ѝ идва отръки.

— Умее да се справя с проблеми — бавно каза Мидж.

— Да. И знае какво да говори.

— Тя не само говори, но и действа, Луси. Знаеш ли, че Хенриета наистина е оплела онзи пуловер? — каза Мидж.

— О, наистина ли, скъпа? — Лейди Ангкател гледаше сериозно. — И го облича?

— Да. Хенриета довежда нещата докрай.

— Ужасен е, нали?

— Съвсем не. Стоеше ѝ много добре.

— О, да разбира се. Точно това е разликата между тях двете. Хенриета прави добре всичко, с което се заложи. Тя влага разум почти във всичко, както и в собствения си живот. Трябва да ти кажа Мидж, че ако някой успее да се справи с почивните дни, това ще бъде Хенриета. Тя ще бъде любезна с Герда, ще обърне внимание на Хенри, ще поддържа добро настроение у Джон и много ще ни помогне с Дейвид.

— Дейвид Ангкател?

— Да. Той току-що пристигна от Оксфорд, а може би от Кеймбридж? Момчетата на тази възраст са толкова трудни, особено когато са с интелектуални наклонности. Дейвид е изявен интелектуалец. На човек му се ще да поотложат интелектуалните си изяви, докато поотраснат. Сега те винаги ти се мръщят, гризят си ноктите, имат прекалено много пъпки, а понякога и адамови ябълки. Или изобщо не говорят, или викат и противоречат на всички. Все пак аз вярвам на Хенриета. Тя е много тактична и задава точно тези

въпроси, които трябва. Уважават я като скулптор, особено когато не дяла животни или глави на деца, а се занимава със съвременно изкуство — като онзи любопитен предмет от гипс и метал, който беше показала на миналогодишното изложение на младите художници. Доста осезателно ми напомняше на подвижна стълба. Казваше се „Извисяваща се мисъл“ или нещо от този род. Точно такива неща впечатляват момчета като Дейвид... макар аз да ги намирам за доста глупави.

— Скъпа Луси!

— Но някои от работите на Хенриета са доста добри. Например „Плачещата“.

— Мисля, че Хенриета е наистина талантилива. Освен това е много мил и приятен човек — каза Мидж.

Лейди Ангкател се изправи и отново застана до прозореца като си играеше разсеяно с шнура на щорите.

— Чудя се защо жълъди? — измърмори тя.

— Жълъди ли?

— На шнура. Като ананасите по вратите. Сигурно има някаква причина. Защото спокойно би могло да бъде шишарка или круша, но винаги е жълъд. Жълъд — „Дума с пет букви, храна за свине“ — така пишат в кръстословиците. Много любопитно.

— Не се отвличай, Луси. Дойде, за да разговаряме за почивните дни и аз не виждам за какво толкова се тревожиш. Ако успееш да попречиш на игрите, ако се опиташ да говориш смислено на Герда, а Хенриета се постарее да укроти интелектуалния Дейвид, къде е проблемът тогава?

— Има още нещо, скъпа — ще дойде и Едуард.

— О, Едуард — каза Мидж и замълча за секунда. След това тихо попита:

— Защо, за бога го покани?

— Не съм го канила Мидж. Просто така стана. Той се самопокани. Изпрати телеграма да попита дали бихме го приели. Знаеш какъв е Едуард, колко е чувствителен. Ако му бях отговорила „Не“, сигурно никога повече не би пожелал сам да дойде. Такъв си е.

Мидж бавно поклати глава. „Да — мислеше си тя, — Едуард е точно такъв.“ За момент лицето му, което ѝ беше много скъпо, изплува

пред погледа ѝ. В него имаше нещо от неуловимия чар на Луси — деликатно, неуверено, иронично...

— Милият Едуард — каза Луси, сякаш откликвайки на мислите на Мидж. Тя продължи нетърпеливо:

— Ех, ако Хенриета решише да се омъжи за него. Тя е много привързана към него, така е. Ако можеха да прекарат няколко дни тук заедно, без Кристоу... Джон Кристоу винаги е оказвал много неблагоприятен ефект върху Едуард. Джон, ако разбираш какво искам да кажа, става все *по-такъв*, докато Едуард пък става все по-малко такъв. Разбираш ли?

Мидж отново кимна.

— А не мога да се отърва от Кристоу, защото всичко е организирано отдавна, а чувствавам, че ще ни бъде трудно, Мидж. С Дейвид, който се мръщи и си гризе ноктите, с усилието Герда да не се чувства отхвърлена и с Джон, който е с такова мажорно настроение, а скъпият Едуард — толкова минорен...

— Съставните части на пудинга не обещават нищо добро — промърмори Мидж.

Луси ѝ се усмихна.

— Понякога — каза тя замислено — нещата сами се подреждат много просто. Поканих криминалиста да обядва с нас в неделя. Това ще ни разсее малко, не намираш ли?

— Какъв криминалист?

— Прилича на яйце — обясни лейди Ангкател. — Разследваше някакъв случай в Багдад, когато Хенри беше правителствен пълномощник там. Или може би беше след това? Бяхме го поканили на обяд заедно с други служители на посолството. Спомням си, че беше облечен с бял костюм, с някакво розово цвете в бутониерата и с черни лачени обувки. Не помня много от разговора, защото никога не съм смятала за интересно кой кого е убил. След като човек вече е мъртъв, причината няма кой знае какво значение, а да вдигаш шум около това изглежда страшно глупаво...

— Да не би да има някакво престъпление тук, Луси?

— О, не, скъпа. Просто той е отседнал в една от онези смешни нови вилички, нали ги знаеш — дето главата ти се чука в разни греди, с много добра канализация, но с ужасни градинки. Хората от Лондон харесват точно такива неща Мисля, че в другата живее някаква

актриса. Те не живеят постоянно тук като нас. Все пак смятам — лейди Ангкател говореше и се движеше безцелно из стаята, — че това им харесва. Мидж, скъпа, толкова мило от твоя страна, че ми помогна.

— Не виждам в какво толкова съм ти помогнала.

— Наистина ли? — Луси Ангкател изглеждаше изненадана — Сега си поспи хубаво и недей да ставаш за закуската, а когато станеш, можеш да бъдеш отново толкова нетактична колкото ти се иска.

— Нетактична? — учуди се Мидж. — Но защо? — засмя се тя. — А, ясно! Колко си проникателна, Луси. Може би ще се възползувам от съвета ти.

Лейди Ангкател се усмихна и излезе. Докато минаваше край отворената врата на банята, тя зърна чайника и газовия котлон и я осени една идея. Знаеше, че хората обичат чай, а щяха да минат часове преди някой да потърси Мидж. Ще й направи чай. Тя сложи чайника и продължи надолу по коридора.

Спря пред вратата на съпруга си и натисна дръжката, само че сър Хенри Ангкател добре познаваше своята Луси. Той беше изключително привързан към нея, но предпочиташе никой да не нарушава сутрешния му сън. Вратата беше заключена.

Лейди Ангкател продължи и влезе в своята стая. Щеше й се да се бе посъветвала с Хенри, но това можеше да стане и по-късно. Тя застана до отворения прозорец, погледа навън няколко секунди, след което се прозя. Мушна се в леглото си, положи глава на възглавницата и след две минути вече спеше като дете.

Чайникът в банята продължаваше да ври...

— Още един чайник, мистър Гаджън — каза прислужницата Симънс.

Икономът поклати посивялата си глава. Той взе изгорелия чайник от Симънс, влезе в килера и извади нов от дъното на шкафа за чинии, където имаше запас от половин дузина чайници.

— Ето, мис Симънс. Милейди изобщо няма да разбере.

— Милейди често ли прави такива работи? — попита Симънс.

Гаджън въздъхна.

— Милейди — каза той — е едновременно много добросърдечна и много разсеяна, ако разбирате за какво говоря. В тази къща — продължи той — аз се грижа нищо да не разтревожи или разстрои милейди.

ГЛАВА II

Хенриета Савърнейк откъсна парченце глина, оваля го със сръчни движения, придаде му необходимата форма и го прилепи към главата. До слуха ѝ долиташе малко пискливият глас на момичето, който обаче не пречеше на мислите ѝ.

— Наистина смятам, мис Савърнейк, че бях съвсем права! Направо му казах: „Точно така щом смяташ да се държиш по този начин!“ Защото, мис Савърнейк, мисля, че едно момиче не трябва да позволява такива работи, ако разбирате какво искам да кажа. „Не съм свикнала, му казвам, да ми се говори по този начин и мога да ти кажа, че сигурно имаш отвратително подсъзнание!“ Човек не бива да е неучтив, но смятам, че имах право да му река така, не намирате ли, мис Савърнейк?

— Напълно! — разпалено потвърди Хенриета и всеки, който я познаваше от близо, би се досетил, че не е слушала много внимателно разказа на момичето.

— Казах му: „И ако жена ти говори такива работи, аз нямам никаква вина за това!“ Мис Савърнейк, не мога да разбера как става така, че където и да отида, винаги си навличам неприятности, без да имам вина. Сигурна съм в това. Мъжете са толкова влюбчиви, нали знаете? — Моделът се изкиска кокетно.

— Истинско безобразие — изрече Хенриета с полупритворени очи, докато си мислеше: „Чудесно. Как хубаво се сливат двете повърхности — тази под клепача и другата от челото. Но ъгълът на челюстта не се получава... Трябва да го изстържа и да го направя отново. Нещо ми убягва.“

През това време топлият ѝ и изпълнен със съчувствие глас казваше:

— Сигурно ти е било много тежко.

— Намирам ревността за нечестна и толкова ограничена, нали ме разбирате, мис Савърнейк. Чиста завист, само защото някой изглежда по-добре от теб и е по-млад.

— Да, разбира се — разсеяно се съгласи Хенриета, която работеше върху челюстта.

Още преди години се беше научила да изолира напълно съзнанието си. Тя можеше да играе бридж, да води смислен разговор, да пише писмо, без да ангажира мисълта си.

Сега бе изцяло завладяна от стремежа да види как изпод пръстите ѝ се ражда главата на Навзикая^[1], като леко злобната струйка на бръщолевенето, която извираше от тези прелестни детски устни, не можеше да проникне в заключеното ѝ съзнание. Поддържаше разговора без усилие. Беше свикнала с приказливи модели.

Истинските професионалистки съвсем не се влияеха от принудителното бездействие, докато аматьорките се смущаваха и често пъти изпадаха в многословни откровения. Една незначителна част от съзнанието на Хенриета слушаше и отговаряше, а някъде от много далеч се обаждаше истинската Хенриета „Просто, подло, злобно същество, но какви очи... Какви възхитителни очи...“

Тя остави момичето да приказва докато работеше върху очите. Щом стигне до устата ще ѝ каже да млъкне. Чудно как може от тези съвършени устни да се излива такава злост.

„По дяволите! — ядоса се в себе си Хенриета — Развалих дъгата на веждата. Какво става за бога? Много съм подсилила костта — тя е тънка а не масивна.“

Изправи се, като намръщено местеше поглед от мъртвата глина към живото същество.

Дорис Сандърс продължаваше:

— Добре, викам аз, не виждам защо мъжът ти да не ми направи подарък, щом като иска. Освен това казвам, не е необходимо да ми правиш такива намеци. Гривната беше толкова хубава, мис Савърнейк, наистина много сладка. Вярно, че горкият човек не можеше да си я позволи, но беше много мило от негова страна и аз със сигурност няма да я върна!

— Разбира се, че няма — измърмори Хенриета.

— Не че е имало нещо между нас — нещо неприлично, искам да кажа — нищо такова, естествено.

— Да сигурна съм, че не би могло да има... — отговори Хенриета. Лицето ѝ се проясни. Следващият половин час тя работи настървено. Глината се размазваше по лицето и косата ѝ, докато я

отмяташе назад с нетърпелива ръка. Очите ѝ бяха заслепени от ожесточено желание. Беше близо... почти го беше уловила... Само още няколко часа и агонията ѝ щеше да свърши — тази агония, която я беше сграбчила в лапите си през последните десетина дни.

Навзикая — тя самата се беше превърнала в Навзикая, беше ставала с Навзикая, беше закусвала с Навзикая и беше излизала навън с Навзикая. Беше кръстосвала развълнувано улиците, изпаднала в състояние, граничещо с нервно разстройство, без да вижда нищо, освен смътно витаещото пред очите ѝ прекрасно лице.

Беше разговаряла с професионални модели, приемаше и отхвърляше класическия тип, за да остане пропита от дълбоко неудовлетворение...

Тя искаше нещо, което да ѝ помогне да роди началото, което да даде живот на почти оформената ѝ представа. Изминаваше огромни разстояния и с радост приветствуваше физическата умора. Безкрайният неутолим копнеж да зърне това нещо я прищпорваше до изтощение...

Вървеше като сляпа. Не забелязваше нищо около себе си. През цялото време се напрягаше, напрягаше се да види желаното лице... Чувствуваше се отпаднала болна и нещастна...

И тогава съвсем неочаквано, видя своя блян. Видя Навзикая! В автобуса на който се беше качила безцелно, очите ѝ съзряха Навзикая — детския овал на лицето, полуотворените устни и очите — прекрасни, блуждаещи и празни.

Момичето натисна звънеца и слезе. Хенриета я последва. Вече беше съвсем спокойна и делова. Беше намерила това което искаше — агонията на безрезултатното търсене беше свършила.

„Извинете, че ви заговарям така. Ще ви кажа направо — аз съм скулптор и главата ви е точно това което търся.“

Беше дружелюбна чаровна завладяваща — както винаги, когато искаше нещо. Дорис Сандърс се бе колебала малко притеснена и едновременно поласкана.

„Всъщност не зная, не съм сигурна. Щом като става дума само за главата. Разбира се, аз никога не съм правила такива работи?“

Колебание в допустимите граници, деликатно подпитване за финансовата страна на въпроса.

„Разбира се, настоявам да приемете възнаграждение като професионален модел.“

И ето я Навзикая, седнала на подиума, щастлива от мисълта, че прелестите ѝ ще бъдат увековечени (макар да не харесваше особено работите на Хенриета, разпръснати из ателието) и наслаждаваща се на възможността да говори за себе си пред толкова внимателен и изпълнен със съчувствие слушател.

На масата, встрани от подиума бяха оставени очила. Беше признала на Хенриета, че е силно късогледа и че без тях почти нищо не вижда, но заради суетата си ги слагаше колкото се може по-рядко и предпочиташе да се движи полусляпа. Хенриета ѝ беше кимнала разбиращо. Вече знаеше причината за прекрасния блуждаещ поглед.

Времето минаваше. Хенриета остави инструментите си и широко протегна ръце.

— Готово. Свърших. Надявам се, че не си много уморена?

— Не, благодаря ви, мис Савърнейк. Беше много интересно. Наистина ли свършихте? Толкова бързо?

Хенриета се засмя.

— Не, всъщност още не. Ще трябва да поработя още малко, но ти няма да си ми необходима повече.

Момичето бавно слезе от подиума. Сложи си очилата и изведнъж сляпата невинност и неуловимият чар на лицето ѝ изчезнаха. На тяхно място се настани една обикновена сладникава хубост.

Тя застана до Хенриета и погледна глинената фигура.

— О... — гласът ѝ беше изпълнен с колебание и разочарование. — Май не прилича много на мен?

— Не. Това не е портрет — усмихна се Хенриета.

Едва ли можеше изобщо да се говори за прилика. Имаше нещо в разположението на очите и в линията на скулите — в тях Хенриета беше видяла същината от представата си за Навзикая. Това не беше Дорис Сандърс, а едно сляпо момиче, за което би могло да се напише поема. Устните бяха полуотворени като на Дорис, но не бяха нейните. Тези устни биха изричали други думи и мисли, а не мислите на Дорис...

Чертите бяха само загатнати. Това беше споменът за Навзикая, а не живото момиче...

— Предполагам — колебливо каза мис Сандърс, — че като свършите, ще изглежда по-добре. Наистина ли повече не се нуждаете от мен?

— Не, благодаря ти — каза на глас Хенриета, като в същото време си помисли: „И слава богу!“ — Беше направо великолепна. Много съм ти благодарна.

Тя изкусно се отърва от Дорис и се върна да си направи кафе. Беше ужасно уморена, но щастлива и спокойна.

„Сега отново съм нормален човек“ — с благодарност си помисли тя.

Изведнъж в мислите ѝ изплува Джон.

„Джон — изрече наум името му тя. Топлина обля страните ѝ и сърцето ѝ подскочи от внезапно вълнение. — Утре отивам в имението Холоу и ще видя Джон...“

Беше се отпуснала неподвижно на дивана и отпиваше от горещото силно кафе. Изпи три чаши и почувствува, че жизнеността ѝ се възвръща. Мислеше си, че е хубаво отново да си нормално човешко същество, да не си тласкан от неудовлетвореност и безпокойство, да не бродиш нещастно по улиците със страстния копнеж да откриеш нещо, без самият да знаеш какво!

Сега оставаше само упорит труд, но какво значение имаше това?

Тя стана остави празната чаша и се върна при Навзикая. Загледа се в нея и между веждите ѝ започна бавно да се прокрадва недоволна бръчица. Не беше... Не беше съвсем...

Какво не беше наред?

Слепи очи.

Слепи очи, които бяха по-красиви от зрящите... Очи, които разкъсват сърцето ти със слепотата си... Беше ли го уловила или не?

Да, но беше уловила и нещо друго, за което не си беше дала сметка. Като форма всичко беше наред. Но откъде се взе това неуловимо коварно излъчване?

Нещо внушаваше определено обикновена човешка злоба. Не беше се вслушвала и все пак по някакъв начин тази злоба беше достигнала нейното съзнание, а ръцете ѝ я бяха предали на глината.

Нямаше да може, да, знаеше, че няма да може да я прогони...

Хенриета рязко се обърна. Може би просто си въобразяваше? Разбира се, че беше така. На сутринта щеше да се чувствава по-

различно. Порази я мисълта колко уязвим може да е човек.

Все още намръщена, Хенриета отиде до другия край на ателието и спря пред фигурата на „Богомолката“.

Тя беше наред. Беше съхранила за векове това чудесно парче крушово дърво.

Огледа го критично. Да, без съмнение беше добро. Най-доброто нещо, което беше правила от много време. Беше предназначено за Международната група. Един наистина много ценен експонат.

Беше успяла с него — смиреннието, силата на врата, превитите рамене, леко повдигнатото лице без черти на индивидуалност — обожанието заличава личността.

Да — смиреност, обожание — и най-накрая онази посветеност, която вече прекрачва границата — идолопоклонничеството...

Хенриета въздъхна. Само Джон да не се бе ядосал толкова. Този гняв я беше стреснал. Беше разбрала нещо ново за него чрез гнева му, нещо, което според нея самият той не знаеше.

„Не можеш да я изложиш“ — беше отсякъл той.

„Ще го направя“ — бе отсякла и тя.

Бавно се приближи до Навзикая. Не виждаше нещо, което да не може да се оправи. Напръска я с вода и я зави с мокри парцали. Трябваше да остане така до понеделник или вторник. Нямаше за какво да бърза — всичко необходимо беше направено, формата се бе получила. От нея се искаше само търпение.

Очакваха я три щастливи дни с Луси, Хенри, Мидж и Джон!

Тя се прозя и се опъна с удоволствието, с което котката протяга всичките си мускули. Изведнъж я налегна огромна умора.

Взе една гореща вана и си легна. Опъна се на гръб и се втренчи в звездното небе през капандурата. Оттам очите ѝ се спряха на малката лампа, която единствена оставаше да свети постоянно и която озаряваше стъклената маска — една от първите ѝ работи. „Доста банално, мислеше си тя. Просто нищо особено. Добре, че човек се развива...“

А сега заспивай! Кафето я държеше будна, само ако тя предварително беше решила така.

Много отдавна се беше научила сама да призовава забравата.

Подбираш мислите си, без да се задълбочаваш в тях, просто ги пропускаш през себе си, никаква концентрация... Само ги оставяш да

текат необезпокоявано.

Навън някой форсираше двигател, отнякъде се носеше дрезгав смях. Звучите се смесваха с потока на съзнанието ѝ.

Колата, мислеше си тя, реве като тигър... жълто и черно... ивици като на листа — листа и сенки... гореща джунгла, после надолу по реката, широка тропическа река, към морето, корабът се готви за отплаване... прегракнали викове за сбогуване... двамата с Джон са на палубата, заминават... синьото море и отново двамата в салона, тя му се усмихва през масата, като вечерята в Мезон Доре... Бедният Джон, толкова е ядосан! Навън в нощта... и колата, включва плавно скоростите... без усилие се понася по пътя, извън Лондон... край Шовъл Даун... дърветата, тя обича дървета... Холоу... Луси... Джон... Джон... синдрома на Риджуей... милият Джон...

Тя постепенно изпадна в блажена забрава.

Изведнъж остро се сепна от някакво натрапчиво чувство за вина. Нещо, което трябваше да направи, а то ѝ се бе изплъзнало.

Навзикая?

Хенриета неохотно стана от леглото. Запали осветлението, отиде до стойката, смъкна парцалите и ахна. Това не беше Навзикая, а Дорис Сандърс!

Прониза я остра болка. Умоляваше себе си: „Мога да я оправя, сигурна съм, че мога да я оправя...“

„Глупости — обади се истинската Хенриета. — Знаеш много добре какво трябва да направиш.“

Защото ако не го направеше сега, веднага — утре нямаше да има смелостта. Все едно унищожаваш собствената си плът и кръв. Ужасно боли!

Може би така се чувствава котката, когато трябва да убие уродливото си котенце, разсъждаваше Хенриета.

Пое дълбоко дъх и се вкопчи в глината. Мачкаше, извиваше и я свличаше от арматурата — голяма кална буца, която запокити в коритото с останалата глина.

Хенриета остана права, като гледаше изцапаните си от глината ръце, все още задъхана от острата, пронизваща болка. След това бавно почисти ръцете си.

Върна се в леглото умиротворена, но със странното чувство на празнота.

„Навзикая, с тъжно примирение си мислеше Хенриета, вече я няма. Родила се, беше осквернена и умря. Странно — продължи мисълта си тя — как в теб проникват неща, без да разбереш.“

Тя не беше слушала бръщолевенето на Дорис, но дребнавата и злобна душица се беше промъкнала в съзнанието ѝ и беше достигнала Навзикая. А сега от Навзикая-Дорис беше останала само глина — суровият материал, от който щеше да се роди нещо друго.

„Това ли е смъртта? — сънливо се питаше Хенриета — А това, което наричаме личност, е само форма отпечатък на нечия мисъл. Но чия? На господ ли?“ Нали това беше идеята на Пер Гинт?

*„Къде съм аз — мъжа, човека жив?
Със знака господен на своя лик?“*

Дали и Джон се чувствуваше така? Онази вечер беше толкова уморен и обезверен. Синдромът на Риджуей... В нито една от тези книги не пишеше кой е Риджуей! Глупаво, защото ѝ се щеше да знае... Синдромът на Риджуей.

---

[1] У Омир — красивата дъщеря на царя на феаките Алкиной и на Арета. — Б. ред. ↑

ГЛАВА III

Джон Кристоу беше в кабинета си с предпоследната си пациентка за тази сутрин. Състрадателният му поглед я насърчаваше да излага обстойно своите оплаквания. От време на време ѝ кимаше разбиращо с глава, задаваше въпроси, даваше препоръки. Приятна топлина обливаше страдалката. Доктор Кристоу беше наистина чудесен. Толкова загрижен и внимателен. Нужно е просто да поговориш с него и вече започваш да се чувствуваш по-добре.

Доктор Кристоу взе празна рецепта и започна да пише. По-добре да ѝ даде нещо разслабително. Може би това ново американско лекарство — увито в целофан и приятно оцветено в бледо розово. Скъпо наистина и трудно се намира, защото не всеки аптекар се запасяваше с него. Вероятно щеше да ѝ се наложи да прескочи до аптечката на Уордър Стрийт. Щеше да ѝ се отрази добре — може би ще я освежи за един-два месеца, после ще измисли нещо друго. Нищо не можеше да направи за нея. Не можеше да ѝ помогне, че е с разклатено здраве. Нямахте за какво да се хване. Не като при старата Грабтри...

Отегчителна сутрин. Добра от финансова гледна точка, но нищо друго. Господи, колко беше уморен! Уморен от болнави жени и техните оплаквания. Успокоителни, приспивателни — все едно и също. Понякога се чудеше дали изобщо си струва. Но винаги в такива случаи си припомняше болницата „Св. Кристофър“ или дългите редици болнични легла в отделението „Маргарет Расъл“ и беззъбата усмивка на мисис Грабтри.

Разбираха се добре двамата. Тя беше истински борец, не като отпуснатата дебелана от съседното легло. Тя беше на негова страна, искаше да живее, макар че един господ знаеше защо, като се има предвид бордея, в който живееше, съпруга, който пиеше и цял орляк палави деца. Трябваше да работи денонощно, да търка безкрайно много подове в безкрайно много канцеларии. Непрестанен черен труд и толкова малко радости! Но тя искаше да живее, радваше се на

живота също като него. Тя не се наслаждаваше на евентуалните житейски радости, а на самия живот, на радостта да съществува. Нещо любопитно и трудно обяснимо. Помисли си, че трябва да поговори с Хенриета за това.

Изправи се, за да изпрати пациентката си до вратата. Изпроводи я с топло, окуражително ръкостискане. Гласът му също беше окуражаващ, изпълнен с искрен интерес и съчувствие. Тя напусна кабинета възродена и почти щастлива. Доктор Кристоу беше толкова внимателен!

Доктор Кристоу обаче я забрави веднага, щом вратата се затвори след нея. Той едва я беше забелязал, дори и когато беше пред него. Просто си беше свършил работата, съвсем автоматично. Но въпреки че тя почти не се беше докоснала до съзнанието му, той беше изразходвал сили. Това беше естествената реакция на лечителя и той усещаше в себе си празнотата на изчерпаната енергия.

„Господи, колко съм уморен“ — отново си помисли той.

Оставаше още само една пациентка, а след това го очакваше удоволствието от края на седмицата. Тази мисъл подобри настроението му. Позлатени листа, обагрени с червено и кафяво, мекият влажен аромат на есента, пътят надолу през гората, огньовете, Луси — това толкова удивително и чаровно създание — с нейния чудат и нестандартен ум. Не би заменил Хенри и Луси с никакви други домакини в Англия. А Холоу беше най-приятният дом, който знаеше. В неделя ще се разходи в гората с Хенриета. Ще се изкачат до билото, чак до самия хребет. Докато върви с Хенриета, ще забрави всички болни хора на света. Слава богу, помисли си той, че Хенриета никога не боледува.

Изведнъж му стана смешно: „Всъщност тя никога няма да ми каже!“

Оставаше още една пациентка. Трябваше да натисне звънеца на бюрото си, но, неизвестно защо, той отлагаше този момент. А вече беше закъснял. Горе обядът сигурно е готов. Герда и децата го очакват. Трябва да се размърда. Но той остана неподвижен. Толкова беше уморен, ужасно уморен.

Тази умора се беше настанила в него отскоро. Тя беше в основата на непрекъснато растящата му раздразнителност, която той съзнаваше много добре, но срещу която не можеше да направи нищо. Горката

Герда, трябваше да се примирява с толкова много неща. Само да не беше толкова покорна — винаги готова да се признае за виновна, макар много често вината да беше негова! Имаше дни, в които всичко, което кажеше или направеше Герда, го дразнеше. Но дълбоко в себе си той знаеше, че най-силно го дразнят нейните добродетели. Причина за лошото му настроение бяха нейното търпение, самопожертвувателност и вечната ѝ готовност да се подчинява на неговите желания. Тя никога не негодуваше от безпричинните му избухвания, никога не се опитваше на наложи своето мнение, нито да отстои своя позиция.

(„Добре де, нали затова се ожени за нея? От какво се оплакваш тогава? След онова лято в Сан Мигел...“)

Интересно наистина — всичко, което го дразнеше в Герда, той страстно копнееше да открие в Хенриета. Това, което го дразнеше в Хенриета (не, дразнеше не беше точната дума, Хенриета просто го ядосваше), това, което го ядосваше, беше непоколебимата ѝ честност към него. А това бе толкова различно от отношението ѝ към света като цяло. Веднъж ѝ беше казал:

„Ти си най-големият лъжец, когото някога съм познавал.“

„Може би.“

„Готова си да говориш на хората само това, което искат да чуят.“

„Това винаги ми е изглеждало много по-важно.“

„По-важно, отколкото да кажеш истината?“

„Много повече.“

„Тогава защо, господи, не ме излъжеш поне веднъж?“

„Наистина ли го желаеш?“

„Да“

„Съжалявам, Джон, но не мога да го направя.“

„Предполагам, че много често знаеш какво искам да чуя.“

Хайде сега, не трябва да започва да мисли за Хенриета. Ще я види още този следобед. Това, което трябва да направи сега, е да се заеме с работата си. Да натисне звънеца и да прегледа тази проклета жена. Още едно болно същество! Частица истинско страдание и всичко останало — хипохондрия! А защо да не се радва на лошото си здраве, щом може да си плати за това? Тя беше пълната противоположност на мисис Грабтри.

Той продължаваше да седи неподвижно. Беше страшно уморен, струваше му се от векове. Цялото му същество беше изпълнено от едно

желание.

Внезапно в съзнанието му изплува мисълта: „Искам да си отида у дома.“

Почти се вцепени от изненада. Откъде беше дошло това желание? И какво означаваше? Дом? Той никога не беше имал истински дом. Родителите му бяха живели колкото в Англия, толкова и в Индия и цял живот го бяха възпитавали разни лели и чичовци. Една неделя тук, една неделя там. Първият му постоянен дом беше тази къща на Харли Стрийт.

Това ли беше домът му? Той поклати глава. Не, не беше. Научният му интерес се пробуди. Какво означаваше този израз, така неочаквано нахлул в съзнанието му?

„Искам да си отида у дома.“

Трябваше да има нещо зад него.

Той притвори очи и се опита да стигне до същината му. Пред очите му изплува блестящата синева на Средиземно море, палмите и кактусите, усещаше прашния дъх на горещото лято и хладната ласка на водата Сан Мигел!

Това го стресна и обърка. От години не се беше сещал за Сан Мигел. Знаеше, че не иска да се върне там. Сан Мигел принадлежеше на миналото.

Оттогава бяха изминали дванадесет... четиринадесет... не, петнадесет години. Беше постъпил правилно! Решението му беше абсолютно правилно! Беше лудо влюбен във Вероника, но нищо нямаше да се получи. Вероника щеше да го обсеби целия. Тя беше пълен егоист и не го криеше. Вероника беше заграбила всичко, което искаше, но него не успя! Изплъзна ѝ се. Лошо постъпи с нея. Чисто и просто я заряза! Но истината беше, че Вероника никога нямаше да му позволи да живее своя собствен живот. Тя виждаше Джон само като придатък към себе си.

Вероника беше безкрайно учудена, когато Джон отказа да замине с нея за Холивуд.

Беше му заявила с надменен тон: „Ако наистина държиш да бъдеш лекар, предполагам, че би могъл и там да получиш научна степен, въпреки че не е необходимо. Имаш от какво да живееш, а и аз ще получавам купища пари.“

На което той ѝ бе отвърнал разпалено:

„Но аз държа на професията си и възнамерявам да работя с Радли.“

Неговият ентузиазизиран младежки глас беше изпълнен със страхопочитание.

Вероника го бе погледнала с пренебрежение:

„Онова смешно и надутото старче?“

„Онова смешно и надутото старче — ядно й бе отвърнал Джон — е автор на един от най-ценните изследователски трудове върху болестта на Прат...“

Тя го бе прекъснала:

„На кого му пука за болестта на Прат?“

След това му бе говорила за прекрасния калифорнийски климат и за удоволствието да пътуваш по света. Накрая бе казала:

„Няма да ми хареса без теб. Желая те, Джон, имам нужда от теб.“

А след това той й бе направил (най-изумителното, според Вероника) предложение — да зареже Холивуд, да се оженият и да заживеят в Лондон.

Това я бе развеселило, но тя остана твърда. Обичала го, трябвало да се оженият и да заминат заедно за Холивуд. Тя нямаше никакви съмнения по отношение на красотата си и нейната сила.

Оставаше му само едно. Писа й и развали годежа. Беше страдал горчиво, но знаеше, че постъпва правилно. Върна се в Лондон и започна работа с Радли, а след една година се ожени за Герда, която по нищо не приличаше на Вероника.

Вратата се отвори и секретарката му, Берил Колинс, влезе.

— Мисис Фористър очаква да я приемете.

— Знам — кратко й отговори той.

— Помислих, че може да сте забравили.

Тя прекоси стаята и излезе от другата врата. Очите на Кристоу я последваха. Съвсем обикновено момиче, но изключително способна. Вече шест години не беше допуснала нито една грешка. Никога не беше я виждал забързана, смутена или разтревожена. Имаше черна коса, смугловато лице и упорита брадичка. Нейните ясни и сиви очи оглеждаха доктор Кристоу и останалия свят с неизменен безчувствен поглед.

Беше искал съвсем обикновена и делова секретарка и сега имаше съвсем обикновена и делова секретарка, но понякога Джон Кристоу

изпитваше необяснимо огорчение. По всички правила на сцената и на литературата Берил трябваше да му бъде безнадеждно предана. Такова нещо обаче нямаше. Не съществуваше нито преданост, нито себеотрицание — Берил съвсем определено гледаше на него като на обикновен, грешен човек. На моменти се чудеше дали изобщо го харесва.

Веднъж я беше чул да говори по телефона с някаква приятелка:

„Не, дори ми се струва, че сега не е по-голям егоист, отколкото е бил преди. Може би само по-неразумен и по-невнимателен.“

Беше сигурен, че говори за него и тогава — цял ден се чувствава доста неловко.

Слепият възторг на Герда го дразнеше със същата сила, с която го дразнеше и хладното одобрение на Берил. „Всъщност мислеше си той, почти всичко ме дразни...“

Тук имаше нещо. Може би преумора? Не, това беше само извинение. Нарастващото нетърпение, тази нервна отпадналост — зад всичко това се криеше някакъв по-дълбок смисъл. Помисли си: „Така не може. Невъзможно е да продължавам по този начин. Но какво става с мен? Ако можех да се махна оттук...“

Ето го отново — сляпото желание да избяга. „Искам да си отида у дома!“

По дяволите, къщата на Харли Стрийт 404 беше неговият дом!

Мисис Фористър седеше отвън. Една досадна жена с прекалено много пари и прекалено много свободно време, което да посвещава на въображаемите си болки.

Преди време някой му беше казал: „Сигурно те уморяват тези богати пациенти с вечните си болести. Няма да е зле да отидеш при бедните, които се оплакват само когато наистина им има нещо.“ Той се беше усмихнал. Какви странни идеи имаха хората за бедните с главно „Б“. Трябваше да видят старата мисис Пиърсток как всяка седмица обикаля пет различни клиники и разнося шишенца с лекарства — мехлеми за гърба си, сиропи за кашлицата си, разслабителни. „Докторе, от четиринайсет години вземам от туй кафявото лекарство и само то ми помага. А миналата седмица младото докторче ми дава от бялото лекарство. За какво ми е? Нали трябва да се лекувам! Казвам ти, докторе, от четиринайсет години го вземам. Ако не, да взема малко течен парафин и от ония кафявите хапчета.“

Още чуваше гласа ѝ — ясен и звънлив. Дори лекарствата, които непрекъснато гълташе, не можеха да я разболеят!

Всички бяха еднакви — и мисис Пиърсток от Тотнъм, и мисис Фористър от Парк Лейн Корт. Изслушваш ги и драскаш с писалката или по лъскава скъпа хартия или върху обикновените болнични бланки — според случая...

За бога, беше уморен от всичко това...

Синьо море, лек аромат на мимоза, горещ и пращен въздух...

Преди петнадесет години. За щастие, всичко беше свършило. Беше имал куража да сложи край.

Куража? — обади се някакъв глас в него. — Това ли наричаш кураж?

Беше постъпил разумно. Не беше лесно. По дяволите, болеше ужасно! Но той изтърпя всичко, откъсна се, върна се и се ожени за Герда. Имаше обикновена секретарка и обикновена жена. Нали това искаше? Беше се наситил на красотата. Видя какво правеше Вероника с красотата си — беше наблюдавал ефекта ѝ върху всички мъже, които бяха наоколо. След Вероника той искаше сигурност. Сигурността, предаността и спокойствието на обикновения живот. Всъщност беше пожелал Герда! Жена, която да приеме неговото разбиране за живота, неговите решения и да не му натрапва свои идеи...

А кой беше казал, че истинската трагедия в живота е, когато постигнеш всичко, за което си мечтал?

Той ядосано натисна звънеца на бюрото си.

Ще се занимае с мисис Фористър.

Мисис Фористър му отне около четвърт час. Още едни лесно спечелени пари. Още един път слуша, задава въпроси, успокоява, съчувствува, раздава от своята оздравителна енергия. И още един път написа рецепта за скъпо лекарство.

Болнавата невротичка, която влачеше нозе на влизане, напусна стаята с по-уверена стъпка и с усещането, че животът все пак може би си струва.

Джон Кристоу се облегна назад. Вече беше свободен да се качи горе при Герда и децата, свободен от болести и страдания за цели два дни.

Все още обаче беше в плен на това особено нежелание да се раздвижи и на странната апатия, която сковаваше волята му.

Беше толкова уморен... уморен... уморен...

ГЛАВА IV

Във всекидневната на апартамента над лекарския кабинет Герда Кристоу се беше вторачила в овнешкото бутче.

Да го върне ли или да не го върне в кухнята, за да го претоплят?

Ако Джон се забави още малко, месото ще изстине и ще се втвърди, а това ще бъде ужасно.

Но от друга страна Джон трябва да се появи всеки момент, защото последната пациентка си беше вече отишла — ако изпрати яденето в кухнята, обедът ще закъснее, а Джон мразеше закъсненията „Нали знаеш, че идвам...“ Тя добре познаваше и се страхуваше от тоя тон, пропит от трудно сдържан гняв. Освен това месото ще прегори и ще изсъхне, а Джон мразеше такова месо.

Но той ненавиждаше и студено месо. Във всеки случай сега яденето беше добро. Объркана и отчаяна, Герда се колебаеше между двете възможности. Целият свят беше свил размерите си до едно изстиващо овнешко бутче.

От другата страна на масата дванадесетгодишният ѝ син Терънс каза:

— Боровата киселина гори със зелен пламък, а натриевите соли — с жълт.

Герда разсеяно спря поглед върху квадратното му, осеяно с лунички лице. Нямаше представа за какво ѝ говори.

— Знаеш ли това, мамо?

— Какво да знам, скъпи?

— За солите.

Разсеяният поглед на Герда потърси солницата. Добре поне, че тя беше на масата заедно с пипера. Миналата седмица Луис ги беше забравила и Джон се нервира. Все имаше по нещо, което...

— Това е химически тест — замечтано каза Терънс. — Страшно интересно, поне аз така смятам.

Деветгодишната Зена с хубаво, но малко глуповато лице, изхленчи:

— Искам да ям. Мамо, не може ли да започваме?

— Още малко, скъпа, трябва да изчакаме татко.

— Можем да започнем. Татко няма да забележи. Знаеш го колко бързо яде.

Герда поклати глава.

Да нареже ли месото? Но никога не можеше да запомни от коя страна трябва да започне. Сигурно Луис беше подредила правилно приборите до чинията, макар понякога да ги объркваше, а Джон толкова се нервираше, ако нещо не беше направено както трябва. Герда отчаяно си мислеше, че тя винаги върши нещата не както трябва О, боже, сосът изстива и се покрива с коричка. Той сигурно ще се върне всеки момент.

Мислите ѝ безрадостно се блъскаха като животно в клетка.

Долу в кабинета Джон Кристоу продължаваше да седи неподвижно зад бюрото си. Знаеше, че обядът е готов и го очакват, но волята му беше скована и той просто не можеше да направи усилието да стане.

Сан Мигел... синьо море... сладкия дъх на мимоза... алени цветове сред зеления гъсталак... горещото слънце... безразсъдна любов и болката...

„Не това, за бога. Никога вече! Това е минало...“ — подскачаха мислите в главата му.

Изведнъж му се прииска да не беше срещал Вероника, да не беше се женил за Герда и никога да не беше виждал Хенриета.

Мисис Грабтри е по-добра от всички тях. Спомни си за тежкия следобед миналата седмица. Резултатите от новите изследвания бяха толкова добри. Тя вече можеше да понася по-големи дози. Но изведнъж токсичността рязко скочи и резултатите от следващата проба вече бяха отрицателни.

Задущаващата се старица го гледаше със зъл, нетрепващ поглед.

„Имаш ме за морско свинче, а, драги? Правиш си опитите с мен.“

„Мъча се да те излекувам“ — бе ѝ се усмихнал той.

„Пак с твоите номера значи! — изведнъж и тя му се бе усмихнала широко. — Няма значение. Продължавай, докторе, господ да те благослови. Все някой трябва да е пръв, нали така? Като бях малка, отидох да ми накъдрят косата. Тогава не беше като сега.

Приличах на негърка. Не можех да прекарам гребен, но все пак се забавлявах. И ти можеш да се забавляваш с мен, докторе. Ще изтърпя.“

„Зле се чувствуваш, нали?“ — Ръката му беше на пулса ѝ. Неговата жизнена енергия течеше към задъхващата се старица на леглото.

„Ужасно. Май наистина не стана както го беше намислил. Нищо. Ти не се притеснявай. Мога да издържа още много.“

Доктор Кристоу одобрително ѝ бе казал: „Чудесна си. Бих желал всичките ми пациенти да са като теб.“

„Искам да се оправя — там е работата. Искам да се оправя. Майка ми живя до осемдесет и осем, баба ми хвърли топа на деветдесет. Ние в нашето семейство живеем дълго.“

Тръгнал си бе отчаян, разкъсан от съмнения и несигурност. Беше уверен, че е на прав път. Къде беше сгрешил тогава? Как да понижи нивото на токсичност, да запази хормоналното съдържание и в същото време да неутрализира пантратина?

Било е прекалено самонадеяно от негова страна да реши, че е преодолял всички трудности.

И тогава, на стълбите на „Св. Кристофър“, внезапно го бе обзело безнадеждно изтощение. Обхвана го някаква омраза към безкрайната, мудна, досадна клинична работа. Сети се за Хенриета или по-скоро за нейната свежа и здрава красота, която излъчваше жизненост и за слабия дъх на иглики, който излъчваха косите ѝ.

Обади се вкъщи, за да каже, че се налага да се забави и веднага се отправи към Хенриета. Влезе в ателието ѝ и я сграбчи в прегръдките си, притискайки я със сила непозната до този момент в отношенията им.

В очите ѝ се мярна учудване. Тя се освободи от ръцете му и отиде да направи кафе, като му задаваше несвързани въпроси. Попита го дали е дошъл направо от болницата.

Не му се говореше за това. Искаше да прави любов с Хенриета и да забрави, че на този свят съществуват болницата, мисис Грабтри, синдромът на Риджуей и всичко останало.

Ала, макар и отначало с неохота, а после по-отзивчиво, той започна да отговаря на въпросите ѝ. След малко вече крачеше напред-назад и изливаше потоци от научни обяснения и догадки. Един-два пъти бе спирал, опитвайки се да ѝ обясни по-просто:

„Разбираш ли, трябва да се получи реакция...“

Хенриета го бе прекъснала:

„Да, да, пробата трябва да е положителна. Разбирам те. Продължавай.“

Той рязко я бе попитал:

„Откъде знаеш за пробата?“

„Взех една книга.“

„Каква книга? От кого?“

Тя му бе посочила етажерката. Джон изсумтя с пренебрежение.

„Скобел? Скобел не става. Принципите му не са издържани научно. Виж какво, ако искаш да четеш, недей...“

Тя не го бе оставила да се доизкаже.

„Исках да разбера само някои от термините, които използваш, за да не се налага да ми обясняваш всеки път. Продължавай. Слушам те.“

„Добре — несигурно бе промълвил той. — Но запомни, че Скобел е несериозен.“

След това продължи да говори, близо два часа и половина Разглеждаше спънките, анализираше възможностите, нахвърляше възможните теории. Почти не усещаше присъствието на Хенриета, ала когато го бе обземало колебание, нейният остър ум го насочваше към правата пътека, предугаждайки онова, което той се колебаеше да изложи. Умората беше изчезнала. На нейно място отново бе дошла вярата. Прав беше, основната му хипотеза беше правилна, съществуваха начини, при това повече от един начин, да се пребори с токсичните симптоми.

Изведнъж се бе почувствувал изчерпан. Вече всичко му беше ясно. На другата сутрин щеше да се обади на Нийл, за да му каже да смеси двата разтвора и да опита по този начин. Точно така! Няма да се предаде!

„Уморен съм — внезапно бе изрекъл той. — Господи, колко съм уморен.“

Бе се хвърлил на леглото, заспивайки като мъртъв. Когато се събуди, вече беше сутрин. Хенриета приготвяше чай и му се усмихваше.

„Не стана точно както го бях намислил“ — бе отвърнал на усмивката ѝ той.

„Има ли значение?“

„Не, не. Ти си прекрасен човек, Хенриета — Погледът му се насочи към етажерката с книги. — Ако се интересуваш от тези неща, ще ти дам точно това, от което имаш нужда“

„Не се интересувам от тези неща, Джон. Интересувам ме само ти.“

„Не бива да четеш Скобел — бе казал той, разлиствайки книгата — Той е шарлатанин.“

Хенриета се бе разсмяла. Той не можеше да проумее защо възраженията му срещу Скобел толкова я забавляват. Именно това понякога го плашеше в Хенриета. Смущаваше го мисълта, че тя е в състояние да му се смее. Не беше свикнал на такова отношение. Герда го приемаше напълно сериозно. Вероника никога не беше мислила за някои друг, освен за себе си. А Хенриета отмяташе глава назад, присвиваше очи и го поглеждаше нежно и насмешливо, като че ли му казваше: „Я да огледам тази смешна личност, наречена Джон... Я да се отдръпна и хубавичко да го огледам...“ По същия начин тя разглеждаше и собствените си творби или някоя картина — съвсем безпристрастно и от разстояние. Това не му допаднаше. Искаше му се Хенриета да мисли само за него и никога да не се отдалечава („Точно това не ти попада в Герда, нали?“ — отново се обади едно лукаво гласче вътре в него.) Всъщност желанията му бяха абсолютно непоследователни и лишени от всякаква логика. Просто не знаеше какво иска.

(„Искам да си отида у дома.“ Какъв абсурден израз. Не означаваше нищо.)

Още малко и той ще напусне Лондон и ще забрави за всички болни с тяхната кисела миризма... Ще вдъхва дълбоко горския въздух и мекия аромат на влажната есен... Дори самото движение на колата ще го успокоява, ще го успокоява нейното плавно и безметежно ускоряване.

Изведнъж се сепна от мисълта, че няма да е точно така, защото той си беше изкълчил китката и Герда щеше да шофира, а Герда бог да я пази, така и не се научи да кара кола. Всеки път, когато тя сменяше скоростите, той стискаше зъби, за да не изтърве някоя дума, защото от горчив опит знаеше, че само да продума и ставаше още по-лошо. Никой не успя да научи Герда как да сменя скоростите, дори Хенриета.

Беше се обърнал към Хенриета за помощ, защото вярваше, че ентусиазмът ѝ ще свърши по-добра работа, отколкото негова раздражителност.

Хенриета обичаше колите. Тя говореше за коли с онази поетичност, която другите хора посвещават на пролетта или на първите снежинки.

„Не е ли прекрасен, Джон? Мърка като котарак. (За Хенриета колите винаги бяха в мъжки род.) Ще изкачи Бейл Хил на трета, без да се замисли. Върви като часовник, чуваш ли?“ Един ден той бе избухнал яростно: „Не мислиш ли, че можеш да отделиш малко внимание и на мен и да забравиш поне за секунда проклетата си кола?“

После се срамуваше от избухванията си. Те идваха като гръм от ясно небе дори за него.

Същото беше и с работата ѝ. Той съзнаваше, че творбите ѝ са добри. Възхищаваше им се и същевременно ги мразеше.

За това избухна и най-ожесточеният им спор. Един ден Герда му бе казала:

„Хенриета ме помоли да ѝ позирам.“

„Какво? — По-късно осъзна, че изумлението му никак не е било ласкателно. — Ти да ѝ позираш?“

„Да. Смятам утре да прескоча до ателието ѝ.“

„Че за какво си ѝ притрябвала?“

Да, не беше проявил и елементарна любезност, но за щастие Герда не забеляза нищо. Изглеждаше много доволна.

Той веднага заподозря Хенриета в неискреност — вероятно Герда сама беше загатнала за желанието си да ѝ позира или нещо такова.

Минаха десетина дни и Герда тържествуващо му показа една малка гипсова статуетка. Не беше лоша, всъщност технически беше майсторски изпипана като всички останали работи на Хенриета. Представляваше една идеализирана Герда, а самата Герда беше много доволна.

„Очарователна е, нали, Джон?“

„Хенриета ли я направи? Не, не, нямах предвид това. Само се чудех откога е започнала да прави такива статуетки.“

„Съвсем различна е от нейните абстрактни творби, разбира се, но на мен много ми харесва. Наистина много ми харесва.“

Той не бе казал нищо повече — не искаше да разваля удоволствието на Герда. Но при първата възможност бе повдигнал въпроса пред Хенриета:

„Защо си направила тази глупава играчка на Герда? Не ти подхожда. Обикновено държиш на тези неща.“

Хенриета бавно му бе отвърнала:

„Не мисля, че е лоша. На Герда ѝ хареса“

„Герда беше очарована. Не съм и очаквал друго. Тя не прави разлика между изкуство и обикновена фотография.“

„Това не е лошо изкуство, Джон. Само една непретенциозна статуетка“

„Ти обикновено не си губиш времето с такива работи...“

Той рязко бе млъкнал, вторачвайки се в една дървена фигура.

„Какво е това?“

„За Международната група. «Богомолка», от круша.“

Тя го бе наблюдавала изпитателно. Той се бе вторачил в скулптурата и изведнъж вените на врата му изпъкнаха и той се обърна към нея вбесен:

„Значи за това ти трябваше Герда? Как смееш?“

„Чудех се дали ще...“

„Дали ще забележа ли? Разбира се, че ще забележа. Ето я Герда.“
— Той постави пръст върху шията на Богомолката.

Хенриета бе кимнала.

„Да бяха ми нужни раменете и врата, покорното навеждане и хрисимия поглед. Възхитително!“

„Възхитително ли? Виж какво, Хенриета, аз не съм съгласен. Ще оставиш Герда на мира.“

„Герда никога няма да разбере. Никой няма да знае. Герда няма да види себе си в тази фигура, нито някой друг. А и това не е Герда. Просто е Никой.“ „Но аз я познах, нали?“

„Ти си различен, Джон. Ти усещаш нещата.“

„Такова нахалство! Хенриета, аз няма да ти позволя! Няма! Не разбираш ли, че това е непостимо?“

„Наистина ли?“

„Ти не разбираш ли? Не можеш ли да го почувствуваш? Къде остана твоята обичайна чувствителност?“

Хенриета бавно му бе отговорила:

„Джон, ти не разбираш. И не мисля, че някога ще разбереш... Не знаеш какво означава да искаш нещо, да го търсиш ден след ден — линията на врата, мускулите, ъгъла на преклонената глава, тежката заобленост на челюстта. Търсех ги, копнеех за тях всеки път, когато виждах Герда. И накрая ги получих!“

„Това е безскрупулно!“

„Да предполагам, че това е думата. Но когато желаеш нещо по този начин, просто трябва да си го вземеш.“

„Това значи, че не даваш пукната пара за другите. Не ти пука за Герда...“

„Не ставай глупав, Джон. Точно затова направих статуетката — за да я зарадвам. Аз не съм лишена от човешки чувства!“

„Напротив, лишена си!“

„Мислиш ли, но честно, че Герда някога ще се познае?“

Джон се бе насилил да се обърне към дървената фигура. За пръв път гневът му отстъпи пред неподправения му интерес. Странна смирена фигура, която се прекланяше пред скрито божество; плахо повдигнато лице, сляпо, нямо и обречено; фигурата въздействуваше силно с фанатичността, която се излъчваше от нея... Той бе казал:

„Създаде си нещо ужасяващо, Хенриета“

Хенриета леко бе потръпнала:

„Да мислех си го...“

Джон бе продължил рязко:

„Към кого гледа? Кой е застанал пред нея?“

Хенриета се бе поколебала и отговори с една особена нотка в гласа:

„Не зная, но мисля, че гледа към теб, Джон.“

ГЛАВА V

В трапезарията Тери направи още едно научно изказване:

— Оловните соли се разтварят по-добре в студена вода отколкото в гореща. Ако добавиш калиев йодид, тогава се утаява оловен йодид, който е жълт на цвят.

Той погледна очаквателно към майка си, но не се надяваше, че тя ще му обърне внимание. Според Терънс родителите непрекъснато те разочароваха.

— Знаеше ли го това, мамо?

— Нищо не разбирам от химия, скъпи.

— Би могла да го прочетеш в учебника — отбеляза Терънс с леко натъжен глас.

Герда остана глуха за вълненията на сина си. Тя беше изцяло в плен на мъчителното безпокойство, което не я напускаше от самото ставане. А това, че трябваше да прекара края на тази ужасна седмица със семейство Ангкател, вече ѝ идваше твърде много. За нея гостуването в имението Холоу беше същински кошмар. Винаги се чувствуваше объркана и жалка. Най-много се боеше от Луси Ангкател — тя говореше несвързано, не довършваше изреченията си и правеше толкова явни опити да любезничи с нея, че Герда се ужасяваше. И другите не бяха по-добри. За Герда това бяха два дни истинско мъчение, което трябваше да понесе заради Джон.

Докато се протягаше тази сутрин, Джон бе казал с явно удоволствие:

„Чудесно е, че ще прекараме почивните дни извън Лондон. Ще ти се отрази добре. Точно от това имаш нужда, Герда.“

Тя се бе усмихнала механично, отвърщайки смело:

„Ще бъде чудесно.“

Очите ѝ бяха пребродили спалнята с нещастен поглед, кремавите тапети на черти, с черно петно точно до гардероба, махагоновата тоалетна масичка с нейното огледало, което стърчеше малко напред,

свежия син цвят на килима, акварелите с езера от Лейк Дистрикт — все познати и близки вещи, които нямаше да види чак до понеделник.

Вместо това, утре сутринта камериерката щеше да дойде в чуждата спалня с кокетен поднос чай, който да остави край леглото, щеше да вдигне щорите, а след това щеше да подреди дрехите ѝ — това винаги я беше карало да се изчервява от неудобство. И пак ще си повтаря успокоително: „Само още една сутрин“. Все едно, че е на училище и брои дните.

Герда не беше щастлива в училище. Там се бе чувствувала още по-неуверена. У дома беше по-добре. Всъщност дори и у дома не беше много хубаво. Всички бяха по-умни и по-съобразителни от нея. Нетърпеливите им, макар и не груби забележки, отекваха в ушите ѝ като гръмотевици. „Герда, побързай!“ „Колко си непохватна, дай на мен!“ „Не оставяйте това на Герда — има да я чакаме!“ „Герда нищо не разбира...“

Не можеха ли да проумеят, че така ставаше още по-мудна и по-глупава? Бе се чувствувала все по-зле и по-зле, пръстите ѝ губеха и малкото сръчност, която имаха, все по-продължително се вторачваше в този, който ѝ говореше.

Докато един ден най-неочаквано бе открила спасителен изход, който се превърна и в нейното тайно оръжие.

Стана още по-мудна, а обърканият ѝ поглед блуждаеше повече от преди. Когато отново я подканяха нетърпеливо: „Хайде, Герда, толкова ли си глупава, че да не можеш разбереш какво ти говоря?“ — тя само се усмихваше в себе си... Защото не беше толкова глупава. Много често, когато само се преструваше, че не разбира, в действителност разбираше всичко много добре. И често съвсем съзнателно демонстрираше мудност и с усмивка оставяше нечии припрени пръсти да отмъкнат работата ѝ.

Неподозирано от никого, едно скрито чувство на превъзходство топлеше душата ѝ. Това, което преди я измъчвало, сега започна да я забавлява. Наистина беше забавно да знаеш повече, отколкото предполагат околните, да можеш да правиш неща, за които никой да не подозира. Имаше и още едно преимущество, което бе осъзнала също така внезапно — често пъти някой друг вършеше нещата вместо теб. А това, разбира се, ти спестява много неприятности. И в края на краищата, щом хората свикват да ти вършат работата, следователно

нямаха възможност да разберат, че ти би я свършил зле — и кръгът се затваря, но вече без усещането, че ти си глупачката.

(Но Герда се страхуваше, че това няма да ѝ помогне със семейство Ангкател — те бяха толкова напред, че човек просто не можеше да ги стигне. Колко много ги мразеше! На Джон обаче му харесваше там. Прибираше се у дома по-малко уморен, а понякога и по-малко раздражителен.)

Скъпият Джон! Той беше просто чудесен. Всички мислеха така. Толкова способен лекар и ужасно любезен с пациентите. Направо се съсипваше, а отделяше и толкова много време на болните в отделението, при това без да печели кой знае какво. Джон беше толкова безкористен, толкова благороден.

Тя знаеше от самото начало, че Джон е изключителен и че ще стигне върха. Можеше да се ожени къде по-сполучливо, но избра нея. Не обръщаше внимание, че тя е мудна, глуповата и не много хубава. „Аз ще се грижа за теб. Не се тревожи за нищо. Ще се грижа за теб, Герда“ — беше ѝ казал тогава с глас, в който тя бе почувствувала истинска сила. Точно такъв трябва да бъде един мъж. Колко е хубаво, че Джон беше избрал нея.

С почти умолителна усмивка, която го правеше страшно привлекателен, той ѝ бе казал: „Аз обичам да постигам своето, нали ме разбираш, Герда?“

Е, в това нямаше нищо лошо. Тя винаги се стараше да му се подчинява във всичко. Дори напоследък, когато беше толкова труден и изнервен — като че ли нищо вече не можеше да го зарадва. Пък и тя сякаш не можеше да свърши нищо както трябва. Но човек не можеше да му се сърди. Джон беше толкова зает, толкова много се раздаваше...

О, боже, това бутче! Трябваше да го изпрати обратно в кухнята. Джон още никакъв го няма. Защо не можеше поне веднъж да вземе правилно решение? Отново се почувствува измъчена и злочеста. Проклетото бутче! И тези ужасни Ангкателови! Остра болка прониза слепоочията ѝ. О, боже, пак едно от ужасните ѝ главоболия. Джон винаги се притесняваше, когато я боли главата, но не ѝ даваше никакво лекарство, въпреки че би било толкова лесно — нали е лекар. Вместо това я съветваше просто да не мисли за главоболието си. „Няма смисъл да се тровиш с лекарства. По-добре се разходи.“

Бутчето! Герда се взираше в него и чувствуваше как думата пулсира болезнено в главата ѝ: „Бутчето, БУТЧЕТО, БУТЧЕТО...“

Сълзи на самосъжаление напълниха очите ѝ. „Защо никога нищо не мога да направя като хората?“

Терънс погледна майка се, след това яденето и си помисли: „Защо пък ние да не обядваме? Колко са глупави възрастните. Няма капчица здрав разум.“

А на глас внимателно каза:

— Ние с Никълъс Майнър смятаме да си направим нитроглицерин в тяхната градина. Те живеят в Стретъм.

— Така ли, скъпи. Ще бъде много хубаво — отвърна Герда. Все още имаше време. Ако сега повика Луис и ѝ поръча да отнесе бутчето в кухнята...

Терънс я погледна с любопитство. Той инстинктивно, усещаше, че произвеждането на нитроглицерин не е от заниманията, които родителите биха поощрили. С върховно лукавство той беше подбрал момента, в който имаше шанс да обяви намеренията си безнаказано. Очакванията му се оправдаха. Ако по-нататък се вдигнеше шум — в смисъл, че свойствата на нитроглицерина се проявят прекалено очевидно — той щеше да възкликне с оскърбено достойнство: „Но нали казах на мама!“

Независимо от това, се чувствуваше малко разочарован.

„Дори мама — разсъждаваше той — би трябвало да знае за нитроглицерина.“

Той въздъхна. Изведнъж го обзе чувството на огромна самота, каквато само децата могат да изпитат. Баща му никога нямаше време да го изслуша, майка му не проявяваше никакъв интерес, а Зена беше просто още дете.

Толкова много страници, пълни с интересни химически опити. И кой обръщаше внимание? Никой!

Тряс! Герда подскочи. Това беше вратата на кабинета на Джон. Сега Джон се качваше тичешком по стълбите.

Джон Кристоу нахлу в стаята, а заедно с него и специфичната атмосфера на концентрирана енергия, която обикновено носеше със себе си. Беше в добро настроение, гладен и нетърпелив.

— Боже господи — възкликна той, докато енергично прекара ножа през стоманеното острило. — Как мразя болни хора!

— О, Джон — укорително каза Герда. — Не говори така. Могат да сметнат, че наистина си го мислиш.

Тя лекичко кимна с глава към децата.

— Точно това мисля — потвърди Джон Кристоу. — Никой не трябва да боледува.

— Татко се шегува — обърна се Герда към Терънс.

Терънс наблюдаваше баща си с безпристрастното внимание, с което подхождаше към всичко.

— Не мисля, че се шегува — рече той.

— Ако мразеше болни хора, нямаше да станеш лекар, скъпи — леко се засмя Герда.

— Точно това е причината — каза Джон Кристоу. — Няма лекар, който да обича болестите. Боже господи, това месо е студено като камък. Защо, по дяволите, не го върна в кухнята да го стоплят?

— Ами, не знам, скъпи. Мислех, че ще дойдеш всеки момент...

Джон Кристоу натисна ядосано звънеца. Луис веднага се появи.

— Свали това долу и кажи на готвачката да го стопли — каза рязко той.

— Да, сър — Луис малко безочливо успя да вложи в тези напълно безобидни думи мнението си за господарката, която можеше да седи до масата и да гледа как месото изстива.

Герда продължи несвързано:

— Скъпи, толкова съжалявам, вината е моя, но виж, първо си помислих, че ще дойдеш всеки момент, а след това си казах, че ако го изпратя в кухнята...

Джон я прекъсна нетърпеливо:

— Има ли някакво значение? Не е важно. Да не го правим на въпрос, излишно е.

След това попита:

— Колата тук ли е?

— Мисля, че да. Коли я поръча.

— Тогава обядваме и тръгваме веднага.

По Албърт Бридж, си мислеше той, после над Клапъм Комън, направо покрай Кристъл Палъс, Кройдън, Пърли Уей, няма да влиза в главния път, ще вземе дясното отклонение по Медърли Хил, по Хавърстон Ридж, веднага надясно от околоръстното шосе, през Кормъртън и вече нагоре по Шовъл Даун — дърветата са вече

позлатени, короните им са под теб, мекия аромат на есента — тогава преваля хълма и се спуска надолу.

Луси и Хенри... Хенриета...

Не беше виждал Хенриета от четири дни. Последния път, когато я видя, беше много ядосан. Тя го бе гледала по този особен начин. Не разсеяно или невнимателно — той дори не можеше да го опише — а сякаш гледаше нещо, което не беше там, нещо (и това беше основният проблем), което не беше Джон Кристоу!

Той си каза: „Зная много добре, че тя е скулптор. Зная, че е талантива. Но, по дяволите, не може ли да забрави за работата си поне за малко? Не може ли понякога да мисли само за мен и за нищо друго?“

Това не беше честно. Знаеше, че не е честно. Хенриета много рядко говореше за работата си — посвещаваше ѝ много по-малко внимание от другите художници, които познаваше. Само в много редки случаи, тя се вгълбяваше в някакъв свой вътрешен свят и това нарушаваше нейния иначе неподправен интерес към Джон Кристоу. Но колкото и редки да бяха тези случаи, те винаги предизвикваха бурния му гняв.

Веднъж рязко ѝ бе казал, почти я бе нападнал:

„Ще се откажеш ли от работата си, ако те помоля?“

„От какво?“ — топлият ѝ глас беше изпълнен с изненада.

„От всичко това“ — Той бе обгърнал с жест цялото ателие, помисляйки си веднага: „Глупак! Защо ѝ задаваш такива въпроси?“ Но в себе си бе продължил да настоява: „Искам да го каже! Да каже. — Разбира се. Без значение дали го мисли наистина или не. Нека само да го каже. Нужно ми е спокойствие.“

Тя обаче бе помълчала продължително, гледайки унесено и замечтано. Дори малко се бе намръщила. След това бавно му бе отговорила:

„Предполагам — да. Ако наистина се налага“

„Да се налага? Какво имаш предвид с това да се налага?“

„Не съм сигурна какво точно имам предвид, Джон. Налага се, така както понякога се налага ампутация.“

„Още малко и ще го изкараш хирургическа операция!“

„Ти си ядосан. Какво очакваше да ти кажа?“

„Знаеш много добре. Достатъчна ми беше само една думичка — Да. Защо не можеш да ми я кажеш? Казваш достатъчно много неща на хората, само за да ги зарадваш, без значение дали са истина или не. Защо не постъпиш така и с мен? Защо, за бога, не зарадваш и мен?“

И отново тя малко бе позабавила отговора си:

„Не знам... наистина не знам, Джон. Не мога — това е. Просто не мога.“

Той бе закрачил из стаята. След няколко минути отново се обърна към нея:

„Хенриета, ти ме подлудяваш. Винаги съм с чувството, че нямам никакво влияние върху теб.“

„А защо искаш да имаш?“

„Не знам. Но искам.“

Той се хвърли на един стол.

„Искам да съм най-важният за теб.“

„Ти си, Джон.“

„Не. Ако умра, първото нещо, което ще направиш със сълзи в очите, е да започнеш да моделираш някаква проклета скърбяща жена или някакъв друг символ на скръбта“

„Не знам. Всъщност — да, може би ще направя точно това. Ужасно е.“

Тя го бе изгледала с изумен поглед.

Пудингът беше прегорен. Кристоу повдигна вежди многозначително и Герда започна притеснено да се извинява:

— Толкова съжалявам, скъпи. Не мога да разбера защо стана така. Аз съм виновна. Дай на мен горното, а ти вземи другото.

Пудингът беше загорял, защото той, Джон Кристоу, беше седял в кабинета си да мисли за Хенриета и за мисис Грабтри и да се отдава на смешни носталгични спомени за Сан Мигел. Вината беше негова. Беше идиотско от страна на Герда да се изкарва виновна и вбесяващо да иска да яде изгорялото. Защо винаги трябва да се прави на мъченица? Защо Терънс го е зяпнал така? Защо Зена непрекъснато подсмърча? Защо, дявол да го вземе, всички толкова много го дразнят?

Гневът му се изля върху Зена:

— Защо не си издухаш носа?

— Струва ми се, че е малко настинала, скъпи.

— Нищо й няма. Вечно мислиш, че са болни. Много е добре.

Герда въздъхна. Не можеше да проумее защо един лекар, който цял живот лекува другите хора, се отнася с такова безразличие към здравето на собственото си семейство. Той винаги отхвърляше с насмешки всеки намек за болест.

— Кихнах осем пъти преди обяд — каза Зена, изпълнена със съзнание за собствената си значимост.

— Кихаш от горещината — каза Джон.

— Не е горещо. Термометърът в коридора показва 12 градуса — заяви Терънс.

Джон се изправи.

— Свършихме ли с обяда? Добре, хайде да тръгваме. Готова ли си, Герда?

— Само минутка, Джон. Имам да сложа някои неща в багажа.

— Можеше да го направиш предварително. Какво прави цяла сутрин?

Той напусна стаята вбесен. Герда се беше забързала към спалнята. Притеснението й щеше да я направи още по-бавна. Не можеше ли да се подготви досега? Неговият куфар отдавна беше готов и стоеше в преддверието. Защо, по дяволите...

Зена се завтече към него, като стискаше в ръце тесте омазани карти.

— Искаш ли да ти гледам на карти, татко? Вече предсказах бъдещето на мама, на Тери, на Луис, на Джейн и на готвачката.

— Добре.

Чудеше се още колко ще се мотае Герда. Искаше да се махне от тази ужасна къща, от тази ужасна улица и от този град, пълен с пъшкащи и подсмърчащи болни хора. Искаше да отиде в гората с окапалите влажни листа, при Луси Ангкател с нейната чаровна възвишеност, която те караше да мислиш, че е безпътна.

Зена важно нареждаше картите.

— Това в средата си ти, татко — поп купа. Този, на когото гледаме, е винаги поп купа. Сега нареждам другите карти. Трябва да се поставят обратно. По две вляво и вдясно от тебе, сега една над главата ти — тя има сила върху теб — и една под краката ти — ти имаш сила върху нея. А тази поставяме върху тебе, да те покрие. Сега — Зена пое

дълбоко дъх — обръщаме картите. Вдясно от теб лежи дама каро, много близо.

„Хенриета“ — помисли си той и сериозността на Зена го развесели.

— Следващата е вале спатия — някакъв кротък млад мъж. Вляво лежи осмица пика — това означава скрит враг. Ти имаш ли скрити врагове, татко?

— Не знам да имам.

— Отдолу е дама спатия — някаква възрастна дама.

— Лейди Ангкател — каза той.

— Ето сега какво лежи на главата ти и има сила върху теб — дама купа.

„Вероника — веднага си помисли той. — Какъв глупак съм! Та Вероника вече не означава нищо за мен.“

— А тази е в краката ти и ти имаш сила върху нея — дама спатия.

Герда влезе забързано в стаята.

— Готова съм, Джон.

— Мамо, почакай малко. Сега гледам на татко. Остава последната карта, тази, която лежи върху него.

Лепкавите пръсти на Зена чевръсто обърнаха картата. Тя ахна.

— О, асо пика! Това обикновено означава смърт, но...

— Майка ти ще прегази някой, докато излизаме от Лондон — каза Джон. — Хайде, Герда. Довиждане на вас двамата. И да слушате.

ГЛАВА VI

В събота Мидж Хардкасл слезе от спалнята си към единадесет часа. След закуската в леглото си беше почела малко, после отново позадрямала и едва тогава бе станала.

Беше чудесно да помързелуваш така. Тази почивка ѝ дойде точно навреме! Несъмнено мадам Алфреж здравата ѝ беше опънала нервите.

Тя пристъпи прага и приятното есенно слънце я огря. Сър Хенри Ангкател седеше навън и четеше „Таймс“. Той я погледна и ѝ се усмихна. Беше много привързан към Мидж.

— Здравей, скъпа.

— Май доста закъснях?

— Е, не си пропуснала обяда — с усмивка отговори сър Хенри.

Мидж седна до него и с въздишка каза:

— Колко е хубаво тук.

— Изглеждаш посърнала.

— О, добре съм. Прекрасно е да си някъде, където няма дебелани, които се опитват да се напъхат в дрехи с няколко номера по-малки!

— Трябва да е ужасно! — Сър Хенри замълча, погледна часовника си и каза: — Едуард пристига с влака в 12 и четвърт.

— Така ли? — Мидж също замълча и продължи: — Не съм виждала Едуард много отдавна.

— Същият си е. Много рядко напуска Ейнсуик, за да ни види.

„Ейнсуик — повтори на ум Мидж. — Ейнсуик!“ Нещо я прободеше в сърцето. Прекрасните дни в Ейнсуик. Месеци наред очакваше нетърпеливо гостуванията си там. „Заминавам за Ейнсуик.“ По цели нощи лежеше будна и мислеше за Ейнсуик. И накрая идваше големият ден! Гаричката, на която големият лондонски експрес спираше само ако се обадиш на кондуктора. Чакащият Даймлер. Пътуването, последният завой през портата, прекрасните гори от двете страни на пътя и накрая — къщата — голяма, бяла и приветлива. И старият чичо Джефри със закъпеното сако от туид.

„А сега, младежи, забавлявайте се.“ И те се забавляваха. Хенриета пристигаше от Ирландия. Едуард — от Итън. Тя самата идваше от мрачния индустриален град на север. Струваше ѝ се, че това е раят.

И винаги се въртеше около Едуард. Той беше висок, изтънчен, малко свенлив и винаги много мил. Никога не ѝ обръщаше кой знае какво внимание, защото Хенриета беше там.

Едуард беше толкова скромнен, че приличаше повече на гост. Веднъж Мидж се бе сепнала, когато Тремлет, главният градинар, каза:

„Един ден мистър Едуард ще бъде господарят тук.“

„Но защо той, Тремлет? Той не е син на чичо Джефри.“

„Той е наследникът, мис Мидж. Мис Луси е единствена дъщеря на мистър Джефри, но не може да го наследи, защото е жена, а мистър Хенри, за когото тя се омъжи, е само втори братовчед. Не е толкова близък като мистър Едуард.“

И сега Едуард живееше в Ейнсуик. Живееше много усамотено и рядко го напускаше. Понякога Мидж се питаше дали Луси обръща внимание на това. Тя като че ли никога не обръщаше внимание на нищо. Все пак Ейнсуик беше нейният дом, а Едуард — само първи братовчед и то повече от двайсет години по-млад от нея. Баща ѝ, старият Джефри Ангкател, е бил известна личност в графството. Бил е и доста заможен, като голяма част от богатството му сега принадлежеше на Луси, така че Едуард беше сравнително беден. Разбира се, той разполагаше с достатъчно средства да поддържа къщата, но, общо взето, това беше всичко.

Не че Едуард обичаше да живее разточително. Известно време беше на дипломатическа служба, но след като наследи Ейнсуик, се оттегли и отиде да живее там. Интересите му бяха предимно литературни — колекционираше първи издания и от време на време пишеше малко неуверени иронични статии за неизвестни литературни списания. До момента беше направил три предложения за женитба на Хенриета Савърнейк, своята втора братовчедка.

Мидж седеше под есенното слънце и размишляваше. Не можеше да реши дали се радва на предстоящата си среща с Едуард или не. Въпросът не беше в това дали го беше забравила. Човек като Едуард не можеше да бъде забравен просто така. Едуард от Ейнсуик беше точно толкова истински, колкото и Едуард, който се надигаше от масата в

някай лондонски ресторант, за да я поздрави. Откакто се помни, тя обичаше Едуард...

Гласът на сър Хенри я върна към действителността:

— Как намираш Луси?

— Много добре. Съвсем същата си е, както винаги. — Мидж леко се усмихна — Дори ми изглежда по-добре от преди.

— М-д-а — Сър Хенри взе лулата си. Съвсем неочаквано той каза: — Знаеш ли, Мидж, понякога се тревожа за Луси.

— Тревожиш се? — Мидж го погледна учудено. — Защо?

Сър Хенри поклати глава:

— Луси — каза той — не разбира, че има неща, които не може да прави.

Мидж се втренчи в него. Той продължи:

— Винаги успява да се отърве без сериозни последици. Досега винаги го е правила. — Той се усмихна — Случвало се е да пренебрегва традициите в сградата на парламента да не зачита старшинството на поканените на различни празненства — а това Мидж, е страшно престъпление! Слагала е на масата един до друг смъртни врагове и е вдигала истински бунтове по въпроса за цветнокожите! И вместо да предизвика огромна кавга, при която всички да се хванат за гушите и да се опетни честта на британската корона — проклет да съм, ако всичко това не е минавало безнаказано! Този неин номер — да се усмихва и да гледа така, като че ли нищо не може да направи! Така постъпва и с прислугата — тя непрекъснато им отваря работа, а те я обожават.

— Знам какво имаш предвид — замислено се обади Мидж. — Просто смяташ, че има неща, които не би изтърпял от никого, докато от Луси е съвсем нормално. Чудя се на какво ли се дължи това? Може би на някакъв чар? Или на магнетизъм?

Сър Хенри сви рамене.

— Винаги си е била такава още от момиче. Но като че ли това става все по изявено. Тя просто не осъзнава, че има определени граници. Знаеш ли, Мидж — каза той развеселен, — тя сигурно мисли, че и едно убийство би могло да мине безнаказано за нея.

Хенриета изкара Дилажа си от гаража в Мюз и след като проведе съвсем технически разговор с Албърт, който се грижеше за колата

потегли.

Карате истинско бижу, мис — каза Албърт.

Хенриета се усмихна. Тя засили колата надолу по улицата, като се наслаждаваше на удоволствието от шофирането. Предпочиташе да е сама в колата. Само по този начин можеше да се усети истински радостта от близкия допир с машината.

Наслаждаваше се на умението и ловкостта, с която се измъкваше от натовареното движение в Лондон, напускайки го по все нови маршрути из малките улички. Хенриета познаваше града не по-зле от таксиметровите шофьори.

Тя пое по един новооткрит от нея път на югозапад, като умело извиваше из лабиринта на предградията.

Когато най-накрая излезе на хълма на Шовъл Даун, вече беше дванадесет и половина. Хенриета винаги се беше наслаждавала на гледката, която се разкриваше от това място. Тя поспря за малко на самото било. Навсякъде около нея имаше дървета, чиито позлатени листи започваха да потъмняват. Беше попаднала в един невероятно красив, огрян от есенното слънце свят.

Хенриета си мислеше: „Обичам есента. Тя е много по-богата от пролетта.“

Внезапно я заля вълна от щастие — усещането за прекрасния свят и за нейната силна любов към него.

В главата ѝ се въртеше една мисъл: „Никога вече няма да изпитам това щастие, никога.“

Тя постоя, поглъщайки с поглед прекрасния позлатен свят, който плуваше и се разтваряше в себе си — неясен, замъглен и губещ очертанията на съвършената си красота. След това бавно се спусна по билото на хълма, през горите надолу, по стръмния път, водещ към имението Холоу.

Хенриета влезе в имението и Мидж радостно ѝ махна от верандата. Хенриета харесваше Мидж и също и се зарадва.

Лейди Анкател излезе от къщата и рече:

— А, ето те и теб, Хенриета. Докато закараш колата си в конюшната и ѝ сложиш трици да похапне, обедът ще е готов.

— Каква изключително проникателна забележка от страна на Луси — каза Хенриета, докато завиваше край къщата с Мидж, увиснала на стъпалото на колата.

— Знаеш ли, винаги съм се гордяла че съм се отърсила напълно от позорната страст на моите ирландски предци към конете. Когато си израсъл сред хора, които говорят единствено за коне, а на теб не ти пука за тях, несъмнено започваш да чувствуващ превъзходство. А току-що Луси ми даде да разбере, че третирам колата си като кон. Не е далеч от истината — аз наистина се държа с нея като с кон.

— Знам — каза Мидж. — Луси е направо смайваща. Тази сутрин ми каза, че докато съм тук, мога да бъда груба колкото си искам.

Хенриета помисли малко и кимна.

— Разбира се — магазина!

— Да. Когато прекарваш всеки божи ден от живота си затворен в една гадна кутийка и си длъжен да се държиш любезно с невъзпитани богати жени, да ги наричаш „мадам“, да се усмихваш и да преглъщаш нахалството им — е, на човек наистина му се ще да проклина! Знаеш ли, Хенриета, винаги съм се чудила защо на хората им се струва много унижително да си домашна прислужница, а си мислят, че е нещо изключително да работиш в магазин. В магазина ти се налага да се примиряваш с много повече безочливост, отколкото Гаджън или Симънс, или който и да е прислужник.

— Сигурно е отвратително, мила. Щеше ми се да не си толкова горда и да настояваш сама да си изкарваш прехраната.

— Както и да е, все пак Луси е истински ангел. Тези дни съм решила да бъда възхитително груба към всички.

— Кой е тук? — попита Хенриета, докато слизаше от колата.

— Ще дойдат семейство Кристоу. — Мидж направи кратка пауза и продължи: — Едуард пристигна преди малко.

— Едуард ли? Колко мило. Не съм го виждала много отдавна. Някой друг?

— Дейвид Ангкател. Точно тук, според Луси, ти ще бъдеш много полезна. Ще го възпираш да не си гризе ноктите.

— Едва ли ще мога — отбеляза Хенриета — Мразя да се бъркам в хорските работи, а още по-малко в техните лични навици. Какво всъщност каза Луси?

— Ами точно това! А отгоре на всичко той има и адамова ябълка!

— Да не би да очаква да направя нещо и за това? — разтревожено попита Хенриета.

— Ще трябва да си мила и с Герда.

— Ако бях на мястото на Герда, сигурно много щях да мразя Луси!

— И някакъв господин, който разследвал криминални случаи, щял да дойде на обяд утре.

— Надявам се, че няма да си играем на убийства, нали?

— Едва ли. Смятам, че е съвсем обикновено съседско гостоприемство. — Гласът на Мидж малко се промени. — Едуард идва да ни посрещне.

„Милият Едуард“ — помисли си Хенриета с внезапен изблик на топлина.

Едуард Ангкател беше доста висок и слаб. Той вървеше към двете млади жени с усмивка.

— Здравей, Хенриета, не съм те виждал повече от година.

— Здравей, Едуард.

Колко добър беше Едуард! Тази негова деликатна усмивка и снопчетата ситни бръчици, които се събираха в ъгълчетата на очите му. И хубавите му изпъкнали кости. „Струва ми се, че харесвам най-много костите му“ — помисли си Хенриета. Силата на нейната привързаност към Едуард я стъписа. Беше забравила, че толкова много го харесва.

След обяда Едуард предложи:

Хенриета, хайде да се поразходим.

Да се шляе безцелно — това беше разбирането на Едуард за разходка.

Те минаха зад къщата и поеха по една пътечка, която криволичеше между дърветата. Хенриета си мислеше, че тукашните дървета много напомнят на горите около Ейнсуик. Ейнсуик, това обичано място, колко щастливи мигове беше прекарала там! Тя заговори за Ейнсуик. Двамата започнаха да съживяват стари спомени.

— Помниш ли катеричката? Онази, която си беше счупила лапичката? И ние я гледахме в клетка, докато се оправи?

— Разбира се. Имаше много смешно име, как беше?

— Чамли-Марджърибанкс!

— Точно така.

Двамата се засмяха.

— А старата мисис Бонди, икономката, която все повтаряше, че един ден катеричката ще избяга през комина?

— А ние толкова много се възмущавахме.

— И тя взе, че наистина избяга.

— Да, избяга — повтори Хенриета — Тя внуши тази мисъл в главата на катеричката.

След това продължи:

— Все същото ли е сега Едуард? Или нещо се е променило? Винаги си представям Ейнсуик като от онова време.

— Хенриета защо не дойдеш сама да видиш? Толкова отдавна не си идвала там.

— Знам.

Защо, питаше се тя, беше пропуснала толкова време? Човек е зает, има други интереси, обвързан е с други хора.

— Знаеш, че винаги си добре дошла.

— Колко си мил, Едуард!

„Скъпият Едуард, мислеше си тя, с неговите хубави кости.“

След малко той рече:

— Радвам се, че обичаш Ейнсуик, Хенриета.

Тя му отвърна замечтано:

Ейнсуик е най-прекрасното място на света.

Дългокрако малко момиче, с непокорна кестенява коса като грива... едно щастливо момиченце, което не знаеше какво ще му поднесе животът... едно момиченце, което обичаше дърветата.

Да е била толкова щастлива, без да го осъзнава! „Ако можех да се върна назад!“ — с копнеж си помисли тя.

Съвсем неочаквано тя попита:

— Игдразил още ли е там?

— Удари го гръмотевица.

— О, не, не Игдразил!

Тя беше потресена. Игдразил — сама беше кръстила така стария дъб. Щом боговете можеха да поразят Игдразил, значи няма нищо сигурно на този свят. По-добре да не се връща там.

— Нали помниш твоя специален знак, знака на Игдразил?

— Смешното дърво, което изобщо не приличаше на дърво и което имах навика да рисувам по разни хартийки? Разбира се, че го помня, Едуард! Върху попивателната, върху телефонния указател,

върху резултатите от бридж — непрекъснато си го драскам. Дай ми един молив.

Той ѝ подаде молив и бележник и тя, смеейки се, нарисува смешното дърво.

— Да — каза той. — Това е Игдразил.

Бяха се изкачили почти до върха на пътеката. Хенриета седна върху един повален ствол. Едуард се разположи до нея.

Тя се загледа надолу през дърветата.

— Тук малко прилича на Ейнсуик, нещо като умален Ейнсуик. Понякога съм се чудила, Едуард — мислиш ли, че затова Луси и Хенри дойдоха да живеят тук?

— Възможно е.

— Човек никога не знае — бавно изрече Хенриета — какво става в главата на Луси. — След това попита: — С какво се занимаваш сега, Едуард? Искам да кажа от последния път, когато се видяхме?

— С нищо, Хенриета.

— Звучи много успокояващо.

— Никога не съм бил много добър в правенето на каквото и да е.

Хенриета го погледна крадешком. Имаше нещо в тона му, но той продължаваше да ѝ се усмихва кротко.

Тя отново почувствува как я залива вълна на гореща привързаност.

— Може би — рече тя — постъпваш мъдро.

— Мъдро ли?

— Като не правиш нищо.

Едуард бавно и внимателно изрече:

— Странно е да го чуя от тебе, Хенриета. Ти, която си постигнала толкова много.

— Така ли мислиш? Колко смешно.

— Наистина, скъпа моя. Ти си истински художник. Трябва да се гордееш със себе си.

— Знам — рече Хенриета. — Много хора ми го казват. Но те не разбират, изобщо не разбират главното. Ти също не го разбираш, Едуард. Скулптурата не е нещо, с което решаваш да се занимаваш и постигаш успех. Това е нещо, което те връхлита, измъчва те непрекъснато, преследва те и ти, рано или късно, трябва да постигнеш

някакъв мир. За известно време може да настъпи спокойствие, а след това всичко започва отначало.

— А ти търсиш ли спокойствие, Хенриета?

— Понякога ми се струва, че го желая повече от всичко на света, Едуард!

— Би могла да бъдеш спокойна в Ейнсуик. Мисля, че би била щастлива там. Дори... дори ако се налага да ме изтърпиш. Какво ще кажеш за това, Хенриета? Няма ли да дойдеш в Ейнсуик и да го направиш свой дом? Знаеш, че той винаги те е очаквал.

Хенриета бавно се извърна и тихо каза:

— Бих искала да не съм толкова привързана към теб, Едуард. Така ми е много по-трудно да продължавам да казвам „Не“.

— Значи отговорът ти е „Не“?

— Съжалявам.

— И преди си казвала „Не“, но този път мислех, че ще е различно. Ти беше щастлива днес следобед, Хенриета. Не можеш да го отречеш.

— Да, наистина щастлива.

— Дори лицето ти — подмладило се е от сутринта.

— Знам.

— Бяхме щастливи заедно, докато говорехме и мислехме за Ейнсуик. Не разбираш ли какво означава това Хенриета?!

— Едуард, ти си този, който не разбира какво означава това. Ние просто се пренесохме в миналото.

— Понякога миналото е чудесно място за живеене.

— Човек не може да се върне назад. Това е едно от нещата, които не можем да направим — да се върнем назад.

Той помълча минута-две, а след това каза с тих, приятен и безизразен глас:

— Всъщност искаш да кажеш, че няма да се омъжиш за мен заради Джон Кристоу, така ли?

Хенриета не отговори и Едуард продължи:

— Така е, нали? Ако Джон Кристоу не съществуваше, ти щеше да се омъжиш за мен.

Хенриета отвърна рязко:

— Не мога да си представя света без Джон Кристоу! Това именно трябва да проумееш.

— Ако наистина е така защо, за бога той не се разведе, за да се ожениш?

— Джон не иска да се развежда. А и аз не съм сигурна, че ще искам да се омъжа за него. Съвсем... съвсем не е това, което си мислиш.

Едуард каза замислено и загрижено:

— Джон Кристоу. Светът е пълен с такива като Кристоу.

— Грещиш — отвърна Хенриета — Твърде малко са хората като Джон.

— Добре ще е, ако е така. Поне това е моето мнение!

Той се изправи.

По-добре да се връщаме.

ГЛАВА VII

Докато влизаха в колата и Луис затваряше входната врата на къщата на Харли Стрийт, някаква остра болка прониза Герда — като че ли отиваше на заточение. Тази затворена врата внушаваше окончателна обреченост. Тя се почувствува прогонена навън и изправена сама пред ужасните два дни, които я очакваха. А трябваше да свърши толкова много неща преди тръгването. Дали беше затворила крана в банята? А бележката за пералнята? Нали я сложи — къде, всъщност, я беше сложила? Дали децата ще се чувствуват добре с мадмоазел? Мадмоазел беше толкова... толкова... Дали Терънс например, ще прави това което мадмоазел му казва? Френските гувернантки изглежда нямаха никакъв авторитет.

Тя седна на шофьорското място, все още смазана от притеснението и злочестината си, и нервно натисна стартера. След това още веднъж и още веднъж. Джон каза:

— Герда, колата ще тръгне, ако първо включиш мотора.

— О, скъпи, каква глупачка съм. — Тя го погледна стреснато. Ако Джон се нервира. Но за нейно облекчение той се усмихваше.

„Това е — Герда бе осенена от проблисък на прозорливост, — защото той е толкова доволен, че ще види семейство Ангкател.“

Бедният Джон, той работеше толкова много! Животът му беше изцяло отдаден на другите. Нищо чудно, че с такова нетърпение очакваше края на седмицата. Мисълта ѝ се върна на разговора от обяд и Герда каза като отпусна твърде рязко съединителя, така че колата подскочи от бордюра:

— Знаеш ли, Джон, ти наистина не трябва да се шегуваш, че мразиш болните хора. Чудесно е, че се отнасяш шеговито с работата, която вършиш и аз те разбирам, но децата не могат да го разберат. Особено Тери — той възприема всичко буквално.

— Има моменти — каза Джон Кристоу, — когато Тери ми прилича на човешко същество, не като Зена! Колко време им трябва на момичетата, за да престанат да се превземат?

Герда тихичко се засмя. Знаеше, че Джон само я дразни. След това се върна на въпроса. Герда имаше доста последователен ум.

— Джон, аз наистина смятам, че за децата е добре да имат представа с колко себеотрицание и саможертви е изпълнен животът на лекаря.

— О, господи! — възкликна Джон Кристоу.

За секунда Герда се отклони от разговора. Светофарът, който приближаваха, от доста време светеше зелено. Беше почти сигурно, че ще се смени, докато стигнат до него. Тя започна да намалява скоростта. Все още зелено.

Джон забрави за твърдото си решение да мълчи, докато Герда кара и попита:

— Сега защо спиращ?

— Мислех, че светофарът може да се смени...

Тя натисна газта, колата подскочи малко напред и точно зад светофара моторът спря. Зеленото угасна.

Колите от другата страна на кръстовището надуха ядосано клаксони.

Джон доста любезно каза:

— Ти наистина си най-лошият шофьор на света, Герда!

— Тези светофари винаги са ме притеснявали. Човек не знае кога ще се сменят.

Джон погледна крадешком нещастното притеснено лице на Герда.

„Всичко притеснява Герда“ — помисли си той и се опита да си представи що за живот беше това да си вечно обзет от безпокойство. Но тъй като въображението не беше силната му страна, опитът му остана напълно безплоден.

— Разбираш ли — настояваше Герда, — винаги съм говорила пред децата какъв е животът на лекаря — за неговата саможертва, за това, че се е посветил да се бори срещу болката и да облекчава страданието; на желанието да служи на другите. Това е толкова благородно и аз съм много горда от начина, по който ти раздаваш времето и енергията си и никога...

Джон я прекъсна:

— Никога ли не ти е минавало през ума, че аз обичам да лекувам, че това е удоволствие, а не саможертва. Не разбираш ли, че

проклетата ми работа е интересна!

Но не, Герда никога не би могла да го разбере, мислеше си той. Ако ѝ разкажеше за мисис Грабтри или за болничното отделение „Маргарет Ръсъл“, тя би започнала да гледа на него като на някакъв ангел-хранител, грижещ се за бедните с главно „Б“.

— Направо да ти се повдигне — промърмори той под носа си.

— Моля? — Герда се наведе към него. Той поклати глава.

Ако кажеше на Герда, че се опитва да намери „лекарство против рак“, тя щеше да го приеме — беше в състояние да разбере нещо сантиментално от този род. Но тя никога не би разбрала особената привлекателност на трудностите при лечението на синдрома на Риджуей. Той не беше сигурен дали изобщо може да я накара да проумее какво представлява самият синдром на Риджуей. („Особено при положение — стана му смешно, — че ние самите не знаем! Ние дори не знаем със сигурност защо дегенерира кората на главния мозък!“)

Внезапно му хрумна, че може би Терънс, колкото и малък да е, би се заинтересувал от синдрома на Риджуей. Беше му харесало възхищението в погледа на Терънс, преди да каже: „Смятам, че татко наистина мисли така.“

Последните няколко дни Терънс беше в немилост, защото счупи кафе-машината — наговори някакви глупости, че се е опитвал да получи амоняк. Амоняк? Глупаво дете, защо ще му трябва да получава амоняк? Все пак интересно.

Герда изпитваше облекчение от мълчанието на Джон. Тя можеше да се справи далеч по-добре с шофирането, ако не отвличаше вниманието си с разговори. Освен това, докато Джон беше потънал в мислите си, би могъл и да не забележи стържещия звук от рязкото превключване на скоростите. (Тя никога не сменяше скоростите ако, според нея, съществуваше и минимална възможност да продължи така.)

Герда знаеше, че понякога успява плавно да включи на скорост, (макар все така неуверено), но това никога не ставаше, когато Джон е в колата. Нейната твърда решимост този път да го направи както трябва, беше истинска катастрофа. Ръката ѝ непохватно търсеше лоста, даваше или прекалено много или прекалено малко газ, след това бързо и отново непохватно блъскаше лоста, така че той протестираше с вой.

„Герда, просто го погали — така я беше умолявала Хенриета преди много години, докато ѝ показваше. — Не усещаш ли накъде иска да тръгне? Иска просто да се плъзне на мястото си; задръж ръката си спокойно върху него, докато го почувствуващ, не го блъскай, накъдето ти падне — просто го почувствувай.“

Но Герда никога не успяваше да почувствува нищо от скоростния лост. Тя просто го блъскаше с по-голяма или по-малка точност натам, накъдето трябваше да отиде. Защо не правят коли, които не издават тези ужасни стържещи звуци?

Герда започна да изкачва Мършам Хил и си помисли със задоволство, че този път като цяло не шофираше много зле. Джон все още беше потънал в мислите си и не забеляза едно сериозно изхъркване на скоростната кутия в Кройдън. Обзета от оптимизъм, докато колата ускоряваше, тя смени на трета и това веднага уби скоростта. Джон се сепна.

— Защо трябваше да сменяш скоростите, докато се изкачваш по такъв стръмен наклон?

Герда стисна зъби. Оставаше още малко. Не че умираше от желание да пристигне там. Не, наистина би предпочела да шофира още часове, дори и Джон да ѝ се гневеше.

Но вече минаваха по Шовъл Даун и отвред ги заобикаляха пищните огньове на златистите листа на дърветата.

— Прекрасно е да се измъкнеш от Лондон и да попаднеш тук — възкликна Джон. — Само си помисли, Герда — повечето си следобеди прекарваме в онзи мрачен салон, където прием чай и където понякога дори се налага да включваме осветлението.

Образът на тъмния салон изплува пред очите на Герда с мъчителната яснота на мираж. О, само да можеше сега да си седи там!

— Изглежда прекрасно — с героично усилие произнесе тя. Надолу по стръмния хълм — вече не можеше да избяга.

Смътната надежда, че може да се случи нещо — и тя не знаеше какво — и да я спаси от кошмара, не се осъществи. Вече бяха там.

Видът на Хенриета, седнала на зида с Мидж и някакъв висок слаб мъж, малко я успокои. Тя се уповаваше до известна степен на Хенриета, която понякога съвсем неочаквано ѝ се притичваше на помощ ако положението станеше много лошо.

Джон също се зарадва при вида на Хенриета. Струваше му се, че това е възможно най-добрият завършек на пътуването — да се спусне от хълма и след прекрасната есенна панорама да види очакващата го Хенриета.

Тя беше със зеления костюм от туид, с който той много харесваше и намираще, че много повече ѝ прилича, отколкото дрехите, които носеше в Лондон. Дългите ѝ крака, обути в добре излъскани спортни обувки, бяха протегнати напред.

Те размениха бързи усмивки — кратко признание, че се радват на срещата си тук. Джон нямаше желание да разговаря с Хенриета сега. Той просто се наслаждаваше на присъствието ѝ — знаеше, че без нея почивните дни щяха да бъдат пусти и празни.

Луси Ангкател излезе от къщата и ги поздрави. Съвестта ѝ я караше да бъде много по-възторжена към Герда, отколкото към който и да било друг гост.

— Прекрасно е, че те виждам отново, Герда! Толкова време измина. И Джон!

Основната идея беше, че Герда е многоочакваният гост, а Джон е само едно допълнение. Думите на Луси обаче не възпроизведоха очаквания ефект и Герда се притесни още повече.

Луси попита:

— Познавате ли Едуард? Едуард Ангкател? Джон кимна на Едуард и отговори:

— Не, мисля, че не се познаваме.

Ясното следобедно слънце блестеше в русата коса на Джон и в сините му очи. Така би изглеждал някой викинг, който току-що е стъпил на земята, която ще завладее. Гласът му, плътен и топъл, галеше ухото, а магнетизмът на цялата му личност завладяваше всички.

Тази топлина и реалността на неговото присъствие не засенчваха Луси. Напротив, това караше нейната ефирна неуловимост и загадъчност да изпъкват още повече. Едуард обаче като че ли се беше смалил.

Хенриета предложи на Герда да се поразходят и да разгледат зеленчуковата градина.

— Луси сигурно ще настоява да ни покаже алпинеума и лехите с есенни цветя — каза тя, докато вървяха. — Но аз винаги съм смятала

зеленчуковите градини за толкова хубави и успокояващи места. Човек може да поседне до лехата с краставиците или да влезе в парника, ако навън е студено — никой не ти досажда и винаги има нещо за ядене.

Те действително намериха малко късен грах и Хенриета си хапна, но Герда почти не му обърна внимание. Тя беше щастлива, че е далеч от Луси Ангател, която я притесняваше повече от обикновено.

Дори се поотпусна и започна да разговаря с Хенриета с известно оживление. Въпросите, които Хенриета ѝ задаваше, никога не я объркваха. След десетина минути Герда се почувствува много по-добре и започна да гледа с известна надежда на предстоящите почивни дни.

Зена щеше да посещава школа по танци и тъкмо ѝ бяха ушили нова рокля. Герда я описа с подробности. Освен това наскоро беше открила едно чудесно ново кожарско магазинче. Хенриета я попита дали би могла да поръча дамска чанта при тях. Герда трябва да ѝ го покаже на всяка цена. Мислеше си, че е много лесно да накараш Герда да се отпусне. Каква огромна разлика имаше, когато лицето ѝ беше спокойно и щастливо!

„Тя просто иска да се свие на кравай и да я оставят да мърка“ — помисли си Хенриета.

Доволни и щастливи, те се бяха разположили край лехите с краставици, а косо падащите лъчи на слънцето създаваха илюзията за летен ден.

Настъпи тишина. Умиротвореността изчезна от лицето на Герда. Тя цялата клямна и лицето ѝ придоби скръбно изражение. Тя подскочи от гласа на Хенриета.

— Защо идваш тук — попита Хенриета, — щом ти е толкова неприятно?

Герда забързано заговори:

— О, не, съвсем не ми е неприятно. Искам да кажа, ти защо мислиш, че...

Тя замлъкна за секунда и продължи:

— Наистина е чудесно да излезем от Лондон, а лейди Ангател е толкова добра.

— Луси ли? Това е доста силно казано за нея. Герда изглеждаше шокирана.

— О, разбира се, че не е така. Тя винаги е толкова любезна с мен.

— Луси има добри обноски и може да се държи изискано. Но тя е един жесток човек. Мисля, че това е така, защото тя изобщо не е човешко същество — тя няма понятие какво мислят и чувствуват обикновените хора. А ти ненавиждаш това място, Герда. Знаеш, че е така. Защо идваш тогава?

— Ами, виж, на Джон му харесва...

— О, на Джон даже много му харесва. Но би могъл да идва и сам, нали?

— Така няма да му хареса. Няма да му е приятно без мен. Джон изобщо не мисли за себе си. Той смята че за мен е добре да излизам малко сред природата.

— Природата си е природа — каза Хенриета. — Но не е необходимо да те влачи при Ангкателови.

— Аз... аз не искам да мислиш, че съм неблагодарна.

— Драга ми, Герда, защо трябва да ни харесваш? Самата аз винаги съм мислила, че ние, Ангкателови, сме едно доста противно семейство. Обичаме да се събираме заедно и да си говорим на нашия странен език. Изобщо не се чудя защо толкова чужди хора имат желание да ни убият.

След малко допълни:

— Надявам се, че вече е време за чая. Хайде да се връщаме. Внимателно изучаваше лицето на Герда, докато тя се изправяше и поемаше към къщата.

„Интересно е да наблюдаваш лицето на християнска мъченица преди да излезе на арената с лъвовете“ — помисли Хенриета с онази част от съзнанието си, която не бе ангажирана в разговора.

Докато излизаха от оградената с плет зеленчукова градина, те чуха изстрели и Хенриета забеляза:

— Сигурно са започнали да избиват Ангкателови. Оказа се, че сър Хенри и Едуард дискутираха върху качествата на огнестрелните оръжия и подкрепяха доводите си, като стреляха с револвери. Хобито на Хенри Ангкател бяха огнестрелните оръжия и той притежаваше една доста солидна колекция.

Сър Хенри беше изнесъл няколко револвера и картонени мишени и двамата с Едуард стреляха по тях.

— Ей, Хенриета, искаш ли да опиташ дали можеш да гръмнеш някой крадец?

Хенриета взе револвера.

— Добре. Задръж ръката. Цели се така. Бум!

— Не го улучи — каза сър Хенри.

— Опитайте сега вие, Герда.

— О, аз не мисля, че...

— Хайде, мисис Кристоу. Съвсем просто е.

Герда стисна очи и потрепери, докато стреляше. Куршумът ѝ мина още по-далеч от този на Хенриета.

— Дайте да опитам и аз — пожела Мидж.

— По-трудно е, отколкото изглежда — отбеляза тя след няколко изстрела — Но е много забавно.

Луси излезе от къщата. След нея вървеше намусен младеж с адамова ябълка.

— Ето го и Дейвид — обяви Луси.

Тя взе револвера от Мидж, докато съпругът ѝ поздравяваше Дейвид, зареди го и без да продума нито думичка, наниза три дупки около центъра на мишената.

— Браво, Луси — възкликна Мидж. — Не знаех, че стрелбата е един от твоите таланти.

— Луси — сериозно каза сър Хенри — винаги улучва смъртоносно!

Той потъна в спомени и след малко добави:

— Веднъж ни беше много от полза. Скъпа, спомняш ли си онези разбойници, които ни нападнаха? Бяхме на азиатската страна на Босфора. Двама ме бяха повалили на земята и се мъчеха да ме удушат.

— И какво направи Луси? — запита Мидж.

— Стреля два пъти в мелето. Дори не знаех, че си е взела пистолета. Рани единия в крака, а другия в рамото. Размина ми се на косъм. Не мога да разбера как не ме улучи тогава.

Лейди Ангкател му се усмихна.

— Смятам, че човек трябва да поема известен риск — мило изрече тя. — Трябва да действуваш бързо, без много-много да разсъждаваш.

— Възхитително становище, скъпа — каза сър Хенри. — Но продължавам да изпитвам известно огорчение от факта, че тогава рискува с мен.

ГЛАВА VIII

След чая Джон предложи на Хенриета да се поразходят, а лейди Ангкател заяви, че трябва на всяка цена да разведе Герда из алпинеума, въпреки че сезонът не беше съвсем подходящ.

Хенриета си помисли, че да се разхождаш с Джон е съвсем различно от това да се разхождаш с Едуард.

С Едуард човек просто се разтакаваше напред-назад. Чисто и просто Едуард си беше такъв. А докато се разхождаше с Джон, тя трябваше да подтичва през цялото време, за да го настигне, и когато се изкачиха на Шовъл Даун, тя беше останала без дъх.

— Джон, това все пак не е състезание. Той забави крачка и се разсмя.

— Не можеш ли да ме настигнеш?

— Мога, но какъв е смисълът? Не бързаме за влак. Откъде се взема тази невероятна енергия в теб? Да не се опитваш да избягаш от себе си?

Той замръзна.

— Защо го казваш?

Хенриета го изгледа с любопитство.

— Нямах нищо специално предвид.

Джон тръгна отново, но този път по-бавно.

— Всъщност — започна той — съм много уморен. Страшно съм уморен.

Тя почувствува изтощението в гласа му.

— Как е Грабтри?

— Още е рано да се каже, Хенриета, но мисля, че хванах основното. Ако съм прав — крачките му започнаха да се ускоряват, — ще се наложи да преразгледаме основно теорията си за хормоналната секреция...

— Искаш да кажеш, че ще можете да лекувате синдрома на Риджуей? И хората няма да умират?

— Да това между другото.

Хенриета си помисли какви странни хора бяха лекарите. Между другото!

— Погледнато в научен план, това разкрива огромни възможности!

Той пое дълбоко дъх.

— Хубаво е, че съм тук, на чист въздух, хубаво е, че те виждам — Лицето му се озари от внезапна усмивка. — А и за Герда е хубаво.

— Герда, разбира се, страшно обича да идва тук.

— Разбира се, че обича. Между другото, срещали ли сме се с Едуард Ангкател друг път?

— Виждал си го два пъти досега — сухо каза Хенриета.

— Не си спомням. Струва ми се, че има доста безлична физиономия.

— Едуард е чудесен и аз винаги много съм го обичала.

— Добре, хайде да не си губим времето с него. Никой от тези хора няма значение.

Хенриета тихо каза:

— Джон, понякога се страхувам за теб!

— Страхуващ се за мен? Какво искаш да кажеш с това? На лицето му се изписа неподправена почуда.

— Ти... ти просто не виждаш нещата около себе са. Направо си... сляп.

— Сляп?

— Ти не разбираш, не забелязваш, ти си удивително нечувствителен. Нямаш представа какво мислят и какво чувствуват другите хора.

— Бих казал, че е точно обратното.

— Да ти виждаш това към което поглеждаш. Ти си, ти приличаш на прожектор. Насочваш един мощен лъч светлина към точката, която те интересува, а наоколо цари пълен мрак.

— Но, Хенриета, скъпа, какво ти става?

— Това е опасно, Джон. Приемаш, че всички те харесват и ти мислят доброто. Хората харесват и Луси например.

— Луси не ме ли харесва? — попита той изненадано. — Аз винаги съм бил много привързан към нея.

— И ти веднага приемаш, че тя те харесва. Но аз не съм сигурна. И Герда и Едуард — о, и Мидж, и Хенри. Откъде знаеш какви чувства

изпитват те към теб?

— А Хенриета? Зная ли какво изпитва тя? — Той стисна ръката й. — Поне в теб съм сигурен.

Тя освободи ръката си.

— Не можеш да си сигурен в нито един човек на този свят, Джон. Лицето му беше добило сериозно изражение.

— Не, не мога да повярвам в това. Сигурен съм в теб, сигурен съм и в себе са Поне... — през лицето му премина ново чувство.

— Какво има Джон?

— Знаеш ли какво се улових че си повтарям днес? Нещо много смешно. „Искам да си отида у дома.“ И нямах никакво понятие какво имам предвид.

Хенриета бавно проговори:

— Трябва да си имал някаква представа в съзнанието си.

Той рязко отговори:

— Нищо. Абсолютно нищо!

На вечерята Хенриета трябваше да седне до Дейвид и от края на масата веждите на Луси изпращаха деликатни послания към нея. Не заповеди — Луси никога не заповядваше — а гореща молба.

Сър Хенри беше насочил всичките си усилия към Герда и те даваха добър резултат. Джон с удоволствие следеше странните скокове, които правеше непоследователната реч на Луси. Мидж разговаряше малко сковано с Едуард, който, от своя страна изглеждаше по-разсеян от обикновено.

Дейвид се мръщеше и нервно мачкаше трохи хляб в дланта си.

Дейвид беше дошъл в имението с доста голямо нежелание. Той никога досега не се беше срещал нито със сър Хенри, нито с Луси Ангкател и тъй като изцяло не одобряваше империята като държавна уредба, се беше подготвил да не одобри и аристократичните си роднини. Той не познаваше Едуард, но го смяташе за дилетант и съответно го презираше за това. А останалите четирима гости бяха подложени на щателен и критичен анализ. Той смяташе роднинските връзки за нещо ужасно, още повече, че човек трябваше да разговаря с роднините си, а това бе едно от нещата които ненавиждаше.

Мидж и Хенриета бяха елиминирани като празноглави. Този д-р Кристоу беше просто още един шарлатанин от Харли Стрийт —

изискани обноси и успех в обществото. Жена му изобщо не влизаше в сметката.

Дейвид раздвижи врата си в колосаната яка и силно му се прииска всички тези хора да разберат неговото презрително отношение към тях. Те бяха толкова незначителни.

Повтори си го три пъти на ум и се почувствува значително по-добре. Все още се мръщеше, но поне остави хляба намира.

Въпреки че Хенриета искрено се стараеше да откликне на умоляващите вежди, тя не можеше да се похвали с някакъв успех. Кратките и сухи отговори на Дейвид просто пресичаха възможността за смислен разговор. Накрая трябваше да прибегне до един метод, който беше прилагала и друг път с вдървени младоци.

Тя се изказа догматично и доста несправедливо за един съвременен композитор, защото знаеше, че Дейвид има добра музикална култура.

За нейно голямо удоволствие планът ѝ успя. Дейвид забрави за пренебрежително отпуснатата си стойка на стола, където почти се беше излегнал, и се изправи. Вече не мънкаше под носа си и престана да рони хляба.

— Това — заяви той високо и ясно, като студено фиксираше Хенриета — показва, че вие въобще не познавате тази тема.

Оттук нататък до края на вечерята той ѝ изнесе цяла лекция, подчертавайки невежеството ѝ, а Хенриета хрисимо слушаше.

Погледът на Луси Ангкател през масата сочеше, че тя буквално се разтапя от удоволствие, докато Мидж се хилеше.

— Миличка толкова умно постъпи — промърмори лейди Ангкател, докато водеше Хенриета под ръка към салона. — Каква ужасна мисъл — колкото по-малко има човек в главата си, толкова по-добре знае какво да прави с ръцете си! Какво предлагаш — вист, бридж, руми или пък нещо ужасно прозаично като Черен Петър например?

— Смятам, че Дейвид ще се почувствува обиден, ако играем на Черен Петър.

— Може би си права. Тогава бридж. Навярно Дейвид ще реши, че изобщо не си струва да играеш бридж и ще може да се наслади на презрението си към нас.

Сложиха две маси. Хенриета играеше с Герда срещу Джон и Едуард. Тя не мислеше, че това е най-блестящото групиране по двойка. Щеше ѝ се да отведе Герда по-далеч от Луси и от Джон, но Джон прояви инат и успя да се наложи. А Едуард пък просто изпревари Мидж.

Хенриета си помисли, че атмосферата не е много приятна, но самата тя не усети как точно възникна напрежението. Но както и да е, ако картите им даваха някаква възможност да поотдъхнат, тя възнамеряваше Герда да спечели. Всъщност Герда не играеше толкова лошо бридж — беше доста приличен играч, когато Джон не беше наблизо, но сега беше нервна, вземаше необмислени решения и като че ли не можеше да прецени какви карти държи. Джон играеше добре, макар да проявяваше известна самоувереност. Едуард беше наистина великолепен бриджор.

Вечерта напредваше, а те продължаваха да играят същия ровер. Резултатите над линията растяха и от двете страни. Над играта тегнеше особено напрежение, което само един човек не можеше да почувствува.

За Герда това беше просто един ровер, който този път ѝ доставяше удоволствие. Изпитваше приятно вълнение. Хенриета я облекчаваше много при трудните решения, като наддаваше по-високо от нея и тя защитаваеше анонса.

Моментите, в които Джон не съумяваше да сдържи критичното си отношение, подкопаваха самочувствието на Герда повече, отколкото той можеше да си представи. В такива случаи, той възкликваше раздражено: „Герда защо по дяволите, тръгна с тази спатия?“ Хенриета незабавно възразяваше: „Глупости, Джон, разбира се, че трябваше да тръгне със спатията! Това е единственото нещо, което можеше да направи.“

Накрая с въздишка Хенриета взе резултата пред себе си.

— Манш и ровер, но не мисля, че печелим кой знае колко.

Джон бодро каза:

— Имахте късмет с импаса.

Хенриета го погледна остро. Добре познаваше този тон. Тя срещна погледа му и сведе очи.

Хенриета се изправи и отиде до камината. Джон я последва и съвсем прозаично я попита:

— Предполагам, че не винаги умишлено гледаш чуждите карти, нали?

Хенриета спокойно му отговори:

— Вероятно съм го направила доста очебиешо. Намирам за твърде жалко желанието непременно да се побеждава в игрите.

— Искаш да кажеш, че държеше Герда да спечели робера. Способна си да мамиш в желанието си да доставиш радост на хората.

— Колко ужасно звучи от твоята уста! А ти си винаги прав.

— Партньорът ми очевидно споделяше желанията ти.

Хенриета го беше забелязала. Дори се почуди дали не греши.

Едуард играеше толкова майсторски, просто нямаше за какво да се хванеш. Само веднъж пропусна да обяви явно силните си карта. И започна с карта, която бе твърде очевиден ход, докато едно друго, не толкова очевидно тръгване щеше да му осигури твърд успех.

Това тревожеше Хенриета. Тя знаеше много добре, че Едуард никога не би изиграл картите си така, че тя да спечели. Английският спортен дух беше прекалено здраво заседнал у него, за да направи нещо подобно. Не, мислеше тя, това беше просто още един успех на Джон Кристоу, нещо, което той не беше в състояние да разбере.

Изведнъж тя се почувствува развълнувана и нащрек. Никак не ѝ харесваше това събиране при Луси.

В този момент неочаквано, драматично — с нереалността, с която се пристъпва на театрална сцена — през френския прозорец влезе Вероника Крей.

Френските прозорци бяха само леко притворени, защото нощта беше гореща. Вероника ги разтвори широко, пристъпи през тях и застана там — фигурата ѝ беше ясно очертана на фона на нощта, а самата тя бе усмихната малко печална, но разпръскваща очарование. Запази мълчание за един безкрайно кратък момент, който ѝ беше необходим, за да покори публиката.

— Трябва да ми простите, че нахлувам по този начин. Аз съм ваша съседка лейди Ангател, от онези смешни вилички. Сполетяна съм от невероятно нещастие!

Сега усмивката ѝ беше по-широка и по-весела.

— Нямам кибрит! Няма клечка кибрит в цялата къща! А е събота вечер. Толкова глупаво от моя страна. Но какво бих могла да направя?

Затова дойдох тук — да прося помощ от единствените си съседи на километри наоколо.

Известно време никой не проговори — толкова голям беше ефектът от появяването на Вероника. Тя беше прекрасна — не страшно прекрасна, не ослепително прекрасна, но достатъчно прекрасна за да накара всеки да зяпне! Проблясващите вълни руса коса, извитите устни, сребристи кожи, които обвиваха раменете ѝ и морето от бяло кадифе, което се полюляваше около нея.

Тя местеше поглед от един на друг и чаровно се усмихваше.

— Пуша като комин! И запалката ми не работи. Освен това закуска, газови котлони... — Тя разпери безпомощно ръце. — Наистина се чувствам като кръгла глупачка.

Луси грациозно пристъпи напред, леко развеселена.

— Но, разбира се... — започна тя, ала Вероника Крей я прекъсна.

Тя се взираше в Джон Кристоу. Удивление и огромна радост озариха лицето ѝ. Направи крачка напред с разтворени ръце.

— Боже мой, наистина — Джон! Това е Джон Кристоу! Не е ли невероятно? Не съм те виждала от векове! И изведнъж да те открия тук!

Сграбчила ръцете му, тя се беше превърнала в олицетворение на сърдечност и пламенна радост. После леко извърна глава към лейди Ангкател.

— Такава прекрасна изненада! Ние с Джон сме стари приятели. Всъщност Джон е първият мъж, в когото съм била влюбена! Джон, бях луда по теб.

Сега тя почти се смееше — жена, която беше трогната и същевременно развеселена от спомена за първата си любов.

Винаги съм мислила, че Джон е просто чудесен!

Сър Хенри, винаги много любезен, се приближи до нея. Предложи ѝ да пие с тях. Той размести чашите. Лейди Ангкател каза:

— Мидж, би ли позвънила, скъпа. Когато Гаджън влезе, тя му каза:

— Гаджън, един кибрит поне. Предполагам, че готвачката има много.

— Вчера доставиха една дузина, милейди.

— В такъв случай донеси половин дузина, Гаджън.

— О, не, моля ви, лейди Ангкател, само един. Вероника със смях протестираше. Беше взела чашата си в ръка и се усмихваше на всички наоколо.

Джон Кристоу рече:

— Вероника, това е съпругата ми.

— О, изключително приятно ми е да се запознаем. Вероника разцъфтя в ослепителна усмивка в отговор на смущението на Герда.

Гаджън донесе кибритите, подредени върху сребърна табличка.

— О, скъпа лейди Ангкател, не толкова много! Луси с царствено пренебрежение махна с ръка.

— Страшно досадно е да имаш само по едно нещо. Спокойно можете да ги вземете.

Сър Хенри любезно попита:

— Харесва ли ви да живеете в Доувкотс?

— Просто обожавам това място. Тук е прекрасно — близо е до Лондон и въпреки това човек се чувства така прекрасно усамотен.

Вероника остави чашата си. Тя придърпа леко кожата около себе си и се усмихна на всички.

— Толкова ви благодаря! Бяхте страшно мили. — Думите ѝ плуваха между сър Хенри, лейди Ангкател и неизвестно защо — Едуард. — Отивам да си отнеса плячката. Джон — тя му хвърли приятелска усмивка, напълно лишена от лукавост, — трябва да ме изпратиш, защото ужасно искам да науча какво си правил през всичките тези дълги години, откакто не съм те виждала О, чувствавам се ужасно стара.

Вероника тръгна към прозореца и Джон я последва. На излизане тя им метна една последна ослепителна усмивка.

— Ужасно съжалявам, че ви притесних така глупаво. Толкова съм ви благодарна лейди Ангкател.

Двамата излязоха. Сър Хенри застана до прозореца и се загледа след тях.

— Прекрасна нощ — рече той.

Лейди Ангкател се прозя.

— Трябва да си лягаме, скъпи, — измърмори тя. — Като съдя по тази вечер, сигурна съм, че дамата дава великолепни представления.

Те тръгнаха нагоре по стълбите. Мидж попита, докато пожелаваше лека нощ на Луси:

— Великолепно представление ли каза?

— Не мислиш ли така мила?

— Луси, от думите ти разбирам, че ти допускаш възможността да е имала кибрит в Доувкотс през цялото време.

— Предполагам, че има цяла дузина, скъпа. Но не бива да бъдем прекалено строги. Представлението беше великолепно.

В коридора се носеше шум от затваряне на врати, гласове си пожелаваха лека нощ. Сър Хенри каза:

— Ще оставя прозореца отворен за Кристоу. Той захлопна вратата на спалнята си. Хенриета се обърна към Герда:

— Колко са забавни актрисите. По такъв удивителен начин се появяват и си отиват!

После се прозя и допълни:

— Страшно ми се спи.

Вероника Крей чевръсто пристъпяше по тясната пътечка през кестеновата горичка.

Тя излезе измежду дърветата на поляната край плувния басейн. Там имаше един малък павилион, в който Ангкателови прекарваха времето си, когато навън беше слънчево, но духаше силен вятър.

Вероника Крей застана неподвижно. След това се обърна и вдигна лице към Джон Кристоу.

После се разсмя. Ръката ѝ посочи към обсипаната с есенни листа водна повърхност на басейна:

— Не прилича на Средиземно море, нали, Джон? Тогава той разбра какво беше очаквал, разбра, че през всичките тези петнадесет години раздяла с Вероника, тя все още живееше в него.

Синьото море, ароматът на мимоза, горещият прах — беше ги отпъждавал от себе си, но не ги беше забравял. Те означаваха едно нещо — Вероника. Той отново беше онзи млад, двадесет и четири годишен мъж, отчаяно и до болка влюбен, но този път нямаше да избяга.

ГЛАВА ІХ

Джон Кристоу излезе от кестеновата горичка на затревения склон до къщата. Лунна светлина обливаше къщата и прозорците ѝ, чиито завеси бяха спуснати, проблясваха със странна невинност. Той погледна часовника си. Беше три часа след полунощ. Пое дълбоко дъх и на лицето му се изписа тревога. Вече далеч не беше влюбеният двадесет и четири годишен младеж, а един умен и уравновесен мъж на четиридесет.

Беше се държал като глупак, разбира се, като кръгъл глупак, но не съжаляваше! Вече беше истински господар на мислите си. Като че ли в продължение на години беше влачил някаква огромна тежест и изведнъж бремето беше изчезнало. Той беше свободен.

Истинският Джон Кристоу беше свободен и той знаеше, че за този Джон Кристоу, известния специалист от Харли Стрийт, Вероника вече не означаваше нищо. Всичко беше останало в миналото — образът на Вероника не беше го напускал, защото конфликтът беше останал неразрешен, защото беше страдал от унижителния страх, че е избягал от нея. Тази вечер тя беше дошла при него от някакъв сън, тай я беше приел и слава богу беше се освободил завинаги от нея. Беше се върнал в настоящето — сега беше три часа сутринта и по всяка вероятност беше забъркал голяма каша.

Беше прекарал три часа с Вероника. Тя се появи като пиратска фрегата, плени го и го отведе със себе си, а сега той се чудеше какво ли са си помислили останалите за него.

Какво, например, би си помислила Герда?

А Хенриета? (Той не се тревожеше особено за Хенриета. Чувствуваше, че ако се наложи, би могъл да ѝ обясни. Докато при Герда не би успял никога.)

А той съвсем определено не желаше да загуби нищо.

Беше човек, който през целия си живот поемаше рискове само в границите на разумното. Рискове с пациенти, с лечения, с инвестиции.

Никога не беше поемал необмислени рискове — само в границите на разумното.

Ако Герда се досетеше, ако изпиташе и най-малкото съмнение...

Но дали ще се усъмни? Какво, всъщност, знаеше за Герда? Ако при нормални обстоятелства той ѝ кажеше, че бялото е черно, тя би му повярвала. Но при това положение...

Как ли бе изглеждал, когато последва високата победоносна фигура на Вероника през прозореца? Какво ли е било изписано на лицето му? Дали останалите са видели заслепеното от любов момчешко лице? Или са видели само мъжа който проявява просто учтивост? Не знаеше. Нямаше никаква представа.

Но той се страхуваше. Страхуваше се за спокойствието и сигурността на живота си. Трябва да е бил луд, напълно луд — гневно си мислеше той. После тази мисъл го успокои.

Всъщност никой не би повярвал, че може да е толкова луд. Всички си бяха легнали и спяха. Френският прозорец на салона беше оставен отворен за него. Той отново погледна къщата потънала в невинен сън. Като че ли изглеждаше прекалено невинна.

Изведнъж се сепна. Чу или по-скоро му се стори, че чува слаб шум от затваряне на врата. Рязко обърна глава. Дали някой не беше го последвал до басейна? Ако беше така, то този някой трябва да е минал по горната пътека и да е влязъл в къщата през градинската врата. Мекото щракване на градинската врата би произвело съвсем същия звук, който беше чул.

Той обърна рязко поглед към прозорците. Не помръдна ли тази завеса, дръпната от човек, който надзърта навън? Стаята на Хенриета.

Хенриета! Не, не Хенриета, извика в паника сърцето му. Не мога да загубя Хенриета!

Внезапно му се прииска да хвърли шепа камъчета в прозореца ѝ, да ѝ извика:

„Излез навън, любима моя. Ела да повървим през гората до Шовъл Даун и там ме изслушай. Чуй всичко, което вече знам за себе си и което ти трябва да знаеш, ако вече не си го разбрала сама.“

Искаше да каже на Хенриета: „Започвам отново. Новият живот започва от днес. Изчезнаха нещата които ме възпираха да живея. Ти беше права днес следобед, когато ме попита дали не се опитвам да избягам от себе си. Точно това правех в продължение на години.

Правех го, защото не знаех дали силата или слабостта ме от блъснаха от Вероника. Страхувах се от себе си, от живота, от теб.“

Ако можеше сега да събуди Хенриета и да я накара излезе с него навън, да повървят заедно през гората докато им стигат очите и да посрещнат изгрева.

„Ти си луд — каза си той и потрепери. Беше студено, пак беше краят на септември. — Какво ти става, по дяволите? — питаше се той. — Достатъчно безумия за една нощ. Ще имаш голям късмет, ако ти се размине.“

Какво ли щеше да си помисли Герда, ако той остане навън цяла нощ и се прибереше вкъщи призори?

А какво щяха да си помислят Ангкателови?

Това ни най-малко не го разтревожи. Всички от семейство Ангкател сверяваха часовниците си по Луси Ангкател. А за Луси Ангкател необичайното винаги изглеждаше съвсем разумно.

За съжаление обаче Герда не беше от Ангкателови.

С Герда трябваше да се занимае по-специално, при това колкото е възможно по-скоро.

Да предположим, че Герда е била тази, която е върви след него.

Няма полза да си казва, че хората не вършат такива неща. Като лекар той прекрасно знаеше какво правеха хората — хора интелигентни, чувствителни, изтънчени, уважавани и все пак те подслушваха зад врати, отваряха писма, дебнеха и слухтяха — не защото самите те одобряваха подобни действия, а защото такава беше човешка природа, когато си отчаян.

Горките хорица, мислеше той, горките измъчени хорица. Джон Кристоу знаеше много за човешкото страдание. Той не хранеше особена милост към слабостта, но към страданието изпитваше искрена жал, защото знаеше, страдат само силните.

Ако Герда знаеше...

Глупости, откъде ли пък ще знае? Сигурно отдавна с легнала и спи дълбоко. Тя нямаше никакво въображение — никога не е имала.

Той прекрачи през френския прозорец, запали лампата, затвори и заключи прозорците. След това угаси лампата, излезе от стаята, включи осветлението в коридора и пъргаво се заизкачва по стълбите. В края на коридора изгаси лампата. Постоя за секунда до вратата на спалнята с ръка върху дръжката, после я натисна и влезе.

В спалнята цареше мрак и се чуваще равномерно дишане на Герда. Тя се размърда, докато той затваряше вратата. Неясният ѝ, сънлив глас стигна до него.

— Ти ли си, Джон?

— Да.

— Не е ли много късно? Колко е часът?

— Нямам представа. Извинявай, че те събудих. Трябваше да вляза с нея и приех да пийнем по нещо.

Гласът му звучеше отегчено и сънливо.

Герда измърмори в просъница:

— Лека нощ, Джон.

Чаршафите прошумоляха, докато тя се обръщаше на другата страна.

Всичко беше наред! Както обикновено късметът беше на негова страна. Както обикновено — за миг мисълта колко често му беше провървявало го отрезви. Толкова пъти си беше повтарял със затаен дъх „Дано да не стане нещо!“. И не беше ставало. И все пак, някой ден късметът щеше да му изневери.

Той бързо се съблече и си легна. Сети се за смешните предсказания на дъщеря си. „А тази над главата ти има власт над теб...“ Вероника! Тя наистина бе имала власт над него.

„Вече не, момичето ми — помисли си той с лудешко задоволство. — Край! Вече се отървах от теб!“

ГЛАВА X

Към десет часа на следващата сутрин Джон слезе долу. Закуската беше оставена на бюфета. Герда беше закусила в леглото, а това много я притесняваше, защото се боеше да не създава излишен шум около себе си.

Джон ѝ беше казал, че това са глупости. Хора като семейство Ангкател, които можеха да си позволят да поддържат икономии и домашна прислуга, трябваше да им създават и някаква работа.

Тази сутрин той беше много мил с Герда. Нервната раздразнителност, която го тормозеше напоследък, беше изчезнала.

Лейди Ангкател му кайза, че сър Хенри и Едуард са излезли да пострелят. Самата тя се беше забързала с градинарската кошница и ръкавиците. Той разговаряше с нея, когато Гаджън се приближи и му поднесе някакво писмо върху сребърна табличка.

— Току-що го предадох за вас, сър.

Той вдигна учудено вежди, докато вземаше писмото.

Вероника!

Запъти се към библиотеката и отвори плика.

„Моля те, отбий се при мен сутринта. Трябва да те видя.

Вероника.“

Безапелационна както винаги, помисли той. Първоначално реши да не отива След това прецени, че е по-добре да отиде и да приключи веднъж завинаги. Ще тръгне веднага.

Той пое по пътеката срещу прозореца на библиотеката и мина край плувния басейн, от който като от център тръгнаха и се разклоняваха множество пътечки — една водеше нагоре по хълма към горите, друга към цветните лехи над къщата, към стопанството и тази,

която извеждаше на алеята, по която вървеше сега. Малко над тази алея се намираще вилата „Доувкотс“.

Вероника го очакваше. Тя го заговори от прозореца на претенциозната, наполовина облицована с дърво сграда.

— Влизай направо, Джон. Доста е хладно тази сутрин.

Във всекидневната, из която бяха разхвърляни небрежно бледоцикламени възглавнички, гореше огън.

Той я наблюдаваше с преценяващ поглед и успя да забележи, че тя се различаваше от момичето, което беше запазил в спомените си — нещо, което му беше убягнало предишната вечер.

Честно казано, сега тя беше по-красива от преди. Осъзнаваше красотата си по-добре, грижеше се за нея и я подчертаваше всячески. Косата ѝ, която някога беше тъмnozлатиста, сега проблясваше в платинени отънъци. Веждите ѝ бяха променени и сега в изражението ѝ се долавяше повече острота.

Вероника никога не се бе числила към съсловието на безмозъчните красавици. Той си спомни, че я бяха определили като „интелектуална актриса“. Тя имаше университетско образование и можеше да разговаря за Стриндберг и Шекспир.

С поразителна яснота той проумя това, за което в миналото само смътно се бе досещал — това беше жена, чийто егоизъм преминаваше границите на нормалното. Вероника беше свикнала да получава това, което иска и под съвършената плът той усещаше стоманената ѝ воля.

— Взех ги специално за теб — рече тя, докато му поднасяше кутия с цигари — защото имаме да говорим. Трябва да уредим някои неща. Имам предвид нашето бъдеще.

Той запали една цигара. След това изключително учтиво попита:

— Нима ние имаме бъдеще? Тя му хвърли остър поглед.

— Какво искаш да кажеш, Джон? Разбира се, че имаме бъдеще.

Пропиляхме цели петнадесет години. Няма смисъл да губим повече време.

Той седна.

— Съжалявам, Вероника. Страхувам се, че си ме разбрала погрешно. Твоят и моят живот вече нямат допирни точки. Те вървят в различни посоки.

— Глупости, Джон. Аз те обичам и ти ме обичаш. Винаги сме се обичали. Преди време ти прояви невероятен инат. Но сега това няма

значение. Не бива житейските ни пътища да влизат в конфликт. Нямам намерение да се връщам в Щатите. Като свърша филма, в който се снимам сега, ще играя в една пиеса на лондонска сцена. Пиесата е страхотна. — Елдертън я написа специално за мен. Ще има невероятен успех.

— Сигурен съм в това — вежливо рече той.

— А ти можеш да продължиш лекарската си практика — гласът ѝ трептеше от мило снизхождение. — Казаха ми, че си доста известен.

— Мило момиче, аз съм женен. Имам деца.

— Аз също съм омъженав момента — каза Вероника. — Но всички тези неща могат да се уредят лесно. Един добър адвокат ще оправи всичко. — Тя му изпрати една ослепителна усмивка — Винаги съм смятала да се омъжа за теб, скъпи. Не мога да си обясня защо толкова много те желая, но това е факт.

— Съжалявам, Вероника, но никакъв добър адвокат не може да оправи нищо. Ние сме много различни.

— А снощи?

— Вероника, ти не си дете. Имала си двама съпрузи и по всяка вероятност няколко любовника. Какво, всъщност, означава снощи? Абсолютно нищо и ти го знаеш много добре.

— О, драги ми Джон. — Тя все още се забавляваше, изпълнена със снизхождение. — Да беше си видял лицето, там, в онзи задушен салон! Сигурно се беше озовал отново в Сан Мигел.

Джон въздъхна и каза:

— Да, бях в Сан Мигел. Опитай се да разбереш, Вероника. Ти дойде при мен от миналото. Снощи аз също бях в миналото, но днес е различно. Сега съм петнадесет години по-стар. Сега съм човек, когото ти дори не познаваш и когото, смея да кажа, надали би харесала, ако го познаваше.

— Значи предпочиташ жена си и децата пред мен, така ли? Тя го гледаше с неподправено удивление.

— Колкото и странно да ти изглежда, аз наистина ги предпочитам.

— Глупости, Джон, ти ме обичаш.

— Съжалявам, Вероника.

Тя го попита невярващо:

— Значи не ме обичаш?

— Най-добре да изясним този въпрос веднъж завинаги, Вероника. Ти си изключително красива жена но аз не те обичам.

Тя застина като восъчна фигура. Той се почувствува малко неловко от нейната пълна неподвижност. Тя заговори с такава злоба, че той потрепери от отвращение.

— Коя е тя?

— Тя? Какво искаш да кажеш?

— Жената до камината снощи?

„Хенриета!“ — помисли той. Как, по дяволите, се беше побрала до Хенриета? На глас каза:

— За кого говориш? За Мидж Хардкасл ли?

— Мидж? Това е мургавото набито момиче, нали? Не, не говоря за нея. Нямам предвид и жена ти. Говоря ти за онази дръзка личност, която се беше облегнала на камината! Ти ме отхвърляш заради нея! О, не се преструвай на много морален с приказки за жена и деца. Заради другата жена е.

Тя се изправи и тръгна към него.

— Не разбираш ли, Джон, че от осемнадесет месеца, откакто съм се върнала в Англия, аз мисля само за теб? Защо, според теб, съм наела тази идиотска вила? Просто защото разбрах, че често прекарваш почивните си дни тук, при семейство Ангкател.

— Значи снощи всичко е било планирано предварително, така ли, Вероника?

— Ти ми принадлежиш, Джон. Винаги си ми принадлежал.

— Вероника, аз не принадлежа на никого. Не се ли научи, че не можеш да притежаваш духа и тялото на друго човешко същество? Обичах те, когато бях млад. Желаях да споделиш живота ми. Но ти отказа!

— Моят живот и моята кариера бяха много по-важни от твоите. Всеки може да бъде лекар!

Той се разгневи.

— Смяташ ли, че наистина си толкова прекрасна, за колкото се мислиш?

— Искаш да кажеш, че не съм стигнала до върха? Ще стигна! Ще стигна!

Внезапно Джон Кристоу я загледа с безразличие.

— Знаеш ли, не вярвам, че ще успееш. Нещо ти липсва, Вероника. Ти искаш само да грабиш, липсва ти великодушие — да, мисля, че е точно това.

Вероника се изправи. Заговори тихо и много отчетливо:

— Ти ме отхвърли преди петнадесет години. Днес го правиш отново. Ще те накарам да съжаляваш за това.

Джон стана и тръгна към вратата:

— Вероника, съжалявам, ако съм те наранил. Ти си много хубава и аз много те обичах някога. Не можем ли да оставим нещата така?

— Сбогом, Джон. Не можем да оставим нещата така. Ще имаш възможност сам да се убедиш. Мисля, да, сигурна съм, че те мразя повече, отколкото съм предполагала, че мога да мразя някого.

Той сви рамене.

— Съжалявам. Довиждане.

Джон вървеше бавно през гората. Излезе до плувния басейн и приседна на пейката. Не съжаляваше, че се беше отнесъл така с Вероника. Тя беше едно отвратително същество, мислеше Джон. Винаги е била отвратителна и слава богу, че се отърва навреме от нея. Един господ знаеше какво би станало с него, ако не беше го направил!

Сега имаше странното усещане, че започва нов живот, че е захвърлил оковите на миналото. Трябва да е бил направо непоносим през последните една-две години. Горката Герда, помисли си той, винаги толкова се старал да му угоди. Ще бъде много по-мил с нея занапред.

Може би дори ще успее да престане да тормози Хенриета. Не че някой можеше наистина да я тормози — не, тя не беше такъв човек. Около нея вилнееха бури, а тя стоеше изправена, замислена, и се взираше в теб от някъде много далеч.

„Веднага ще отида да кажа на Хенриета.“ — си помисли той. Долови някакъв необичаен шум и рязко вдигна глава. Някъде отгоре се бяха чули изстрели, също и обикновените горски шумове — птичите гласове, меланхоличния шум на капещите листа. Но това беше съвсем различен шум — едно слабо и съвсем делово изщракване.

Внезапно Джон беше обхванат от ясното съзнание за надвиснала опасност. От колко време седеше тук? От половин час? От един? Някой го наблюдаваше. Някой... А това щракване беше... разбира се, това

беше... Той рязко се обърна — винаги беше имал много бързи реакции. Но този път закъсна. Очите му се разшириха от изненада, но нямаше време да произнесе дори звук.

Изстрелът отекна и той подви колене, просвайки се до ръба на басейна.

Върху лявата част на гърдите му бавно започна да се разлива едно тъмно петно; образувалата се струйка пропълзя по циментения бордюр на басейна и в алена нишка започна да се стича в синята вода.

ГЛАВА XI

Еркюл Поаро изчетка последната прашинка от блестящите си обувки. Беше положил много старание в облеклото си за този обяд и сега със задоволство оглеждаше резултата.

Той чудесно знаеше какви дрехи се носят в неделя в английската провинция, но не възнамеряваше да приема тези идеи. Предпочиташе собственото си разбиране за градска елегантност. Той не беше английски провинциален джентълмен. Той беше Еркюл Поаро!

Всъщност той не питаше особена любов към извънградския начин на живот. Приятелите му толкова много бяха възхвалявали почивните вилички в провинцията, че накрая той се беше предал и беше купил Рестхейвън, въпреки че единственото нещо, което му допаднаше, беше квадратната форма на постройката. Не обръщаше внимание и на околния пейзаж, макар да знаеше, че минава за красиво място. Просто всичко наоколо беше твърде асиметрично, за да срещне одобрението на вкуса му. Дърветата също не можеха да го впечатлят приятно с навика си да ръсят листа навсякъде. Нямаше нищо против тополата и чилийския бор, но зеленото изобилие от букове и дъбове не беше в състояние да го трогне. Най-добре човек можеше да се наслади на такъв пейзаж през прозореца на колата си някой хубав следобед. Възкликваш „*Quel beau paysage!*“^[1] и подкарваш колата си към някой добър хотел.

Той смяташе, че най-доброто, което му предлага Рестхейвън, беше малката зеленчукова градина, спретнато подредена на лехички от белгийския му градинар Виктор. А междувремевно съпругата на градинаря, Франсоаз, полагаше затрогващи грижи за стомаха на господаря си.

Еркюл Поаро излезе през портата, въздъхна, хвърли последен поглед върху лъскавите си черни обувки, намести сивото си бомбе и огледа пътя.

Той леко потрепери при вида на Доувкотс. Строителите на Рестхейвън и Доувкотс очевидно са били съперници и битката за

надмощие се е разиграла върху прекалено малки късчета земя. Националният тръст за опазване на природните красоти обаче своевременно беше подрязал крилата на тяхното въображение, за да възпре пакостния му полет. Двете къщи олицетворяваха две различни архитектурни течения. Рестхейвън представляваше един куб, на който бяха поставили покрив — модерна, но малко скучна постройка. Доувкотс пък представляваше хаотичен сбор от дърво и старовремска архитектура, като всичко това бе събрано на възможно най-малко място.

Еркюл Поаро разсъждаваше по кой път да стигне до имението Холоу. Знаеше, че малко над основната алея имаше врата и една малка пътечка. Оттам би си спестил отклонение от почти километър. Но независимо от това, Еркюл Поаро, който беше твърд привърженик на етикета, реши да тръгне по по-дългия обиколен път и да влезе в къщата през главния вход.

Това беше първото му посещение при сър Хенри и лейди Ангкател. Според неговите разбирания беше неучтиво човек да минава през задния вход, ако домакините сами не са му предложили да си спести пътя, особено когато посещаваш хора с високо обществено положение. Честно казано, той се бе почувствувал поласкан от тяхната покана.

„Аз съм просто един сноб“ — измърмори той под носа си.

Беше запазил приятни впечатления от срещата си с семейство Ангкател в Багдад, особено от лейди Ангкател. „Истински оригинал“ — помисли си той.

Безпогрешно беше преценил колко време ще му е необходимо, за да стигне до имението. Поаро натисна звънеца външната врата точно в един часа без една минута. Беше доволен, че е пристигнал, защото се чувствуваше малко уморен. Не беше горещ почитател на вървенето пеш.

Вратата му отвори величественият Гаджън, който спечели одобрението на Поаро. Посрещнаха го обаче, поне според него, малко странно.

— Милейди е в павилиона до плувния басейн, сър. Оттук моля.

Тази страст на англичаните да прекарват времето на открито дразнеше Поаро. Наистина човек можеше да примири с подобна приумица в разгара на лятото, но не и края на септември. Вярно, че

денят беше мек, но като всеки есенен ден беше доста влажен. Далеч по-приятно щеше бъде да влезе в една уютна гостна а още по-добре — ако в камината гореше огън. Но не — поведоха го през френските прозорци, по моравата край алпинеума, през една малка вратичка и по пътеката между гъсто засадените млади кестени.

Ангкателови често канеха гости в един часа на обед и ако времето беше хубаво, първо пиеха коктейли и шери в малкия павилион до басейна. Самият обед беше предвиден за един и половина, така че тези, които не се отличаваха с голяма точност, да успеят да пристигнат. Това даваше възможност на превъзходната готвачка на лейди Ангкател без особени притеснения да развихри фантазията си със суфлета и такива деликатеси, които се поднасят в точен час.

Поаро нямаше ласкаво мнение за подобно разпределение на времето.

„След минутка ще се озова там, откъдето тръгнах“ — помисли си той.

Обувките му като че ли започнаха да го стягат малко повече от обикновено, докато той следваше снажната фигура на Гаджън.

В този момент някъде отпред се разнесе слаб вик, който усили недоволството му. Беше някак си нелеп, съвсем неподходящ за обстановката. Поаро не му отдаде внимание, нито се опита да го класифицира. Когато по-късно му се наложи да разсъждава върху него, му беше много трудно да си припомни какви чувства изразяваше този вик. Страх? Тревога? Ужас? Би могъл да каже само, че в него съвсем определено се усещаше изненада.

Гаджън излезе от кестеновата горичка. Той се извърна почтително и направи път на Поаро, готов да каже „Милейди, мосю Поаро“ тихо и с необходимото уважение, когато изведнъж се скова и ахна. Звукът, който излезе от устата му, съвсем не подхождаше на един иконом.

Еркюл Поаро пристъпи на откритото пространство около плувния басейн и също като иконом застина на място, но този път от раздразнение.

Това беше прекалено, това наистина вече беше прекалено! Не беше подозирал, че Ангкател са способни на такива евтини трикове. Първо дългия път, след това разочарованието от посрещането, а сега и това. Англичаните имаха толкова странно чувство за хумор!

Беше ядосан и отегчен. Да наистина беше много досадно. Според него никой не биваше да се шегува със смъртта, а те дори бяха подготвили специален декор за тази цел.

Защото в момента Поаро виждаше пред себе си една доста изкуствено аранжирана сцена на убийство. Тялото до басейна беше артистично разположено, с изхвърлена напред ръка. Бяха се погрижили дори за малко червена боя, която се стичаше по цимента във водата. Трупът беше ефектен — на красив русокос мъж. Над него, с револвер в ръка, бе застанала ниска, набита жена на средна възраст, с поразително безучастно изражение.

Имаше още трима актьора. На отдалечения край на басейна стоеше висока млада жена с буйна коса, носеща цвета на златистокестенявите есенни листа. В ръцете си държеше кошница пълна с гергини. Малко зад нея стоеше висок мъж с доста обикновена външност, облечен в ловни дрехи и с пушка в ръка. Вляво от него беше домакинята, лейди Ангкател, която държеше кошница с яйца. — Поаро знаеше, че тук, при басейна се събираха няколко пътеки и очевидно всеки бе дошъл от различна посока.

Всичко беше математически точно изчислено и много изкуствено.

Той въздъхна. Enfin, какво очакваха от него? Дали не трябваше да се престори, че е повярвал в това „престъпление“? Да се слия да вдигне тревога? Или трябваше да се поклони и да поздрави домакинята — „Чудесно представление, наистина очарователно“?

Всъщност беше много глупаво. Нямаше никаква изтънченост в тази шегга. Кралица Виктория ли беше казала: „Никак не ни е забавно“? Беше склонен да реагира по същия начин: „На мен, Еркюл Поаро, никак не ми е забавно.“

Лейди Ангкател се беше приближила до тялото. Той я последва усещайки тежкото дишане на Гаджън зад гърба си „Този тук не е посветен“ — помисли си Поаро. Двамата от другата страна на басейна се присъединиха към тях. Сега всички те съвсем отблизо наблюдаваха драматично простряната фигура до ръба на басейна.

Внезапно, така както замъгленият киноекран започва да идва на фокус, шокираният Поаро започна да проумява, че в тази изкуствена сцена имаше нещо истинско.

Защото даже и да не беше мъртъв, човекът до басейна със сигурност изживяваше последните секунди от живота си.

И това, което капеше по ръба на басейна не беше червена боя, а кръв. Мъжът е бил застрелян, при това съвсем наскоро.

Той хвърли поглед на жената която стоеше с револвер в ръката. Лицето ѝ беше напълно безизразно и имаше слисан и доста глуповат вид.

„Странно“ — помисли си той.

Дали изстрелът не бе прогонил от нея всички чувства? Дали сега, лишена от всякакви емоции, тя не беше само един изцеден парцал? Напълно възможно.

След това обърна поглед към простреляния мъж и едва не подскочи. Очите на умирация бяха отворени. Наситено сините му очи изразяваха нещо, което Поаро не разбираше, но възприе като проява на напълно съзнателно напрежение.

Внезапно Поаро бе изпълнен от усещането, че в цялата групичка хора имаше само един наистина жив човек — този, който беше на прага на смъртта.

Никога досега Поаро не се беше сблъсквал с такава изключителна жизненост. Останалите бяха само неясни силуети, актьори от неznайна драма, но този мъж беше истински.

Джон Кристоу отвори уста и проговори. Гласът му беше силен, настойчив и без следа от изненада.

— Хенриета — изрече той.

След това очите му се затвориха и главата му клюмна настрана.

Поаро коленичи над него, за да се увери, след това се изправи и механично изтупа праха от коленете си.

— Да — каза той, — мъртъв е.

Картината отново внезапно загуби фокус, разчупи се и се разлюля. Всеки реагира по своему, в което нямаше нищо необикновено. Поаро съзнаваше, че сетивата му са изострени до краен предел в стремежа им да уловят и запаметят всеки детайл. Точно това — да запаметят.

Той забеляза че пръстите на лейди Ангкател, които стискаха кошницата се отпуснаха и Гаджън подскочи, за да я хване.

— Позволете ми, милейди.

Механично и съвсем естествено лейди Ангкател прошепна.

— Благодаря, Гаджън. След това колебливо започна:

— Герда...

Жената с револвера се размърда за първи път. Тя огледа всички присъстващи. Щом заговори, гласът ѝ беше изпълнен с истинско и неподправено объркване.

— Джон е мъртъв — рече тя. — Джон е мъртъв. Високата млада жена с кестенява коса бързо и някак авторитетно се приближи до нея.

— Герда, дай ми това нещо — каза тя. И ловко, преди Поаро да успее да протестира или да се намеси, тя измъкна револвера от ръката на Герда Кристоу. Поаро бързо пристъпи напред.

— Не трябва да правите това, мадмоазел...

Младата жена се стресна от гласа му и револверът се изплъзна от пръстите ѝ. Беше застанала до ръба на басейна и револверът плясна във водата. Тя отвори уста и изохка ужасено, а очите ѝ, пълни със съжаление, се обърнаха към Поаро.

Каква глупачка съм — рече тя. — Ужасно съжалявам.

Поаро замълча за момент. Той се взираше в ясните лешникови очи. Тя срещна открито погледа му и той се почуди дали моментното му съмнение е било оправдано. Поаро тихо изрече:

— Нещата трябва да се пипат колкото е възможно по-малко. Всичко трябва да остане така, както е, докато дойде полицията.

Настъпи леко раздвижване. Подобно на почти незабележима вълна през хората премина неприятна възбуда, която отново утихна.

Лейди Ангкател промърмори неодобрително:

— Разбира се. Предполагам, че... Всъщност полицията. Мъжът с ловните дрехи рече с тих и приятен глас, изпълнен с изтънчено отвращение:

— Луси, страхувам се, че това е неизбежно.

В този момент на тишина и осъзнаване на случилото се разнесоха нечии гласове и стъпки. Стъпките бяха бързи и уверени, а гласовете — нелепо жизнерадостни.

По пътеката откъм къщата се зададоха сър Ангкател и Мидж Хардкасл, които говореха и се смееха едновременно.

При вида на групичката около басейна сър Хенри спря и възкликна удивено:

— Какво има? Какво се е случило?

Съпругата му започна:

— Герда е... — тя рязко спра — Искам да кажа Джон е...

Герда изрече с нейния равен и объркан глас:

— Някой е застрелял Джон. Той е мъртъв. Всички смутено извърнаха поглед от нея.

Лейди Ангкател бързо додаде:

— Скъпа, мисля, че е най-добре да отидеш и... и да си легнеш. Може би ще е по-добре, ако и ние се върнем в къщата? Хенри, ти и мосю Поаро бихте могли да останете тук и да изчакате полицията.

— Намирам, че така наистина е най-добре — рече сър Хенри.

Той се обърна към Гаджън:

— Ще позвъниш ли до полицейския участък, Гаджън? Обясни им точно какво се е случило. Като пристигнат, ги доведи направо тук.

Гаджън кимна и каза:

— Да сър Хенри.

Макар и леко пребледнял, Гаджън си оставаше съвършеният слуга.

Високата млада жена каза:

— Да вървим, Герда.

Тя хвана Герда под ръка и я поведе по пътеката към къщата без да срещне някаква съпротива.

Герда вървеше като на сън. Гаджън ги изчака да минат напред и тръгна след двете жени с кошницата в ръце.

Сър Хенри рязко се обърна към жена си:

— Какво е станало, Луси? Какво точно се е случило? Лейди Ангкател разпери безпомощно нежните си ръце.

Еркюл Поаро почувствува нейния магнетичен чар.

— Скъпи, не знам какво да ти кажа. Бях долу при кокошките. Чух изстрел наблизко, но нищо не си помислих. Все пак — гласът ѝ прозвуча умолително — защо трябва човек да си помисли нещо? После излязох по пътеката до басейна. Джон лежеше там, а Герда се беше изправила над него с револвера. Хенриета и Едуард се появиха почти в същия момент, ей оттам.

Тя кимна към отдалечената страна на басейна, където двете пътеки водеха към гората.

Еркюл Поаро се изкашля.

— Кой са тези хора Джон и Герда? Ако, разбира се, бих могъл да науча — допълни той с извинение.

— О, разбира се — обърна се лейди Ангкател към него с извинителен тон. — Наистина ми изскочи от ума, но все пак човек не се впуска да представя гостите си, когато току-що някой от тях е бил убит. Джон е Джон Кристоу, д-р Кристоу. Герда Кристоу е съпругата му.

— А младата дама, която отведе мисис Кристоу?

— Моята племенница, Хенриета Савърнейк.

„Хенриета Савърнейк — помисли си Поаро, — никак не е приятно да го чуя. За съжаление, това е неизбежно...“

(Умиращият беше казал „Хенриета“ по много особен начин. Това напомняше нещо на Поаро, на някаква случка... Да, но каква? Няма значение, рано или късно щеше да се сети.)

Лейди Ангкател продължаваше, твърдо решена да изпълни задълженията си на домакиня.

— Едуард Ангкател също е наш племенник. Както и мис Хардкасл.

Поаро учтиво кимаше. Мидж почувствува, че ѝ се ще да се разсмее истерично, но с усилие се овладя.

— А сега, скъпа — рече сър Хенри, — смятам, че наистина е най-добре да се прибереш къщи. Ние ще си поприказваме тук с мосю Поаро.

Лейди Ангкател ги изгледа замислено.

— Надявам се — рече тя, — че Герда си е легнала. Чудя се дали постъпих правилно, като ѝ предложих да си легне? Просто не можех да измисля какво да кажа. Подобни неща не стават всеки ден, нали? Какво казва човек на една жена, която току-що е застреляла мъжа си?

Тя ги изгледа, сякаш очакваше някой от тях да предостави авторитетен отговор на въпроса ѝ. След това се обърна и тръгна по пътеката към къщата. Мидж я последва. Едуард тръгна последен. Поаро остана сам с домакиня.

Сър Хенри прочисти гърлото си. Като че ли не беше съвсем сигурен какво да каже.

— Кристоу — отбеляза той накрая — беше много способен човек. Изключително способен.

Поаро отново спря погледа си на мъртвия — все още не можеше да се отърве от странното усещане, че той е много по-жив от живите.

Чудеше се откъде идва това чувство.

Поаро учтиво отговори на сър Хенри.

— Ужасна трагедия, наистина много тъжно — рече той.

— Това е по-скоро във вашата област — каза сър Хенри. — Не мисля, че някога съм имал нещо общо с убийство. Надявам се, че дотук действувах правилно, как мислите?

— Постъпихте съвсем правилно — каза Поаро. — Обадохте се на полицията и докато те пристигнат и поемат случая, на нас не ни остава нищо друго, освен да се убедим, че никой няма да размести тялото или да пипа веществените доказателства.

Докато произнасяше последните думи, той погледна към басейна, на чието дъно лежеше револверът, чиито очертания бяха леко разкривени от водата.

Вещественото доказателство, помисли си той, вече беше пипано, преди той, Еркюл Поаро, да успее да се намеси.

Но не. Това стана случайно.

Сър Хенри измърмори:

— Колко ли време ще трябва да стоим тук? Хладничко е. Не бихме ли могли да влезем в павилиона?

Поаро, който усещаше краката си влажни и почти предугаждаше настинката, се съгласи с удоволствие. Павилионът се намираше на най-отдалечената спрямо къщата страна на басейна и през отворената му врата те обхващаха с поглед трупа и пътеката, по която щяха да пристигнат полицаите.

Павилионът беше богато мебелиран с удобни канапета и пъстри килимчета. Върху боядисана желязна масичка беше оставена табла с няколко чаши и гарафа с шери.

— Бих ви предложил едно питие — рече сър Хенри, — но предполагам, че не трябва да докосваме нищо, преди да са дошли полицаите. Макар че не мога да си представя какво от нещата тук може да представлява интерес за тях. Все пак по-добре е да съблюдаваме правилата. Както виждам, Гаджън не е поднесъл коктейлите. Очакваше вас.

Двамата внимателно седнаха в плетените столове близо до вратата, така че да виждат пътеката откъм къщата.

Усещаше се напрежение във възцарилото се мълчание. При подобни обстоятелства всякакъв светски разговор би изглеждал неуместен.

Поаро разгледа павилиона и забеляза нещо, което му се стори твърде необичайно. Върху един от столовете небрежно беше захвърлено скъпо наметало от лисица. Неговото натрапващо се великолепие не хармонираше с нито една от жените, които беше видял. Не би могъл например да си го представи около раменете на лейди Ангкател.

Това го разтревожи. Наметалото носеше дъх на разкош и стремеж към самоизтъкване, а такива склонности не беше забелязал у никого досега.

— Предполагам, че може да се пуши — каза сър Хенри и поднесе табакерата си към Поаро.

Преди да вземе цигара, Поаро подуши въздуха. Френски парфюм, скъп френски парфюм. Във въздуха се носеше само следа от парфюма, но този аромат отново не съответствуваше на нито един от обитателите на имението.

Докато се навеждаше напред, за да си запали цигарата от запалката на сър Хенри, Поаро забеляза шест кибритени кутийки, подредени върху малката масичка до едно от канапетата.

Това му се стори изключително странно.

---

[1] Какъв хубав пейзаж! (фр) — Б. ред. ↑

ГЛАВА XII

— Два и половина — каза лейди Ангкател.

Тя седеше в салона заедно с Мидж и Едуард. Иззад затворената врата на кабинета на сър Хенри долитаха приглушени гласове. Там бяха Еркюл Поаро, сър Хенри и инспектор Грейндж.

Лейди Ангкател въздъхна:

— Знаеш ли, Мидж, продължавам да мисля, че някой трябва да се погрижи за обяда. Разбира се, изглежда доста безсърдечно да седнем около масата сякаш нищо не се е случило. Но в края на краищата мосю Поаро беше поканен на обяд и вероятно е гладен. А и надали той би се разстроил от смъртта на Джон Кристоу така, както ние. Не трябва да забравяме, че Хенри и Едуард сигурно са много гладни, след като прекараха цялата сутрин навън да стрелят.

Едуард Ангкател каза:

— Скъпа Луси, не се тревожи за мен.

— Едуард, винаги си бил толкова внимателен. Освен това и Дейвид е тук. Снощи забелязах, че добре си похапна. Струва ми, че интелектуалците винаги имат нужда от силна храна. Между другото, къде е Дейвид?

— Качи се в стаята си, като разбра какво се е случило — отговори Мидж.

— А, да, добре, много тактично от негова страна. Вероятно се е почувствувал неловко. Разбира се, каквото и да говорим, убийството е нещо много нелепо — разстройва прислугата и изважда цялата къща от релси. Ето, имахме патици за обяд, добре поне, че са вкусни и студени. Как мислиш, какво трябва да направим за Герда? Някакво студено плато? Или може би малко силен бульон?

„Луси наистина не е човешко същество!“ — помисли си Мидж и веднага я обзеха угризения. По-скоро Луси беше прекалено истински човек и това шокираше хората! Нима това не беше чистата и неукрасена истина — че хората преодоляваха всички катастрофи в живота си чрез тези съвсем обикновени делнични грижи? Луси чисто и

просто изказваше мислите, които хората не искаха да си признаят. Все някой трябва да мисли за прислугата и да се тревожи за яденето. Човек дори усещаше глад. Тя самата беше гладна в момента! Чувствуваше се гладна и същевременно страшно отпаднала. Странно съчетание.

Освен това несъмнено всички се чувствуваха неловко и доста объркани, защото не знаеха как да се държат с една обикновена тиха жена, за която до вчера бяха говорили като за „бедната Герда“ и която, по всяка вероятност, в най-скоро време щеше да бъде изправена пред съда да отговаря за убийството на съпруга си.

„Такива работи се случват само на другите хора — отчаяно мислеше Мидж. — Те не могат да се случат на нас.“

Тя погледна към Едуард, който стоеше в другия край на стаята. „Не бива да се случват на хора като Едуард. Хора, които стоят толкова далеч от всякакво насилие.“ Намираще утеха в Едуард — той беше толкова тих, разумен, така мил и спокоен.

Гаджън влезе в стаята, внасяйки със себе си атмосфера на поверителност и заговори с подходящ за случая приглушен тон:

— Сервирах сандвичи и кафе в салона, милейди.

— О, благодаря ти, Гаджън!

— Гаджън наистина е чудесен — рече лейди Ангкател след като той напусна стаята — Не зная какво бих правила без него. Той винаги знае какво трябва да се направи. Няколко сандвича ще заместят обяда, като освен това в тях няма нищо безсърдечно, нали разбираш какво искам да кажа?

— О, Луси, недей, моля те.

Мидж усети, че по бузите ѝ се стичат горещи сълза Лейди Ангкател я погледна изненадано и успокоително изрече:

— Бедничката. Твърде много ти се събра.

Едуард прекоси стаята седна до Мидж на дивана и я прегърна през раменете.

— Не се тревожи, мъничка Мидж — прошепна ѝ той. Мидж зарови лице на рамото му и се разхлипа. Спомни си колко добър беше Едуард с нея, когато зайчето ѝ беше умряло преди много години в Ейнсуик. Едуард внимателно каза:

— Това е от шока. Да ѝ дам ли малко бренди, Луси?

— Върху шкафа в салона е. Не мисля, че... Тя млькна щом Хенриета влезе в стаята Мидж се отдръпна от Едуард, но почувствува

как той застина в напрежение. Мидж се запита какво ли изпитва Хенриета. Тя почти с нежелание погледна към братовчедката си, но не забеляза нищо. Ако изобщо можеше да се каже нещо за вида на Хенриета, то тя изглеждаше почти войнствено настроена. Беше пристъпила пъргаво в стаята с високо вдигната брадичка.

— А, ето те и теб, Хенриета — възкликна лейди Ангкател. — Тъкмо се чудех. Полицайте са с Хенри и мосю Поаро. Какво даде на Герда? Малко бренди или чай и аспирин?

— Глътка бренди и грейката.

— Съвсем правилно — одобри лейди Ангкател. — Точно така учат в курсовете за първа помощ. Имам предвид грейката за шока, не брендите. Напоследък пишат много против стимулиращите средства. Аз лично смятам, че това е модно увлечение. В Ейнсуик винаги давахме бренди срещу шок. Въпреки че, предполагам, при Герда не става дума точно за шок. Нямам представа как се чувства жена, която е убила съпруга си. Човек не може лесно да си го представи, но сигурно не е шок. Имам предвид, че липсва изненадата.

Леденостуденият глас на Хенриета разсече настъпилата тишина.

— Защо всички вие сте толкова сигурни, че Герда е убила Джон?

Настъпи моментно мълчание и Мидж почти осезателно почувствува как атмосферата се раздвижва. Преминаваха вълни на объркване, напрежение и накрая — на изострена бдителност.

Лейди Ангкател безизразно каза:

— Изглеждаше очевидно. Или имаш друго предположение?

— Не ти ли струва възможно Герда да е отишла до басейна, да е видяла Джон и тъкмо да е вдигнала револвера, когато ние се появихме?

Отново настъпи тишина. След това лейди Ангкател попита:

— Така ли каза Герда?

— Да.

Това не беше просто потвърждение. В него имаше толкова сила, че прозвуча като изстрел.

Лейди Ангкател повдигна вежди и без всякаква връзка рече:

— В салона има сандвичи и кафе.

Тя почти ахна, когато през отворената врата се появи Герда и забързано започна да се извинява:

— Аз, аз наистина повече не можех да лежа. Толкова съм... толкова съм обезпокоена, направо ужасно.

Лейди Ангкател възкликна:

— Трябва да седнеш, трябва веднага да седнеш.

Тя вдигна Мидж от дивана и настани Герда на нейното място, като ѝ подпъхна една възглавничка зад гърба.

Бедничката — рече лейди Ангкател.

Макар че произнесе думата с определен апломб, тя прозвуча напълно лишена от смисъл.

Едуард застана до прозореца и се загледа навън.

Герда прибра назад разбърканата си коса и заговори още по-притеснено и объркано.

— Аз... Аз наистина едва сега започвам да проумявам какво е станало. Досега не можех да приема, все още не съм в състояние да приема, че това е истина... че Джон е мъртъв.

Тя се разтрепери.

— Кой може да го е убил? Кой би могъл да убие Джон? Лейди Ангкател пое дълбоко дъх, но в този момент вратата на кабинета се отвори и тя рязко обърна глава. Появиха се сър Хенри и инспектор Грейндж — едър, набит мъж, чиито увиснали надолу мустаци му придаваха леко песимистичен вид.

— Това е съпругата ми, инспектор Грейндж.

Грейндж се поклони леко и каза:

— Лейди Ангкател, възможно ли е да разменя няколко думи с мисис Кристоу?

Лейди Ангкател посочи фигурата на дивана:

— Мисис Кристоу?

Герда нетърпеливо отговори:

— Да, аз съм мисис Кристоу.

— Мисис Кристоу, не бих желал да ви разстройвам, но а налага да ви задам няколко въпроса. Разбира се, ако предпочитате, можете първо да се обадите на адвокатата си.

Сър Хенри се обади:

— Може би така е по-разумно, Герда.

Тя го прекъсна:

— Какъв адвокат? Защо? Откъде накъде адвокатът може да знае нещо за смъртта на Джон?

Инспектор Грейндж се покашля. Сър Хенри понечи да продължи, но Хенриета го изпревари:

— Инспекторът иска само да разбере какво се е случило тази сутрин.

Герда се обърна към него. Когато заговори, гласът ѝ прозвуча смаяно.

— Това прилича на лош сън, не мога да повярвам. Аз... не мога дори да заплача. Просто нищо не чувствавам.

Грейндж рече успокоително:

— Това е от шока, мисис Кристоу.

— Да да, разбира се. Но всичко стана толкова внезапно. Излязох от къщата и тръгнах надолу по пътеката към плувния басейн...

— В колко часа, мисис Кристоу?

— Беше преди един, може би един без две минути. Знам, защото погледнах този часовник. И като стигнах там... там беше Джон, лежеше и имаше кръв на цимента...

— Чухте ли изстрел, мисис Кристоу?

— Да... не... всъщност не помня. Знаех, че сър Хенри и мистър Ангкател са навън и стрелят. Аз, аз само видях Джон...

— Да, мисис Кристоу?

— Джон и кръвта, и револвера... Вдигнах револвера...

— Защо?

— Моля?

— Защо вдигнахте револвера, мисис Кристоу?

— Аз... не знам.

— Не трябваше да го докосвате.

— Не трябваше ли? — Погледът на Герда блуждаеше празно. — Но аз го докоснах. Държах го в ръцете си.

Тя погледна ръцете си, сякаш револверът беше още в тях. Герда се обърна към инспектора. Гласът ѝ прозвуча изтерзано:

— Кой може да е убил Джон? Няма човек на този свят, който би желал смъртта му. Джон беше... той беше най-добрият човек. Толкова мил, винаги се раздаваше на другите. Всички го обичаха инспекторе. Той беше прекрасен лекар. Беше най-добрият и най-милият съпруг. Трябва да е било нещастен случай. Трябва!

Тя посочи с ръка към стаята.

— Попитайте който и да е, инспекторе. Никой от тях не би пожелал смъртта на Джон.

В гласа ѝ прозвуча отчаян зов. Инспектор Грейндж затвори бележника си.

— Благодаря ви, мисис Кристоу — изрече той с равен глас. — Засега това е всичко.

Еркюл Поаро и инспектор Грейндж тръгнаха заедно през кестеновата горичка към басейна. Трупът на Джон Кристоу беше вече фотографиран, измерен, описан и прегледан от полицейския лекар, а после отнесен в моргата. Еркюл Поаро си помисли, че сега басейнът изглеждаше странно невинен. Всичко, с изключение на Джон Кристоу, беше придобило неясни очертания. Дори в смъртта си той беше осезаемо истински. Сега плувният басейн не беше просто плуven басейн, а мястото, където беше лежал Джон Кристоу и животът му беше изтичал в изкуствено синята вода. Изкуствен. Поаро се хвана за думата. Точно така, във всичко имаше нещо изкуствено. Като че ли...

Към инспектора се приближи някакъв мъж с бански костюм.

— Ето револвера, сър — каза той.

Инспектор Грейндж внимателно пое револвера, от който се стичаше вода.

— Няма никаква надежда да открием отпечата̀ци от пръсти — отбеляза той. — Но за щастие това няма значение в нашия случай. Когато сте пристигнали, мисис Кристоу е държала револвера, нали така, мосю Поаро?

— Да.

— Следващото нещо, което трябва да направим, е да идентифицираме револвера — продължи инспекторът. — Предполагам, че сър Хенри няма да се затрудни. Вероятно го е взела от неговия кабинет.

Той хвърли един поглед на басейна.

— Нека да повторим още веднъж, за да бъде съвсем ясно. Долната пътека води до стопанството и лейди Ангкател е дошла оттам. Другите двама — мистър Едуард Ангкател и мис Савърнейк — са дошли откъм горичката, но поотделно. Той е дошъл по пътеката вляво, а тя — по тази вдясно, която води към голяма цветна леха над къщата. Но когато вие сте се приближавали, те са стояли двамата на отсрещния край на басейна.

— Да.

— А тази пътека край павилиона извежда на Подър Лейн. Добре, сега ще минем по нея.

Инспектор Грейндж продължи да говори, докато вървяха по пътеката. Гласът му не звучеше развълнувано, но той внушаваше компетентност и тих песимизъм.

— Никога не съм обичал подобни случаи — обясняваше той. — Миналата година имах един такъв, близо до Ашридж. Военен пенсионер, с добра кариера. Съпругата му — приятна и кротка, малко старомодна жена на шестдесет и пет години, с посивяла коса. Всъщност имаше много красива коса, на сребристи вълни. Отделяла много време за градинарство. Един ден влязла в стаята, взела револвера му, излязла и го застреляла. Просто така! Зад това се крият доста неща, разбира се, и човек трябва добре да се поразрови. Понякога измислят някоя глупава история за скитници. Ние, разбира се, се преструваме, че вярваме и си мълчим, докато разследваме случая, но добре знаем как стоят нещата.

— Искате да кажете — попита Поаро, — че според вас мисис Кристоу е застреляла съпруга си?

Грейндж го погледна изненадано.

— Защо, да не би вие да не мислите така? Поаро бавно изрече:

— Възможно е да е станало така, както казва тя.

Инспектор Грейндж сви рамене.

— Да възможно е. Но не ми звучи убедително. Освен това всички мислят, че тя го е убила! Те знаят нещо, което ние не знаем.

Той погледна спътника си с любопитство.

— Когато я видяхте там, вие също си помислихте, че тя го е направила нали?

Поаро притвори очи. Вървяха по пътеката... Гаджън направи крачка напред... Герда Кристоу стоеше над тялото на съпруга си с револвера и онзи празен поглед. Да същото каза и Грейндж — беше си помислил, че тя го е убила, или поне беше си помислил, че е трябвало да остане с такова впечатление.

Да, но това не беше същото.

Всичко беше нарочно инсценирано, като целта беше да го измамат. Дали Герда Кристоу приличаше на жена, която току-що е застреляла съпруга си? Точно това искаше да разбере инспектор Грейндж.

Еркюл Поаро се сепна от изненада, когато изведнъж осъзна, че макар през своята дълга практика да беше ставал свидетел на много насилия, той никога досега не се беше изправял очи в очи с жена, която току-що е убила съпруга си. Как би изглеждала една жена при подобни обстоятелства? Ликуваща, ужасена, доволна, слисана, невярваща, лишена от чувства?

Можеше да бъде всяко от тези състояния, реши Поаро.

Инспектор Грейндж продължаваше да говори. Поаро улови края на думите му.

— ...да се установят всички факти, а за това обикновено помага прислугата.

— Мисис Кристоу ще се връща ли в Лондон?

— Да. Има две деца. Ще трябва дай разрешим да си отиде. Ние, разбира се, ще я наблюдаваме, без тя да знае. Има вид на доста глупава жена.

Поаро се питаше дали Герда разбира какво мислят полицията и Ангкателови за нея. Тя гледаше, като че ли нищо не проумява. Имаше вид на жена, чиито реакции са забавени и която е напълно слисана и сломена от смъртта на съпруга си.

Те излязоха на голямата алея.

Поаро спря до градинската врата.

Грейндж рече:

— Това ли е вашето местенце? Спретнато и уютно. Засега довиждане, мосю Поаро. Благодаря ви за съдействието. Ще се отбия по някое време и ще ви уведомя докъде сме стигнали.

Очите му обходиха алеята.

— Знаете ли кои са съседите ви? Да не би това да е вилата на нашата нова знаменитост?

— Мис Вероника Крей, актрисата. Мисля, че идва тук за почивните дни.

— Разбира се. Доувкотс. Много я харесах в „Дама на гърба на тигър“, но иначе е твърде интелектуална за моя вкус. Предпочитам Хеди Ламар.

Той се обърна:

— Е, трябва да се залавям за работа. До скоро, мосю Поаро.

— Познавате ли това, сър Хенри? Инспектор Грейндж постави револвера на бюрото на сър Хенри и го погледна изпитателно.

— Мога ли да го взема? — ръката на сър Хенри се поколеба над револвера, докато задаваше въпроса.

Грейндж кимна.

— Бил е във водата и тя е заличила всички отпечатащи. Много жалко, ако мога да се изразя така, че мис Савърнейк го е изпуснала.

— Да, но всички бяхме страшно напрегнати в този момент. Жените лесно се объркват и... ъ-ъ-ъ... изтърват разни неща.

Инспектор Грейндж отново кимна и каза:

— Мис Савърнейк изглежда доста хладнокръвна и уравновесена млада дама.

Думите на инспектора не прозвучаха като намек, но нещо в тях стресна сър Хенри. Грейндж продължи:

Можете ли до го разпознаете, сър?

Сър Хенри взе револвера и внимателно го разгледа. Погледна номера и грижливо го сравни със списъка в малкия си кожен бележник. После затвори бележника си и с въздишка каза:

— Да, инспекторе, револверът е от моята колекция.

— Кога го видяхте за последен път?

— Вчера следобед. Упражнявахме се в стрелба в градината и това беше едно от оръжията които ползувахме.

— Кой стреляше с този револвер?

— Струва ми се, че всички стреляха поне по веднъж с него.

— Включително и мисис Кристоу?

— Включително и мисис Кристоу.

— А след като приключихте със стрелбата?

— Сложих го на мястото му. Ето тук.

Той издърпа чекмеджето на голямото бюро. То беше почти догоре пълно с оръжия.

— Имате доста солидна колекция, сър Хенри.

— Това ми е хоби от много години.

Инспектор Грейндж спря поглед върху бившия губернатор на Холоуинските острови. Изискан мъж с приятна външност, под чието командване би служил с удоволствие. Поне със сигурност би предпочел сър Хенри пред настоящия началник на полицията. Инспектор Грейндж нямаше добро мнение за началника на полицията в Уилдишр, дребнав деспот и блюдолизец. Мисълта му се върна към работата.

— Революерът не е бил зареден, когато сте го прибрали, нали, сър Хенри?

— Със сигурност не беше.

— А къде държите амунициите си?

— Тук.

Сър Хенри взе ключ от един рафт на библиотеката и отвори едно от долните чекмеджета на бюрото.

„Съвсем просто“ — помисли си Грейндж. — „Тази Кристоу е видяла къде държат ключа. Трябвало е само да влезе и да си свърши работата. Жените често полудяват от ревност.“ Можеше да се обзаложи на десет към едно, че беше ревност. Всичко щеше да се изясни, като приключи с обичайната процедура тук и се заеме с Харли Стрийт. Но нещата трябваше да си вървят по реда.

Той се изправи и каза:

— Благодаря ви, сър Хенри. Ще ви се обадя за предварителното следствие.

ГЛАВА XIII

За вечеря поднесоха студените патици и крем карамел, който, по думите на лейди Ангкател, показваше мисис Медуей откъм най-добрата ѝ страна.

Според нея готвенето изискваше много тънък усет.

— Тя знае, че ние не обичаме особено много крем карамел. Има нещо вулгарно в това да ядеш любимия си пудинг непосредствено след смъртта на свой приятел. Но крем карамелът е, нали знаете, доста хлъзгав, така че човек винаги оставя малко от него в чинията си.

Тя въздъхна и каза, че се надява да са постъпили добре, като са оставили Герда да си отиде в Лондон.

— Хенри постъпи чудесно, като замина с нея.

Сър Хенри беше настоял да закара Герда до Харли Стрийт.

— Разбира се, тя ще дойде за предварителното следствие — продължи лейди Ангкател, като замислено преглъщаше крема. — Съвсем естествено е тя да съобщи на децата. Биха могли да го прочетат във вестниците, а в къщата е само една френска гувернантка — знаете колко са податливи на паника, а не е изключена и някоя нервна криза. Но Хенри ще се справи с нея, сигурна съм, че с Герда всичко ще е наред. Предполагам, че ще се обади на роднините си, може би на сестрите си. Герда ми прилича на жена, която сигурно има сестри — поне три или четири — и те вероятно живеят в Търнбридж Уелс.

— Какви необикновени неща говориш, Луси — рече Мидж.

— Добре тогава, да речем Торки, ако това повече ти харесва, скъпа. Не, не Торки. Трябва да са поне шестдесет и пет годишни, ако живеят в Торки. По-скоро Ийстборн или Сейнт Ленардс.

Лейди Ангкател погледна съчувствено последната лъжичка крем и деликатно я остави в чинията си.

Дейвид, който предпочиташе нещо соленичко, се взираше унило в празната си чиния.

Лейди Ангкател се изправи.

— Предполагам, че всеки би искал да си легне по-рано тази вечер — каза тя. — Твърде много неща се случиха нали? Когато човек чете във вестника за подобни неща изобщо не може да си представи колко са уморителни. Чувствувам се като че ли съм изминала двадесет километра. В действителност не съм правила нищо друго, освен да седя, но и това е страшно уморително, защото човек не може да вземе книга или вестник — би било толкова безсърдечно. Въпреки, че навярно уводната статия в „Обзървър“ не би била неподходяща, което едва ли може да се каже за „Нюз ъв дъ уърлд.“ Не си ли съгласен с мен, Дейвид? Бих искала да зная какво мислят младите хора просто да не губя връзката.

Дейвид сърдито отговори, че никога не чете „Нюз ъв дъ уърлд“.

— А аз винаги го чета — заяви лейди Ангкател. — Преструваме се, че го получаваме само заради прислугата, но Гаджън проявява голямо разбиране и никога не го взема преди да сме си изпили чая. Много интересен вестник, пишат за жени, които си пъхат главите във фурни, за да се отровят с газ — при това невероятно много жени!

— Какво ли ще правят в бъдеще, когато всички фурни ще са електрически? — попита Едуард Ангкател с лека усмивка. — Предполагам, че ще трябва да се постараят по-добре да уреждат живота си, което е и много по-разумно.

— Не съм съгласен с вас, сър — обади се Дейвид, — че къщите на бъдещето ще ползват само електричество. Възможно е да съществува обща отоплителна система, захранвана от един-единствен източник. Домакинският труд трябва да бъде сведен до минимум в домовете на работническата класа.

Едуард Ангкател побърза да отговори, че не е добре запознат с този въпрос. Дейвид изкриви презрително устни.

Гаджън внесе кафето, движейки се малко по-бавно от обикновено, в тон с печалната атмосфера, която благоприличието налагаше.

— О, Гаджън — каза лейди Ангкател. — Онези яйца. Смятах да напиша датите на тях, както правя това обикновено. Ще помолите ли мисис Медуей?

— Милейди, смея да заявя, че всичко е уредено. — Той прочисти гърлото си. — Имах честта сам да се погрижа.

— О, благодаря, Гаджън.

Щом Гаджън напусна стаята тя измърмори:

— Гаджън наистина е великолепен. Слугите се държат възхитително. Човек не може да не им съчувствува с всичките тези полицаи наоколо — сигурно е ужасно за тях. Между другото, останали някой?

— Имаш предвид някой полицай? — попита Мидж.

— Да. Не оставят ли един на пост в коридора? Или пък да наблюдава външната врата от храстите?

— Защо трябва да наблюдава външната врата?

— Нямам представа. Така правят в книгите. А през нощта убиват още някого.

— Не говори така, Луси — каза Мидж.

Лейди Ангател я погледна с любопитство.

— Скъпа, толкова съжалявам. Беше много глупаво. Разбира се, че никого няма да убият. Герда си отиде вкъщи... искам да кажа... О, Хенриета, наистина съжалявам. Съвсем нямах предвид това.

Ала Хенриета не отговори. Тя беше застанала до кръглата маса и се взираше в резултатите от бриджа от предишната вечер.

— Извинявай, Луси, какво каза? — попита тя така, сякаш се пробуждаше от дълбок сън.

— Чудех се дали не е останал някой полицай наоколо.

— Дали е останал някой излишен, като след разпродажба? Не, не мисля. Всички се върнаха обратно в участъка, за да запишат това, което им казахте, на техния полицейски език.

— Хенриета, какво гледаш там?

— Нищо. Хенриета отиде до камината.

— Какво ли прави Вероника Крей тази вечер? — попита тя.

— Боже мой! Не мислиш, че може да дойде отново тук, нали? Вече трябва да е научила.

— Да — замислено каза Хенриета. — Предполагам, че е чула.

— А това ме подсеща да се обадя на семейство Кари. Не можем да ги приемем утре на обяд и да се преструваме, че все едно нищо не е било.

Тя излезе от стаята.

Дейвид, който ненавиждаше роднините си, измърмори, че трябва да погледне нещо в енциклопедия Британика. Смяташе, че поне в библиотеката ще го оставят на спокойствие.

Хенриета отиде до френския прозорец, отвори го и излезе навън. Едуард се поколеба за секунда, но я последва.

Намери я загледана в небето. Тя каза:

— Не е така топло като снощи, нали?

Едуард отговори с приятния си глас:

Не. Вечерта е доста хладна.

Сега тя гледаше към къщата. Погледът ѝ пробягна по редицата прозорци. След това се обърна и се втренчи в гората. Той изобщо нямаше представа какво става в ума ѝ.

Едуард леко се размърда към отворения прозорец.

— По-добре да влезем вътре. Студено е.

Тя поклати глава.

— Отивам да се разходя. До плувния басейн.

— О, боже! — Той пристъпи пъргаво към нея — Ще дойда с теб.

— Не, благодаря ти, Едуард.

Гласът ѝ проряза есенния хлад.

— Искам да остана сама с моя мъртвец.

— Хенриета! Скъпа моя, не съм казал нищо. Но ти знаеш колко... колко много съжалявам.

— Съжаляваш? Че Джон Кристоу е мъртъв? Гласът ѝ все още звучеше остро.

— Искях да кажа, че съжалявам за теб, Хенриета. Сигурно е... сигурно е страшен шок за теб.

— Шок ли? Аз съм много жилава Едуард. Мога да понасям шокове. А за теб беше ли шок? Какво изпита като го видя да лежи тук? Вероятно радост. Ти не обичаше Джон Кристоу.

Едуард прошепна:

— Ние... ние не се познавахме добре.

— Как чудесно се изразяваш, толкова съдържано. Но всъщност между вас двамата имаше нещо общо — аз! И двамата ме обичахте, нали? Само че това не ви свързваше, а точно обратното.

Луната колебливо се показва иззад един облак и той се стресна от лицето ѝ, което се взираше в него. Несъзнателно той винаги беше виждал в Хенриета образа на онази Хенриета от времето в Ейнсуик. За него тя си оставаше засмяното момиче с развълнувания поглед. Жената, която виждаше сега, бе напълно непозната за него — с блестящи, но ледени очи, които враждебно се взираха в него.

Той настойчиво каза:

— Хенриета, скъпа, повярвай ми, наистина ти съчувствувам в... в твоята скръб, в твоята загуба.

— Скръб ли?

Този въпрос го стресна. Тя като че ли го задаваше на себе си, а не на него.

Хенриета тихо каза:

— Толкова внезапно... Как внезапно става това. Дишаш, живееш и в следващия момент си мъртъв, няма те. О, тази празнота. А ние ядем крем карамел и мислим, че сме живи. Джон, който беше много по-жив от всички нас, е мъртъв. Повтарям си го отново и отново: мъртъв, мъртъв, мъртъв. И скоро думата губи значението си, просто няма никакъв смисъл. Това е една съвсем обикновена дума, като откършен клон. Мъртъв, мъртъв, мъртъв. Не ти ли звучи като там-тамът в джунглата? Мър-тъв, мър-тъв, мър-тъв...

— Хенриета, престани! За бога, престани!

Тя го погледна учудено.

— Не знаеше ли, че се чувствавам по този начин? Какво си мислеше? Смяташе, че кротко ще лея сълзи в кърпичката си и ти ще ми държиш ръката? Че това ще бъде голям шок за мен, но малко по малко ще започна да се оправям? А ти ще ме успокояваш? Много си мил, Едуард. Наистина си много мил, но си твърде... неуместен.

Той се отдръпна. Лицето му се вкамени и той сухо каза:

— Да, винаги съм го знаел.

Тя яростно продължи:

— Какво мислиш ми е било цяла вечер да седя на масата и на никой да не му пука, че Джон е мъртъв. На никой, освен на мен и на Герда! Ти — радостен, Дейвид — смутен, Мидж — разстроена, а Луси изтънчено да се наслаждава, че това, което четете в „Нюз ъв дъ уърлд“, се случва в живота! Не виждаш ли какъв невероятен кошмар е всичко това?

Едуард не отговори. Той отстъпи назад към сянката. Хенриета се вгледа в него и рече:

— Тази вечер нищо не ми се струва истинско, нищо и никой, само Джон!

Едуард прошепна:

— Зная, че... че аз не съм много истински.

— Боже, колко съм жестока, Едуард. Но не мога нищо да направя. Не мога да не негодувам, че Джон, който беше толкова жив, е мъртъв.

— А аз, който съм полумъртъв, съм жив.

— Нямах това предвид, Едуард.

— Мисля, че точно това имаше предвид, Хенриета. И навярно си права.

Но тя унесено продължаваше да говори, връщайки се на предишната си мисъл:

— Това не е скръб. Може би не съм способна да изпитам скръб. И сигурно никога няма да мога. Но бих желала да скърбя за Джон.

Думите ѝ прозвучаха невероятно. Следващата ѝ реплика обаче го потресе истински:

— Трябва да отида до басейна — каза Хенриета делово и се шмугна между дърветата.

Едуард сковано пристъпи през отворения прозорец. Мидж го погледна, докато той влизаше. Лицето му беше сиво и изопнато, без капка кръв, а очите му — невиждащи.

Той не чу въздишката, която Мидж се опита да сподави.

Машинално се отправи към един стол и седна. Осъзнаваше, че трябва да каже нещо и рече:

— Студено е.

— Студено ли ти е, Едуард? Да запалим ли огън?

— Моля?

Мидж взе един кибрит от полицата над камината и клекна да запали огъня, като внимателно следеше Едуард с крайчеца на окото си. Той изобщо не съзнаваше какво става около него.

Мидж рече:

— Огънят ще те сгрее.

„Колко измръзнал изглежда — мислеше Мидж — Навън не е толкова студено. Заради Хенриета е. Какво ли му е наговорила?“

— Едуард, премести стола си по-близо до огъня.

— Какво?

— О, нищо. Говорех за огъня.

Тя изричаше думите си бавно и високо, като на глух. Внезапно, толкова внезапно, че сърцето ѝ подскочи от облекчение, предишният Едуард ѝ се усмихна внимателно:

— На мен ли говореше, Мидж? Извинявай. Бях се замислил.

— Няма нищо, ставаше дума за огъня.

Съчките в камината пукаха, а няколко шишарки пламтяха ярко. Едуард ги погледна и каза.

— Хубав огън.

Той протегна издължените си тънки длани към пламъка, наслаждавайки се на настъпилото облекчение. Мидж каза:

— В Ейнсуик винаги слагахме шишарки.

— Все още слагам. Всяка сутрин донасят по една пълна кошница за камината.

Едуард в Ейнсуик. Мидж притвори очи и си го представи. Той сигурно седи в библиотеката в западното крило на къщата. Магнолията почти покриваше прозореца и следобед слънчевите лъчи позлатяваха листата ѝ. През другия прозорец се виждаше ливадата и високия бор, изправен като страж. А вдясно беше големият червенолист бук.

О, Ейнсуик, Ейнсуик!

Тя почти усещаше сладкия дъх на магнолията, която дори през септември беше покрита с големи восъчнобели цветове. И мириса на шишарките в огъня. И лекия дъх на плесен, който се носеше от книгата на Едуард. Той сигурно сядя в голямото кресло и от време на време очите му пробягват от страницата към огъня, а той си мисли за Хенриета.

Мидж се размърда и попита:

— Къде е Хенриета?

— Отиде до басейна.

Мидж се сепна.

— Но защо?

Гласът ѝ, отсечен и плътен, накара Едуард да се пооживи.

— Скъпа Мидж, ти би трябвало да знаеш или поне да се досещаш. Те бяха доста близки с Джон.

— Разбира се, че го знам. Но не разбирам защо трябва да броди в тъмното там, където е бил убит. Това не подхожда на Хенриета. Никога не е била мелодраматична.

— Знае ли някой от нас какъв е другият? Хенриета например.

Мидж се намръщи и каза:

— Все пак, Едуард, ние с теб цял живот сме познавали Хенриета.

— Тя се е променила.

— Не, не мисля, че човек се променя.

— Хенриета се е променила.

Мидж го погледна учудено.

— Повече, отколкото сме се променили ние с теб?

— О, аз съм си все същият, добре го зная. А ти... Очите му като че ли преоткриха Мидж, която беше коленичила пред решетката на камината. Като че ли я гледаше от някъде много далеч и погледът му попиваше очертанията на квадратната брадичка тъмните очи, решителната ѝ уста. Той каза:

— Бих искал да те виждам по-често, Мидж, скъпа.

Тя му се усмихна и рече:

— Знам. Само че не е лесно в днешно време.

Отвън се чу някакъв шум и Едуард се изправи.

— Луси беше права — каза той. — Денят беше много уморителен — за пръв път имаме работа с убийство. Ще си лягам. Лека нощ.

Той беше напуснал стаята, когато Хенриета влезе през прозореца.

Мидж се обърна към нея:

— Какво си направила на Едуард?

— На Едуард ли?

Хенриета изглеждаше отнесена някъде много далеч, потънала в мислите си. Челото ѝ беше покрито с бръчка.

— Да, Едуард. Изглеждаше ужасно, като влезе, измръзнал и посивял.

— Мидж, щом си толкова загрижена за Едуард, защо не направиш нещо за него?

— Да направя нещо? Какво искаш да кажеш?

— Не зная. Да се качиш на един стол и да изкрещиш! Да му привлечеш вниманието. Не разбираш ли, че това е единственият начин с мъж като Едуард?

— Едуард никога няма да обърне внимание на някой друг, освен на теб, Хенриета. Винаги е било така.

— Много неинтелигентно от негова страна — Тя погледна преbledнялото лице на Мидж. — Извинявай, нараних те, но тази вечер мразя Едуард.

— Мразиш Едуард? Невъзможно!

— Разбира се, че е възможно. Не знаеш...

— Какво?

Хенриета бавно заговори:

— Той ми напомня за толкова много неща, които искам да забравя.

— Какви неща?

— Ами например Ейнсуик.

— Ейнсуик? Искаш да забравиш Ейнсуик? Мидж не можеше да повярва на ушите си.

— Да да да! Бях щастлива там, но сега не мога да понеса да ми напомнят за щастливи мигове. Не разбираш ли? Беше прекрасно време, когато не знаехме какво ни очаква. И човек вярва, че го очакват само хубави неща. Някои хора са мъдри, те никога не очакват щастието. А аз го чаках.

Тя рязко изрече последните си думи:

— Никога повече няма да се върна в Ейнсуик. Мидж ѝ отговори бавно:

— Дали?

ГЛАВА XIV

В понеделник сутринта Мидж се стресна в съня си и отвори очи. Няколко секунди лежа слисана, а обърканият ѝ поглед бе отправен към вратата в очакване да се появи Луси. Какво ѝ беше казала Луси първата сутрин, когато нахлу в стаята ѝ?

Че ще имат трудни дни? Тя беше разтревожена тогава, очакваше някакви неприятности.

Да, наистина се беше случило нещо неприятно и тегнеше върху Мидж като черен облак. Нещо, за което искаше да мисли, не искаше да си спомня. Нещо, което я плашеше. Нещо във връзка с Едуард.

Споменът нахлу в съзнанието ѝ. Ужасната, вцепеняща дума — убийство!

„О, не — умолително си каза Мидж, — това не може да е истина. Това е някакъв лош сън. Джон Кристоу убит, застрелян, проснат до басейна. Кръв и синя вода — като корицата на криминален роман. Просто нереално, фантастично. Не може да ми се случи такова нещо. Защо не бяхме в Ейнсуик! В Ейнсуик това не би могло да се случи.“

Черното бреме се измести от челото ѝ и заседна в стомаха ѝ. Започна да ѝ се гади.

Но това не беше сън. Беше се случило наистина като в „Нюз ъв дъ уърлд“, и тя, и Едуард, и Луси, и Хенри, и Хенриета бяха забъркани в това нещо.

Не беше честно, наистина не беше честно — те нямаха, нищо общо с това, че Герда е решила да застреля мъжа си. Мидж се размърда от възмущение. Тихата глупавата трогателната Герда. Човек не можеше да свърже образа ѝ с някаква мелодрама или насилие. Герда просто не би могла да застреля никого. Вътрешното ѝ безпокойство отново се надигна. Не, не трябва да мисли така. Защото кой друг би могъл да застреля Джон? А Герда се беше изправила над тялото му с револвер в ръката. Револверът, който беше взела от кабинета на Хенри.

Герда беше казала, че е намерила Джон мъртъв и е вдигнала револвера. Добре, но какво друго би могла да каже? Клетницата все

нещо трябваше да каже.

Чудесно, че Хенриета я защитаваше; каза, че историята на Герда е напълно възможна. Невъзможните версии явно бяха убягнали от вниманието на Хенриета.

Снощи Хенриета се държа много особено. Но това разбира се, се дължеше на шока от смъртта на Джон.

Бедната Хенриета, тя толкова много държеше на Джон.

Но с времето щеше да го преодолее, човек преодолява всичко. Тогава щеше да се омъжи за Едуард и да заживее в Ейнсуик, а Едуард най-накрая щеше да бъде щастлив.

Хенриета винаги беше обичала Едуард. Просто Джон Кристоу беше по-агресивен и по-впечатляващ. Край него Едуард изглеждаше толкова... просто бледнееше.

По време на закуската Мидж забеляза, че Едуард, освободен от влиянието на Джон, беше започнал като че ли да се самоутвърждава. Той изглеждаше по-уверен в себе си, по-малко колеблив и стеснителен.

Разговаряше любезно с намръщения и неразговорлив Дейвид.

— Трябва да идваш по-често в Ейнсуик, Дейвид. Бих желал да се чувствуваш като у дома си и да опознаеш мястото.

Дейвид студено отвърна, докато си вземаше от мармалада:

— Тези големи имения са направо абсурдни. Трябва да се разделят на по-малки части.

— Надявам се, че докато съм жив, това няма да стане — шеговито отвърна Едуард. — Моите наематели се чувствуват добре.

— Не трябва да се чувствуват доволни — отсече Дейвид. — Никой не трябва да е доволен.

— Ако маймуните бяха доволни от опашките си... — се намеси лейди Ангкател от мястото си до шкафа, вперила разсеян поглед в една чиния с бърберици. — Това е едно стихче, което учихме в детската градина, но не мога да си спомня как продължава. Трябва да си поговорим с теб, Дейвид, и да ме запознаеш със съвременните идеи. Доколкото схващам, човек трябва да мрази всички, но същевременно да им осигурява безплатна медицинска помощ и допълнително обучение (горките беззащитни дечица, които трябва да се тъпчат в училищата всеки ден). Освен това насила изливат в гърлата на нещастните бебенца рициново масло, което мирише отвратително, без някой да ги пита дали го харесват или не.

Мидж си помисли, че Луси се държи съвсем в обичайния си стил.

Гаджън, с когото се размина в преддверието, също се държеше съвсем обичайно. По всичко личеше, че животът в имението е възвърнал обичайния си ход. След заминаването на Герда, случилото се приличаше на сън.

В този момент се чу скърцане на гуми по чакъла отвън и сър Хенри излезе от колата си. Той беше прекарал нощта в клуба си, тръгвайки обратно рано сутринта.

— Е, скъпи, всичко наред ли е? — попита Луси.

— Да. Секретарката беше там, много компетентно момиче. Тя пое нещата в свои ръце.

Оказа, се, че има една сестра. Секретарката ѝ изпрати телеграма.

— Знаех си, че ще има — каза лейди Ангкател. — В Търнбридж Уелс?

— Мисля, че беше Бексхил — отговори малко недоумяващо сър Хенри.

Гаджън се приближи.

— Инспектор Грейндж се обади по телефона, сър Хенри. Предварителното следствие е в сряда от единадесет часа.

Сър Хенри кимна, а лейди Ангкател каза:

— Мидж, май ще трябва да се обадиш в магазина си. Мидж бавно тръгна към телефона.

До този момент животът ѝ беше толкова обикновен и нормален, а сега се чудеше как да обясни на работодателката си, че след като беше имала четири почивни дни, не може да се върне на работа, защото е станало убийство. Просто не звучеше правдоподобно. То дори и не беше правдоподобно. А никак не беше лесно да обясняваш нещо на мадам Алфреж.

Мидж вдигна решително брадичка посягайки към слушалката.

Разговорът се оказа точно толкова неприятен, колкото беше очаквала. Дрезгавият глас на язвителната дребна еврейка се носеше гневно откъм слушалката:

— Какфо касвате, мис Хардкасъл? Смърт? Погребение? Не снаете ли колко много работа имаме? Смятате, че сте търпя подобни исфинения? О, да, добре си прекарфате фремето, не се и съмнявам!

Мидж я прекъсна с по-остър тон.

— Полисията? Полисията ли касахте? Това беше почти писък. — Фие имате работа с полисията?

Мидж стисна зъби и продължи да обяснява. Странно колко вулгарно звучеше всичко от устата на тази жена. Един най-прост полицейски случай. Каква алхимия беше човешката душа.

Едуард отвори вратата за да влезе, но като видя, че Мидж говори по телефона се запъти обратно навън. Мидж го спря.

— Едуард, остани. Моля те. О, наистина искам да останеш.

Присъствието на Едуард в стаята я окуражи, неутрализира отровата. Тя махна ръката си от слушалката.

— Моля? Да Съжалявам, мадам. Но въпреки всичко, вината едва ли е моя...

Противният дрезгав глас продължи да крещи ядосано.

— Какфи са теси фаши приятели? Сто за хора са щом убифат и полисията е там? Поцти съм ресила пофече да не фи приема на работа! Не мога да посфоля да се нарусафа добро име на мое саведение.

Мидж изхъмка покорно в отговор. Най-накрая с въздишка на облекчение постави слушалката на телефона. Повдигаше й се и цялата трепереше.

— Това е мястото, където работя — обясни тя. — Трябваше да ги предупредя, че няма да се върна на работа до четвъртък заради следствието.

— Надявам се, че са проявили разбиране. Какъв е тоя магазин за дрехи, в който работиш? Управителката симпатична ли е?

— Твърде силно казано за нея! Еврейка от Уайтчапъл, с боядисана коса и с глас като на дърдавец.

— Но, скъпа Мидж...

Смаяното лице на Едуард поразвесели Мидж. Той беше толкова загрижен.

— Но, скъпо дете, не може да се примиряваш с това. Ако наистина трябва да работиш, поне си избери нещо, където да ти е приятно и да харесващ хората с които работиш.

Мидж го изгледа без да му отговори. Чудеше се как да обясни на човек като Едуард. Какво знаеше Едуард за търсенето на работа?

Внезапно в нея се надигна горчилка. Луси, Хенри, Едуард, дори Хенриета — между нея и тях лежеше непреодолима пропаст, бездната, която дели богатите от работническата класа.

Те нямаха никаква представа колко трудно е да си намериш работа, а след като веднъж си я намерил, колко трудно е да я запазиш! Човек би казал, че на нея в действителност не ѝ се налага да си печели хляба. Луси и Хенри с радост биха я приели в дома си и на драго сърце биха ѝ отпуснали една прилична сума за издръжка — нещо, което и Едуард би сторил с желание.

Но нещо в Мидж се бунтуваше срещу охолния живот, който ѝ предлагаша нейните заможни роднини. Беше чудесно от време на време да се потопи в добре поддържания разкош на Луси и тя се наслаждаваше истински на гостуванията си в имението Холоу.

Но духът ѝ беше твърде независим, за да приеме, че някой друг може да я дари с добър живот. Същото това чувство не ѝ позволяваше да започне собствен бизнес със заем от роднини и приятели. Беше се нагледала на такъв живот.

Тя няма да взема заеми, нито ще ползува нечии връзки. Беше си намерила работа за четири лири седмично и ако, вземайки я на работа мадам Алфреж се беше надявала че Мидж ще привлече високопоставените си приятели да пазарят в нейния магазин, то мадам остана много разочарована. Мидж непреклонно отхвърляше всеки подобен намек от страна на приятелите си.

Тя не хранеше илюзии по отношение на работата. Не харесваше нито магазина нито мадам Алфреж, нито вечното раболепие пред невъзпитаните и груби клиентки, на силно се съмняваше, че би могла да си намери друга работа, която да ѝ допада тъй като нямаше никаква квалификация.

Тази сутрин непоносимо я дразнеше наивното предположение на Едуард, че пред нея има широки възможности за избор на работа. Какво право имаше Едуард да живее в свят, който нямаше нищо общо с реалността?

Ето ги всички от семейство Ангкател. А тя беше Ангкател само наполовина. Понякога като тази сутрин например, изобщо не се чувствуваше Ангкател! Тя цялата беше дъщеря на баща си.

Замисли се за баща си с обичайното чувство на любов и болка. Мъж на средна възраст, с посребрени коси и уморено лице, който години наред се беше борил да спаси семейния бизнес, но независимо от усилията му, той бе западал все повече и повече, не защото баща ѝ беше неспособен — просто животът вървеше напред.

Странно беше, че Мидж не питаеше гореща любов към своята майка от фамилията Ангкател, която винаги бе изпъквала в обществото, а към своя тих и изнурен баща. Всеки път, когато се връщаше от Ейнсуик, а гостуванията щам бяха най-голямото удоволствие в живота ѝ, тя се хвърляше и обвиваше ръце около врата на баща си в отговор на почти незабележимото му неодобрение и казваше: „Толкова се радвам, че съм си у дома, толкова се радвам.“

Майка ѝ почина, когато Мидж беше на тринадесет години. Имаше моменти, в които Мидж си мислеше, че знае твърде малко за нея. Тя беше разсеяна, чаровна, весела. Дали беше съжалявала за брака си, защото този брак я беше извадил от обичайния живот на фамилията Ангкател? Мидж нямаше представа. След смъртта на майка ѝ нейният баща посивя още повече и се затвори в себе си. Усилията му да спаси семейния бизнес станаха още по-безрезултатни. Той тихо и незабележимо угасна, когато Мидж навърши осемнадесет години.

Мидж поживя известно време при роднините си, приемаше подаръците им — наистина беше прекарала чудесно това време с Ангкателови, — но категорично отказа парите им. Колкото и много да ги обичаше, имаше моменти като този, когато с огромна сила я връхлиташе усещането, че тя е толкова различна от тях.

Изпълнена с ненавист, тя си помисли: „Те нямат представа за нищо!“

Едуард, чувствителен както винаги, я погледна смутено и внимателно попита:

— Да не би да те разстроих с нещо?

В стаята влезе Луси. Тя беше стигнала почти до връхната точка на един от своите диалози.

— ...виждаш ли, изобщо не се знае дали тя ще предпочете „Уайт Харт“ или нас.

Мидж я погледна невиждащо, след което обърна очи към Едуард.

— Излишно е да поглеждаш Едуард — каза лейди Ангкател. — Той чисто и просто не може да знае, че ти Мидж, си винаги толкова практична.

— Не зная за какво говориш, Луси.

Луси се изненада:

— За предварителното следствие, скъпа. Герда е пристигнала за следствието. Чудя се дали трябва да отседне тук или в „Уайт Харт“?

Тук ще се измъчва от спомените, но в „Уайт Харт“ ще бъде пълно с хора, които я зяпат, както и с безброй репортери. Нали знаеш, в сряда в единадесет часа. Дали не беше единадесет и половина? — Усмивка озари лицето на лейди Ангкател. — Никога досега не съм ходила на предварително следствие! Смятам да облека нещо сиво и шапка, разбира се, като на църква, но без ръкавици. Всъщност — продължи лейди Ангкател, докато отиваше към телефона — не мисля, че изобщо имам други ръкавици освен градинарските. Разбира се, останали са ми много от онези дълги вечерни ръкавици от времето на правителствените приеми. Ръкавиците са доста глупави, не намирате ли?

— Имат смисъл единствено, когато не искаш да оставяш отпечатъци при убийство — засмя се Едуард.

— Това, което казваш, е много интересно, Едуард. Много интересно. Но защо съм хванала това нещо? — Лейди Ангкател погледнала с отвращение телефонната слушалка.

— Може би си имала намерение да се обадиш на някого?

— Не мисля.

Лейди Ангкател разсеяно поклати глава, грижливо връщайки слушалката на мястото ѝ.

Тя обърна поглед от Едуард към Мидж.

— Едуард, струва ми се, че не трябва да разстройваш Мидж. Мидж отдава много по-голямо значение на внезапните смъртни случаи, отколкото ние.

— Но, скъпа Луси — възкликна Едуард. — Аз просто се тревожех за това ужасно място, където работи Мидж. Никак не ми харесва.

— Едуард е на мнение, че трябва да имам една възхитително очарователна работодателка, която страшно да ме харесва — сухо рече Мидж.

— Милият Едуард — разбиращо каза Луси.

Тя се усмихна на Мидж, след което напусна стаята.

— Мидж, аз наистина съм разтревожен — повтори Едуард. Тя го прекъсна:

— Тази проклета жена ми плаща четири лири на седмица. Това е единственото, което има значение.

Профуча край него и излезе в градината. Сър Хенри седеше на обичайното си място на ниската ограда, но Мидж се обърна и пое към цветната леха.

Роднините ѝ бяха очарователни, но точно тази сутрин изобщо не ѝ беше притрябвал техния чар.

Дейвид Ангкател се беше разположил на пейката в горния край на пътеката.

Той поне не преливаше от очарование и Мидж се насочи към него. Седна на пейката и със злорадо удоволствие забележа неговото изумление.

Необикновено трудно е да се отървеш от човешко присъствие, помисли си Дейвид.

Нашествието от чевръсти и решителни прислужници, въоръжени с метли и парцали, го беше прогонило сутринта от спалнята му.

Бе се оказало, че библиотеката (и Енциклопедия Британика) не са уединеното светилище, както се беше надявал. Лейди Ангкател на два пъти беше влизала и излизала от стаята, отправяйки му любезни забележки, на които очевидно никой не би могъл да даде интелигентен отговор.

Тогава бе решил да дойде тук, за да помисли върху положението си. Двата дни, които с нежелание бе приел да прекара тук, се бяха проточили поради внезапната и насилствена смърт на неговия сродник.

Дейвид, който предпочиташе да разсъждава върху академичното минало или да води задълбочени дискусии върху бъдещето, което чертаеха левите движения, не изпитваше никаква склонност да се занимава с грубото и реалистично настояще.

Както вече беше заявил на лейди Ангкател, той не четеше „Нюз ъв дъ уърлд“, но очевидно това издание на жълтата преса се беше настанило в имението.

Убийство! Дейвид потръпна от погнуса. Какво щяха да си помислят приятелите му? Как, така да се каже, човек възприема убийството? Как да се отнася към него? С отегчение, възмущение или с лек присмех?

Зает с разрешаването на тези проблеми, присъствието на Мидж в никакъв случай не му доставяше удоволствие. Той я погледна сконфузено, докато тя се настаняваше до него.

Почувствува се доста смутен от предизвикателството, което прочете в очите ѝ в отговор на неговия поглед. Едно неприятно момиче без никаква интелектуална стойност.

Тя го попита:

— Харесват ли ти роднините?

Дейвид сви рамене и каза:

— Че кой мисли за роднините си?

Мидж отговори:

Че кой всъщност мисли за нещо?

Дейвид въобще не се усъмни, че тя поне не мисли. Той почти снизходително заяви:

— Анализирах реакциите си към убийството като явление.

— Доста необичайно е да си замесен в убийство.

Дейвид с въздишка изрече:

— Безкрайно отегчително. — Това май беше най-доброто становище. — И всички останали клишета, за които човек си мисли, че съществуват само на страниците на детективските романи.

— Сигурно съжаляваш, че си дошъл — каза Мидж.

Дейвид отново въздъхна:

— Да, бих могъл да прекарам времето си с един приятел в Лондон. — След малко допълни: — Той има книжарница и литература за левите движения.

— Предполагам, че тук обстановката е по-приятна — каза Мидж.

— Че кой обръща внимание на тези работи? — въпросът на Дейвид преливаше от презрение.

— Има случаи, в които нищо друго не ме интересува — отговори Мидж.

— Разглежено отношение към живота — заяви Дейвид. — Ако беше работничка...

Мидж го прекъсна:

— Аз съм работничка. Точно затова разкошът е особено привлекателен за мен. Хубави легла, възглавнички, тихичко ти поднасят чая в леглото, порцеланова вана и топла вода и прекрасни ароматични соли за ваната. Кресло, в което просто потъваш... — Мидж направи кратка пауза докато изреждаше тези прелести.

— Работниците трябва да притежават всички тези неща — каза Дейвид.

Но не беше много сигурен за поднесения в легло сутрешен чай — стори му се проява на разгулен разкош в един сериозно организиран нов свят.

Имаш горещата ми подкрепа — от все сърце му обеща Мидж.

ГЛАВА XV

Еркюл Поаро, който се наслаждаваше на една позакъсняла чаша горещ шоколад в късната утрин, беше прекъснат от звъна на телефона. Той се изправи и вдигна слушалката:

— Ало?

— Мосю Поаро?

— Лейди Ангкател?

— Колко мило, че познахте гласа ми! Да не би да ви притеснявам?

— Разбира се, че не. Надявам се, че не сте в лошо настроение след печалните събития вчера?

— Не, наистина. Печално, както отбелязахте, но намирам, че човек се чувства някак си не дотолкова обвързан. Позвъних ви, за да разбера дали ви е възможно да наминете насам — зная, че съм досадна, но съм толкова разстроена.

— Разбира се, лейди Ангкател. Веднага ли имахте предвид?

— Ами, да веднага. Колкото е възможно по-бързо. Много мило от ваша страна.

— Няма нищо. В такъв случай бих могъл да мина през гората нали?

— Но, разбира се, това е най-краткият път. Много ви благодаря, драги мосю Поаро.

Като се спря само да изчетка няколко пращинки от ревера на самото си и да надене лека връхна дреха, Поаро прекоси алеята и се забърза надолу по пътеката през кестеновата горичка. Плувният басейн беше напълно безлюден — полицаите бяха приключили работата си и си бяха отишли. Под меката влага на есенната светлина той изглеждаше невинен и спокоен.

Поаро хвърли един поглед към павилиона. Наметалото от сребърна лисица беше изчезнало, но шестте кутийки кибрит си стояха на масичката до канапето. Именно те го озадачиха повече от всякога.

„Това не е място, където се държи кибрит — тук е влажно. Да кажем една кутийка за всеки случай, но не и цели шест кибрита.“

Той се смръщи над масичката от ковано желязо. Таблата с чашите също беше изчезнала. Някой беше надраскал нещо с молив на масата — груба скица на някакво кошмарно дърво. Чувството за ред у Поаро беше накърнено.

Той поцъка с език, поклати глава и продължи бързо към къщата, като се чудеше каква ли е причината за тази толкова неотложна покана.

Лейди Ангкател го очакваше до френския прозорец и веднага го въведе в празния салон.

— Много мило, че дойдохте, мосю Поаро.

Тя топло стисна ръката му.

— На вашите услуги, мадам.

Лейди Ангкател размаха ръце изразително, след което широко отвори красивите си очи.

— Вие разбирате колко трудно е всичко. Инспекторът интервюира, не, разпитва или взема показания — не зная как точно му казват — от Гаджън. Целият ни живот зависи от Гаджън и ние толкова му съчувствуваме. Защото за него, естествено, е ужасно да бъде разпитван от полицията. Дори инспектор Грейндж, за когото имам чувството, че е един добър, вероятно семеен мъж, който сигурно има момчета и вечер си играят заедно с конструктора Мекано, и съпруга която не оставя пращинка из техния добре подреден, но вероятно малко претрупан дом...

Еркюл Поаро мигаше, докато лейди Ангкател продължаваше да описва въображаемия семеен живот на инспектор Грейндж.

— Като съдя по начина по който му висят мустаците — не спираше лейди Ангкател — мисля, че една безупречно чиста къща е малко потискаща — като сапун върху лицата на медицинските сестри. Прекалено много блясък! Но това е най-вече в провинцията, където нещата се движат по-бавно; в лондонските болници се носи прекалено много пудра и невероятно ярко червило. Започнах да казвам, че когато този абсурден случай приключи, вие, мосю Поаро, трябва непременно да дойдете на обяд, този път без произшествия.

— Много сте любезна.

— Аз самата нямам нищо против полицията — каза лейди Ангкател. — Дори намирам всичко за много интересно. „Позволете да

ви помогна с каквото мога“ — така казах на инспектор Грейндж. Той се смущава лесно, но е методичен. Мотивът изглежда е изключително важен за полицаите — продължи тя. — Тъй като стана дума за медицински сестри, струва ми се, че Джон Кристоу и една червенокоса медицинска сестра с чип нос, твърде привлекателна... Но това разбира се, беше много отдавна и полицаите надали ще проявят интерес. Никой не знае с колко много неща е трябвало да се примирява бедната Герда. Тя е почтен човек, не намирате ли? Поне е способна да повярва във всичко, което ѝ кажеш. Мисля, че ако не си особено интелигентен, е по-добре да постъпваш така.

Изведнъж лейди Ангкател отвори вратата на кабинета, бутна Поаро вътре и бодро извика.

— Ето го и мосю Поаро.

Тя се завъртя около него и излезе навън, като затвори вратата. Инспектор Грейндж и Гаджън седяха до бюрото. В ъгъла беше застанал някакъв млад мъж с бележник. Гаджън почтително се изправи.

Поаро побърза да се извини.

— Незабавно ще се оттегля. Уверявам ви — нямах никаква представа че лейди Ангкател...

— Но, моля ви, разбира се, че не сте знаели.

Тази сутрин мустаците на Грейндж висяха по-песимистично от преди. „Може би — помисли си Поаро, все още под впечатлението на образа на Грейндж, който му нахвърли преди малко лейди Ангкател — е паднало голямо чистене или наскоро са купили нова маса и сега добрият стар инспектор просто не може да се помръдне.“

Той ядосано отхвърли тези мисли. Чистият, но претрупан дом на инспектор Грейндж, жена му, момчетата и тяхната страст към игра с конструктора бяха все измислици на лейди Ангкател.

Но яркостта, с която те придобиваха реални очертания, го заинтригува. Истински талант.

— Седнете, мосю Поаро — каза Грейндж. — Вече свършвам и искам да ви попитам нещо.

Той насочи вниманието си обратно към Гаджън, който почтително и почти протестирайки седна на мястото си и впери безизразно поглед към събеседника си.

— Значи това е всичко, което си спомняте?

— Да сър. Всичко, сър, беше както обикновено. Нямаше абсолютно никакви неприятности.

— Тази кожена наметка в лятната къща край басейна — на коя от дамите принадлежи?

— За наметалото от сребърна лисица ли говорите, сър? Забелязах го вчера, докато прибирах чашите от павилиона. Не е на никого от обитателите на този дом, сър.

— Тогава чие е?

— Възможно е да принадлежи на мис Крей, сър. Мис Вероника Крей, филмовата актриса. Тя носеше нещо от този род.

— Кога?

— Когато дойде тук предишната нощ, сър.

— Не я споменахте сред гостите?

— Тя не беше поканена, сър. Мис Крей живее в Доувкотс, ъ-ъ-ъ... вилата над алеята и дойде след вечерята, защото ѝ бил свършил кибрита — искаше назаем.

— Шест кибрита ли взе? — попита Поаро. Гаджън се обърна към него.

— Точно така, сър. Милейди първо попита дали имаме достатъчно и после настоя мис Крей да вземе половин дузина кутийки.

— Които тя е оставила в павилиона — каза Поаро.

— Да сър, забелязах ги вчера сутринта.

— Този човек забелязва доста неща — каза Поаро след като Гаджън излезе, затваряйки леко и почтително вратата зад себе си.

Инспектор Грейндж просто отбеляза че слугите са истински дяволи.

— Както и да е — поободри се той. — Винаги можем да разчитаме на кухненската помощница. Момичетата, които помагат в кухнята са доста приказливи — не са като тези надменни прислужници в къщата.

— Изпратил съм човек да направи проучвания на Харли Стрийт — продължи той. — Аз също заминавам за Лондон днес. Трябва да попаднем на нещо там. На тази Кристоу като че ли се е налагало да преглъща доста неща. Тези модни лекари и техните пациентки... да вероятно ще бъдете изненадан! Подразбрах от лейди Ангкател, че е имало някакъв проблем с една медицинска сестра. Разбира се, тя само загатна.

— Да — съгласи се Поаро. — Тя винаги само загатва.

Една майсторски нахвърляна картина... Джон Кристоу забъркан в любовна история със сестра от болницата. Възможностите, които му дава лекарската професия... Достатъчно много причини за ревността на Герда Кристоу, да стигне тя своята кулминация в убийството.

Да, една много изкусно загатната картина която насочва вниманието към Харли Стрийт, по-далеч от имението, по-далеч от Хенриета Савърнейк, която пристъпва напред и взема револвера от отпуснатата ръка на Герда Кристоу... По-далеч от момента, когато умирацията Джон Кристоу казва „Хенриета“.

Изведнъж Еркюл Поаро повдигна клепачите на притворените си до този момент очи и попита с неудържимо любопитство:

— Вашите момчета играят ли с конструктор Мекано?

— А, какво? — Инспектор Грейндж, който се бе унесъл в мисли, се сепна и леко намръщено се вгледа в Поаро. — Но защо, дявол да го вземе? Всъщност те са още малки, но смятах да подаря на Теди един комплект Мекано за Коледа. Защо питате?

Поаро поклати глава.

Ето какво правеше лейди Ангкател опасна. Много често интуитивните ѝ догадки се оказваха верни. С една единствена безгрижна (а може би привидно безгрижна?) дума, тя изграждаше цяла картина и ако една част от картината беше правдива не би ли повярвал човек, независимо от желанието си, все пак не би ли повярвал, че и останалата част от картината е истина?

Инспектор Грейндж заговори:

— Има един въпрос, който бих искал да ви задам, моєю Поаро. Тази мис Крей идва тук да иска кибрит. Ако наистина е искала да вземе кибрит, защо тогава не е дошла до вас, след като сте само на една-две крачки от нея? Защо е трябвало да извърви почти километър?

Еркюл Поаро сви рамене.

— Може би си има причини. От снобизъм, да речем? Моята виличка е съвсем малка почти незабележима. Идвам тук само за почивните дни. Но сър Хенри и лейди Ангкател са важни, те живеят постоянно тук, те са именити хора в околността Може би тази мис Вероника Крей е искала да се запознае с тях и това е бил един от начините.

Инспектор Грейндж се изправи.

— Да — рече той — напълно е възможно, но не бих искал да пропусна нещо. Все пак почти съм сигурен, че няма да има никакви проблеми. Сър Хенри идентифицира оръжието — то е от неговата колекция. Всъщност те са стреляли с него предишния следобед. Мисис Кристоу просто е трябвало да влезе в кабинета на сър Хенри, да вземе револвера от мястото, където той го е оставил заедно с патроните. Много просто.

— Да — измърмори Поаро — наистина изглежда много просто.

Точно по този начин, мислеше си той, жена като Герда Кристоу би извършила убийство. Без преструвки и хитрувания, внезапно тласната към подобно деяние от своята ограничена, но всеотдайна натура.

И все пак тя със сигурност би трябвало да има някакво чувство за самосъхранение. Или е действувала сляпо, в момент на помрачение, когато разумът е напълно изключен?

Той си припомни нейното смаяно лице.

Не знаеше, чисто и просто не знаеше.

Но почувствува, че трябва да различи този случай.

ГЛАВА XVI

Мисис Кристоу издърпа черната си рокля през главата и я метна на стола. В нажалените ѝ очи се четеше несигурност. Тя каза:

— Не знам, наистина не знам. Вече нищо няма значение.

— Зная, скъпа, зная. — Мисис Патерсън беше любезна, но неотстъпчива. Тя знаеше точно как да се държи с хора, претърпели тежка загуба. „Елси е направо великолепна, когато се случи нещо лошо“ — казваха в семейството ѝ.

Сега тя седеше на леглото в спалнята на сестра си на Харли Стрийт и се държеше великолепно. Елси Патерсън беше висока, суха и енергична жена. Тя наблюдаваше Герда едновременно с раздражение и със съчувствие.

Горката Герда, каква трагедия да загуби съпруга си по такъв ужасен начин. В действителност, дори и сега Герда изглежда не осъзнаваше последиците. Разбира се, мисис Патерсън чудесно знаеше, че Герда винаги си е била мудна. Освен това трябваше да има предвид и шока.

Тя енергично каза:

— Мисля, че аз бих се спряла на черния марокен от дванадесет гвинеи.

Винаги някой трябваше да взема решенията вместо Герда.

Герда остана неподвижна с набръчкано от усилие чело. След малко колебливо каза:

— Не съм сигурна дали Джон одобряваше траура. Май един път го чух да казва, че не го одобрява.

„Джон — помисли си тя. — Защо Джон не беше тук да ми каже какво да правя?“

Само че Джон никога вече нямаше да бъде тук. Никога, никога, никога... бутчето, което изстива и се втвърдява на масата, тряскаването на вратата на кабинета. Джон, който бяга по стълбите, винаги прескачайки по две стъпала наведнъж, толкова енергичен, толкова жив...

Жив.

Прострян по гръб до плувния басейн, капки кръв бавно се стичат по циментения ръб, усещането на револвера в ръката й...

Кошмар, някакъв лош сън, но тя ей сега ще се пробуди и всичко ще се окаже лъжа.

Острият глас на сестра й прекъсна обърканите мисли на Герда.

— Трябва да облечеш нещо черно за предварителното следствие. Ще изглежда изключително странно, ако се появиш в светлосиньо.

— Това ужасно следствие! — изрече Герда и притвори очи.

— Ужасно е за теб, скъпа — бързо отговори Елси Патерсън. — Но след като всичко свърши, ще дойдеш при нас и ние ще се грижим за теб.

Безформеният поток от мисли в главата на Герда започна да придобива по-реални измерения.

— Какво ще правя без Джон? — проплака тя с глас, в който се четеше страх, почти паника.

Елси Патерсън знаеше отговора на този въпрос.

— Имаш деца. Ще живееш заради тях.

Зена, която хълцаше и викаше: „Моят татко е мъртъв!“ и се хвърляше на леглото. Пребледнелият Тери, в чийто поглед се таяха въпроси и който не проронваше нито сълза. Нещастен случай с револвер. Беше им казала, че клетият им татко е загинал при нещастен случай.

Берил Колинс (толкова умно от нейна страна) беше скрила сутрешните вестници, за да не могат децата да ги видят. Беше предупредила и прислугата. Берил наистина беше много мила и предвидлива.

Терънс беше дошъл в мрачния салон при майка си. Устните му бяха здраво стиснати, а пребледнялото му лице бе добило почти зеленикав оттенък.

„Защо застреляха татко?“

„Нещастен случай, момчето ми. Аз... аз не мога да говоря за това.“

„Не е нещастен случай. Защо не казваш истината? Татко е убит. Това е убийство. Така пише във вестниците.“

„Тери, откъде взе вестник? Казах на мис Колинс...“

Той беше започнал да кима главата му се поклащаше странно, като на старец.

„Естествено излязох навън и си купих вестник. Знаех, че във вестниците пише нещо, което ти не ни казваш, иначе защо мис Колинс ще ги крие?“

Опитите да се скрие истината от Терънс никога не бяха успявали. Неговото необикновено, безпристрастно, научно любопитство винаги трябваше да бъде удовлетворявано.

„Мамо, защо беше убит татко?“

Тя се бе пречупила чувствувайки, че я обзема истерия.

„Не ме питай за това, не говори затова, не мога да говоря за това, толкова е ужасно.“

„Но те ще открият, нали? Искам да кажа че те трябва да открият истината. Трябва.“

Толкова разумен и толкова безчувствен. Герда бе изпитала желание да пици, да плаче и да се смее. Тогава бе си помислила „Той не се вълнува, той не може да се развълнува, само продължава да задава въпросите си. Той дори не се разплака“

Терънс бе излязъл, изплъзвайки се от услугите на леля си Елси; самотно малко момче със сковано изпито лице. Винаги се беше чувствувал самотен. Но това не беше го притеснявало досега.

Днес обаче, мислеше си той, беше различно. Защо нямаше поне един човек, който да му отговори на въпросите разумно и интелигентно.

Утре, във вторник, той и Никълсън Майнър щяха да направят нитроглицерин. Беше очаквал този ден с нетърпелив трепет. Сега трепетът се беше изпарил. Изобщо не го беше грижа дали ще получат нитроглицерин.

Терънс беше почти шокиран от собствените си реакции. Да не го е грижа за един научен експеримент. Но когато бащата на едно момче е убит... Той си помисли: „Моят баща — убит“.

Нещо в него се раздвижи, пусна корен, взе да нараства — гняв.

Берил Колинс почука леко на вратата на спалнята и влезе. Тя беше бледа сдържана и компетентна.

— Инспектор Грейндж е тук.

Герда ахна и отправи жален поглед към нея. Берил бързо продължи:

— Каза че не желае да ви тревожи. Щял да поговори малко с вас, преди да си тръгне, но се интересувал от лекарската практика на доктор Кристоу. Аз мога да отговоря на въпросите му.

— О, благодаря ти, Коли.

Берил бързо излезе от стаята и Герда въздъхна дълбоко:

— Коли толкова много ми помага. Много е практична.

— Да, наистина — отговори мисис Патерсън. — Сигурна съм, че е отлична секретарка. Скромно момиче от бедно семейство, нали? О, всъщност винаги съм си мислила че това няма значение. Особено за един толкова привлекателен мъж като Джон.

Герда избухна:

— Какво искаш да кажеш, Елси? Джон никога не би го направил, никога! Говориш така, сякаш Джон би флиртувал или вършил нещо друго отвратително, ако имаше хубава секретарка. Джон изобщо не беше такъв човек.

— Разбира се, че не беше, скъпа — съгласи се мисис Патерсън. — Но, в края на краищата знаеш какви са мъжете!

В лекарския кабинет инспектор Грейндж се обърна към хладното и войнствено настроено лице на Берил Колинс. Наистина войнствено, помисли си той. Е, може просто да си е такава по природа реши той.

„Съвсем обикновено момиче — мислеше той. — Надали между нея и доктора е имало нещо. По-скоро тя го е харесвала. Така става понякога.“

Но този път не беше станало така. Инспектор Грейндж се убеди в това четвърт час по-късно, когато приключи с въпросите и се облегна на стола си. Отговорите на Берил Колинс бяха същински образец на яснота и точност. Тя отговаряше прецизно и очевидно помнеше и най-дребните детайли от практиката на доктор Кристоу. Той смени темата и внимателно започна да подпитва за отношенията на съпрузите.

Берил Колинс му отговори, че са били в отлични отношения.

— Предполагам, че и те като другите хора от време на време са се поскарвали? — в гласа на инспектора прозвуча нотка на предразполагаща интимност.

— Не си спомням да е имало някакви кавги. Мисис Кристоу беше много предана на съпруга си, робски предана бих казала.

В гласа ѝ прозвуча почти недоловимо презрение. Инспектор Грейндж обаче го усети.

„Това момиче май е феминистка“ — помисли си той, а на глас попита:

— Не му ли се противопоставяше от време на време?

— Не. Всичко се въртеше около доктор Кристоу.

— Значи е бил тиранин, така ли?

Берил помисли малко.

— Не, не бих казала. По-скоро бих го определила като твърде себичен. Той приемаше за нещо естествено мисис Кристоу винаги да се съобразява с него.

— А някакви проблеми с пациентите, по-скоро имам предвид пациентките? Мис Колинс, сега не е необходимо да бъдете дискретна. Всички знаем, че понякога това се случва на лекарите.

— О, това ли! — гласът на Берил преливаше от възмущение. — Доктор Кристоу чудесно умееше за справя с подобен род проблеми. Имаше отличен подход към пациентките си. — След това допълни: — Той наистина беше прекрасен лекар.

Почти неволно в гласа ѝ прозвуча възхищение. Грейндж попита:

— Имаше ли връзка с друга жена? Мис Колинс, не проявявайте лоялност в този момент, за нас е от огромно значение да научим всичко.

— Да разбирам ви. Не зная за такава връзка „Твърде рязко приключи въпроса — помисли инспекторът. — Вероятно не знае, но се досеща за нещо.“

— Ами мис Хенриета Савърнейк? — безцеремонно попита той.

Берил стисна здраво устни.

— Тя е близка приятелка на семейството.

— Някакви неприятности между доктор Кристоу и съпругата му заради нея?

— Абсолютно никакви.

Думите ѝ прозвучаха натъртено. (А не беше ли прекалено категорична?)

Инспекторът отново смени темата.

— Какво ще кажете за мис Вероника Крей?

— Вероника Крей ли?

В гласа на Берил прозвуча неподправено учудване.

— Тя е приятелка на доктор Кристоу, нали?

— Никога не съм чувала за нея. Но все пак името ми звучи познато...

— Филмовата актриса. Челото на Берил се проясни.

— Разбира се! Чудех се защо ми е познато името. Дори не знаех, че доктор Кристоу я е познавал.

Тя изглеждаше толкова сигурна по този въпрос, че инспекторът го изостави веднага. Продължи да я разпитва за държанието на доктор Кристоу миналата събота. Тук за пръв път увереността на Берил се поразклати. Тя бавно каза:

— Не се държеше като друг път.

— Каква беше разликата?

— Беше доста разсеян. Мина доста време, преди да позвъни за последната си пациентка, а обикновено бързаше да приключи с работата, когато смяташе да пътува. Помислих си, да, съвсем определено си помислих, че нещо го мъчи.

Но не можеше да каже нищо повече от това. Инспектор Грейндж не беше доволен от разследването си. Доникъде не беше стигнал с установяването на мотива, а това беше най-важното, преди делото да се поеме от прокурора.

В себе си той беше абсолютно сигурен, че Герда Кристоу е застреляла съпруга си.

Предполагаше, че нейният мотив е ревността, но до този момент не беше открил нищо, което да потвърди подозренията му. Сержант Кумс беше разпитал прислужничките, но и те бяха разказали същата история. Мисис Кристоу обожавала земята по която стъпвал мъжът ѝ.

Каквото и да се е случило, разсъждаваше инспектор Грейндж, то е станало в имението Холоу. При спомена за имението инспекторът изпита леко безпокойство. Доста странно семейство.

Телефонът на бюрото иззвъня и мис Колинс вдигна слушалката.

— За вас е, инспекторе — каза тя и му подаде слушалката.

— Ало, Грейндж на телефона. Какво?

Берил усети промяната в гласа му и го загледа с любопитство. Дървеното лице беше безизразно както винаги. Инспекторът само сумтеше, докато слушаше.

— Да, да. Разбрах. Значи това е абсолютно сигурно, така ли? Грешката е изключена. Да, да, да, идвам незабавно. Почти приключих тук. Да.

Инспекторът сложи обратно слушалката и известно време остана неподвижен. Берил продължаваше да го гледа с любопитство.

Той се овладя и я попита с доста по-различен тон от предишния:

— Предполагам, че нямате някаква собствена идея по въпроса?

— Искате да кажете...

— Искам да кажа някакво предположение кой е убил доктор Кристоу.

Тя отговори равно:

— Нямам абсолютно никаква представа, инспекторе.

Грейндж бавно рече:

— Когато са открили тялото, мисис Кристоу е стояла до него с револвер в ръка...

Той съвсем умишлено не довърши изречението си. Тя реагира незабавно. Не разгорещено, а уравновесено и разсъдливо.

— Ако смятате, че мисис Кристоу е убила съпруга си, убедена съм, че грешите. Мисис Кристоу не е човек, който би си послужил с насилие. Тя е много хрисима и покорна и беше изцяло подвластна съпруга си. Струва ми се твърде нелепо предположението мисис Кристоу да е застреляла съпруга си, независимо какво сочат обстоятелствата.

— Ако не е тя, тогава кой? — рязко попита той.

Берил бавно отговори:

— Нямам представа.

Инспекторът тръгна към вратата Берил го попита:

— Искате ли да се срещнете с мисис Кристоу, преди да тръгнете?

— Не. Всъщност да, така ще е по-добре.

Берил отново се зачуди. Това не беше същият човек, който я беше разпитвал преди да звънне телефонът. Каква ли беше новината, която го промени до такава степен?

Герда притеснено влезе в стаята. Имаше нещастен и объркан вид. Тя попита бавно, с потреперващ глас:

— Открихте ли нещо за убиеца на Джон?

— Все още не, мисис Кристоу.

— Това е невъзможно, това е абсолютно невъзможно.

— Но е факт, мисис Кристоу.

Тя кимна, свела поглед надолу, а ръцете ѝ мачкаха на топка носната ѝ кърпичка. Инспекторът тихо каза:

— Съпругът ви имаше ли някакви врагове, мисис Кристоу?

— Джон? Разбира се, че не. Той беше чудесен. Всички му се възхищаваха.

— Значи не се сещате за никого, който да е имал зъб на съпруга ви? — попита той, а след кратка пауза продължи: — Или на вас?

— На мен ли казахте? — Тя беше смаяна — О, не, инспекторе.

Инспектор Грейндж въздъхна.

— Какво можете да ми кажете за мис Вероника Крей?

— Вероника Крей? А, имате предвид дамата, която дойде онази вечер да поиска кибрит?

— Да, същата. Познавате ли я? Герда поклати глава.

— Дотогава не бях я виждала. Джон я е познавал преди много години, поне тя каза така.

— Предполагам, че тя би могла да таи лоши чувства към него, без вие да знаете.

Герда с достойнство заяви:

— Не вярвам, че някой би могъл да има лоши чувства към Джон. Той беше най-милият и най-несебелюбивият мъж, о, и един от най-благородните хора на този свят.

— Хм, да. Разбира се. Е, приятна сутрин, мисис Кристоу. Знаете за предварителното следствие, нали? В сряда единадесет часа в Маркет Деплийч. Ще бъде нещо съвсем обикновено — няма от какво да се боите. Вероятно ще бъде удължено с още една седмица, за да направим някои допълнителни проучвания.

— Разбирам. Благодаря ви.

Тя се изправи, без да отделя очи от него. Инспектор Грейндж се чудеше дали вече е проумяла елементарния факт, че тя е главният заподозрян.

Той взе такси — напълно оправдан разход от гледна точка на току-що наученото по телефона. Нямаше представа как да тълкува получената информация. Колкото повече мислеше, толкова по-нелепа му се струваше тя, направо лудост. Просто нямаше никакъв смисъл. И все пак, по някакъв неразбираем все още начин, трябваше да има смисъл.

Единственият извод, който можеше да направи, беше, че случаят далеч не е толкова прост и обикновен, за какъвто го бе смятал до този момент.

ГЛАВА XVII

Сър Хенри се взря с любопитство в инспектор Грейндж и бавно изрече:

— Не съм убеден, че ви разбирам, инспекторе.

— Съвсем просто е, сър Хенри. Молбата ми е да проверите колекцията си от оръжия. Предполагам, че имате списък с номерата?

— Естествено. Но нали вече установих, че пистолетът е от моята колекция?

— Не е толкова просто, сър Хенри.

Грейндж замълча за секунда. Беше против природата му да издава информация, но в този определен случай това се налагаше. Сър Хенри беше важна личност. Сър Хенри несъмнено щеше да се съгласи с отправената молба, но при всяко положение щеше да поиска да научи причината. Инспекторът реши, че трябва да му я съобщи.

Той тихо каза:

— Доктор Кристоу не е бил застрелян с револвера, който идентифицирахте тази сутрин.

Сър Хенри повдигна учудено вежди.

— Забележително! — каза той.

Грейндж се поуспокои. Думата отразяваше точно чувствата му. Изпитваше благодарност към сър Хенри, че го е казал, и не по-малка благодарност, че не каза нищо повече. На този етап не можеха да направят нищо повече. Събитието наистина беше забележително и всичко друго извън това определение просто нямаше смисъл.

Сър Хенри попита:

— Имате ли някакво основание да смятате, че оръжието, изстреляло фаталния куршум, е от моята колекция?

— Абсолютно никакво. Но аз съм длъжен да се уверя, че е така.

Сър Хенри одобрително кимна с глава.

— Да, разбирам ви. Да започваме тогава. Ще ни трябва известно време.

Той отвори писалището и извади кожен бележник. Докато го разтваряше, повтори още един път:

— Ще ни трябва известно време да проверим...

Нещо в гласа му привлече вниманието на Грейндж. Той впери поглед в него. Раменете на сър Хенри увиснаха. Внезапно той доби вид на стар и много уморен човек.

Инспектор Грейндж се намръщи и си каза: „Дявол да го вземе, изобщо не мога да ги разбера тези хора.“

— Ъ-ъ-ъ...

Грейндж се обърна. Очите му автоматично погледнаха стенния часовник — бяха изминали тридесет, не, двадесет минути откакто сър Хенри беше рекъл: „Ще ни трябва известно време.“

Грейндж рязко попита:

— Да, сър?

— Липсва един „Смит и Уесън“, калибър 38. Беше в кафяв кожен кобур и стоеше ето тук, в края на това чекмедже.

— А! — Инспекторът се постара да скрие вълнението си и успя да попита с доста спокоен глас: — А кога го видяхте за последен път на мястото му, сър?

Сър Хенри помисли няколко секунди.

— Не е лесно да се каже, инспекторе. За последен път отворих това чекмедже преди една седмица и струва ми се, всъщност да, сигурен съм, че ако револверът е липсвал тогава, щях да забележа празното място. Но пък и не мога да се закълна, че съм го видял със сигурност.

Инспектор Грейндж кимна.

— Благодаря, сър, напълно ви разбирам. Е, да отивам да си гледам работата.

И този зает и целеустремен мъж напусна стаята. Сър Хенри остана неподвижен известно време след като инспекторът си беше отишъл, после бавно мина през френския прозорец и излезе на терасата. Жена му пак беше взела градинарската кошница и ръкавиците. Този път подкастрираше храстите. Тя весело му махна.

— Какво искаше инспекторът? Надявам се, че повече няма да притеснява прислугата. Знаеш ли, Хенри, това никак не им харесва. За разлика от нас, на тях едва ли им е толкова забавно.

— Наистина ли смяташ, че на нас ни е забавно? Нещо в тона му привлече вниманието ѝ.

Тя мило му се усмихна:

— Колко уморен изглеждаш, Хенри. Трябва ли да се тревожиш толкова много, а?

— Луси, съвсем човешко е да се тревожиш от едно убийство.

Луси Ангател помълча, докато разсеяно клъцваше с ножицата по някое клонче, а лицето ѝ придоби замислен вид.

— О, скъпи, тази ножица е направо ужасна — толкова е добра, че човек се увлича и реже повече, отколкото е възнамерявал. Какво казваше ти — че убийството те тревожи ли?

Само че, Хенри, аз наистина не знам защо може да те тревожи едно убийство. Искам да кажа, че ако на човек му е писано да умре, това може да стане от рак или туберкулоза в някой ужасен слънчев санаториум, или от удар — направо ужас, половината ти лице изкривено, може да го застрелят, промушат или дори да го удушат. Но в края на краищата резултатът е един и същ — човекът е мъртъв, независимо от какво. И всички притеснения свършват. Тогава да му мислят роднините — започват кавгите за пари, за това дали да носят черно или не, или кой да получи писалището на леля Салина — ей такива неща!

Сър Хенри приседна уморено на каменния парапет и каза:

— Ще бъде доста по-ужасно, отколкото си мислехме, Луси.

— Е, ще трябва да го понесем, скъпи. А като свърши всичко, можем да заминем някъде. Хайде да не се тревожим за сегашните си неприятности, а да мислим за бъдещето. Чувствувам се наистина щастлива като си мисля за това. Чудя се дали да отидем за Коледа в Ейнсуик или да оставим за Великден. Ти какво ще кажеш?

— Много е рано да правим планове за Коледа.

— Да но ми се ще да си представям нещата. Може би за Великден... да — усмихна се Луси щастливо. — Дотогава тя сигурно ще се е оправила.

— Кой? — сепна се сър Хенри. Лейди Ангател спокойно отговори:

— Хенриета. Мисля, че ако направят сватбата през октомври, октомври следващата година, тогава ще можем да им погостуваме през Коледа. Хенри, струва ми се...

— Недей така мила. Прекалено много мислиш.

— Нали знаеш плевнята? Ще стане чудесно ателие. Хенриета се нуждае от ателие. Тя има истински талант. Сигурна съм, че Едуард ще бъде изключително горд с нея. Две момчета и едно момиче, или две момчета и две момичета. Така също става.

— Луси. Луси! Как препускаш само.

— Но, скъпи — лейди Ангкател ококори красивите си очи. — Едуард никога няма да се ожени за друга, освен за Хенриета. Той е много, много упорит. Съшо като баща ми. Да не му влезе неiu в главата! Така че, Хенриета естествено ще трябва да се омъжи за него, а тя ще го направи сега, когато Джон вече го няма. Той беше най-голямото нещастие, което можеше да я сполети.

— Горкия!

— Защо? А, имаш предвид, че е мъртъв? Е, всеки трябва да умре някога. Какво толкова...

Той я погледна учудено.

— Винаги съм мислел, че харесваш Джон Кристоу, Луси.

— Намирах го за много забавен. Освен това имаше чар. Но никога не съм смятала, че трябва да се придава особено голямо значение на когото и да е.

И много внимателно, с усмивка на лице, лейди Ангкател безжалостно скастри един *Viburnum Carlesii*.

ГЛАВА XVIII

Еркюл Поаро погледна през прозореца и забеляза Хенриета Савърнейк, която вървеше по пътеката към входната врата. Беше облечена със същия костюм от зелен туид, който носеше в деня на трагедията. Край нея подтичваше един шпаньол.

Той забърза към входната врата и я отвори. Тя застана усмихната пред него.

— Мога ли да вляза и да разгледам дома ви? Обичам да разглеждам чуждите къщи. Реших да изведа кучето на разходка.

— Но разбира се. Съвсем по английски е да изведеш кучето си на разходка!

— Знам — каза Хенриета. — Просто това ми хрумна. Знаете ли това чудесно стихче: „Един след друг се нижат дните бавно. Аз патките нахранвам, изкрясквам на жената и кучето навън извеждам славно.“

Тя отново разцъфна в ослепителна усмивка, която обаче не ангажираше с нищо.

Поаро я въведе във всекидневната си. Тя огледа спретнатата и почти педантична подредба и кимна с глава.

— Хубаво е — рече тя. — Тук всичко е по две. Как ли бихте се възмутили от моето студио?

— Защо да се възмущавам?

— Ами навсякъде има полепнала глина, и тук-там по нещо, което съм си харесала и което едва ли би просъществувало, ако имаше още едно като него.

— Разбирам ви, мадмоазел, но вие сте човек на изкуството.

— Нима вие не сте, мосю Поаро?

Поаро наклони преценяващо глава на една страна.

— Това е добър въпрос. Но като цяло бих казал, че не съм. Известни са ми доста престъпления с артистичен характер — проявления на изключително въображение, ако ме разбирате. Що се

отнася до разкриването им — не, там не се изисква творчество. Нужна е просто една страст към истината.

Страст към истината — замислено повтори Хенриета. — Да. Виждам колко опасен може да ви направи това. А истината ще ви задоволи ли? Той я погледна заинтригувано.

— Какво искате да кажете, мис Савърнейк?

— Разбирам желанието ви да знаете. Но дали това ще ви е достатъчно? Ще направите ли следващата крачка — да пристъпите от знание към действие?

Този начин на разсъждение го заинтригува.

— Навеждате ме на мисълта, че ако евентуално науча истината за смъртта на доктор Кристоу, нещо може да ме накара да я запазя за себе си, така ли? Да не би вие да я знаете?

Хенриета сви рамене.

— Очевидният отговор, като че ли е Герда. Колко цинично, че съпругата или съпругът са винаги първите заподозрени.

— Значи не сте съгласна с това, така ли?

— Предпочитам да не избързвам със заключенията. Поаро тихо каза.

— Какво ви доведе тук, мис Савърнейк?

— Мосю Поаро, длъжна съм да ви призная, че аз не споделям вашата страст към истината. Да изведеш кучето си на разходка е чудесно извинение за една англичанка, решила да прекара няколко дни в провинцията Но, разбира се, Ангкателови нямат куче, както по всяка вероятност сте забелязали онзи ден.

— Този факт не ми убягна.

— Така че, взех шпаньола на градинаря. Кое то пък говори за определена доза неискреност от моя страна.

Ослепителната усмивка проблесна отново. Той не можеше да проумее защо в този момент тя му се стори просто неудържимо трогателна. Поаро тихо изрече:

— Така е, но пък притежавате почтеност.

— Защо, за бога казвате това?

Тя беше стресната, почти слисана помисли Поаро.

— Защото смятам, че е истина.

— Почтеност — замислено повтори Хенриета — Чудя се какво всъщност означава тази дума.

Тя седеше неподвижно втренчена в килима. След малко вдигна глава и го погледна без да трепне.

— Не искате ли да узнаете защо съм дошла?

— Вероятно ви е трудно да го изразите с думи.

— Да, мисля, че сте прав. Мосю Поаро, предварителното следствие е утре. Човек трябва да реши до каква степен...

Изведнъж тя млъкна. Стана, отиде до полицата над камината и размени местата на няколко украшения; после взе една ваза с маргарити от средата на масата и я постави в края на полицата. Отстъпи крачка назад и погледна резултата, като наклони глава на една страна и леко присви очи.

— Така харесва ли ви, мосю Поаро?

— Никак, мадмоазел.

— Така и предполагам — засмя се тя и сръчно върна нещата по местата им. — Е, добре. Струва ми се, че с вас може да се говори. Вижте тогава — необходимо ли е, според вас, полицията да знае, че бях любовница на Джон Кристоу?

Гласът ѝ прозвуча сухо и неемоционално. Тя беше вперила поглед в стената над главата му. Показалецът ѝ следваше извивката на вазата с кървавочервените цветя. Той си помисли, че това движение на пръста ѝ беше като отдушник на стаените ѝ чувства.

Еркюл Поаро изрече ясно и също толкова неемоционално:

— Разбирам. Значи сте били любовници?

— Да, ако предпочитате да се изразите по този начин.

Той я изгледа с любопитство.

— Вие не се изразихте така, мадмоазел.

— Не.

— А защо?

Хенриета сви рамене. Отиде и седна до него на канапето, след това бавно рече:

Опитвам се да опиша нещата максимално точно.

Интересът му Хенриета Савърнейк определено се повиши. Той каза:

— Били сте любовница на доктор Кристоу... колко време?

— Около шест месеца.

— Предполагам, че полицията няма да се затрудни да открие този факт.

Хенриета помисли малко.

— Вероятно няма. При положение, че насочат вниманието си към нещо подобно.

— Разбира се, че ще се интересуват. Бъдете сигурна.

— Да, и аз така си помислих. — Тя замълча, разтвори дланта си и погледна разперените си пръсти, след това му хвърли дружелюбен поглед. — Е, мосю Поаро, какво се прави в такива случаи? Да отида при инспектор Грейндж и да му кажа? Но как можеш да го кажеш на такива мустаци? На такива домашни, семейни мустаци?

Ръката на Поаро пропълзя нагоре към собственото му украшение, което носеше с гордост.

— А моите, мадмоазел?

— Вашите мустаци, мосю Поаро, са истински артистичен триумф. Нямаат равни на себе си. Сигурна съм, че са уникални.

— Абсолютно.

— Вероятно това е причината да разговарям с вас по този начин. Ако приемем, че в полицията трябва да знаят истината за отношенията ми с Джон, тогава ще бъде ли наложително да се дава повече гласност на този факт?

— Зависи — отвърна Поаро. — Ако в полицията решат, че това няма отношение към случая, те ще бъдат дискретни. Много ли ви притеснява това?

Хенриета кимна. Отново се загледа в пръстите си, след това рязко вдигна глава и заговори. Гласът ѝ вече не беше сух и безгрижен.

— Защо още повече трябва да се усложняват нещата за бедната Герда? Тя обожаваше Джон, а той е мъртъв. Тя го загуби. Защо трябва да носи още едно бреме?

— Значи вие се тревожите за нея?

— Смятате, че това е лицемерно? Сигурно си мислите, че ако съм била толкова загрижена Герда, не е трябвало да ставам любовница на Джон. Но вие не разбирате, нещата не стоят по този начин. Аз не заплашвах семейния му живот. Бях просто една от многото.

— Аха, така значи.

Тя се обърна рязко към него.

— Не, не! Не е това, което си мислите. Точно от това се страхувах! Погрешната представа, която ще си създадат хората за Джон. Затова дойдох да разговарям с вас. Имам надежда, макар и

смътна, че ще ви накарам да разберете. Да разберете що за човек беше Джон. Прекрасно знам какво ще стане — заглавията във вестниците „Любовния живот на един лекар“ — Герда, аз, Вероника Крей. Джон не беше такъв, всъщност той не беше от онези мъже, които мислят само за жени. За него най-важна беше работата му, а не жените. Интересите и вълненията си посвещаваха на работата си, тя беше неговото приключение. Ако можехте да го сварите неподготвен и да го попитате за коя жена мисли в момента, знаете ли какво щеше да ви отговори? За мисис Грабтри.

— Мисис Грабтри ли? — Поаро беше изненадан. — Коя е тази мисис Грабтри?

Хенриета заговори с глас, в който се примесваха сълзи и смях:

— Една старица — противна, мръсна, набръчкана и несломима. За Джон тя беше всичко. Тя е негова пациентка в болницата „Св. Кристофър“, страда от синдрома на Риджуей. Много рядко заболяване, но смъртоносно — все още не е измислено лекарство за него. Джон беше близо до откриването му — не мога да ви го обясня научно, всичко е много сложно, нещо във връзка с хормоналната секреция. Той експериментираше, а мисис Грабтри беше пациентката, която се съгласи да участва в експеримента му — тя, разбирате ли, има смелост и жажда за живот, освен това беше привързана към Джон. Тя се бореше за същата кауза. Синдромът на Риджуей и мисис Грабтри бяха в ума на Джон в продължение на месеци, денонощно, нищо друго нямаше значение за него. Ето това беше смисълът на неговия живот, не работата в кабинета му на Харли Стрийт и дебелите богати жени — това беше просто между другото. Беше изцяло завладян от неутолимо научно любопитство и желанието да постигне успех. О, как искам да ви накарам да го разберете!

Тя протегна отчаяно ръце напред и Поаро си помисли колко са чувствителни и деликатни те. Той каза:

— Изглежда вие го разбирате прекрасно?

— Да, разбирам го. Виждате ли, Джон имаше навика да идва и да говори за това. Не точно на мен, по-скоро говореше на себе си, като по този начин си изясняваше нещата. Понякога беше почти отчаян, не можеше да се пребори с повишената токсичност, после изведнъж го осеняваше нова идея как да промени лечението. Не мога да ви обясня какво беше това приличаше на истинска битка. Не можете да си

представите неговата ярост и себеотдаване, което достигаше до агония. Понякога беше просто много уморен...

Тя замълча. Очите ѝ бяха потъмнели от спомените. Поаро запита с нескрито любопитство:

— Вие навярно имате известна научна подготовка? Тя поклати глава.

— Всъщност не. Само дотолкова, че да разбирам какво ми говори Джон. Прочела съм няколко книги.

Тя отново замълча. Лицето ѝ загуби острото си изражение, устните ѝ останаха полуотворени.

Минаха няколко минути и тя с въздишка се върна към настоящето. Погледът ѝ се насочи умолително към Поаро.

— Ако можех да ви накарам да разберете...

— Но аз разбрах, мадмоазел.

— Наистина ли?

— Да. Умея да разпознавам истината, когато я чуя.

— Благодаря ви. Но се боя, че няма да е така лесно с инспектор Грейндж.

— Вероятно не. Той ще съсредоточи вниманието си към личните взаимоотношения.

Хенриета поривисто рече:

— А това е толкова маловажно, абсолютно маловажно. Поаро бавно повдигна вежда. Тя отговори на неизречения му протест.

— Така беше! Разбирате ли, мина известно време и аз заставах между Джон и мислите му. Привличах го като жена. Заради мен той не успяваше вече да се концентрира така, както искаше. Боеше се, че започва да се влюбва в мен, а той не искаше да обича никого. Любеше се с мен, за да ме прогони от мислите си. Той искаше спокойствие и безгрижие — една обикновена любовна връзка каквито беше имал и преди.

— А вие? — Поаро внимателно я наблюдаваше. — Това положение задоволяваше ли ви?

Хенриета се изправи. Тя отговори, но вече съвсем сухо:

Не, не ме задоволяваше. Все пак и аз съм човек...

Поаро я изчака да продължи, но тя мълчеше. Той каза:

— Мадмоазел, тогава защо...

— Защо? — извърна се тя към него. — Искях Джон да бъде доволен, да получи това, което иска. Искях той да може да продължи това, което единствено го вълнуваше — работата си. Ако той не искаше да бъде наранен, да бъде отново уязвим — е, за мен това беше достатъчно.

Поаро потърка носа си.

— Вие току-що споменахте Вероника Крей. Тя също ли беше приятелка на Джон Кристоу?

— Не беше я виждал цели петнадесет години до събота вечерта.

— Значи я е познавал отпреди петнадесет години?

— Били са сгодена — Хенриета отново седна — Виждам, че трябва да ви обясня по-подробно. Джон е бил безумно влюбен във Вероника. Вероника е била, а и продължава да бъде първокласна мръсница. Тя е съвършеният егоист. Нейните условия са били Джон да захвърли всичко, което го интересува и да се превърне в покорния съпруг на мис Вероника Крей. Джон развалил годежа и съвсем правилно. Но ужасно много е страдал. Искал е да се ожени за жена която по нищо да не прилича на Вероника. Оженил се за Герда, която, при по-малка изтънченост, можете спокойно да определите като истински пън. Всичко било съвсем спокойно и сигурно, но, както можело да се очаква дошъл денят, в който той започнал да се дразни от този пън. Имал няколко любовни авантюри — нищо особено. Герда разбира се, никога не е узнавала за тях. Но самата аз смятам, че през тези петнадесет години нещо с Джон не е било наред, нещо свързано с Вероника. Всъщност той никога не я е забравял. И така миналата събота я срещна отново.

След една доста продължителна пауза Поаро почти замечтано издекламира:

— Излязъл да я изпрати до дома ѝ и се върнал в имението в три часа през нощта.

— Откъде знаете?

— Една от прислужниците е имала зъбобол. Ни в клин, ни в ръкав, Хенриета подхвърли:

— Луси има твърде много прислужници.

— Но вие знаехте, нали, мадмоазел?

— Да.

— Откъде?

След една безкрайно дълга пауза Хенриета бавно отговори:

— Гледах през прозореца си и го видях да се връща.

— И вие ли страдате от зъбобол, мадмоазел?

Тя му се усмихна.

— Малко по-различна болка мою Поаро.

Тя стана и се отправи към вратата. Поаро каза:

— Ще повървя малко с вас, мадмоазел.

Те прекосиха алеята и навлязоха в кестеновата горичка. Хенриета се обърна към Поаро:

— Не е необходимо да минаваме край басейна. Можем да минем вляво и горната пътека ще ни изведе направо при цветната леха.

Пътечката сънливо се виеше нагоре към гората. След малко излязоха на една по-широка пътека, която пресичаше под прав ъгъл билото на хълма над кестеновата горичка. Не след дълго стигнаха до една пейка и Хенриета седна, а до нея Поаро. Над и зад тях се разстиляше гората, а под нозете им се виждаше спретната кестенова горичка. Точно пред пейката започваше една криволичеща пътечка, която водеше надолу, където проблясваше синята вода на басейна.

Поаро мълчаливо наблюдаваше Хенриета. Напрежението беше изчезнало от лицето ѝ, чертите му се бяха смекчили и то изглеждаше спокойно и младо. Поаро си я представи като девойка. Накрая я попита внимателно:

— За какво мислите, мадмоазел?

— За Ейнсуик.

— Какво е Ейнсуик?

— Ейнсуик ли? Просто едно място.

Почти като насън тя му описа Ейнсуик. Елегантната бяла къща, магнолията, която я обвиваше и всичко това сгушено сред гористи хълмове.

— Това вашият дом ли беше?

— Всъщност не. Аз живеях в Ирландия. Но през ваканциите всички се събирахме в Ейнсуик. Едуард, Мидж и аз. В действителност това беше домът на Луси. Имението принадлежеше на баща ѝ. След смъртта му го наследи Едуард.

— А защо не сър Хенри? Нали той наследява титлата?

— Хенри е само далечен братовчед — обясни му тя.

— И кой ще поеме Ейнсуик след Едуард Ангкател?

— Странно наистина но никога досега не съм мислила за това. Ако Едуард не се ожени... — Тя замълча. Някаква сянка помрачи лицето ѝ за миг. Еркюл Поаро се зачуди каква ли мисъл е минала през ума ѝ.

— Предполагам — бавно започна Хенриета — че ще го наследи Дейвид. Значи затова...

— Какво затова?

— Затова Луси го е поканила тук... Дейвид и Ейнсуик? — Тя поклати глава — Изобщо не си подхождат.

Поаро посочи към пътеката пред тях.

— Мадмоазел, по тази пътека ли слязохте до басейна вчера?

Тя трепна.

— Не, по онази, която минава по-близо до къщата. Оттук мина Едуард.

Тя внезапно се обърна с лице към него.

— Необходимо ли е да продължаваме да говорим за това? Мразя плувния басейн. Мразя дори Холоу^[1].

Поаро тихо промърмори:

*Как мразя долчинката зад малката гора;
устните ѝ от глог злокобно аленеят,
ребрата ѝ окъпани са в кръв,
и ехото попитах ли — отвърща само „смърт“.*

Хенриета обърна смаяно лице към него.

— Тенисън — рече Поаро, като гордо кимна с глава. — Стихове от вашия лорд Тенисън.

Хенриета повтори:

— „...и ехото попитах ли...“ — продължи тя като че ли на себе си. — Ами да, сега разбирам, точно това е — ехо!

— Какво искате да кажете — ехо?

— Това място, самото имение Холоу! Почти бях го разбрала в събота, когато с Едуард се изкачихме на билото. Това е ехото на Ейнсуик. Точно това сме и ние, Ангкателови. Ехо! Ние не сме истински като Джон.

Тя се обърна към Поаро:

— Съжалявам, че не го познавахте, мосю Поаро. Ние всички сме бледи сенки в сравнение с Джон. Джон беше наистина жив.

— Разбрах го дори като умираше, мадмоазел.

— Знам. Усетих го... Джон обаче е мъртъв, а ехото, сиреч ние, живеем... като някаква лоша шега.

Младостта си беше отишла от лицето ѝ. Устните ѝ бяха горчиво стиснати. Изминаха няколко секунди, преди тя да осъзнае, че Поаро я пита нещо.

— Прощавайте, какво казахте, мосю Поаро?

— Питам дали леля ви, лейди Ангкател, харесваше Джон Кристоу?

— Луси ли? Между другото, тя ни е братовчедка, не леля. Да, много го харесваше.

— А вашият, предполагам също братовчед, мистър Едуард Ангкател, харесваше ли доктор Кристоу?

В отговора ѝ се усети известно напрежение:

— Не особено, но той почти не го познаваше.

— А другият ви братовчед, мистър Дейвид Ангкател?

Хенриета се усмихна:

— Мисля, че Дейвид мрази всички ни. Той предпочита да се крие в библиотеката и да чете Енциклопедия Британика.

— Да, сериозен характер.

— Мъчно ми е за Дейвид. Имаше доста трудно детство. Майка му беше твърде неуравновесена, болна жена. И сега единствената му самозащита е да се преструва, че превъзхожда всички наоколо. Не е лошо като тактика, но има моменти, в които преградата рухва и се показва уязвимият Дейвид.

— Той демонстрираше ли превъзходство пред доктор Кристоу?

— Опитваше се, но не мисля, че се получаваше. Предполагам, че Джон Кристоу беше точно мъжът, какъвто Дейвид мечтаеше да стане. И следователно — той ненавиждаше Джон Кристоу.

Поаро кимна замислено.

— Да, самоувереност, смелост, мъжественост — най-важните мъжки качества. Интересно, много интересно.

Хенриета не отговори.

През кестеновите дървета Поаро забеляза някакъв човек, който обикаляше приведен около басейна, сякаш търсеше нещо, или поне

така изглеждаше.

Поаро промърмори под носа си:

— Чудно...

— Моля?

Поаро рече:

— Това е един от хората на инспектор Грейндж. Изглежда търси нещо.

— Предполагам, че търси улики. Нали полицаите винаги търсят улики? Пепел от цигара, отпечатъци от пръсти, изгорели кибритени клечки.

В гласа ѝ прозвуча горчив присмех. Поаро сериозно отговори:

— Да, те наистина търсят подобни неща и понякога ги намират. Но истинските улики в случай като този, мис Савърнейк, обикновено лежат в личните взаимоотношения на хората.

— Не мисля, че ви разбирам.

— Дребни неща — започна замислено Поаро, наклонил глава и присвил очи. — Не цигарена пепел или отпечатък от обувка, а някой жест, поглед, неочаквана реакция...

Хенриета извърна глава и остро го изгледна. Той усети погледа ѝ, но не се обърна. Тя каза:

— Имате ли нещо специално предвид?

— Мислех си как вие пристъпихте, взехте револвера от ръцете на мисис Кристоу и го изтървахте във водата.

Той усети нейното сепване, но гласът ѝ остана спокоен.

— Мосю Поаро, Герда е доста непохватна личност. Тя беше напълно шокирана и ако в револвера имаше още един патрон, тя можеше неволно да гръмне и да нарани някого.

— Доста непохватно и от ваша страна, не намирате ли, да го изтървете във водата?

— Аз също бях шокирана. — Тя замълча за секунда. — За какво намекувате, мосю Поаро?

Поаро се поизправи, обърна глава и заговори бързо и делово:

— Ако на този револвер е имало отпечатъци, да кажем, отпечатъци от пръсти, направени преди мисис Кристоу да го е докосвала, щеше да бъде интересно да разберем чии са те, но вече никога няма да научим.

Хенриета тихо, но твърдо каза:

— Искате да кажете, че са били мои. Смятате, че аз съм застреляла Джон и след това съм оставила револвера до него, за да може Герда да го намери и да я хванат с него. Нали това беше мисълта ви? Но ако съм го направила аз, повярвайте ми, имам достатъчно мозък в главата си, за да изтрия собствените си отпечатъци.

— Но вие, мадмоазел, със сигурност имате достатъчно мозък, за да проумеете, че ако бяхте постъпили така, би било изключително странно, ако върху револвера бяха намерени единствено отпечатъците на мисис Кристоу! Та нали всички сте стреляли с този револвер предния ден. Герда Кристоу надали би изтрила отпечатъците от пръсти по револвера преди да го използва — защо ще го прави?

Хенриета бавно проговори:

— Значи вие мислите, че аз съм убила Джон?

— Преди да умре, той каза „Хенриета“.

— И вие смятате, че това е било обвинение? Не беше.

— Какво беше тогава?

Хенриета протегна крака си и с върха на обувката започна да очертава някаква фигура. После тихо изрече:

— Изглежда забравяте това, което неотдавна ви разказах, за отношенията между нас.

— О, да той е бил ваш любовник и умирайки прошепва Хенриета. Изключително трогателно.

Тя го изгледа яростно.

— Трябва ли да се подигравате?

— Не се подигравам. Но не обичам да ме лъжат, а струва ми се, че точно това се опитвате да направите.

Хенриета тихо каза:

— Казах ви, че не съм голям привърженик на истината, но когато Джон рече „Хенриета“, това не беше обвинение, че съм го убила. Не разбирате ли, че аз съм човек, който твори и заради това съм неспособна да отнема нечий живот? Мосю Поаро, аз не убивам хора. Не бих могла да убия. Това е простата, неукрасена истина. Вие ме подозирате единствено, защото името ми беше прошепнато от един умиращ човек, който едва ли е съзнавал какво говори.

— Доктор Кристоу прекрасно знаеше какво говори. Гласът му беше точно толкова жив и съзнателен, колкото и на хирург по време на сложна операция, който казва на сестрата „Сестра, форцепс, моля.“

— Но... — тя не можеше да намери дума.

Еркюл Поаро поривисто продължи:

— Но аз не ви подозирам въз основа на това, което каза доктор Кристоу преди смъртта си. Нито за секунда не бих повярвал, че сте способна да извършите умишлено убийство, не. Но бихте могли да стреляте в него в момент на гняв и ако това е така, мадамозел, вие притежавате необходимото въображение и интелигентност, за да прикриете следите си.

Хенриета се изправи. Тя остана така секунда-две, бледа и разтреперена, вперила поглед в Поаро, след което неочаквано изрече с печална усмивка:

— Мислех, че съм ви симпатична.

Еркюл Поаро въздъхна и тъжно каза:

Точно това е лошото. Наистина сте ми симпатична.

---

[1] Холоу в превод означава „дол“, „падина“ — Б. ред. ↑

ГЛАВА XIX

Хенриета си тръгна и Еркюл Поаро остана на пейката, докато забеляза инспектор Грейндж да върви до басейна и с решителна стъпка да поема по пътеката, която водеше край павилиона.

Инспекторът крачеше съвсем целеустремено.

Явно се беше запътил към Рестхейвън или към Доувкотс. Поаро се чудеше на коя от двете вили беше паднал изборът на инспектора.

Поаро стана и се върна по същия път, по който беше дошъл. Ако инспекторът се беше запътил към него, беше любопитен да чуе какво има да му каже.

Но когато пристигна в Рестхейвън, нямаше и следа от Грейндж. Поаро замислено проследи с поглед алеята към Доувкотс. Знаеше, че Вероника Крей не е заминала за Лондон.

Тази жена все повече подклаждаше любопитството му. Сребристият блясък на кожата, купчинката изоставени кибрити, неубедителното обяснение за нахлуването си в събота вечер и накрая разкритията, които Хенриета направи за отношенията между Джон Кристоу и Вероника Крей.

Много интересна схема, да точно така виждаше нещата — като схема. Една схема на смесени чувства и сблъсък на характери. Един план с особен замисъл, пронизван от черните нишки на омразата и възделенията. Дали Герда Кристоу беше застреляла съпруга си? Или нещата не бяха толкова прости, колкото изглеждаха на пръв поглед?

Той се върна към разговора си с Хенриета и реши, че нещата не бяха толкова прости.

Хенриета си беше направила извода, че той я подозира в убийството, но в действителност, той дори и не го беше допускал в ума си. По-скоро беше възможно тя да знае нещо. Да знае нещо или да крие нещо — но какво?

Той недоволно поклати глава. Сцената край басейна. Специално подготвена за случая, тя твърде много напомняше на театрална сцена. Но от кого беше подготвена? И за кого?

Той имаше основателни подозрения, че отговорът на втория въпрос е — за Еркюл Поаро. През цялото време тази мисъл не беше излязла от главата му. Но тогава беше сметнал, че това е една безочлива шега. Безочието можеше да приеме, но шегата преминаваше всякакви граници.

Поаро поклати глава. Нямаше представа, нямаше ни най-малка представа.

Той спусна клепачи и образите на всички участници в драмата изплуваха ясно пред очите му. Сър Хенри — почтен, благонадежден, верен служител на короната. Лейди Ангкател — нереална и загадъчна неочаквано и смущаващо чаровна с изключителната сила да внушава собствените си представи, които не подлежат на никаква логика. Хенриета Савърнейк — тя бе обичала Джон Кристоу повече от себе си. Пасивната деликатност на Едуард Ангкател. Смуглото живо момиче, наречено Мидж Хардкасл. Слисаното и объркано лице на Герда Кристоу, стиснала револвера в ръце. Обиденото изражение върху младенческото лице на Дейвид Ангкател.

Всички бяха там, уловени в примката на закона. Здравно свързани от неумолимите последици на една жестока насилствена смърт. Всеки един от тях имаше своята история, изживяваше своята собствена трагедия.

И някъде в това взаимодействие от характери и чувства се криеше истината.

За Еркюл Поаро съществуваше само едно нещо, което беше по-привлекателно от изучаването на човешката психология и това беше преследването на истината, чистата и неподправена истина.

Беше решил да открие истината за смъртта на Джон Кристоу.

— Но разбира се, инспекторе — каза Вероника — с огромно удоволствие ще ви помогна.

— Благодаря ви, мис Крей.

Вероника Крей някак си не се покриваше с очакванията на инспектора. Беше се подготвил за блясък, превзетост, дори известен героизъм. Никак не би се изненадал, ако тя играеше някаква роля.

Във всеки случай ролята, с която тя все пак се беше нагърбила беше твърде различна.

Нямаше никакво преиграване с женския чар, блясъкът също беше поизоставен на заден план.

Вместо това той почувствува че срещу него седи една изключително привлекателна и скъпо облечена жена с делови маниери. Вероника Крей не е глупачка помисли си той.

— Бихме искали да дадете съвсем обикновени свидетелски показания, мис Крей. В събота вечер сте били в имението Холоу?

— Да, свърши ми кибритът. Човек забравя колко са важни тези неща тук, в провинцията.

— И сте извървели целия път до имението? Защо не се отбихте до съседа си, мосю Поаро?

Тя се усмихна — великолепната уверена усмивка на актриса, застанала пред камерата.

— Не подозирах кой ми е съсед, в противен случай бих се отбила там. Знаех само, че е някакъв дребничък чужденец и си помислих, сигурно ме разбирате, че може да започне да ми досажда, живеем толкова близо.

„Да — помисли си Грейндж, — напълно правдоподобно.“ Явно беше се подготвила за случая.

— Значи взехте кибрита и доколкото разбрах, сте срещнали свой стар приятел, доктор Кристоу?

Тя кимна.

— Бедният Джон. Не бях го виждала от петнадесет години.

— Наистина ли? — В гласа на инспектора прозвуча учтива почуда.

— Наистина — не по-малко учтиво, но категорично потвърди тя.

— И ви беше приятно да го видите отново?

— Много се зарадвах. Инспекторе, не намирате ли, че е просто възхитително да попаднеш най-случайно на стар приятел?

— Понякога — да.

Вероника Крей продължи, без да чака въпрос.

— Джон ме изпрати дотук. Сигурно бихте искали да знаете дали не е казал нещо, което има отношение към трагедията? Не съм престанала да премислям целия ни разговор от тогава но нямаше нищо особено, абсолютно нищо.

— За какво разговаряхте, мис Крей?

— За едно време. „Помниш ли това, помниш ли онова?“ — Тя се усмихна носталгично. — Бяхме се запознали в Южна Франция. Джон почти не се беше променил — малко поостарял, естествено, но вече по-самоуверен. Доколкото разбрах, бил е много известен специалист. Не говорихме за личния му живот. Останах с впечатление, че семейният му живот не е особено щастлив, но това беше съвсем смътно впечатление. Предполагам, че съпругата му, бедната, е една от тези безлични и ревниви жени, които са способни непрекъснато да вдигат скандали за по-привлекателните му пациентки.

— Не — каза Грейндж, — оказва се, че не е било така.

Вероника бързо реагира:

— Искате да кажете, че всичко е било скрито! Да, да, виждам, че това е далеч по-опасно.

— Значи вие мислите, че мисис Кристоу го е застреляла, така ли, мис Крей?

— Не биваше да го казвам! Нали човек не трябва да коментира нищо преди процеса? Страшно съжалявам, инспекторе. Моята прислужница ми каза, че всъщност мисис Кристоу е била видяна да стои над него все още с револвера в ръка. Знаете, че в провинцията мълвата се разпространява много бързо и твърде преувеличено. Слугите...

— Понякога слугите са ни много полезни, мис Крей.

— Да, сигурно получавате голяма част от информацията си от тях?

Грейндж безстрастно продължи:

Най-важният въпрос, несъмнено, е кой е имал мотив.

Той направи пауза. Вероника печално каза:

— А съпругата винаги заподозират първа. Колко цинично! Но винаги имай още една жена, която наричат „другата“. Вероятно и тя би могла да има мотив?

— Смятате, че в живота на доктор Кристоу е имало и друга жена?

— Ами да предполагам, че е имало. Разбирате ли, просто останах с това впечатление.

— Впечатленията понякога се оказват много полезни — каза Грейндж.

— Може би си въобразявам, но от думите му ми стори, че са доста близки с тази, скулпторката. Но вие сигурно вече сте проучили този въпрос.

— Налага се да проучваме всичко.

Инспектор Грейндж даде да се разбере, че няма намерение да коментира тези въпроси, но успя да забележи проблясъка на злобно задоволство в тези големи сини очи.

Той каза връщайки се към тона си на блюстител на закона.

— Казахте, че доктор Кристоу ви е изпратил до дома ви. В колко часа се разделихте?

— Знаете ли, аз въобще не си спомням! Знам, че разговаряхме известно време. Трябва да е било доста късно.

— Той влезе ли?

— Да, предложих му да пийне нещо.

— Аха. Мислех, че сте разговаряли в... в павилиона до плувния басейн.

Той забеляза потрепването на клепачите ѝ. След почти незабележимо колебание Вероника Крей рече:

— Вие наистина сте детектив. Да седнахме там, пушихме и разговаряхме. Откъде разбрахте?

Сега лицето ѝ имаше нетърпеливото изражение на дете, което моли да му покажат фокус.

— Забравили сте кожената си наметка мис Крей. — И със съвсем спокоен глас инспекторът допълни: — И кибритите.

— Ами да.

— Доктор Кристоу се е върнал в Холоу в три през нощта — съобщи инспекторът със същия безстрастен тон.

— Толкова късно ли е било? — Вероника Крей беше много учудена.

— Да мис Крей.

— Разбира се, имахме да си кажем толкова много неща, не бяхме се виждали от години.

— Сигурна ли сте, че толкова отдавна не сте се виждали с доктор Кристоу?

— Нали ви казах, че не бяхме се срещали от петнадесет години.

— Да не би да грешите? Останах с впечатление, че често сте се срещали.

— Какво, за бога ви кара да мислите така?

— Ето тази бележка например.

Инспектор Грейндж извади едно писмо от джоба си, погледна го, прочисти гърлото си и започна да чете:

„Моля те, отбий се при мен сутринта. Трябва да те
видя.

Вероника“

— Да-а — усмихна се тя. — Предполагам, че звучи малко безапелационно. Боя се, че в Холивуд хората стават доста арогантни.

— Онази сутрин доктор Кристоу е дошъл при вас в отговор на бележката ви и е избухнал скандал. Мис Крей, бихте ли ми казали за какво се скарахте?

Инспекторът беше пуснал в ход тежката си артилерия. Той не пропусна да забележи гневната искра в очите ѝ, нито злобно стиснатите устни. Вероника Крей почти се сопна:

— Не сме се карали.

— О, да, карали сте се, мис Крей. Последните ви думи са били: „Мразя те повече, отколкото съм предполагала, че мога да мразя някого.“

Тя замълча. Инспектор Грейндж чувствуваше как бясно препускат мислите ѝ. Той познаваше жени, които в подобно положение биха се впуснали в безсмислени приказки, но Вероника Крей беше твърде умна, за да го направи.

Тя сви рамене и безгрижно каза:

— Ясно, още слугински приказки. Прислужницата ми има доста развитено въображение. Вие чудесно знаете, че едно нещо може да се каже по най-различни начини. Уверявам ви, че не съм разигравала мелодрами. По-скоро малко флиртувах. Имахме дребно спречкване.

— Значи думите ви не са били изречени сериозно?

— Разбира се. Уверявам ви, инспекторе, че не бях виждала Джон Кристоу от петнадесет години. Можете сам да се убедите.

Тя отново беше спокойна, овладяна и самоуверена. Инспектор Грейндж приключи въпроса, като се изправи.

— Това е всичко за сега мис Крей — учтиво каза той. Той напусна Доувкотс, тръгна надолу по алеята и се спря пред вратата на Рестхейвън.

Еркул Поаро се взираше в инспектора с безкрайно учудване. После повтори недоверчиво:

— Революерът, който държеше Герда Кристоу и който беше изпуснат във водата, не е революерът, от който е изстрелян фаталния куршум? Но това е невероятно!

— Точно така мосю Поаро. Откровено казано, това лишено от всякакъв смисъл.

Поаро тихо рече:

— Да няма никакъв смисъл. И все пак, инспекторе, не възможно да няма никакъв смисъл, нали?

Инспекторът въздъхна дълбоко:

— Точно така мосю Поаро. Трябва да открием смисъла, но в момента нищо не разбирам. Истината е, че няма да стигнем далеч, преди да намерим оръжието, с което е убит Джон Кристоу. Знаем, че и то е от колекцията на сър Хенри, най-малкото му липсва един революер, което означава, че цялата история се разиграва вътре в имението.

— Да — промърмори Поаро — всичко е в имението.

— Целият случай изглеждаше съвсем прост, дори елементарен — продължи инспекторът, — а сега се оказва, че не е нито прост, нито елементарен.

— Наистина не е прост — каза Поаро.

— Трябва да признаем възможността всичко да е било предварително замислено така, че да уличи Герда Кристоу. Но защо тогава не са оставили истинския революер до трупа?

— Би могла и да не го вдигне.

— Вярно е, но дори и да не беше взела революера след като няма отпечатъци — т.е. при положение, че са били изтрети след употребата на оръжието — пак тя щеше да бъде заподозряната нали? Точно това е целял убиецът.

— Дали?

Грейндж се облещи.

— Нали ако някой извърши убийство, ще бърза да го припише на някой друг? Това е най-нормалната реакция на един убиец.

— Да-а-а — рече Поаро. — Но не е изключено да имаме работа с много необикновен убиец. Може би това е решението на нашия проблем.

— Какво е решението?

Поаро замислено каза:

— Необикновен убиец.

Инспектор Грейндж го погледна с любопитство и каза:

— Но в такъв случай каква е била идеята на убиеца? Какво е целял, той или тя?

Поаро разпери ръце с въздишка:

— Нямам представа, нямам никаква представа. Но, струва ми се, макар и твърде смътно...

— Да?

— Че убиецът е някой, който е искал Джон Кристоу да умре, но за това да не бъде обвинена Герда Кристоу.

— Ха! Ами че нали първо нея заподозряхме!

— Да, но беше въпрос само на време да научим фактите и да променим мнението си. А междувременно убиецът е спечелил време.

— Поаро млъкна неочаквано.

— Време за какво?

— Е, топ ами, тук ме хванахте на тясно. Отново ви повтарям, че не знам.

Инспектор Грейндж закри из стаята. След малко застана пред Поаро.

— Мосю Поаро, дойдох при вас по две причини. Едната е, защото знам, че вие сте много популярен в полицията и е известно, че имате изключително богат опит в разрешаването на такива заплетени случаи. Това е първата причина. Но има и друга. Вие бяхте на мястото, бяхте свидетел. Всичко се е случило пред очите ви.

Поаро кимна.

— Да видях какво се случи, но инспектор Грейндж, очите са твърде ненадеждни свидетели.

— Какво искате да кажете, мосю Поаро?

— Понякога очите виждат това, което е трябвало до видят.

— Смятате, че всичко е било предварително замислено?

— Да. Ако ме разбирате, всичко беше подредено като в театър. Всичко беше прекалено ясно. Един мъж, който току-що е бил

застрелян и жената, която го е застреляла и която още стиска револвера. Това видях, а вече знаем със сигурност, че поне един елемент от картината е погрешен. Джон Кристоу не е бил застрелян с този пистолет.

— Хм — инспекторът здраво опъна надолу и без това увисналия си мустак. — И вие предполагате, че е възможно и другите елементи да са фалшиви?

Поаро отново кимна и рече:

— Присъствуваха още трима души, които очевидно току-що бяха пристигнали на местопрестъплението. Но това също може да не е истина. Басейнът е заобиколен от гъста кестенова гора. От басейна тръгват пет пътеки — една към къщата, една нагоре към гората, една нагоре към цветната леха, а другите две към стопанството и към ето тази алея тук.

Всеки от тези тримата е дошъл по отделна пътека. Едуард Ангкател откъм гората лейди Ангкател откъм стопанството и Хенриета Савърнейк откъм цветната леха над къщата. Тези тримата са дошли на местопрестъплението почти едновременно, само няколко минути след Герда Кристоу. Но всеки един от тримата би могъл да слезе при басейна преди Герда Кристоу, да застреля Джон Кристоу и да се оттегли по една от пътеките нагоре или надолу и след това да се появи с останалите.

Инспектор Грейндж каза:

— Да, напълно възможно е.

— Има още една възможност. Някой би могъл да мине по пътеката откъм алеята, да застреля Джон Кристоу и незабелязано да се върне обратно.

Инспектор Грейндж каза:

— Вие сте абсолютно прав. Освен Герда Кристоу има още двама заподозрени със същия мотив — ревност. Без съмнение това е престъпление от любов. Още две жени са били забъркани с Джон Кристоу.

Той направи една пауза и продължи:

— Същата сутрин Джон Кристоу се е срещнал с Вероника Крей. Тя му е заявила че ще го накара да съжالياва за това, което е направил, и че го мрази повече, отколкото е предполагала, че може да мрази някого.

— Интересно — измърмори Поаро.

— Пристигнала е направо от Холивуд, а според това което пишат във вестниците, там доста се стреля. Тя спокойно е могла да дойде да си прибере кожената наметка, която е забравила предишната нощ в павилиона. Срещнали са се, избухнал е скандал, тя го е застреляла и като е чула, че някой се приближава е избягала по същия път.

Той замълча за секунда и с нескрито раздражение каза:

— И стигаме до момента, където всичко се обърква. Това проклето оръжие! Освен ако — очите му светнаха — тя не го е застреляла със собствения си револвер и е подхвърлила този, който е задигнала от кабинета на сър Хенри, за да падне съмнението върху някой от обитателите на имението. Може би не е знаела, че можем да идентифицираме оръжието по нарезите на цевта.

— Чудя се колко ли човека са запознати с този факт?

— Поставих този въпрос на сър Хенри. Той мисли, че доста хора го знаят, най-малкото от детективските романи, които са изчела. Дори спомена някакъв нов. — „Тайната на капещия фонтан.“ Каза че Джон Кристоу го е чел в събота и целият сюжет се е въртял точно около този въпрос.

— Но нали Вероника Крей е трябвало по някакъв начин да се добере до оръжието в кабинета на сър Хенри?

— Да, а това вече говори за предумишлено убийство — инспекторът подръпна мустака си и погледна към Поаро. — Вие намекнахте и за друга възможност, мосю Поаро. Хенриета Савърнейк. Ето къде вашите очи или по-скоро вашите уши на свидетел могат да бъдат изключително полезни. Умирайки, доктор Кристоу казва „Хенриета“. Вие сте го чули, всички са го чули. Изглежда единствено мистър Ангкател не е чул нищо.

— Значи Едуард Ангкател не е чул нищо? Това е много интересно.

— Но всички останали са го чули. Самата мис Савърнейк смята, че Джон Кристоу се е опитал нещо да й каже. Лейди Ангкател разказа, че той е отворил очи, видял е мис Савърнейк и е казал „Хенриета“. Струва ми се, че тя не отдава никакво значение на това.

Поаро се усмихна.

— Да, тя не би му отдала значение.

— А вие, мосю Поаро? Вие сте били там, видели сте и сте чули всичко. Смятате ли, че доктор Кристоу се е опитвал да ви каже, че Хенриета го е застреляла? С една дума, смятате ли, че това е било обвинение?

Поаро бавно отговори:

— Тогава не мислех така.

— А сега мосю Поаро? Какво мислите сега?

Поаро въздъхна и все така бавно отговори:

— Възможно е. Повече от това не мога да кажа. Вие ме питате за впечатлението ми, а когато мине време, човек е склонен да придава друго значение на това, на което е бил свидетел.

Грейндж забързано рече:

— Това естествено, не са показания. Зная добре, че впечатленията на мосю Поаро не могат да бъдат доказателство. Опитвам се просто да разбера становището ви.

— Разбирам ви, впечатленията на един свидетел са нещо много полезно. Но трябва да ви призная, колкото и унижително да е, че моите впечатления нямат никаква стойност. Бях принуден от това което видях, да приема погрешното схващане, че Герда Кристоу е застреляла съпруга си, така че когато доктор Кристоу отвори очи и изрече името на Хенриета Савърнеик, аз изобщо не допуснах, че това може да е обвинение. Връщайки се назад, аз естествено се изкушавам да тълкувам фактите по друг начин.

— Разбирам какво имате предвид — каза Грейндж — Струва ми се, че тъй като „Хенриета“ е последната дума, която е произнесъл Джон Кристоу, това би могло да значи две неща. Или обвинение, или последен емоционален изблик. Тя е жената в която е бил влюбен, а той умира. Сега, като имате предвид всичко, което ни е известно до момента, коя от двете възможности ви се струва по-вероятна?

Поаро въздъхна, размърда се, затвори очи, отвори ги отново, разпери ръце в безсилен яд и каза:

— Гласът му беше настойчив, точно така бих го нарекъл — настойчив. Не ми се стори нито обвиняващ, нито емоционален, единствено настойчив. Мога да бъда сигурен само в едно нещо — той беше в пълно съзнание. Говореше като... да, като лекар, който се бори за нечий живот, може би за някого, чиято кръв фатално изтича. — Поаро сви рамене. — Това е най-доброто, което мога да направя за вас.

— Значи като лекар? — Оказва се, че има още един, трети ъгъл, от който можем да погледнем на нещата. Той е застрелян, съзнава че умира и иска нещо да бъде направено бързо за него. И ако, както каза лейди Ангател, мис Савърнейк е първото лице, което той съзира следователно той се обръща към нея. Макар че не звучи твърде задоволително.

— Нищо в този случай не звучи задоволително — каза Поаро с известна горчивина. Сцена на убийство, специално подготвена, за да заблуди Еркюл Поаро, и която наистина го беше заблудила! Наистина твърде незадоволително.

Инспектор Грейндж гледаше през прозореца.

— А, ето го Кларк, моя сержант — рече той. — Като че ли е открил нещо. Той се занимаваше с прислугата — има много дружелюбен подход. Хубаво момче е и добре се оправя с жените.

Сержант Кларк влезе леко задъхан. Независимо, че се опитваше да се държи официално, ясно беше, че е доволен от себе си.

— Помислих, че ще е най-добре да дойда и веднага да ви докладвам, сър. Знаех, че ще ви намеря тук.

Той се поколеба като хвърли недоверчив поглед на Поаро, чийто чуждестранен вид беше твърде екзотичен, за да не обезпокои чувството на служебна дискретност у младия полицаи.

— Говори, моето момче — каза Грейндж, — не се притеснявай от мосю Поаро. Той е забравил много повече от тази игра, отколкото ти има да учиш още години наред.

— Да, сър. Така стана, сър. Научих нещо от кухненската прислужница...

Грейндж го прекъсна. Той се обърна тържествуващо към Поаро.

— Какво ви казах? Има ли кухненска прислужница — винаги има надежда. Господ да ни е на помощ, когато хората престанат да наемат кухненски прислужници. Кухненските прислужници приказват, направо умират да приказват. Готвачката и по-старшите прислужници така ги потискат, че съвсем човешки е да си изприказват душата, щом намерят някой слушател. Продължавай, Кларк.

— Това каза момичето, сър — че в неделя след обед е видяла Гаджън да минава през преддверието с револвер в ръка.

— Гаджън ли?

— Да сър. — Кларк погледна в бележника си. — Това са нейните думи. „Не знам какво да правя, но смятам, че трябва да ви разкажа какво видях онзи ден. Видях мистър Гаджън, беше застанал в предверието с револвер в ръката. Мистър Гаджън изглеждаше много странно.“ Не мисля — продължи Кларк, — че това, дето Гаджън изглеждал много странно, има някакво значение. Вероятно си го е измислила. Но така или иначе реших, че трябва да ви информирам незабавно, сър.

Инспектор Грейндж се изправи с доволния вид на човек, на когото предстои да свърши някаква работа, за която е добре подготвен.

Значи Гаджън? — рече той. — Още сега ще си поприказвам с мистър Гаджън.

ГЛАВА XX

Седнал отново в кабинета на сър Хенри, инспектор Грейндж се взираше в безизразното лице на човека пред себе си.

Засега нищо не говореше против Гаджън.

— Съжалявам, сър — повтори той. — Предполагам, че бях длъжен да ви уведомя за тази случка, но просто е излетяло от паметта ми.

Той извинително премести поглед от инспектора към сър Хенри.

— Ако правилно си спомням, беше около пет и тридесет следобед, сър. Минавах през преддверието, за да погледна дали няма някакви писма за пускане, когато забелязах револвера на масата. Предположих, че е от колекцията на господаря, затова го взех и го донесох тук. На полицата до камината имаше едно празно място и аз го поставих там.

— Посочете ми мястото — каза Грейндж.

Гаджън се изправи и тръгна към въпросната полица, а след него и инспекторът.

— Ето тук, сър.

Гаджън посочи с пръст един малък маузер в края на редицата. Беше двадесет и пети калибър. Със сигурност не беше оръжието, отнело живота на Джон Кристоу.

Грейндж каза, без да сваля поглед от лицето на Гаджън:

— Това е автоматичен пистолет, не револвер. Гаджън се покашля.

— Наистина ли, сър? Боя се, че не разбирам много от оръжия. Очевидно съм използвал термина револвер твърде свободно, сър.

— Но сте напълно убеден, че това е оръжието, което сте намерили в преддверието и сте донесли тук?

— О, да, сър, няма никакво съмнение.

Той протегна ръка към пистолета, но Грейндж го спря.

— Не го докосвайте, моля. Трябва да го изследваме за отпечатъци от пръсти и да проверим дали е зареден.

— Не мисля, че е зареден, сър. Нито един от пистолетите в колекцията на сър Хенри не е зареден. А що се отнася до отпечатъците от пръсти, аз го излъсках с носната си кърпа, преди да го поставя обратно на мястото му. Най-много да намерите моите отпечатъци.

— Защо постъпихте така? — рязко попита Грейндж. Извинителната усмивка на Гаджън не трепна.

— Предположих, че може да е направен, сър. Вратата се отвори и лейди Ангкател влезе в стаята. Тя се усмихна на инспектора:

— Колко се радвам, че ви виждам, инспектор Грейндж. Каква е тая история за Гаджън и за някакъв револвер? Момичето в кухнята направо се залива в сълзи. Мисис Медуей й се е скарала, но разбира се, че е трябвало да ви каже какво е видяла, след като е решила, че така трябва. Винаги се обърквам кое е правилно и кое неправилно — много е лесно, знаете, когато правилното е неприятно, а неправилното — приятно — тогава знаеш къде си, но е трудно, ако е обратното и аз мисля, не намирате ли, инспекторе, че всеки трябва да прави това, което той смята за правилно. Гаджън, какво им разказа за пистолета?

Гаджън почтително натърти на думите си:

— Пистолетът беше в преддверието, милейди, на масата в центъра. Нямах никаква представа откъде може да се е взел. Донесох го тук и го поставих на мястото му. Току-що обясних на инспектора и той прояви разбиране.

Лейди Ангкател поклати глава и любезно каза:

— Не е трябвало да говориш такива работи, Гаджън. Аз самата ще поприказвам с инспектора.

Гаджън се опита да направи някакво движение, но лейди Ангкател го спря с очарователна усмивка.

— Наистина ценя мотивите ти, Гаджън. Зная, че винаги се опитваш да ни спестиш неприятностите и тревогите. — След това любезно приключи въпроса — Няма да те задържам повече.

Гаджън се поколеба, хвърли бегъл поглед към сър Хенри, след това към инспектора, накрая се поклонил и тръгна към вратата.

Грейндж понечи да го спре, но след това, поради някаква причина, неясна дори за него самия, отпусна протегнатата си ръка. Гаджън излезе и затвори вратата след себе си.

Лейди Ангкател се отпусна в един стол и дари двамата мъже с усмивка. Тя разговорливо рече:

— Знаете ли мисля, че Гаджън беше направо очарователен. Толкова средновековен, нали ме разбирате? Точно така, това е думата — средновековен.

Грейндж произнесе сковано:

— Трябва ли да разбирам, лейди Ангкател, че вие самата разполагате с информация са случая?

— Разбира се. Гаджън не е намирал никакъв пистолет в преддверието. Намерил го е, когато е вадил яйцата.

— Какви яйца? — инспектор Грейндж се облеци срещу нея.

— От кошницата — каза лейди Ангкател.

Тя очевидно реши, че случаят е напълно изяснен. Сър Хенри кротко рече:

— Трябва да ни разкажеш малко повече за това скъпа. Ние с инспектор Грейндж все още не сме наясно.

— Нима? — лейди Ангкател положи усилия да се изрази максимално точно. — Пистолетът беше в кошницата под яйцата.

— Каква кошница и какви яйца лейди Ангкател?

— Кошницата, която взех за стопанството. Пистолетът беше в нея и след това започнах да слагам яйцата върху него и го забравих. Като намерихме клетия Джон Кристоу мъртъв до басейна толкова се стреснах, че щях да я изгърва. Добре, че Гаджън я хвана навреме (заради яйцата — ако я бях изгървал, яйцата щяха да се начупят). И той я е донесъл в къщата По-късно го попитах за датите на яйцата — винаги ги надписвам, защото в противен случай първо се изяждат пресните яйца и — той каза, че се е погрижил за всичко. Сега си спомням, че той доста наблегна на това. Това имах предвид, като казах, че е средновековен. Той е намерил пистолета и го е донесъл тук, вероятно заради полицията вкъщи. Мисля, че слугите много се притесняват от полицията. Много мило и много предано от негова страна, но и твърде глупаво, защото вие искате да научите истината нали, инспекторе?

Лейди Ангкател свърши и отправи една ослепителна усмивка към инспектора.

— Права сте, че ме интересува само истината — намръщено каза Грейндж.

Лейди Ангкател въздъхна.

— Истинска бъркотия, нали? — каза лейди Ангкател. — Всички тия хора из къщата, които само слухтят. Не мисля, че който е застрелял Джон, наистина е възнамерявал да го направи, искам да кажа, че не е било умишлено. Ако това е била Герда, сигурна съм, че не е било умишлено. Всъщност наистина съм учудена, че го е улучила — тя е човек, който много трудно би направил това. Много мило същество е тази Герда. Ако я натикате в затвора и я обесите, какво ще стане с децата? Ако наистина тя е застреляла Джон, сигурно ужасно съжالياва за това. Достатъчно зле е за децата, че баща им е убит, но ще стане несравнимо по-зле, ако обесят майка им заради това. Понякога си мисля, че вие полицаите, не мислите за тези неща.

— Засега не възнамеряваме да арестуваме никого, лейди Ангкател.

— Е, това все пак е нещо разумно. Винаги съм си мислела, че вие сте много разумен човек, инспектор Грейндж.

Отново тази чаровна, смайваща усмивка. Инспектор Грейндж примигна. Беше му трудно да се върне на въпроса.

— Както казахте, лейди Ангкател, интересува ме истината. Вие сте взели пистолета оттук, нали? Кой точно?

Лейди Ангкател посочи с глава към полицата до камината.

— Вторият отзад напред. Маузер, калибър 25.

Нещо в отривистия тон, с който лейди Ангкател описа техническите данни на пистолета подразни Грейндж. Той някак си не очакваше лейди Ангкател, която в себе си беше определил като „отвеяна“ и „малко побъркана“, да е в състояние да опише един пистолет с такава точност.

— Значи взехте пистолета оттук и го сложихте в кошницата си. Защо?

— Знаех си, че ще ме попитате за това — каза лейди Ангкател. Съвсем изненадващо в гласа ѝ прозвуча някаква тържественост. — Трябва да има някаква причина, нали, Хенри? — обърна се тя към съпруга си — Не мислиш ли, че трябва да съм имала някаква причина, за да взема пистолета и да го сложа в кошницата си?

— Точно така бих си помислил и аз, скъпа — сковано рече сър Хенри.

— Правиш нещо — лейди Ангкател замислено се взираше в пространството — и след това не помниш защо си го направил. Но,

вие, инспекторе, знаете, че винаги има някаква причина стига да можеш да стигнеш до нея. Трябва да съм имала някаква идея в главата си, когато съм слагала пистолета в кошницата — Тя ги погледна умоляващо. — Как мислите, каква ли е била?

Грейндж я погледна втренчено. Тя не показваше никакви признаци на смущение, само детинско нетърпение. Това го съсипа напълно. До този момент той не беше се сблъсквал с друга личност, подобна на Луси Ангкател и не знаеше как да реагира.

— Съпругата ми — каза сър Хенри — е изключително разсеяна, инспекторе.

— Изглежда е така, сър — отговори Грейндж. Думите му не прозвучаха никак ласкаво.

— Защо, мислите, съм взела този пистолет? — лейди Ангкател се обърна доверчиво към него.

— Нямам представа, лейди Ангкател.

— Дойдох тук — разсъждаваше на глас лейди Ангкател. — Говорех със Симънс за калъфките за възглавница, смътно си спомням, че се приближих до камината помислих си, че ще ни трябва нов ръжен... курата, не пастора...

Инспектор Грейндж се облеци. Чувствуваше как главата му започва да се върти.

— Спомням си, че вдигнах маузера... чудесно приляга в ръката ти, винаги много съм го харесвала, и го пуснах в кошницата, тъкмо я бях взела от оранжерията. Но в главата ми се въртяха толкова много неща — Симънс, плевелите в маргаритите, надявах се мисис Медуей да направи един наистина хубав „Негър в риза“...

— Негър в риза! — инспектор Грейндж почувствува че е крайно време да се намеси.

— Шоколад и яйца които накрая се покриват с разбита сметана. Един чужденец би харесал точно такъв десерт.

Инспектор Грейндж заговори рязко и ожесточено, имаше чувството, че разчиства паяжините, които му пречат да вижда.

— Заредихте ли пистолета?

Беше се надявал да я стресне, може би дори да я поуплаши, но лейди Ангкател посрещна въпроса му с тъжна замисленост.

— Дали го заредих? Много глупаво, но не си спомням. Бих казала че съм го заредила нали инспекторе? За какво ти е пистолет, ако

не е зареден? Много искам да си припомня точно какво си мислех тогава.

— Скъпа Луси, — каза сър Хенри, — какво става или какво не става в главата ти от години отчайва хората, които те познават.

Тя му се усмихна мило.

— Опитвам се да си припомня, скъпи Хенри. Човек прави толкова странни неща. Онзи ден се оказа, че стискам в ръката си телефонната слушалка и това много ме обърка. Не можех изобщо да разбера за какво ми е притрябвала.

— Най-вероятно сте искали да се обадите на някого по телефона — студено каза инспектор Грейндж.

— Не, колкото и да е смешно, нямах такова намерение. По-късно си спомних — чудех се защо мисис Миърс, жената на градинаря, държи бебето си по такъв странен начин и тогава взех слушалката, за да опитам точно как се държи бебе и естествено разбрах защо ми е изглеждало странно — защото мисис Миърс е левачка и затова главата му е обърната на другата страна.

Тя им отправи отново тържествуваш поглед.

„Е — помисли си инспекторът, — сигурно има и такива хора.“

Но не беше много убеден.

Възможно беше всичко това да са лъжи. Кухненската помощничка, например, беше абсолютно сигурна, че Гаджън е държал револвер. Но не можеше много да се разчита на нейните показания. Момичето надали разбираше нещо от оръжия. Беше чула да се говори за револвер във връзка с убийството, а за нея револвер и пистолет значеше едно и също.

И Гаджън, и лейди Ангкател бяха посочили маузера, но нищо не доказваше техните твърдения. Не беше изключено Гаджън да е държал точно липсващия револвер и да го е върнал, но не в кабинета, а на лейди Ангкател. Всички слуги изглежда бяха влюбени в тази проклета жена.

Да предположим, че тя е застреляла Джон Кристоу. (Но защо? Не разбираше защо ще ѝ трябва да го убива.) Дали щяха да продължават да я прикриват и да разправят лъжи? Имаше неприятното усещане, че точно това щяха да направят.

И сега тази невероятна история, че не можела да си спомни — би могла да измисли нещо по-добро. Изглеждаше толкова естествена —

никакво смущение или объркване. Дявол да го вземе, май говореше чистата истина.

Той се изправи.

— Може би ще ми кажете нещо повече, когато се сетите — сухо каза той.

Тя му отговори:

— Разбира се, инспекторе. Понякога човек се сеца съвсем неочаквано.

Грейндж излезе от кабинета. В перддверието той пъкна пръст в яката на ризата си и я разхлаби, след което пое дълбоко дъх.

Имаше чувствоито, че се е заклецил в някакъв трънак. В момента изпитваше нужда от своята най-стара и най-воняща лула, една голяма бира, пържола и пържени картофи. Нещо просто и реално.

ГЛАВА XXI

В кабинета лейди Ангкател като че ли прехвъркваше от място на място, докосвайки разсеяно един или друг предмет. Сър Хенри се беше облегал на стола си и я наблюдаваше. Накрая попита:

— Защо взе пистолета, Луси?

Лейди Ангкател се върна и грациозно се отпусна в едно кресло.

— Не съм сигурна, Хенри. Предполагам, че съм имала някакво смътно предчувствие за нещастие.

— Нещастие ли?

— Да. Всички тия корени на дърветата — разсеяно каза тя — стърчат навсякъде, само да се спънеш. Човек стреля няколко пъти в мишената и забравя един куршум в пълнителя — голямо невнимание, разбира се — но хората просто са такива. Винаги съм мислела, че един нещастен случай е най-добрият вариант за нещо от този род. След това, разбира се, ужасно съжالياваш и се обвиняваш...

Гласът ѝ замря. Съпругът ѝ седеше абсолютно неподвижно, без да сваля поглед от нея. Той заговори отново тихо и много внимателно:

Кой е трябвало да пострада от... нещастния случай?

Луси леко извърна глава и го погледна изненадано.

— Джон Кристоу, разбира се.

— Боже господи, Луси... — не можа да продължи той.

Тя сериозно каза:

— О, Хенри, толкова се тревожех за Ейнсуик.

— Ясно. Значи Ейнсуик. Все този Ейнсуик, Луси. Понякога си мисля, че Ейнсуик е единственото нещо, което те вълнува.

— Едуард и Дейвид са последните от рода Ангкател. А Дейвид не става, Хенри. Той никога няма да се ожени, заради майка си и изобщо. Ще наследи мястото след Едуард и никога няма да се ожени, а ние с теб ще сме мъртви много преди той да стигне средна възраст. Той ще е последният от рода Ангкател и всичко ще умре заедно с него.

— Толкова голямо значение ли има това Луси?

— Разбира се, че има. Става дума за Ейнсуик!

— Трябваше да се родиш момче, Луси.

Той леко се усмихна — не можеше да си представи Луси по друг начин, освен като очарователна жена.

— Всичко зависи от женитбата на Едуард, а той е толкова упорит, главата му не увира също като на баща ми. Надявах се, че ще забрави Хенриета и ще се ожени за някое хубаво момиче, но сега разбирам, че положението е безнадеждно. След това мислех, че връзката на Хенриета с Джон ще следва обичайния ход. Авантюрите на Джон, доколкото ми е известно, никога не са се отличавали с продължителност и постоянство. Но онази вечер го видях как я гледаше. Нещата бяха наистина сериозни. Ако Джон изчезнеше по някакъв начин, тя щеше да се омъжи за Едуард. Хенриета не е човек, който да подхранва спомените си и да живее с миналото. Така че, както виждаш, всичко се свеждаше до това — да се освободим от Джон Кристоу.

— Луси! Ти не си... Какво си направила Луси?

Лейди Ангкател се изправи отново. Тя извади два изсъхнали стръка от вазата с цветя.

— Скъпи — рече тя, — ти не допускаш нито за миг, нали, че аз съм застреляла Джон Кристоу? Чисто и просто имах това глупаво предчувствие за някаква беда. Но тогава си спомних, че ние бяхме поканили Джон Кристоу. Съвсем различно е от това той да ни се беше натрапил. Човек не може да си покани гости и след това да им организира злополука. Дори арабите имат по-добри схващания за гостоприемството. Така че не се притеснявай, Хенри.

Тя му се усмихна с много обич. Сър Хенри натъртено каза:

— Винаги се тревожа за теб, Луси.

— Не е необходимо, скъпи. Както виждаш, всичко се нареди много добре. Отървахме се от Джон, без да ни се наложи да правим каквото и да било. Това ми напомня — тя потъна в спомени — за оня човек в Бомбай, който се държа толкова грубо с мен. Три дни по-късно го прегази един трамвай.

Тя разтвори френския прозорец и излезе в градината. Сър Хенри остана неподвижен, загледан във високата елегантна фигура, която се носеше надолу по пътеката. Той изглеждаше стар и уморен, човек, който живее в непрекъснат страх.

А в кухнята Дорис Емът, цялата обляна в сълзи, беше свела глава под суровите упреци на мистър Гаджъл. Мисис Медуей и мис Симънс му пригласяха като хор в старогръцка трагедия.

— Само едно неопитно момиче може да прави такива изказвания и глупави изводи.

— Точно така — потвърди мисис Медуей.

— Като ме видиш с пистолет в ръката, най-правилната постъпка ще бъде да дойдеш и да кажеш: „Мистър Гаджъл, ще бъдете ли така любезен да ми обясните?“

— Или пък да питаш мен — вметна мисис Медуей. — Никога няма да откажа на едно момиче със зелен ум да му обясня какво трябва да мисли.

— Това, което не трябва да правиш — сурово продължи Гаджъл — е да се раздрънкаш пред някой полииай, при това само сержант! Никога не се забърквай с полицията повече, отколкото трябва. И без това присъствието им в къщата е достатъчно неприятно.

— Просто нямам думи колко е неприятно — измърмори в подкрепа мис Симънс.

— Никога преди не ми се е случвало подобно нещо.

— Ние всички знаем — не спираше Гаджъл — каква е милейди. Нищо, което милейди направи, не може да ме изненада, но полицаите не я познават така, като я познаваме ние. Недопустимо е милейди да бъде притеснявана от глупави въпроси и подозрения, само защото се е разхождала с някакво си оръжие. Това е нещо съвсем естествено за нея, но полицаите веднага започват да си мислят за убийства и подобни отвратителни неща. Милейди е много разсеяна, но не би наранила дори муха. Разбира се, не можем да отречем факта, че постоянно оставя нещата на разни смешни места. Никога няма да забравя — безстрастно добави Гаджъл — когато донесе един жив омар и го сложи върху таблата за карти в антрето. Помислих, че имам халюцинация.

— Трябва да е станало преди да дойда в къщата — рече Симънс с известно любопитство.

Мисис Медуей хвърли поглед на грешната Дорис, за да види ефекта от тези откровения.

— Хайде, някой друг път — рече тя. — Всичко, което говорим, Дорис, е за твое добро. Просташко е да се забъркваш с полицията, не

го забравяй. Сега се заемай със зеленчуците и бъди по-внимателна с градинския боб, да не стане като снощи.

Дорис подсмъркна.

— Да, мисис Медуей — каза тя и се потътри към мивката.

Мисис Медуей беше обладана от лошо предчувствие:

— Усещам, че нещо няма да се получи със сладкиша. Това отвратително следствие утре. Сетя ли се за него и веднага се разтрепервам. Божичко, на нас да се случи такова нещо.

ГЛАВА XXII

Резето на външната врата щракна и Поаро погледина през прозореца съвсем навреме, за да види кой се задава по пътеката. Веднага я позна. Чудеше се какво ли водеше Вероника Крей при него.

Със себе си тя внесе финия аромат на парфюм, който Поаро познаваше. Беше облечена в костюм от туид и спортни обувки като Хенриета, но Поаро видя, че двете жени доста се различаваха.

— Мосю Поаро — гласът ѝ беше приятен и леко развълнуван, — съвсем наскоро разбрах, че вие сте ми съсед. Винаги съм искала да се запозная с вас.

Той пое протегнатите ѝ ръце и направи лек поклон над тях.

— Очарован съм, мадам.

Тя прие с усмивка отдаденото ѝ уважение и отказа поканата му да пие чай, кафе или коктейл.

— Не, дойдох само да поговоря с вас. Да поговоря съвсем сериозно. Страшно съм разтревожена.

— Вие сте разтревожена? Много съжалявам, мадам. Вероника седна и въздъхна.

— Става дума за смъртта на Джон Кристоу. Утрешното следствие. Вероятно знаете?

— Да, да, зная.

— Всичко е наистина толкова странно... Тя млъкна неочаквано. — Много хора просто не биха повярвали. Но вие сигурно ще повярвате, защото, струва ми се, познавате човешката природа.

— Зная някои неща за човешките нрави — призна Поаро.

— Инспектор Грейндж беше при мен. Той си е втълпил, че сме се карали с Джон. До известна степен това е вярно, макар и не в този смисъл, който той му придава. Казах му, че не бях виждала Джон от петнадесет години, а той чисто и просто не ми повярва. Но това е самата истина, мосю Поаро.

Поаро каза:

— Щом като е истина, значи лесно може да се докаже. Тогава защо се тревожите?

Тя му отговори с подчертано дружелюбна усмивка:

— Истината е, че не посмях да разкажа на инспектор Грейндж какво точно се случи в събота вечер. Толкова е фантастично, че сигурно и вие няма да ми повярвате. Но трябва да го разкажа на някого. Затова дойдох при вас.

Поаро тихо каза:

— Поласкан съм, мадам.

Поаро забеляза, че тя сметна това за съвсем естествено. Вероника Крей явно беше жена, която е абсолютно уверена в ефекта, който красотата ѝ произвеждаше. Толкова уверена, че би могла и да сгреши.

— С Джон бяхме сгодени преди петнадесет години и щяхме да се женим. Той беше много влюбен в мен, толкова много, че понякога това дори ме тревожеше. Настояваше да се откажа от кариерата си на актриса да му отдам всичките си мисли и целия си живот. Беше толкова властен и деспотичен, че аз не можах да го понеса и развалих годежа. Боя се, че той го преживя много тежко.

Поаро зацъка с дискретно съчувствие.

— Не бях го виждала до миналата събота. Той излезе с мен и ме изпрати до дома ми. Казах на инспектора, че сме говорили за старото време и до известна степен това е вярно. Но не беше само това.

— Да?

— Джон полудя, да, направо полудя. Искаше да напусне жена си и децата, искаше аз да се разведа и да се оженим. Каза ми, че никога не ме е забравял, че в момента, в който ме е видял, времето е спряло своя ход.

Тя притвори очи и мъчително преглътна. Лицето ѝ беше преbledняло под грима.

Вероника Крей отвори очи и се усмихна плахо на Поаро.

— Можете ли да повярвате, че... че е възможно да съществува такава чувство?

— Смятам, че е възможно — отговори Поаро.

— Никога да не забрави, да продължава да чака, да гради планове, да се надява. Да реши с цялото си сърце и душа да получи това което желае. Има такива мъже, мосю Поаро.

— Да, и жени.

Тя го погледна изпитателно.

— Говоря за мъже, за Джон Кристоу. Е, това е. В началото протестирах, беше ми смешно, отказвах да приема сериозно подобно предложение. Казах му, че е луд. Тръгна си доста късно. Беше изминало страшно много време в спорове, а той... той не отстъпи нито крачка. Тя отново преглътна. — Затова на следващата сутрин му изпратих бележка. Не можех да оставя нещата така. Трябваше да го накарам да проумее, че това което иска е невъзможно.

— Наистина ли?

— Разбира се! Той дойде. Не искаше изобщо да ме чуе. Беше все така настойчив. Казах му, че това няма да доведе до нищо добро, че аз не го обичам, че го мразя... — Тя замълча дишайки тежко. — Трябваше да се държа грубо. Разделихме се много ядосана... А сега той е мъртъв.

Той погледна свитите ѝ една в друга ръце, видя извитите пръсти и изпъкналите кокалчета. Големи и, би казал, жестоки ръце.

Силното чувство, което я беше завладяло, лека-полека се предаде и на него. Не беше съжаление, нито скръб, не, това беше гняв. Гневът на един объркан егоист.

— Е, мосю Поаро? — гласът ѝ беше вече овладян. — Какво трябва да направя? Да разкажа ли тази история или да я запазя за себе си? Това е, което се случи, но надали някой би ми повярвал.

Поаро ѝ отправи преценяващ поглед.

Той не смяташе, че Вероника Крей говори истината и все пак в цялата тази история имаше нещо правдоподобно. Навярно това се е случило, но не точно по този начин.

Изведнъж проумя. Това беше истинска случка, само че обърната наопаки. Тя не е могла да забрави Джон. Тя е била излъганата и отхвърлената. И сега, неспособна да понесе в мълчание яростния гняв на тигрица, лишена от това, което е смятала за своя плячка, тя беше извъртяла истината така, че да задоволи наранената си гордост и да потисне болезнения глад по един мъж, който се беше измъкнал от грабливите ѝ ръце. Неспособна да признае, че тя, Вероника Крей, не е получила това което е искала! Затова беше извъртяла всичко обратно.

Поаро пое дълбоко дъх и заговори:

— Ако това има някакво отношение към смъртта на Джон Кристоу, трябва да го разкажете на инспектора, ако няма — не мисля, че е наложително и тогава ще бъде съвсем оправдано да запазите за себе си цялата случка.

Щеше му се да разбере дали не е разочарована от отговора му. Имаше чувството, че в това състояние би изпитала истинско удовлетворение, ако видеше цялата история на първите страници на вестниците. Беше дошла при него, но защо? Да изпробва историята си? Да види неговата реакция? Или да го използва като говорител, който да предаде историята ѝ на останалите?

Дори и съчувственият му отговор да я беше разочаровал, тя не го показва. Изправи се и му подаде дългите си ръце, които завършваха с безупречен маникюр.

— Благодаря ви, мосю Поаро. Съветът ви изглежда изключително разумен. Много се радвам, че дойдох при вас. Аз... аз чувствавах, че просто някой трябваше да узнае това.

— Уважавам вашето доверие, мадам.

След като тя си тръгна, той леко откряна прозорците. Изглежда парфюмът на Вероника Крей започваше да го дразни. Беше скъп, но тежък и натрапчив като нея самата.

Докато оправяше завесите, той се питаше дали Вероника Крей е убила Джон Кристоу.

Беше сигурен, че е имала желанието да го стори. Би изпитала наслада докато натиска спусъка, би се радвала да го види как залита безпомощно и пада.

Но зад нейния отмъстителен гняв се криеше един хладен разум, който пресметливо преценяваше шансовете. Все пак колкото и силно да е било желанието ѝ да убие Джон Кристоу, Поаро се съмняваше, че Вероника Крей би поела този риск.

ГЛАВА XXIII

Следствието приключи. То си беше чиста формалност и независимо, че хората бяха предупредени предварително, всички имаха неприятното усещане за един неудовлетворителен завършек на цялата драма.

По настояване на полицията следствието беше удължено с още две седмици.

Герда беше пристигнала от Лондон заедно с мисис Патерсън с нает за целта Даймлер. Със своята черна рокля и съвсем неподходяща шапка, тя изглеждаше нервна и объркана. Тъкмо се готвеше да влезе в колата, когато видя, че лейди Ангкател се приближава към нея и спря.

— Как си, скъпа Герда? Надявам се, че спиш добре. Мисля, че следствието мина добре, нали? Толкова съжаляваме, че не отседна при нас в имението, но разбирам колко много би се разстроила от спомените.

Мисис Патерсън погледна укоризнено сестра си затова, че не я беше представила както е редът и каза с ясният си глас:

— Това беше идея на мис Колинс — да пристигнем направо с колата и да се върнем веднага. Скъпичко е, разбира се, но решихме, че така ще е най-добре.

— Да да, напълно съм съгласна с вас.

Мисис Патерсън понижи глас.

— Ще взема Герда и децата в Бексхил. Тя има нужда от спокойствие и почивка. Тези журналисти! Не можете да си представите! Харли Стрийт просто гъмжи от тях.

Някакъв младеж щракна с фотоапарат. Елси Патерсън набута сестра си в колата и двете потеглиха. Лицето на Герда под смешната шапка се мярна само за секунда — празно и блуждаещо, в този миг то наподобяваше израза на слабоумно дете.

Мидж Хардкасъл тихо промърмори:

— Горката!

Едуард раздражено рече:

— Какво толкова намират всички в този Кристоу? Горката жена изглежда съвсем сломена.

— Тя живееше само за него — каза Мидж.

— Но защо? Той беше себичен човек. Не беше лош за компания в известен смисъл, но все пак... — Той замълча и след малко попита: — Ти какво мислиш за него, Мидж?

— Аз ли? — Мидж сбръчи чело. Накрая отговори, като самата тя се изненадана от думите си: — Мисля, че го уважавах.

— Уважаваше го? За какво?

— Беше добър специалист.

— Значи мислиш за него като за лекар?

— Да.

Нямаше време за повече разговори.

Хенриета щеше да откара Мидж до Лондон с колата си. Едуард щеше да обядва в имението и двамата с Дейвид щяха да тръгнат със следобедния влак. Едуард подхвърли на Мидж:

— Трябва да излезеш от работа някой ден и да обядваме заедно.

Мидж му отговори, че би било много хубаво, но почивката ѝ е едва половин час. Едуард се усмихна и каза:

— Е, това е по-специален случай. Сигурен съм, че ще проявят разбиране.

След това се отправи към Хенриета.

— Ще ти се обадя, Хенриета.

— Добре, Едуард, но може би ще бъда извън къщи доста време.

— Извън къщи ли?

Тя му се усмихна малко подигравателно.

— Да удавя скръбта си. Не си очаквал от мен да се затворя вкъщи и да се заливам в сълзи, нали?

Той бавно каза:

— Вече не те разбирам, Хенриета. Твърде много си се променила.

Лицето ѝ загуби острия си израз и тя съвсем неочаквано рече:

— Милият ми Едуард — и бързо стисна ръката му.

След това се обърна към Луси Ангкател.

— Луси, нали мога да идвам тук, ако искам?

Лейди Ангкател рече:

— Разбира се, скъпа. И без това след две седмици ще има ново следствие.

Хенриета тръгна към площада, където беше паркирала колата си. Нейните куфари и тези на Мидж вече бяха натоварени. Двете влязоха в колата и веднага потеглиха.

Колата се изкачи по склона и излезе на пътя над хълма. Под тях златистокафявите листа потрепваха в мразовития сив есенен ден.

Внезапно Мидж каза:

— Радвам се, че се махам оттук, дори от Луси. Много е мила, но понякога ме полазват тръпки от нея.

Хенриета съсредоточено се взираше в огледалото за обратно виждане. Тя каза почти без да мисли:

— Луси придава колорит на всичко, дори на едно убийство.

— Знаеш ли, никога досега не бях мислила за убийство.

— Че защо ще мислиш? Убийството не е нещо, за което човек сяда и започва да мисли. В кръстословиците го дават като дума с осем букви, а може да бъде и приятно развлечение, когато се случва между кориците на книга, но истинското убийство...

Тя замълча. Мидж довърши:

— ...си е истинско. Точно това ме плаши.

Хенриета каза:

— Няма какво да се плашиш. Специално ти си извън това. Може би единствено ти.

Мидж отговори:

— Сега всички сме извън това. Махнахме се оттам.

Хенриета прошепна:

— Дали?

Тя отново погледна в огледалото за обратно виждане. Натисна силно газта и колата незабавно се подчини. Погледна скоростомера. В момента караше с осемдесет километра в час и стрелката бързо се придвижваше към деветдесетте.

Мидж погледна крадешком напрегнатия профил на Хенриета. Не беше в стила на Хенриета да кара безразсъдно. Тя обичаше високите скорости, но криволичетият път надали оправдаваше скоростта, с която се движеше в момента. По лицето ѝ пробягваше сурова усмивка.

Хенриета каза:

— Погледни назад, Мидж. Виждаш ли оная кола?

— Да?

— Това е Вентор 10.

— Така ли? — Мидж не прояви особен интерес.

— Много удобни колички, горят малко, стабилни са, но не са бързи.

— Така ли?

Мидж се учудваше на пристрастието у Хенриета към колите.

— Както ти казах, Мидж, това не са бързи коли, но тази зад нас изобщо не изостава, въпреки, че ние караме с над деветдесет километра в час.

Мидж сепнато я погледна.

— Да не искаш да кажеш, че...

Хенриета кимна.

— Допускам, че в полицията използват специални двигатели в съвсем обикновени на вид коли.

— Смяташ, че те продължават да ни следят?

— Съвсем очевидно.

Мидж потрепери.

— Хенриета, ти разбираш ли нещо от тази работа с втория револвер?

— Не, но това сваля подозренията от Герда. И само толкова.

— Да, но при положение, че е от колекцията на Хенри...

— Това не се знае. Не забравяй, че револверът все още не е намерен.

— Да наистина. Може да е и някой външен човек. Хенриета знаеш ли кой, според мен, е убил Джон? Онази жена.

— Вероника Крей ли?

— Да.

Хенриета не отговори. Очите ѝ се взираха в пътя.

— Не мислиш ли, че е възможно? — настояваше Мидж.

— Възможно — да — бавно рече Хенриета.

— Значи не мислиш, че...

— Няма смисъл да мислиш това, което ти се иска да мислиш. Би било най-доброто разрешение — всички ние оставаме невинни.

— Ние? Но...

— Всички сме замесени в това всички. Дори и ти, скъпа Мидж, макар, че доста ще се озорят, докато ти намерят мотив. Разбира се,

много ми се ще да е Вероника. Нищо не би ме зарадвало повече, отколкото да наблюдавам прекрасното ѝ представление, както се изрази Луси, на обвиняемата скамейка.

Мидж я погледна.

— Хенриета кажи, това наистина ли те прави толкова отмъстителна?

— Имаш предвид... — Хенриета замълча за секунда — Защото бях влюбена в Джон ли?

— Да.

Докато говореше, Мидж с почуда констатира, че този факт за пръв път се произнасяше на глас. Луси, Хенри, Мидж, дори Едуард, всички те знаеха, че Хенриета е влюбена в Джон, но никой не беше правил даже и намек за това.

Настъпи мълчание. Хенриета изглеждаше потънала в мислите си. Накрая тя рече замислено:

— Не мога да ти обясня какво чувствавам. Може би и аз самата не зная.

В момента минаваха по Албърт Бридж. Хенриета каза:

— Защо не дойдеш в ателието ми? Ще прием чай и след това ще те откарам до квартирата ти.

Краткотрайната светлина на лондонския следобед избледняваше. Хенриета отключи вратата на ателието, запали лампите и двете влязоха.

— Студено е — каза Хенриета — Няма да е зле да запалим газта. Ама че досада, трябваше да купя кибрит по пътя.

— Запалката няма ли да свърши работа?

— Моята не работи, а и без това е трудно да се запали газовата печка със запалка. Чувствай се като у дома си. На ъгъла има един сляп старец. Обикновено си купувам кибрит от него. Връщам се веднага.

Останала сама в ателието, Мидж започна да разглежда творбите на Хенриета. Като че ли я обзе някакво злокобно чувство, когато остана насаме с тези същества от дърво и бронз.

Имаше една бронзова глава с високи скули и каска, по всяка вероятност войник от Червената армия, една ефирна конструкция от извити алуминиеви ленти, която доста я заинтригува. Също и една

огромна неподвижна жаба от розовеец гранит, а в самия край на ателието тя се натъкна на дървена фигура в човешки ръст.

Все още се взираше в нея, когато Хенриета отключи вратата и се появи леко задъхана.

Мидж се обърна.

— Какво е това, Хенриета? Малко ме плаши.

— Това ли? Това е „Богомолката“. Ще я изпращам в Международната група.

Мидж повтори, все още втрещена в дървената фигура:

— Плаши ме.

Хенриета приклекна, за да запали газовата печка и подхвърли през рамо:

— Интересно е, че ти го казваш. Защо те плаши?

— Може би... защото няма лице.

— Абсолютно права си, Мидж.

— Много добра скулптура, Хенриета.

Хенриета каза безгрижно:

— Просто едно чудесно парче крушово дърво.

Хенриета се изправи. Метна голямата си чанта и кожата на дивана, след което хвърли няколко кутийки кибрит на масата.

Мидж беше поразена от изражението на лицето ѝ — то беше озарено от някакво необяснимо тържество.

— А сега чая — каза Хенриета. Гласът ѝ беше не по-малко ликуващ.

Имаше нещо-шокиращо в него, но Мидж го забрави, погълната от мислите, които събудиха у нея кутийките кибрит на масата.

— Спомняш ли си онези кибрити, които Вероника Крей взе оная вечер?

— Когато Луси настоя да ѝ даде половин дузина ли?

— Да.

— Някой разбра ли дали е имала кибрит във вилата си тогава?

— Предполагам, че полицаите са проверили. Те са много акуратни.

И отново устните на Хенриета се извиха в тази ликуваща усмивка. Мидж се почувствува обърквана дори изпита леко неприятно чувство.

Тя си помисли: „Дали наистина Хенриета е обичала Джон? Изобщо би ли могла? Май че не.“

През нея премина смразяваща студена тръпка докато мислеше: „Едуард няма да чака много дълго...“

Никак не беше великодушно от нейна страна, че не се радва. Нали искаше Едуард да е щастлив? Тя не можеше да го има. За Едуард тя винаги щеше да си остане „малката Мидж“ и никога жена, която да бъде обичана.

За нещастие Едуард беше от мъжете, които остават верни за цял живот. Е, в края на краищата те получават това към което се стремят.

Едуард и Хенриета в Ейнсуик... точно така трябваше да свърши цялата история. Едуард и Хенриета щастливи завинаги.

Тя изобщо не се съмняваше в това.

— Горещата глава, Мидж — каза Хенриета. — Не трябва да се разстройваш толкова от това убийство. Искаш ли да излезем и да вечеряме някъде?

Мидж забързано рече, че трябва да се прибира в квартирата си. Трябвало да свърши някои неща, да пише писма. Всъщност трябвало да си тръгва веднага щом си изпие чая.

— Добре. Ще те закарам.

— Мога да взема такси.

— Глупости. Нали имаме кола на разположение.

Те излязоха във влажната есенна вечер. Докато минаваха край Мюз, Хенриета посочи една кола, спряна малко встрани.

— Вентор 10. Нашата сянка. Ще видиш, че сега ще тръгне след нас.

— Но това е ужасно!

— Така ли мислиш? Аз не им обръщам внимание. Хенриета откара Мидж до квартирата ѝ, върна се в Мюз и прибра колата в гаража.

След това отново влезе в ателието си, но този път сама. Тя постоя няколко минути права до камината, като потрепваше разсеяно с пръсти върху полицата. След това въздъхна и си рече: „Сега на работа. Няма време за губене.“

Тя хвърли костюма си от туид и бързо навлече работния си гащиризон.

Измина час и половина преди тя да се отдръпне назад и да види какво е направила. По лицето ѝ беше полепнала глина, косата ѝ беше разчорлена, но тя кимна с одобрение на току-що завършения модел върху поставката.

Това беше някакво грубо подобие на кон. Глината беше наплескана неравномерно на големи буци. Ако го зърнеше някой кавалерист, би получил апоплектичен удар — дотолкова нейният глинен кон нямаше нищо общо с който и да е друг кон от плът и кръв. Ирландските предци на Хенриета също биха се разстроили дълбоко, ако можеха да го видят. И все пак това беше кон, макар и съвсем абстрактен кон.

Хенриета се сети за инспектор Грейндж. Какво ли би си помислил инспекторът за този кон, ако го видеше? Устата ѝ леко се разтвори в усмивка при мисълта за физиономията, която щеше да направи.

ГЛАВА XXIV

Едуард Ангкател стоеше насред водовъртежа от пешеходци на Шафтсбъри Авеню и се чудеше накъде да поеме. Все още не можеше да събере кураж да влезе в сградата на чиято табела със златни букви беше изписано „Мадам Алфреж“.

Някакво неясно вътрешно чувство го беше възпряло просто да позвъни по телефона и да покани Мидж на обяд. Тази част от телефонния разговор на Мидж в Холоу, на която беше станал неволен свидетел, го беше обезпокоила; нещо повече — беше го шокирала. Унизителното покорство, което беше доловил в гласа на Мидж, дълбоко засегна чувствата му.

Свободната, весела, открита Мидж трябваше да търпи такова отношение. Трябваше да търпи и да се примирява, както и правеше, с грубостта и нахалството от другата страна на телефона. Това не беше правилно, това изобщо не беше правилно! И когато беше показал своята загриженост, тя направо го беше прерязала с неоспоримата истина, че човек трябва да си пази работата, че да получиш работа никак не е лесно, а за да я запазиш, трябва да се примиряваш с много повече неприятни моменти, отколкото чисто и просто да изпълняваш поставените задачи.

Дотогава Едуард съвсем смътно беше възприемал факта, че огромен брой млади жени работеха. Ако изобщо беше разсъждавал по този въпрос, то като цяло той мислеше, че те работят, защото желаят да работят — това им даваше чувство за независимост и смисъл на живота.

И през ум не му беше минавало, че работният ден от девет сутринта да шест следобед, с един час обедна почивка, не даваше възможност на работещото момиче да изпита удоволствията и развлеченията, на които се радваха богатите. Откритието, че Мидж не може да посети някоя картинна галерия, освен ако не пожертвува обедната си почивка, че не може да отиде на следобеден концерт, не може да излезе извън града в някой прекрасен летен ден и да се

наслади на обяда си в усамотен крайпътен ресторант, а вместо това трябва да отлага всичките си пътувания за съботните следобеди и неделните дни и да хапва набързо по някой сандвич в претъпканата закусвалня, беше свършено ново и твърде неприятно. Той беше много привързан към Мидж. Малката Мидж — винаги мислеше за нея по този начин. Тя пристигаше срамежливо ококорена в Ейнсуик през ваканциите, много мълчалива в началото, ала скоро след това заразяваше всички със своята любвеобилност и ентузиазъм.

Склонността на Едуард да живее изключително в миналото и да възприема настоящето почти неохотно, като нещо свършено непознато, не му беше дала възможност да осъзнае факта, че Мидж е вече възрастен човек, който сам си изкарва прехраната.

Онази вечер в имението Холоу, когато се беше върнал премръзнал и треперещ след странния и печален сблъсък с Хенриета и Мидж коленичи, за да запали огъня, той за пръв път разбра, че Мидж не е вече любвеобилното дете, а жена. Това го разстрои дълбоко. За момент беше почувствувал, че е загубил нещо, нещо, което представляваше безценна част от Ейнсуик. Това чувство го беше накарало импулсивно да изрече: „Бих искал да те виждам по-често, моя малка Мидж.“

Застанал пред обляната от лунна светлина Хенриета, — но една Хенриета, която той не познаваше, толкова различна от жената, която беше обичал цял живот, — той беше обхванат от паника. Целият му добре подреден живот изведнъж се беше стромолясал... Малката Мидж също беше част от Ейнсуик, а това вече не беше момиченцето Мидж, а една силна жена с тъжни очи, която той не познаваше.

От този момент нататък съвестта не му даваше покой — той не можеше да си прости невъобразимото безразличие, което беше проявил към съдбата и щастието на Мидж. Мисълта за недотам добрата ѝ работа при мадам Алфреж все повече и повече го тревожеше и накрая той реши да отиде и на място да провери какъв беше този магазин за дрехи.

Едуард подозрително надникна към витрината на магазина, където бяха изложени една черна рокля с тесен позлатен колан, някакви твърде екстравагантни тесни плетени костюми и една дантелена вечерна рокля в прекалено крещящ цвят.

Едуард не разбираше нищо от дамски дрехи, освен може би интуитивно, но се досещаше, че тези облекла са някак си безвкусни и доста евтини. Не, това място определено не беше за Мидж. Някой, вероятно лейди Ангател, трябваше да се погрижи за това.

Едуард с усилие преодоля свенливостта си, поизправи приведените си рамене и влезе.

Още с прекрачването си на прага той беше парализиран от смущение. Две платинени блондинки с пронизителни гласове мереха някакви рокля в пробната, а край тях се навърташе една тъмнокоса продавачка. В дъното на магазина една жена с тъп нос, къносана коса и неприятен глас се препираше с набита и объркана купувачка относно някои поправки на вечерна рокля. От една съседна кабина се носеше ядосан женски глас.

— Ужасно, направо ужасно, не можете ли да ми донесете да пробвам нещо прилично?

В отговор той долови тихия глас на Мидж, която почтително убеждаваше:

— Този вишнев модел е наистина много елегантен. Мисля, че ще ви подхожда. Само я сложете и...

— Нямам намерение да си губя времето с пробване на дрехи, за които предварително виждам, че нищо не струват. Поразмърдайте се малко. Казах вече, че искам червено. Ако бяхте обърнали малко внимание на това, което ви се говори...

Едуард усети как кръвта му кипва. Надяваше се, че Мидж ще хвърли роклята в лицето на тази проклета жена. Вместо това обаче, тя тихо отговори:

— Ще погледна още веднъж. Предполагам, че не желаете зелено, нали, мадам? Или този прасковен цвят?

— Ужасно, наистина ужасно! Не искам да гледам нищо повече. Чиста загуба на време...

Мадам Алфреж се беше откъснала от дебелия купувачка и застана пред Едуард, като го гледаше въпросително. Той събра сили.

— Тук ли е... мога ли да говоря с... тук ли е мис Хардкаслъ?

Веждите на мадам Алфреж отскочиха нагоре. Тя моментално оцени кройката на костюма му от „Савил Роу“ и го дари с една усмивка, която беше далеч по-неприятна от яда ѝ преди малко.

Откъм кабината сърдитият женски глас се носеше все по-остро.

— Внимавайте! Толкова сте непохватна. Скъсахте ми мрежата за коса.

Гласът на Мидж потреперваше:

— Моля за извинение, мадам.

— Каква непохватност, божичко! — Гласът беше малко приглушен. — Мога и сама. Колана ми, ако обичате.

— Госпожица Хардкасл сте се освободи фсеки момент — каза мадам Алфреж. Сега усмивката ѝ беше доста цинична.

От кабината се появи жена със сламено руса коса и злобно изражение, натоварена с многобройни пакети, и се упъти към улицата, Мидж, в строга черна рокля, ѝ отвори вратата. Изглеждаше бледа и нещастна.

— Дойдох да те заведа на обяд — каза Едуард без предисловия.

Тя погледна измъчено към чаовника и отвърна:

— Не мога да изляза преди един и петнадесет.

Беше един часът и десет минути. Мадам Алфреж милостиво каза:

— Мошете да ислесете сега, госпожице Хардкасл, стом приятелят фи е досъл да фи фсеме.

Мидж прошепна:

— О, благодаря ви, мадам Алфреж. — След което се обърна към Едуард: — Идвам след минутка — и изчезна в дъното на магазина.

Едуард, който беше трепнал, когато мадам Алфреж подчерта думата „приятел“, стоеше безпомощно и чакаше.

Мадам Алфреж тъкмо се гласеше да се впусне в разговор, когато вратата се отвори и в магазина влезе пищно облечена жена с пекинез. Търговският инстинкт на мадам Алфреж незабавно я отведе при новодошлата. Мидж се появи облечена с палтото си и Едуард я изведе от магазина, като я държеше здраво за лакътя.

— Боже мой — рече той, — с това ли трябва да се примиряваш? Чух как ти говореше онази проклета жена зад завесата. Как може да търпиш това, Мидж? Защо не я замери с проклетите ѝ фустии?

— Много скоро ще загубя работата си, ако започна да постъпвам така.

— Но не изпитваш ли желание да хвърляш разни неща по такива жени?

Тя пое дълбоко дъх:

— Разбира се, че ми се иска. А понякога, особено в края на някоя по-тежка седмица през летните разпродажби, ме обзема страх, че ще дойде денят, в който ще зарежа всичко и ще пратя всички по дяволите, вместо да повтарям безкрайно: „Да, мадам. Не, мадам. Ще погледна дали нямаме нещо друго, мадам.“

— Мидж, скъпа малка Мидж, не можеш да търпиш всичко това.

Тя се засмя.

— Не се разстройвай, Едуард. Защо, за бога, дойде тук? Защо не се обади по телефона?

— Исках да видя със собствените си очи, защото се тревожех за теб. — Той замълча за секунда и след това избухна: — Луси не би се обърнала към слугинята си по начина, по който тази жена ти говореше. Не бива да търпиш такава грубост и нахалство. Боже господи, Мидж, искам да те отведе още сега в Ейнсуик. Искам да взема такси, да те кача в него и да заминем с влака за Ейнсуик в 2:15.

Мидж спря. Престореното ѝ безгрижие я напусна. Беше имала дълга и уморителна сутрин с труднопоносими клиентки, а мадам Алфреж беше в най-отвратителното си настроение. Тя се обърна вбесена към Едуард:

— Добре, тогава защо не го направиш? Има колкото щещ таксита!

Той се изненада от неочакваната ярост в гласа ѝ. Тя продължи, като гневът ѝ се разпалваше още повече:

— Защо трябваше да се изгърсиш и да ми приказваш такива неща? Ти изобщо не ги мислиш. Да не смяташ, че ми става по-леко, когато след една отвратителна сутрин ми напомнят, че съществуват места като Ейнсуик? Да не си въобразяваш, че съм ти много благодарна, дето стоиш тук и ми дрънкаш глупости колко много искаш да ме измъкнеш от този ад? Много мило и много неискрено. Не мислиш нито думичка от това, което приказваш. Знаеш ли, готова съм да продам душата си само и само да се кача на влака в 2:15 и да се махна от всичко! Не мога дори да си позволя да мисля за Ейнсуик, не разбираш ли? Много си добронамерен, Едуард, но и много жесток. Само приказки, просто приказки...

Те застанаха един срещу друг, като сериозно затрудняваха запътилата се на обяд тълпа по Шафтсбъри Авеню. Не забелязваха

нищо друго освен самите себе си. Едуард се взираше в нея като човек току-що пробудил се от дълбок сън.

Той каза:

— Добре тогава, дявол да го вземе. Идваш в Ейнсуик и то с влака в 2:15.

Едуард вдигна бастуна си и спря едно минаващо такси. Колата сви край бордюра, Едуард отвори вратата и слисаната Мидж влезе вътре. Едуард кратко рече:

— Гара Падингтън — и я последва в колата. Пътуваха в пълно мълчание. Устните на Мидж бяха здраво стиснати. Очите ѝ гледаха с дръзко предизвикателство. Едуард беше вперил поглед право напред.

Докато изчакваха светофара на Оксфорд Стрийт, Мидж намусено рече:

— Този път май те хванах в лъжа.

Едуард отсече:

Не беше лъжа.

Таксито рязко потегли.

Чак когато колата зави наляво по Еджуеър Роуд и излезе на Кембридж Теръс, Едуард възвърна обичайното си трезвомислещо отношение към живота. Той каза:

— Не можем да хванем влака в 2:15 — и почука по стъклото на шофьора — Карайте към Бъркли.

Мидж ледено изрече:

— Защо да не можем да хванем влака в 2:15? Сега е едва един и двадесет и пет.

Едуард ѝ се усмихна.

— Нямаш никакъв багаж, малка Мидж. Нямаш нощница, нито четка за зъби, нито ниски обувки. Нали знаеш, че има още един влак в 4:15. Ще хапнем и ще обсъдим спокойно въпроса.

Мидж въздъхна:

— Съвсем в твоя стил, Едуард. Никога не пропускаш практическата страна на нещата. Моментният импулс ти е чужд, нали? Е, поне беше беше един хубав сън.

Тя мушна ръката си в неговата и му се усмихна със старата си позната усмивка:

— Съжالياвам, дето се спрях на тротоара и те обсипах с обиди като някоя продавачка на риба — каза тя. — Но трябва да знаеш, че си

го заслужи.

— Да — отговори Едуард. — Сигурно наистина съм си го заслужил.

Влязоха щастливи в Бъркли. Седнаха на една маса до прозореца и Едуард поръча чудесен обяд.

Като свършиха с пилето, Мидж въздъхна и каза:

— Трябва да бягам към магазина. Времето ми изтече.

— Днес ще обядваш както трябва, дори ако се наложи да купя половината дрехи от магазина.

— Скъпи Едуард, наистина си много мил.

Те изядоха по един превъзходен крем Сюзет и накрая келнерът им поднесе кафе.

Едуард разбърка захарта с лъжичка, а после внимателно попита:

— Наистина обичаш Ейнсуик, нали?

— Трябва ли да говорим за Ейнсуик? Преживях факта, че не хванахме влака в 2:15 и твърде добре разбирам, че и въпрос не може да става за този в 4:15, така че не започвай отново.

Едуард се усмихна.

— Наистина не ти предлагам да хванем влака в 4:15. Но ти предлагам да дойдеш в Ейнсуик, Мидж. Предлагам ти да дойдеш в Ейнсуик, ако можеш да ме изтърпиш.

Тя отправи изумен поглед към него над чашката с кафе и бавно я постави на масата като се опитваше да успокои треперещата си ръка.

— Какво искаш да кажеш всъщност, Едуард?

— Предлагам ти да се омъжиш за мен, Мидж. Вероятно предложението ми не е много романтично. Знам, че съм скучен и че не ме бива много-много. Но независимо, че не съм особено вълнуваща личност, ние се познаваме много отдавна а и Ейнсуик, мисля, че Ейнсуик ще компенсира. Смятам, че ще бъдеш щастлива в Ейнсуик, Мидж. Ще дойдеш ли?

Мидж преглътна един-два пъти, преди да отговори.

— Но аз мислех... Хенриета... — и спря.

Гласът на Едуард беше равен и безизразен:

— Да, три пъти предложих на Хенриета да се омъжи за мен. И трите пъти тя ми отказа. Хенриета много добре знае какво не иска.

След кратко мълчание Едуард продължи:

— Е, Мидж, скъпа какво ще кажеш?

Мидж вдигна поглед към него. Имаше нещо дяволито в гласа ѝ. Тя рече:

— Изглежда толкова странно — да ти поднесат рая на тепсия и то тук, в Бъркли!

Лицето му светна. Един кратък момент ръката му остана върху нейната.

— Рай на тепсия — каза той. — Значи това изпитваш към Ейнсуик. О, Мидж, много се радвам.

Те потънаха в щастливо мълчание. Едуард плати сметката и добави, огромен бакшиш. Хората постепенно се разотиваха от ресторанта Мидж с усилие каза:

— Трябва да тръгваме. Мисля че ще е най-добре да се върна при мадам Алфреж. Все пак тя разчита на мен. Не мога да я зарежа ей така.

— Права си. Май ще трябва да се върнеш и да напуснеш или да ѝ дадеш предизвестие си — нали така се нарича? Но повече няма да работиш там. Освен това мисля, че ще е по-добре първо да се отбием в един от онези магазини на Бонд Стрийт, където продават пръстени.

— Пръстени ли?

— Но така се прави, нали? Мидж се засмя.

В бижутерския магазин Мидж и Едуард се приведоха над проблясващите в сумрака годежни пръстени, докато един дискретен продавач ги гледаше с умиление.

Едуард бутна настрани покритата с кадифе табличка и каза:

— Не, не смарагди.

Хенриета в зеления туиден костюм, Хенриета във вечерна рокля като китайски нефрит...

Мидж преглътна острата болка, която прониза сърцето ѝ.

— Избери ми го ти — каза тя на Едуард.

Той се наведе над табличката. Извади един пръстен с диамант. Камъкът не беше много голям, но пък имаше превъзходен цвят и блясък.

— Този ми харесва.

Мидж кимна. Възхищаваше се на изискания му и непогрешим вкус. Сложи го на пръста си, докато Едуард и продавача се отдръпваха встрани.

Едуард написа чек за триста четиридесет и две лири и се върна усмихнат при Мидж.

Хайде да отидем и да си разчистим сметките с мадам Алфреж.

ГЛАВА XXV

— Но, скъпи, толкова се радвам!

Лейди Ангкател протегна крехката си ръка към Едуард, а с другата нежно докосна Мидж.

— Постъпил си чудесно, Едуард, че си я накарал да напусне този ужасен магазин и си я довел направо тук. Тя ще остане при нас, разбира се, и ще тръгне за венчавката оттук. В „Св. Джордж“, нали я знаеш, на пет километра по пътя, въпреки че разстоянието е само километър и половина през гората, но никой не ходи на сватба през гората. Предполагам, че ще трябва да повикаме викария — горкият човечец, всяка есен хваща по три ужасни хреми. Куратът пък има един от онези високи англикански гласове, нали ги знаете, така че всичко ще бъде далеч по-внушително и много по-религиозно, разбирате какво имам предвид. Много е трудно да останеш благоговейно настроен, докато някой ти мънка под носа си.

Мидж реши, че подобно становище може да бъде изказано единствено от Луси. Прииска ѝ се да се смее и да плаче едновременно.

— Наистина бих искала да се омъжа точно тук — каза тя.

— Значи този въпрос е уреден, скъпа. Смятам роклята да е от коприна в цвят екрю, с молитвеник в слонова кост — и в никакъв случай букет. Шаферки?

— Не, не искам да се вдига много шум. Съвсем скромна венчавка.

— Разбирам какво имаш предвид и сигурно си права. На есенните сватби все има хризантеми, които винаги съм намирала за доста унили цветя. Освен това шаферките почти никога не си подхождат както трябва, освен ако човек не отдели страшно много време да ги подбере внимателно, но дори и тогава винаги има някоя, която е ужасно невзрачна, а тя трябва задължително да присъства, защото обикновено е сестрата на младоженеца. Но, разбира се — лейди Ангкател разцъфна в усмивка. — Едуард няма сестра.

— Това изглежда е точка в моя полза — усмихнато каза Едуард.

— Затова пък децата са най-лошото на една сватба — продължи лейди Ангкател, която в радостен унес следваше собствените си мисли. — Всички казват: „Колко са сладки!“, но, скъпа, притесненията! Настъпват ти роклята, хленчат за бавачката си или пък им става лошо. Не мога да си представя как едно момиче може да върви към олтара с подходящо настроение, когато не знае какво става зад гърба ѝ.

— Не е необходимо да има някой зад мен — бодро заяви Мидж — Не ми трябва дори було. Мога спокойно да се омъжа с пола и блуза.

— О, не, това не, Мидж. Все едно, че си вдовица. Не, копринена рокля, но не от мадам Алфреж.

— В никакъв случай от мадам Алфреж — рече Едуард.

— Ще те заведа в „Мирей“ — каза лейди Ангкател.

— Но, скъпа Луси, не мога да си позволя „Мирей“.

— Глупости, Мидж. Премията за сватбата ще ти е подарък от нас с Хенри. И, естествено, Хенри ще те предаде на младоженеца. Надявам се, че коланът на панталона му няма да му стяга много. Почти две години са минали, откакто за последен път сме били на сватба. А аз ще облека... Лейди Ангкател замълча и притвори очи.

— Какво, Луси?

— Синьо като хортензия — обяви в щастлив унес лейди Ангкател. — Едуард, предполагам, че ще поканиш някой свой приятел за кум, в противен случай разполагаме с Дейвид. Все си мисля, че ще бъде ужасно добре за Дейвид. Ще му даде самоувереност и ще почувствува, че го харесваме. Това е много важно за Дейвид, сигурна съм. Трябва да е много отчайващо, нали ме разбирате, да знаеш, че си умен и интелигентен и въпреки всичко никой да не те харесва. Но това естествено, крие определен риск. Нищо чудно да загуби пръстена или да го изтърве в последната секунда. Допускам, че това много ще притесни Едуард. Но ще бъде хубаво да сме си пак същите хора, които бяхме на убийството.

Лейди Ангкател произнесе последните думи така, сякаш бяха съвсем в реда на нещата.

— Лейди Ангкател кани гости и ги развлича с убийство — не можа да се въздържа Мидж.

— Да — замислено каза Луси. — Вероятно прозвуча точно по този начин. Едно празненство със стрелба. Знаете ли, че като се

замисли човек, излиза точно така.

Мидж потрепери и каза:

— Е, във всеки случай всичко приключи.

— Не съвсем. Нали удължиха следствието? А този симпатичен инспектор Грейндж е разпръснал хората си из цялата гора да плашат фазаните и да изскачат от най-неочаквани места.

— Какво търсят? — попита Едуард. — Революера с който е бил застрелян Кристоу?

— По всяка вероятност. Дори идваха със заповед за обиск. Инспекторът се чудеше как да се извини, много е стеснителен, но аз им казах, че даже ни е забавно. Беше много интересно наистина. Не оставиха ъгълче, където да не погледнат. Аз ги придружавах и им посочих едно-две места, за които те изобщо не биха се сетили. Горкият инспектор Грейндж, направо се е смъкнал и все го дърпа ли, дърпа този свой мустак. Жена му трябва да го храни по-добре при тези тревоги, които има, но аз имам смътното подозрение, че тя е от онези, които се грижат повече балатума да свети от чистота отколкото да стотвят някое вкусно ядене. Което ми напомня, че трябва да се обадя на мисис Медуей. Интересно, слугите изобщо не понасят полицията. Снощното ѝ суфле просто не ставаше за ядене. Суфлетата и сладкишите показват дали човек не е излязъл извън релсите. Ако не беше Гаджън, отдавна половината от тях да са напуснали. Вие двамата защо не отидете да се поразходите и да помогнете на полицаите да търсят революера?

Еркюл Поаро седеше на пейката откъдето се виждаше кестенобата горичка. Той не изпитваше чувство за вина, че е влязъл в чужд имот, тъй като лейди Ангкател много мило го беше помолила да се разхожда където и когато си поиска.

В този момент Поаро разсъждаваше върху любезността на лейди Ангкател. От време на време до него достигаше пукането на някоя настъпана съчка и се мяркаха фигури между кестените долу в горичката.

Хенриета се появи на пътеката която водеше към алеята. Тя спря за секунда, когато видя Поаро, след това се приближи и седна до него на пейката.

— Добро утро, мосю Поаро. Тъкмо ходих да ви търся у вас. Седите така, сякаш сте на Олимп. Да не сте нещо като отговорник на

лова? Какво търсят, револвера ли?

— Да мис Савърнейк.

— Дали ще го намерят, как мислите?

— Ще го открият. Дори смея да кажа, че ще го намерят съвсем скоро.

Тя го погледна въпросително.

— Значи ли това, че имате някаква идея къде се намира?

— Не. Но смятам, че ще го открият скоро. Дори е време да го открият вече.

— Говорите странни неща, мосю Поаро!

— Странни неща се случват тук. Много бързо се върнахте от Лондон, мадмоазел.

Лицето ѝ стана по-сериозно. Тя се изсмя кратко и горчиво.

— Убиецът се връща на местопрестъплението, така ли? Това е старо суеверие, нали? Значи вие наистина мислите, че съм го извършила аз? Не ми вярвате, като ви казвам, че не бих, че не мога да убия никого?

Поаро не отговори веднага. Накрая той замислено каза:

— От самото начало ми се струва, че това престъпление е или много просто, толкова просто, че е трудно да повярваш в неговата простота, (а простотата мадмоазел, може да бъде странно объркваща), или е изключително сложно. Тоест, ние се борим срещу един ум, способен да мисли сложно и оригинално, така че всеки път, когато тръгнем към истината той ни отвежда по грешна следа, за да ни вкара в задънена улица. Тази очевидна безплодност на усилията ни не е истинска, тя е изкуствена тя е предварително планирана. През цялото време срещу нас действа един много остър и изобретателен ум, и то твърде успешно до този момент.

— Е — рече Хенриета — това какво общо има с мен?

— Умът, който се бори срещу нас, е творчески ум, мадмоазел.

— Разбирам. Значи аз излизам на преден план?

Тя замълча горчиво стиснала устни. От джоба на самото си беше извадила един молив и сега разсеяно нахвърляше контурите на едно фантастично дърво върху боядисаната в бяло пейка като леко се мръщеше.

Поаро я наблюдаваше. Нещо се размърда в мозъка му — застанал в салона на лейди Ангкател следобеда в деня на убийството,

загледан в купчинката листи с резултатите от бриджа, застанал край боядисаната масичка от ковано желязо в павилиона следващата сутрин и въпроса който беше задал на Гаджън.

Той каза:

— Това бяхте нарисували на листа с резултатите от бридж — някакво дърво.

— Да. — Хенриета като че ли се стресна от това което беше направила — Това е Игдразил, мосю Поаро. — Тя се засмя.

— Защо го наричате Игдразил?

Тя му обясни произхода на Игдразил.

— Значи когато „драскате“ (това е думата, нали?) винаги рисувате Игдразил?

— Да. Забавно е да си драскаш, нали?

— Тук на пейката върху резултатите от бриджа в павилиона в неделя сутрин...

Ръката която държеше молива се вдърви. Хенриета попита с глас, в който се долавяше безгрижно забавление:

— В павилиона ли?

— Да върху кръглата масичка.

— Трябва да е било в събота следобед.

— Не беше в събота следобед. Когато Гаджън изнесе чашите от павилиона около дванадесет часа на обяд в неделя, нямаше нищо нарисувано на масата Аз го попитах специално и той беше напълно сигурен.

— Значи трябва да е било... — тя се поколеба за секунда. — Разбира се, в неделя следобед.

Все още любезно усмихнат, Поаро поклати глава.

— Не мисля. В неделя целия следобед хората на Грейндж бяха около басейна — да фотографират тялото, да вадят револвера от водата. Бяха там, докато се смрачи. Ако някой е влизал в павилиона, щяха да го забележат.

Хенриета бавно рече:

— Сега си спомням. Отидох там доста късно, след вечеря.

Гласът на Поаро беше станал остър:

— Хората не „драскат“ в тъмното, мис Савърнейк. Нали не искате да кажете, че сте отишли в павилиона посред нощ, стояли сте в тъмното и сте рисували дървото на масата без да виждате нещо?

Хенриета спокойно отговори:

— Казвам ви истината. Съвсем естествено е да не ми вярвате. Вие си имате вашите идеи. Между другото, каква е Вашата идея?

— Смятам, че сте били в павилиона в неделя сутрин след дванадесет часа, когато Гаджън изнесе чашите. Стояли сте до масата да наблюдавате някого или да чакате някого и съвсем несъзнателно сте извадили молива и сте нарисували Игдразил, без да съзнавате какво правите.

— Не съм била в павилиона в неделя сутрин. Постоях малко на терасата, след това взех градинарската кошница и отидох при лехата с далиите, откъснах няколко цвята и почистих няколко изсъхнали маргарити. След това, точно в един часа, тръгнах към басейна. Вече разказах всичко това на инспектор Грейндж. Чак към един часа отидох до басейна, малко след като беше застрелян Джон.

— Това — каза Поаро — е вашата история. Но Игдразил, мадмоазел, свидетелствува за обратното.

— Била съм в павилиона и съм застреляла Джон, това ли искате да кажете?

— Били сте там и сте застреляли Джон, или сте били там и сте видели кой го е застрелял; или пък някой, който е знаел за Игдразил, умишлено го е нарисувал върху масата, за да хвърли подозрението върху вас.

Хенриета се изправи. Тя се обърна към Поаро с упорито вирната брадичка.

— Все още мислите, че аз съм застреляла Джон. Искате да докажете, че аз съм го направила. Е, тогава ще ви кажа нещо — никога няма да го докажете. Никога!

— Смятате, че сте по-умна от мен?

— Никога няма да го докажете — повтори Хенриета и като се обърна тръгна надолу по криволичещата пътечка към плувния басейн.

ГЛАВА XXVI

Инспектор Грейндж се отби в Рестхейвън на чаша чай при Поаро. Чаят беше точно това, което беше очаквал — изключително слаб, при това китайски.

„Тези чужденци — помисли си Грейндж — не умеят да правят чай. Никога няма да се научат.“ Но това нямаше голямо значение за него. Инспектор Грейндж беше обладан от такъв песимизъм, че наличието на още едно незадоволително нещо само го изпълваше с мрачно задоволство.

Той каза:

— Следствието трябва да приключи вдругиден, а докъде сме стигнали? Доникъде. Дявол да го вземе, този револвер все трябва да е някъде! Проклето място — километри гора наоколо. Ще ни трябва цяла армия, за да претърсим както трябва. Все едно да търсиш игла в купа сено. Кой знае къде може да е. Възможно е никога да не го намерим и трябва да сме готови за това.

— Ще го откриете — уверено каза Поаро.

— Е, поне здравата се поизпотихме.

— Рано или късно ще го намерите. Имам предчувствие, че ще е много скоро. Още една чаша чай?

— Нямам нищо против. Не, не го разреждайте повече.

— Да не е много силен?

— О, не, съвсем не е много силен. — Инспекторът едва успя да сподави ироничната си усмивка.

Той смръщено засърба белезникавата на цвят течност.

— Този случай ме обърна на маймуна, мосю Поаро, на истинска маймуна. Не мога да ги разбера тези хора. Изглеждат толкова услужливи, но всичко, което ти казват, те праща на... не знам къде си.

— Къде? — попита Поаро и погледна стреснато. — А, да, разбирам...

Инспекторът продължи да нарежда жалостиво:

— Да вземем револвера... сега Кристоу е бил застрелян, според медицинската експертиза, само минута-две преди вашето пристигане. Лейди Ангкател е била с кошница за яйца, мис Савърнейк е носила кошница, пълна с изсъхнали цветя, а Едуард Ангкател е бил облечен с широко ловджийско сако с големи джобове, пълни с патрони. Всеки от тях е можел да отнесе револвера със себе си. Не може да е скрит около басейна, защото моите хора обърнаха всичко наопаки, така че това е изключено.

Поаро кимна Грейндж продължи:

— Някой е направил опит да уличи Герда Кристоу, но кой? По която и следа да тръгна всичко се изпарява във въздуха.

— Вашето мнение за разказите им как са прекарвали сутринта?

— Разказите им изглеждат наред. Мис Савърнейк се е занимавала с градинарство. Лейди Ангкател е събирала яйцата. Едуард Ангкател, и сър Хенри са стреляли и са се разделили едва в края на сутринта. Сър Хенри се е върнал в къщата, а Едуард Ангкател е дошъл насам през гората. Онзи младеж е чел в спалнята си. (Много интересно място за четене в такъв хубав ден, но той явно е от онези книжни плъхове, дето не си показват носа навън.) Мис Хардкасл е взела една книга и е слязла долу в овощната градина. Всичко звучи съвсем естествено и напълно нормално; освен това няма как да проверим. Около дванадесет часа Гаджън е отнесъл една табла с чаши до павилиона. Той не може да даде сведения къде са били хората и какво са правили по това време. Знаете ли, всъщност срещу всеки от тях има по нещичко.

— Наистина ли?

— Ами да. Най-лошо е положението при Вероника Крей. Тя се е скарала с Кристоу, мразела го е и нищо чудно да го е застреляла, но не мога да намеря и най-малкото доказателство, че го е извършила. Нито пък някакво доказателство, че е имала възможност да задигне револвера от кабинета на сър Хенри. Никой не я виждал да се навърта около басейна този ден. А и липсващият револвер не е у нея.

— Значи сте напълно сигурен?

— Вие какво мислите? Подобно нещо напълно би оправдало една заповед за обиск, но нямаше нужда. Тя ни посрещна много любезно, но не открихме нищо в бунгалото ѝ. След като оповестяването на резултатите от следствието беше отложено, ние

нарочно разрешихме на мис Крей и на мис Савърнейк да си заминат, но ги проследихме какво ще направят и къде ще отидат. Наш човек наблюдаваше мис Крей във филмовото студио, но не е забелязал никакъв опит да се отърве от оръжието там.

— А Хенриета Савърнейк?

— И тук нищо. Прибра се направо в Челси и оттогава не сме спрели да я следим. Револверът не е в ателието ѝ, изобщо не е в нея. Тя също била много любезна дори се забавлявала докато претърсвали при нея. Нашият човек доста се е стреснал от някои нейни по-изчанчени работи. После ми каза, че не разбирал как може човек да прави такива неща — разкривени фигури, разни преплетени парчета месинг и алуминий, коне, дето не можеш да познаеш, че са коне.

Поаро се размърда.

— Конне ли казахте?

— Всъщност един кон. Ако изобщо можело да се нарече кон! Щом искаш да направиш кон, ами че тогава иди и погледни някой кон!

— Кон — повтори Поаро.

Грейндж обърна глава към него.

— Не мога да разбера какво толкова се хванахте за този кон, мосю Поаро.

— Просто асоциация. От психологическа гледна точка.

— Асоциация с думата? Кон и каруца? Конче-люлка? Кон с капаци? Не ви разбирам. Както и да е, след ден-два обаче мис Савърнейк си събира багажа и пак пристига тук. Знаехте ли това мосю Поаро?

— Да, тази сутрин разговарях с нея. Освен това я видях да се разхожда из гората.

— Неспокойна, така ли? Е, тя е имала връзка с доктора и онова негово „Хенриета“, дето го каза на умиране, е твърде близо до обвинение. Но не е достатъчно, мосю Поаро.

— Не — замислено рече Поаро, — не е достатъчно. Грейндж натъртено изрече:

— Има нещо в атмосферата тук, нещо, което ти действа напълно объркващо! Като че ли те всички знаят нещо. Да вземем лейди Ангател — тя така и не можа да даде смислено обяснение защо е взела този проклет пистолет със себе си. Това си е направо лудост; понякога си мисля, че наистина е луда.

Поаро леко поклати глава.

— Не — рече той, — тя не е луда.

— След това този Едуард Ангател. Мислех си, че съм напипал нещо за него. Лейди Ангател каза, не, по-скоро подметна, че той бил влюбен в мис Савърнейк от години. Това е добър мотив. Сега пък научавам, че е сгоден за онази другата — мис Хардкасл. И хоп — неговият мотив се изпарява.

Поаро съчувствено измърмори нещо.

— А и онзи младеж — не спираше да изрежда инспекторът. — Лейди Ангател изтърва нещичко и за него. Майка му била починала в лудница, имала мания за преследване, смятала, че всички около нея се наговарят да я убият. Разбирате какво може да означава това. Ако момчето е наследило това заболяване, може да си е въобразило нещо за доктор Кристоу; например да мисли, че Кристоу смята да го освидетелствува. Не че специалността на Кристоу е била такава. Нервни поражения на храносмилателния тракт и свръх, свръх нещо си. Такава му е била специалността. Но ако момчето е побъркано, може да си е въобразило, че докторът е тук, за да го държи под наблюдение. Голям особняк е този младеж, нервен е като котка.

Грейндж постоя известно време с все същото безрадостно изражение.

— Разбирате ли какво искам да кажа? Все смътни подозрения, които не те отвеждат никъде.

Поаро отново се размърда и тихо измърмори:

— Завеждат... не отвеждат. От, а не към. Никъде вместо някъде... Да разбира се, точно това е.

Грейндж се вторачи в него, после каза:

— Бива си ги тези Ангателови. Има моменти, когато мога да се закълна, че знаят нещо.

Поаро тихо каза:

— Наистина знаят.

— Искате да кажете, че те знаят кой го е извършил? — попита инспекторът недоверчиво.

Поаро кимна.

— Знаят. И преди мислех така, но сега съм сигурен.

— Ясно — лицето на инспектор Грейндж се свъси още повече. — И го крият помежду са Ще ги науча аз тях. Ще намеря този

револвер, където и да е.

Поаро си помисли, че това е рефренът на инспектора днес.

Грейндж яростно продължи:

— Готов съм на всичко, стига да ги пипна.

— Да пипнете...

— Всичките! Ще ме объркват нарочно! Ще ми подмятат разни неща! Ще ми намекуват те на мен! Помагали на хората ми — помагали били! Да ме оплитат в паяжините си! О, искам само един факт, един солиден факт!

От няколко секунди Еркюл Поаро се взираше през прозореца. Окото му беше привлечено от една несиметричност в неговото владение.

Той каза:

— Искате един солиден факт? En bien, освен ако случайно не греша, ще намерите вашия солиден факт в живия плет до портата ми.

Спуснаха се по градинската алея. Грейндж коленичи, внимателно размести клонките и откри предмета пъхнат между тях.

— Това е револвер.

За секунда очите му подозрително се спряха на Поаро.

— Не, не, приятелю — рече Поаро. — Не съм застрелял доктор Кристоу, нито пък съм слагал револвера в собствения си плет.

— Разбира се, че не сте, мосю Поаро! Извинете ме! Значи го намерихме. Прилича на онзи, дето липсва от кабинета на сър Хенри. Веднага ще го проверим по номера му. Тогава ще видим дали доктор Кристоу е бил застрелян с това оръжие. Сега вече няма проблеми.

Безкрайно внимателно и с помощта на копринената си носна кърпичка той измъкна пистолета от живия плет.

— За да бъде всичко наред, трябва ни и отпечатъци. Имам чувството, че най-накрая ни потръгна.

— Съобщете ми, когато научите нещо ново.

— Разбира се, мосю Поаро. Веднага ще ви се обадя по телефона.

Последваха две телефонни обаждания. Първото беше още същата вечер. Инспекторът ликуваше.

— Вие ли сте, мосю Поаро? Ето ги и сведенията. Това е револверът, няма грешка! Този, който липсва от колекцията на сър Хенри и този, с който е застрелян Джон Кристоу! Няма никакво

съмнение. Освен това има добър комплект отпечатьци — палец, показалец и част от среден пръст. Не ви ли казах, че ще ни потръгне?

— Идентифицирахте ли вече отпечатьците?

— Все още не сме. Със сигурност не са на мисис Кристоу. Нейните ги имаме. Приличат по-скоро на мъжки. Отивам в Холоу да си изпея приказката и да посъбера малко отпечатьци. И тогава мосю Поаро, вече ще знаем къде сме!

— Надявам се — учтиво отговори Поаро.

Второто телефонно обаждане беше на следващия ден, но гласът вече не беше ликуващ. Без да прикрива мрачното си настроение, Грейндж каза:

— Искате ли да чуете последното? Тези отпечатьци от пръсти не са на нито един от замесените в случая! Не, сър! Не са на Едуард Ангкател, нито на Дейвид, нито на сър Хенри! Не са на Герда Кристоу, не са на Савърнейк, нито на Вероника, не са на милейди, не са и на тъмнокосото момиче! Дори не са на кухненската прислужничка, да не говорим за другите слуги!

Поаро издаде някакви утешителни звуци. Тъжният глас на инспектор Грейндж продължи:

— Така че, в крайна сметка, ще се окаже някой външен човек. Някой, който така да се каже, е имал зъб на доктор Кристоу и за когото нищичко не знаем. Някой с шапка невидимка, който отмъква револвери от кабинета на сър Хенри, и който изчезва по пътеката, след като си е пострелял. Някой, който пъхва револвера във вашия плет и чисто и просто се изпарява.

— Искате ли и моите отпечатьци, приятелю?

— Че защо да не ги взема? Сега се сещам, че вие, мосю Поаро, сте били на мястото и като се поразмисля малко, вие сте най-подозрителен от всички!

ГЛАВА XXVII

Съдията се покашля и погледна очакващо председателя на журито от предварителното следствие.

Последният се беше загледал в някакъв лист, който държеше в ръката си. Адамовата му ябълка подскачаше развълнувано нагоре-надолу. Накрая той прочете много внимателно:

— Установено е, че смъртта на починалия е причинена умишлено от неизвестен или неизвестни извършители.

Поаро кимна лекичко от своя ъгъл. Не можеше да има друго решение.

Отвън Ангкателови се спряха за малко да поговорят с Герда и сестра ѝ. Герда носеше същите черни дрехи, а и лицето ѝ беше със същото слисано и нещастно изражение. Този път Даймлерът го нямаше. Железниците, обясни Елси Патерсън, предлагали наистина много добри условия. Вземаш бързия влак до гара Ватерло, а оттам спокойно можеш да хванеш влака в 13:20 за Бексхил.

Лейди Ангкател стисна ръката на Герда и прошепна:

— Обаждай се, скъпа. Можем да хапнем заедно някой ден в Лондон. Предполагам, че от време на време излизаш по магазините, нали?

— Аз... не знам... — рече Герда Елси Патерсън каза:

— Трябва да побързаме, скъпа — влака — и Герда с облекчение тръгна.

Мидж каза:

— Бедната Герда. Единственото добро, което ѝ донесе смъртта на Джон, е, че я отърва от твоето гостоприемство, Луси.

— Колко си нелюбезна Мидж. Никой не може да каже, че не съм полагала усилия.

— Тогава именно става още по-лошо, Луси.

— Е, добре поне, че всичко е свършило, нали? — каза лейди Ангкател, като им се усмихна ослепително. — С изключение, разбира се, на инспектор Грейндж. Много ми е мъчно за него. Как мислиш,

дали ще се ободри, ако го поканим на обяд? Искам да кажа като наш приятел.

— Аз бих го оставил на мира, Луси — каза сър Хенри.

— Може би си прав — замислено отговори лейди Ангкател. —
Още повече, че днешният обяд не е съвсем подходящ. Яребици и онова прекрасно суфле „Сюрприз“, на което мисис Медуей е такава майсторка. Това не е обяд като за инспектор Грейндж. За него бих поръчала една хубава пържола, малко недопечена, един солиден ябълков пай, а може би печени ябълки.

— Винаги си имала изключителен усет към храната, Луси. Мисля, че ще направим най-добре, ако веднага се насочим към яребиците. Звучат много апетитно.

— Мислех, че трябва да го отпразнуваме по някакъв начин. Чудесно е, нали, как винаги всичко завършва добре?

— Д-д-да.

— Знам какво си мислиш, Хенри, но не се тревожи. Аз ще се погрижа за това днес следобед.

— За какво говориш, Луси? Лейди Ангкател му се усмихна.

— Всичко е наред, скъпи. Просто ще оправя една дреболия. В погледа на сър Хенри се четеше определено съмнение. Като пристигнаха в имението Холоу, Гаджън дойде, за да отвори вратата на колата.

— Гаджън, всичко мина чудесно — каза лейди Ангкател. — Бъди така добър и съобщи на мисис Медуей и останалите. Зная колко ви беше неприятно и мога да ви уверя, че ние със сър Хенри високо ценим вашата лоялност.

— Много се притеснявахме за вас, милейди — каза Гаджън.

— Много мило от страна на Гаджън — каза Луси, докато влизаше в салона — но напълно излишно. Аз, може да се каже, почти се забавлявах през цялото време — беше толкова различно от това, с което си свикнал. Нямах ли чувството, Дейвид, че подобно преживяване разширява кръгозора ти? Трябва да е абсолютно различно от Кеймбридж.

— Аз съм в Оксфорд — студено отбеляза Дейвид.

Лейди Ангкател разсеяно рече:

— О, да. Състезанието по гребане. Толкова английско, не намираш ли? — и се упъти към телефона.

Вдигна слушалката и както я държеше в ръка продължи:

— Дейвид, наистина се надявам, че ще ни гостуваш отново някой път. Много е трудно да опознаеш, хората когато има убийство, нали? И абсолютно невъзможно да проведеш един истински интелектуален разговор.

— Благодаря — каза Дейвид. — Но веднага щом се върна заминавам за Атина, в британския лицей.

Лейди Ангател се обърна към съпруга си.

— Кой е в посолството сега? А, разбира се. Хоуп-Ремингтън. Не, не мисля, че Дейвид ще ги хареса. Техните момичета не са негов тип. Играят хокей и крикет и онази смешна игра дето хвърлят онова нещо в някаква мрежа.

Тя замълча и погледна слушалката в ръката си.

— Защо съм хванала това нещо?

— Може би си искала да се обадиш на някого по телефона — каза Едуард.

— Не мисля — тя сложи слушалката обратно на мястото ѝ. — Обичаш ли телефоните, Дейвид?

Дейвид с раздражение си помисли, че този въпрос беше напълно в стила на Луси, въпрос, на който човек не би могъл да даде никакъв смислен отговор. Той хладно отвърна, че навярно телефоните са много полезни.

— Искаш да кажеш — рече лейди Ангател — като месомелачките? Или ластиците? Все пак човек не може...

Тя млъкна щом Гаджън се появи на вратата, за да обяви, че обядът е сервиран.

— Нали обичаш яребици? — загрижено попита лейди Ангател Дейвид.

Дейвид отговори утвърдително.

— Понякога ми се струва, че Луси не е съвсем с всичкия си — каза Мидж на Едуард по-късно, докато двамата вървяха нагоре към гората.

Яребиците и суфлето бяха наистина превъзходни, а и приключването на следствието беше свалило някакъв товар от тях.

Едуард изрече замислено:

— Винаги съм смятал, че Луси има изключителен ум, който се проявява като играта с липсващите думи. Смесва метафорите — чукут

подскача от пирон на пирон, но никога не пропуска да уцели всеки един точно по главичката.

— Въпреки всичко — сериозно каза Мидж — понякога се плаша от нея. — След малко допълни, леко потрепервайки: — И това място ме плаши напоследък.

— Имението Холоу ли? Едуард я погледна удивен.

— Винаги малко ми е напомняло за Ейнсуик — каза той. — Разбира се, не е истински Ейнсуик...

Мидж го прекъсна:

— Точно това е, Едуард. Винаги съм се плашила от неща, които не са истински. Не знаеш какво се крие зад тях. Прилича на... на маска.

— Недей да фантазираш, малка Мидж.

Това вече беше старият, леко снизходителен тон от миналите години. Тогава го беше харесвала но сега я притесняваше. Опита се да му обясни, да му покаже, че зад това, което той наричаше фантазиране, всъщност се криеха контурите на една смътно предугаждана действителност.

— В Лондон се бях отърсила от това чувство, но сега, когато отново съм тук, то пак се връща. Чувствувам, че всички знаят кой е убил Джон Кристоу и че единственият човек, който не знае, съм аз.

Едуард нервирано каза:

— Защо трябва да мислим и да говорим за Джон Кристоу? Той е мъртъв. Мъртъв и погребан.

Мидж прошепна:

„Той е мъртъв и погребан, мила. Той е мъртъв и погребан.

Над главата му расте трева, — над краката му е камък.“

Тя улови ръката на Едуард.

— Кой го уби, Едуард? Мислехме, че е Герда, но не е тя. Тогава кой? Кажи ми ти какво мислиш? Може би е някой, когото не познаваме?

Той ѝ отговори все така нервирано:

— Всички тези размишления ми се струват твърде безполезни. При положение, че полицията не може да открие убиеца или не може да открие достатъчно доказателства, значи трябва да забравим за всичко.

— Да, но не знаем.

— А защо ни е да знаем? Какво общо има Джон Кристоу с нас?

„С нас, помисли си тя, с Едуард и мен? Нищо!“ Много утешителна мисъл — тя и Едуард, двамата свързани в едно цяло. И все пак... и все пак..., макар Джон Кристоу да беше положен в гроба, макар да му бяха прочели последната молитва, той не беше погребан достатъчно дълбоко. Той е мъртъв и погребан, мила... Но Джон Кристоу не беше мъртъв и погребан, нищо, че на Едуард много му се щеше да е така. Джон Кристоу продължаваше да е тук, в имението.

Едуард попита:

— Къде отиваме?

Нещо в гласа му я изненада. Тя каза:

— Хайде да се изкачим на хълма. Искаш ли?

— Щом желаш.

Поради някаква причина той се съгласи неохотно. Тя се питаше защо. Обикновено той обичаше да се разхожда по тези места. Те двамата с Хенриета почти винаги... Нещо я преряза при тази мисъл. Те двамата с Хенриета! Мидж попита:

— Тази есен минавал ли си оттук?

Той сковано каза:

С Хенриета се разходихме тук първия следобед.

Продължиха да вървят в пълно мълчание. Стигнаха върха и седнаха върху поваления дънер.

Мидж си помисли: „Сигурно двамата с Хенриета са седели тук.“

Тя започна да върти пръстена около пръста си. Диамантът студено проблясваше срещу нея. („Не смарагди“ — така беше казал той.)

Тя се насили да каже:

— На Коледа ще бъде прекрасно в Ейнсуик.

Той не даде знак, че я е чул.

Беше някъде много далеч.

„Сега си мисли за Хенриета и Джон Кристоу“ — мина ѝ през ума. — „Той е седял тук и е казал нещо на Хенриета или тя нещо му е казала. Хенриета може и да знаеше какво не иска, но Едуард все още ѝ принадлежеше. Винаги щеше, мислеше си Мидж, да принадлежи на Хенриета.“

Болката я връхлетя отново. Щастливият свят, в който беше живяла последната седмица, се пръсна като сапунен мехур.

Тя си помисли: „Не мога да живея така — Хенриета никога да не напусне мислите му. Не мога. Не мога да го понеса“

Вятърът разнесе въздишката си между дърветата — листата вече падаха бързо, по клоните бяха останали само кафевите.

— Едуард! — каза Мидж.

Нейният настойчив глас го сепна и той обърна глава:

— Да?

— Съжалявам, Едуард — устните ѝ трепереха, но тя се насили гласът ѝ да звучи спокойно и хладнокръвно. — Длъжна съм да ти го кажа. Няма никакъв смисъл. Не мога да се омъжа за теб. Нищо няма да излезе от това, Едуард.

— Но, Мидж, Ейнсуик... — опита се да започне той.

Тя го прекъсна:

— Не мога да се омъжа за теб единствено заради Ейнсуик, Едуард. Ти... ти трябва да го разбереш.

Той отново въздъхна. Въздишката му беше като ехото на капещите листа.

— Разбирам какво ми казваш — рече той. — Сигурно си права.

— Беше много мило от твоя страна, много мило да ми направиш предложение, но от това нищо няма да излезе, Едуард. Просто нищо.

Тя беше стаила в себе си надеждата, че той ще спори с нея, ще я убеждава, но той изглежда изпитваше същите чувства. Тук, разделени от невидимия, но осезаем дух на Хенриета, очевидно и той разбираше, че от брака им нямаше да се получи нищо.

— Да — мислите му отекнаха като ехо на нейните думи, — нищо няма да излезе.

Тя извади пръстена от пръста си и му го подаде. Тя винаги щеше да обича Едуард, Едуард винаги щеше да обича Хенриета и животът им щеше да бъде истински ад. Тя каза с малко по-бодър глас:

— Пръстенът е прекрасен, Едуард.

— Бих искал да го задържиш, Мидж. Моля те.

Тя поклати глава.

— Не мога да го направя.

Той се опита да се пошегува:

— Няма да го дам на никой друг, да знаеш.

Държаха се като стари приятели. Той не знаеше и никога нямаше да узнае какво изпитва тя. Раят на тепсия — само че тепсията се беше

разбила на безброй парчета и сега раят се изплъзваше между пръстите ѝ, а може би той никога не е бил там.

Този следобед Поаро прие своя трети посетител.

До този момент при него бяха идвали Хенриета Савърнейк и Вероника Крей. Сега го посети лейди Ангкател. Тя се носеше по пътеката ефирна като някоя фея.

Той отвори вратата и я посрещна с усмивка.

— Дойдох да ви видя — обяви лейди Ангкател.

Така една фея от вълшебния свят би удостоила с благоволенieto си някой обикновен смъртен.

— Очарован съм, мадам.

Той я поведе към всекидневната си. Тя се разположи на канапето и му се усмихна отново.

Еркюл Поаро си помисли — „Тя е стара, косата ѝ е посивяла, има бръчки по лицето. И все пак притежава магията на чара, винаги ще бъде чаровна...“

Лейди Ангкател меко каза:

— Искам да направите нещо за мен.

— Да, лейди Ангкател?

— Да започнем с това, че искам да разговарям с вас за Джон Кристоу.

— За Джон Кристоу ли?

— Да. Струва ми се, че единственото нещо, което трябва да се направи, е да сложим точка на целия случай. Надявам се, че разбирате какво имам предвид, нали?

— Не съм сигурен, че ви разбирам, лейди Ангкател. Ослепителната ѝ усмивка отново проблесна очарователно и тя сложи нежната си бяла ръка върху неговата.

— Скъпи мосю Поаро, вие чудесно знаете. Полицията ще слухти за притежателя на онези отпечатъци, няма да го намери и в края на краищата ще зарежат всичко. Боя се обаче, че вие няма да го направите.

— Не, няма да зарежа така този случай — отговори Поаро.

— Точно така си мислех. Затова дойдох при вас. Значи вие искате истината нали така?

— Да мадам, искам истината.

— Виждам, че не съм се изразила съвсем ясно. Опитвам се да разбера защо няма да изоставите този случай. Не е заради репутацията ви, или пък защото изгаряте от желание да пратите убиеца на бесилото (много неприятна смърт, винаги съм я намирала за толкова средновековна). Всичко е, защото вие просто искате да знаете. Сега ме разбирате, нали? Ако можете да научите истината, ако някой ви кажеше истината това може би ще ви задоволи? Ще ви задоволи ли, мосю Поаро?

— Предлагате да ми кажете истината така ли, лейди Ангкател?

Тя кимна.

— Значи вие знаете истината?

Очите ѝ се отвориха широко.

— О, да, от много време. Бих искала да ви я кажа И бихме могли да се споразумеем така — че всичко е минало и заминало.

Тя му се усмихна.

— Договорихме ли се, мосю Поаро?

Той с голямо усилие ѝ отговори:

— Не, мадам, не се договорихме.

Искаше, страшно много искаше да зареже всичко, просто защото лейди Ангкател го беше помолила за това.

Лейди Ангкател остана неподвижна известно време. След това веждите ѝ се вдигнаха нагоре в знак на удивление.

Странно — рече тя. — Странно дали наистина знаете какво правите.

ГЛАВА XXVIII

Мидж лежеше, взирайки се със сухи очи в тъмнината и неспокойно се въртеше в леглото. Тя чу отварянето на някаква врата и стъпки в коридора. Беше вратата на Едуард и стъпките бяха негови. Мидж запали нощната лампа и погледна часовника на масичката. Беше три часът без десет минути.

Странно. Защо му беше притрябвало на Едуард да ходи по коридорите и да слиза по стълбите по това време на нощта?

Тази вечер всички си бяха легнали рано, към десет и половина. Тя обаче не можа да заспи. Часове наред беше лежала с горящи клепачи, измъчвана от болката. До слуха ѝ достигаха ударите на часовника, бухането на бухалите в нощта. Два през нощта. Беше я обзела онази депресия, която стига най-долната си точка в два през нощта. Усети, че си повтаря: „Не мога да го понеса, не мога да го понеса. Настъпва новият ден — още един ден. И трябва ден след ден да живея с тази болка.“

Сама се беше прогонила от Ейнсуик завинаги, от скъпия, прекрасния Ейнсуик, който можеше да бъде неин.

Но по-добре прогонена, по-добре самотна, по-добре сив и скучен живот, отколкото живот с Едуард и призрака на Хенриета. До днешната разходка в гората, тя дори не беше подозирала, че е способна на такава горчива ревност.

А и в края на краищата, Едуард не ѝ беше казал, че я обича. Никога не се беше преструвал, че изпитва нещо повече от привързаност и топлина. Беше приела това ограничение, докато не проумя, какво значи да живееш близо до Едуард, чиито ум и сърце бяха завинаги обсебени от Хенриета — тогава разбра, че привързаността на Едуард съвсем не ѝ беше достатъчна.

Едуард да мине край спалнята ѝ, след това да слезе по стълбите? Това беше изключително странно. Къде ли отиваше той?

Безпокойството ѝ нарасна. Това беше част от мъчителното безпокойство, което ѝ вдъхваше Холоу напоследък. Какво търсеше

Едуард на долния етаж по това време на нощта? Дали е излязъл навън?

Най-накрая не издържа повече. Стана, наметна халата си и като взе един прожектор, отвори вратата и излезе.

Цареше пълен мрак. Не светеше нито една лампа. Мидж се обърна наляво и стигна до централното стълбище. Долу цареше същият непрогледен мрак. Тя се втурна по стълбите и след моментно колебание запали осветлението в преддверието. Пълна тишина. Външната врата беше затворена и залостена. Тя опита страничната врата, но тя също беше заключена.

Значи Едуард не беше излязъл навън. Къде можеше да е тогава?

Изведнъж тя вдигна глава и задуши въздуха. Много слаб дъх на газ.

Тапицираната врата към кухненските помещения беше леко открената. Тя се промъкна през нея. През отворената врата на кухнята се процеждаше слаба светлина. Миризмата на газ се усили.

Мидж изтърча през коридора в кухнята Едуард лежеше на пода, главата му беше пхната в газовата фурна, а газта беше отворена докрай.

Мидж беше практично момиче. Първото ѝ действие беше да отвори с един замах капачите на прозорците. Не можа да отвори прозореца, затова усуква един парцал около ръката си и разби стъклото. След това като задържаше дъха си, задържа Едуард от печката и изключи кранчето на газта.

Той беше в безсъзнание и едва дишаше, но Мидж знаеше, че вече всеки момент щеше да се съвземе. Беше почти на границата, когато го измъкна. Вятърът, който влизаше през счупения прозорец и минаваше през отворената врата на кухнята, скоро щеше да издуха облака газ. Мидж дотътри Едуард по-близо до прозореца където газта почти не се усещаше. Седна до него и го прегърна със силните си млади ръце.

Започна да повтаря името му първо съвсем слабо, след това с нарастващо отчаяние:

— Едуард, Едуард, Едуард...

Той се размърда, изпъшка, отвори очи и я погледна Едва-едва прошепна:

— Газовата печка — и очите му се извъртяха към печката.

— Зная, скъпи мой, но защо, защо?

Той започна да трепери, ръцете му бяха студени и безжизнени.

— Мидж? — гласът му беше слаб, учуден и радостен.

— Чух, че минаваш край вратата ми. Не знаех... слязох долу.

Той въздъхна — продължителна и дълбока въздишка, която като че ли идваше някъде от много далеч.

— Най-добрият изход — каза той.

Мидж започна да проумява, като си спомни какво беше казала Луси в нощта на трагедията за вестника „Нюз тъв дъ уърлд“.

— Но защо, Едуард, защо?

Той я погледна и тъмната празнота в погледа му я уплаши.

— Защото разбрах, че никога за нищо не ме е бивало. Винаги съм се провалял. Винаги безполезен. Успяват мъжете като Кристоу. Само да се появят и жените започват да ги обожават. А аз съм нищо, дори не съм жив. Наследих Ейнсуик и достатъчно пари, за да живея, иначе бих се провалил. Никаква кариера не ме бива и като писател. Хенриета не ме иска. Никой не ме иска. Онзи ден в Бъркли си помислих, че... но пак същата история. Теб също не те е грижа за мен, Мидж. Не можеш да ме изтърпиш, дори и заради Ейнсуик. Реших, че е най-добре да приключа веднъж завинаги.

Думите ѝ просто заваляха една след друга.

— Скъпи, скъпи мой, ти нищо не разбираш. Беше заради Хенриета, мислех, че все още я обичаш като преди.

— Хенриета ли? — той прошепна името ѝ неразбиращо, като че ли говореше за безкрайно далечен човек. — Да обичах я много.

Сега шепотът му се носеше още по-отдалеч.

— Студено е.

— Едуард, любими.

Ръцете ѝ го прегърнаха здраво. Той ѝ се усмихна и прошепна:

— Толкова си топла, Мидж, толкова си топла.

Тя разбра какво значи отчаяние. Нещо студено, невероятно студено и самотно. Никога досега не беше си представяла, че отчаянието може да бъде толкова студено. Беше мислила за него като за нещо горещо, страстно, което кара кръвта да кипи. Но не беше така. Това беше отчаянието — този леден мрак и самота. А грехът на отчаяние, както го наричаха свещениците, беше студен грях, грехът на човек, откъснал се от топлината на живите хора. Едуард промълви отново:

— Толкова си топла, Мидж.

Внезапно я обзе радост и горда увереност. „Той търси точно това — това, което аз мога да дам дам!“ Всички от рода Ангкател бяха студени. Дори у Хенриета имаше нещо измамно, нещо от неуловимия леден чар на Луси Ангкател. Нека Едуард да обича Хенриета като един неосезаем и недостижим сън. Всъщност той се нуждаеше от топлината, постоянството и стабилността. Той търсеше ежедневно приятелство, любов и смях в Ейнсуик.

Тя си помисли: „Едуард има нужда от някого, който да запали огъня в огнището, и този някой съм аз.“

Едуард погледна нагоре и видя Мидж, приведена над него, видя топлината на кожата ѝ, отзивчивите ѝ устни, спокойните очи и тъмните ѝ кичури, които се спускаха над челото ѝ като крилца.

Винаги беше виждал Хенриета като отражение на миналото. Винаги беше търсил да види в зрялата жена онова седемнадесетгодишно момиче, в което се беше влюбил за първи път. Обръщайки се към Мидж, той имаше необикновеното чувство, че вижда една вечна Мидж. Виждаше малката ученичка с щръкналите опашки, тъмните вълни от гъста буйна коса, които обграждаха лицето ѝ сега, виждаше я и с посивели коси.

„Мидж — помисли си той — е истинска. Единственото истинско нещо, което съм срещал в живота си...“ Той усещаше нейната топлина и сила — тъмна, жива, истинска! „Мидж е скалата, върху която мога да изградя живота си.“ А на глас изрече:

— Скъпа Мидж, толкова те обичам, моля те, никога вече не ме изоставяй.

Тя се наведе и той почувствува топлината на устните ѝ върху своите, почувствува как нейната топлина го обгръща, предпазва го и как щастието разцъфтява наред ледената пустиня, в която толкова дълго беше живял.

Неочаквано Мидж се разсмя.

— Едуард, я виж, една хлебарка ни гледа. Не е ли симпатична? Не съм предполагала, че толкова много мога да харесам някоя хлебарка.

След малко продължи замечтано:

— Колко е странен животът. Седим си тук, на пода на кухнята сред хлебарките, още мирише на газ, а се чувствуваме така, сякаш сме на седмото небе.

Той също прошепна мечтателно:

— Мога да остана тук завинаги.

— Най-добре е да вървим да си лягаме. Вече е четири часът. Какво, за бога, ще кажем на Луси за счупеното стъкло?

Мидж се сети, че за щастие Луси беше човек, на когото можеш необикновено лесно да обясниш всичко!

Мидж се прибра в стаята си в шест часа сутринта, като преди това откъсна един лист от бележника на Луси. Не се впусна в подробности, а съвсем лаконично изложи фактите.

„През нощта Едуард слезе долу и си напъха главата в газовата фурна. За щастие го чух, слязох след него и счупих прозореца, защото не можах да го отворя бързо.“

Мидж беше длъжна да признае, че Луси беше великолепна. Тя се усмихна мило, без да покаже изненада.

— Скъпа Мидж — рече тя, — винаги си толкова практична. Сигурна съм, че ще бъдеш огромна утеха за Едуард още дълги години.

Мидж си отиде, а лейди Ангкател остана да лежи в леглото си дълбоко замислена. След известно време стана и се отпрати към стаята на съпруга си, която, кой знае защо, беше отключена.

— Хенри.

— За бога, Луси! Още не е съмнало.

— Не е, но слушай Хенри, това е много важно. Трябва да си вземем електрическа готварска печка и да изхвърлим тая газова фурна.

— Защо, тя е доста добра.

— Да, да, скъпи. Но дава разни идеи на хората, а не всички са практични като Мидж.

И тя изчезна. Сър Хенри се обърна и изсумтя. След малко се сепна от дрямката си. „Сънувах ли — измърмори той — или Луси наистина беше тук, за да ми приказва за газовата печка?“

Лейди Ангкател влезе в банята и постави чайника на газовия котлон. Знаеше, че понякога хората обичат рано сутрин да изпият една хубава чаша чай. Изпълнена със задоволство от себе си и от живота, тя се върна в стаята си и си легна.

Едуард и Мидж в Ейнсуик, следствието е приключено. Ще отиде да разговаря отново с мосю Поаро. Симпатичен човечец...

Изведнъж я осени друга мисъл. Седна в леглото. „Чудя се — разсъждаваше тя — дали се е сетила за това.“

Тя скочи от леглото и се понесе по коридора към стаята на Хенриета, като започна разговора по навик, преди да има кой да я чуе.

— ...и изведнъж се сетих, скъпа, че може би си пропуснала това.

Хенриета сънливо измърмори:

— За бога, Луси, дори птиците още не са се събудили.

— Зная, скъпа, твърде рано е, но нощта беше доста неспокойна — Едуард, газовата печка, Мидж, кухненския прозорец — освен това си мислехкакво да кажа утре на мосю Поаро и всичко...

— Луси, извинявай, но всичко, което казваш, ми звучи като пълна безсмислица. Не можеш ли да изчакаш малко?

— Само заради кобура, скъпа. Помислих си, че може и да не си се сетила за кобура.

— Кобур ли? — Хенриета скочи в леглото, напълно будна.

— Какъв кобур?

— Онзи револвер на Хенри беше в кобур, нали разбираш. А кобурът още не е намерен. Естествено, може и никой да не се сети за него, но от друга страна все някой би могъл...

Хенриета се измъкна от леглото и каза:

— Хората казват, че човек винаги забравя по нещо! И това е истина.

Лейди Ангкател се върна в стаята си, легна си и бързо заспа. Чайникът на газовия котлон продължаваше да ври.

ГЛАВА XXIX

Мисис Кристоу се извъртя към ръба на леглото и седна.

Главата ѝ беше малко по-добре, но тя се радваше, че не беше заминала с другите на пикник. Беше много приятно и успокояващо да останеш поне за малко сам в къщата.

Елси, разбира се, беше много мила, наистина много мила, особено в началото. Като се започне с това, че не позволяваха на Герда да става от леглото и ѝ поднасяха закуската там. Всички настояваха тя да седне в най-удобното кресло, да си вдигне краката да не се преуморява.

Всички я съжаливаха заради Джон. Тя благодарно се криеше в защитната мъгла на недоумението. Не искаше нито да мисли, нито да чувства нито да си спомня.

Но усещаше, че все повече се приближава денят, в който трябваше да започне отново да живее, да реши какво да прави, как да продължи. Елси вече показваше признаци на нетърпение. „О, Герда, не бъди толкова мудна.“

Всичко беше както преди, много преди Джон да се появи в живота ѝ. Отново всички я мислеха за бавна и глупава. Нямахте кой да каже като Джон: „Аз ще се грижа за теб.“

Главата я болеше и Герда си помисли: „Ще си направя малко чай.“

Тя слезе в кухнята и сложи чайника. Водата завираше, когато някой позвъни на входа.

Прислугата имаше почивен ден. Герда отиде до вратата и отвори. С изненада разпозна екстравагантната кола на Хенриета, паркирана до тротоара както и самата Хенриета, застанала на прага.

— Божичко, Хенриета — възкликна тя и направи една-две крачки назад. — Влез. Боя се, че сестра ми и децата са навън, но...

Хенриета не ѝ даде възможност да се изкаже.

— Много добре, радвам се. Исках да те видя насаме. Слушай ме внимателно, Герда, какво направи с кобура?

Герда замръзна. Погледът ѝ изведнъж стана празен и неразбиращ.

— Кобура ли?

След това отвори една врата вдясно.

— По-добре влез тук. Боя се, че е доста прашно. Разбираш ли, нямахме много време тази сутрин.

Хенриета нетърпеливо я прекъсна отново:

— Слушай, Герда, трябва да ми кажеш. Като изключим кобура, всичко друго е наред, абсолютно всичко. Нищо не те уличава. Намерих револвера, където го беше натикала в храсталака до басейна. Скрих го на такова място, където ти не би имала практическата възможност да го направиш, освен това по него има отпечатъци, които никой не може да идентифицира. Така че остава само кобурът. Трябва да знам какво си направила с него.

Тя замълча като отчаяно се молеше поне този път Герда да реагира по-бързо.

Нямаше представа защо е толкова нетърпелива, но това беше факт. Колата ѝ не беше проследена, беше се уверила в това. Беше тръгнала по пътя за Лондон, спря и зареди в една бензиностанция, където спомена, че отива в Лондон. След известно време сви и излезе на магистралата за южното крайбрежие.

Герда продължаваше да я гледа втренчено. Проблемът с Герда беше, помисли си Хенриета, че е толкова мудна.

— Ако все още е у теб, трябва да ми го дадеш. Ще се отърва от него по някакъв начин. Това е единственото, което може да те уличи в смъртта на Джон. У теб ли е?

Мина известно време, преди Герда бавно да кимне с глава.

— Не знаеше ли, че е лудост да го държиш у себе си? — Хенриета не можеше да скрие нетърпението си.

— Забравих за него. Беше в стаята ми. След малко допълни:

— Когато полицаите дойдоха на Харли Стрийт, го нарязях на малки парченца и го сложих в кошницата при кожените си неща.

Хенриета каза:

— Умно си постъпила.

Герда рече:

— Не съм толкова глупава, за колкото ме смятат всички. Изведнъж сграбчи гърлото си с ръка. — Джон, Джон! — гласът ѝ се

прекърши. Хенриета каза:

— Зная, скъпа, зная.

— Но ти не можеш да знаеш... Джон не беше... той не беше...

— Тя остана безмълвна и странно трогателна. Внезапно вдигна поглед към Хенриета. — Всичко беше лъжа, абсолютно всичко! Всичко, което мислех, че той е! Видях лицето му, когато тръгна след онази жена Вероника Крей. Знам, че я е обичал преди да се ожени за мен, но мислех, че всичко е свършило.

Хенриета внимателно рече:

— Било е свършило.

Герда поклати глава.

— Не. Тя пристигна преструвайки се, че не е срещала Джон от години, но аз видях лицето на Джон. Той тръгна с нея. Аз си легнах. Опитах се да чета. Опитах се да чета криминалния роман, който четеше Джон. Джон не се връщаше. Накрая излязох навън...

Тя беше вгълбена в себе си, преживявайки отново всичко.

— Имаше луна. Минах по пътеката към плувния басейн. Отдалече се виждаше, че в павилиона свети. Те бяха там — Джон и онази жена.

Хенриета издаде някакъв звук.

Лицето на Герда се беше променило. Обичайното ѝ изражение на разсеяна дружелюбност беше изчезнало. Тя гледаше с неумолима жестокост.

— Имах му доверие. Цял живот вярвах в Джон, като че ли беше бог. Смятах, че той е най-благородният човек на този свят. Мислех, че той е най-доброто и благородно същество. Всичко е било лъжа. Нищо не ми остана. Аз... аз го обожавах!

Хенриета я гледаше като хипнотизирана. Творбата ѝ оживяваше пред очите ѝ, добиваше плът и кръв, това което беше предчувствувала в плавните извивки на дървото. Богомолката. Прежната сляпа преданост бе отстъпила място на опасно отчаяние.

— Не можеш да го понеса! Трябваше да го убия! Трябваше, разбираш ли, Хенриета?

Последните ѝ думи прозвучаха съвсем нормално, почти приятелски.

— Знаех, че трябва да бъда особено внимателна, защото полицаите не са глупаци. А и аз не съм толкова тъпа за колкото ме

смятат! Ако си муден и седиш и зяпаш, хората си мислят, че нищо не разбираш, а ти им се присмиваш вътрешно! Разбрах, че мога да го убия и никой да не разбере, че съм аз. Четох в книгата на Джон, че полицаите могат да определят от какво оръжие е куршумът. Сър Хенри ми беше показал как се зарежда и как се стреля с револвер предишния следобед. Значи трябваше да взема два револвера. Щях да го застрелям с единия, след това ще го скрия, а ще ме намерят да стискам втория. Първо всички ще си помислят, че аз съм го убила, но в края на краищата полицаите ще докажат, че не е възможно да съм била аз! Тя кимна с огромно задоволство. — Само че забравих за това коженото нещо. Беше в чекмеджето в спалнята ми. Как го нарече, кобур ли? Сигурна съм, че вече полицаите няма да се главоболят с него.

— Може и да го потърсят — каза Хенриета — Най-добре ми го дай и аз ще го отнеса оттук. След като не е у теб, ти си в пълна безопасност.

Тя седна. Почувствува се безкрайно изтощена Герда рече:

— Не изглеждаш добре. Ще направя чай.

Тя излезе от стаята и след малко се върна с една табла, на която бяха наредени чайник, каничка с мляко и две чаши. Млякото се беше разплискало, защото каничката беше препълнена. Герда постави таблата на масата, наля една чаша и я подаде на Хенриета.

— О, боже — рече тя с удивление, — не ми се вярваше, че чайникът още ври.

— Всичко е наред — каза Хенриета — Иди и ми донеси кобура, Герда.

Герда се поколеба и излезе от стаята. Хенриета се приведе напред, сложи ръце на масата и се облегна върху тях. Беше ужасно уморена. Почти всичко беше свършено вече. Герда щеше да бъде в безопасност, както беше пожелал Джон.

Тя се поизправи на стола и придърпа чашата с чай към себе си. Откъм входната врата се чу някакъв шум. За първи път Герда беше реагирала бързо.

Но на вратата стоеше Еркюл Поаро.

— Беше отворено — забеляза той, докато се отправяше към масата, — така че си позволих да вляза направо.

— Вие! — възкликна Хенриета — Как се озовахте тук?

— След като напуснахте имението Холоу толкова неочаквано, аз, естествено, се досетих къде може да отивате. Наех една кола и ето ме тук.

— Ясно — въздъхна Хенриета — Напълно във ваш стил.

— Не бива да пиете този чай — каза Поаро, като взе чашата и я върна на таблата — Чай, който не е направен с кипяща вода, не е хубав.

— Има ли значение такава дреболия като водата за чая?

Поаро внимателно каза:

— Всичко има значение.

Зад тях се чу някакъв шум и Герда влезе в стаята. В ръцете си държеше някаква чанта. Очите ѝ отскочиха от Поаро към Хенриета.

Хенриета бързо каза:

— Герда боя се, че съм изключително подозрителна по природа. Струва ми се, че мосю Поаро ме преследва. Той мисли, че аз съм убила Джон, но не може да го докаже.

Тя произнасяше думите бавно и натъртено. Дано Герда да се усети!

Герда разсеяно каза:

— Наистина много жалко. Искате ли чаша чай, мосю Поаро?

— Не, благодаря, мадам.

Герда седна до таблата и започна да говори с обичайния си умоляващ маниер:

— Толкова съжалявам, че всички са навън. Сестра ми и децата отидоха на пикник. Аз не се чувствавах добре, затова останах вкъщи.

— Съжалявам, мадам.

Герда взе едната чаша и отпи малко чай.

— Всичко ме притеснява. Абсолютно всичко. Разбирате ли, досега Джон се грижеше за всичко, а него вече го няма... — гласът ѝ заглъхна — Джон вече го няма.

Погледът ѝ, изпълнен със съжаление и объркване, се местеше от единия на другия.

— Не знам какво да правя без Джон. Той се грижеше за мен. Сега, когато го няма аз съм загубена. Ами децата! Задават ми въпроси, а аз не мога да им отговоря както трябва. Не знам какво да кажа на Тери. Той продължава да ме пита „Защо беше убит татко?“ Някой ден,

разбира се, той ще научи истината. Тери винаги иска да знае. Смуцава ме обаче, че той не пита „Кой“, а „Защо“.

Герда се облегна в стола си. Устните ѝ бяха посинели. Каза сковано:

— Аз не се чувствавам... много добре. Ако Джон... Джон... Поаро заобиколи масата и отиде до нея. Помогна ѝ да полегне в стола. Главата ѝ клюмна напред. Той се наведе и повдигна клепача ѝ. След това се изправи.

— Бърза и сравнително безболезнена смърт.

Хенриета го погледна стреснато.

— Сърцето? Не. — Умът ѝ работеше трескаво. — Нещо в чая. Нещо, което тя самата е сложила в чая. Значи тя избра този начин?

Поаро поклати глава.

— О, не, беше предназначено за вас. Това беше вашата чаша.

— За мен ли? — Хенриета не можеше да повярва. — Но аз се опитвах да ѝ помогна.

— Това няма значение. Случвало ли ви се е да видите куче, попаднало в капан — то хапе всеки, когото достигне. За нея беше важно единствено това, че знаете нейната тайна, следователно и вие трябваше да умрете.

Хенриета бавно отговори:

— А вие ме накарахте да върна чашата си на таблата... Искали сте... Искали сте тя да...

Поаро я прекъсна тихо:

— Не, не, мадмоазел. Аз не знаех, че в чашата има нещо. Само предполагах. А след като чашата беше на таблата, шансовете бяха равни — тя можеше да избере и другата. Ако можете да наречете това шанс. Аз самият бих казал, че такъв край е много милостив и навременен. За нея, а и за двете невинни деца.

След това се обърна загрижено към Хенриета:

— Много сте уморена нали?

Тя кимна и го попита:

— Кога се досетихте?

— Не зная точно кога. От самото начало почувствувах, че цялата сцена е предварително подготвена. Но дълго време не проумявах, че тя е подготвена от Герда Кристоу, че тя се държи като на сцена, че играе роля. Смуцаваше ме, че всичко е много просто и същевременно много

сложно. Доста бързо разбрах, че се боря срещу вашата изобретателност, а роднините ви ви помагат, защото знаят към какво се стремите!

След кратка пауза той попита:

— Защо го искахте?

— Защото Джон ме помоли! Това искаше да ми каже, когато изрече „Хенриета“. Всичко беше в тази дума. Той ме молеше да защитя Герда. Разбирате ли, той обичаше Герда. Струва ми се, че обичаше Герда много повече, отколкото самият той съзнаваше. Много повече от Вероника Крей. Много повече от мен. Герда му принадлежеше, а той обичаше нещата да му принадлежат. Той знаеше, че ако изобщо някой може да я предпази от последствията на това, което беше направила, то този някой бях аз. Освен това знаеше, че ще направя всичко, което иска от мен, защото го обичам.

— И вие незабавно започнахте — мрачно каза Поаро.

— Да първото, нещо, което можех да направя, беше да взема револвера от нея и да го пусна във водата. Това щеше да заличи отпечатъците от пръсти по него. Когато по-късно разбрах, че Джон е бил застрелян с друг револвер, започнах незабавно да го търся и, естествено, го намерих веднага, защото знаех къде може да го скрие човек като Герда. Изпреварих хората на инспектор Грейндж само с една-две минутки.

Тя замълча за секунда и продължи да разказва.

— Държах го в чантата си, докато си отидох в Лондон. Занесох го в ателието си и го скрих на такова място, където полицията никога не би могла да го намери.

— В глинения кон — измърмори Поаро.

— Откъде знаете? Да напъхах го в една найлонова торбичка, след това навих арматурата около него и накрая наплесках глината. Все пак полицаите нямаше да посегнат на едно произведение на изкуството, нали? Как разбрахте, че е там?

— Подказа ми го това, че сте решили да моделирате точно кон. Несъзнателната ви асоциация е бил Троянският кон. А отпечатъците, как се справихте с отпечатъците?

— Има един стар слепец, който продава кибрит на улицата. Той не знаеше какво е това и аз го помолих да го подържи, докато си извадя парите.

Поаро я погледна.

— Cest formidable!^[1] — каза той. — Вие сте един от най-силните противници, които някога съм имал, мадмоазел.

— Беше страшно уморително да вървя винаги една стъпка пред вас.

— Зная. Започнах да прозирам истината когато разбрах схемата — да не се уличава един човек, а да се хвърля съмнение върху всеки друг, но не и върху Герда Кристоу. Всяка следа водеше далеч от нея. Вие умишлено сте нарисували този Игдразил, за да хвърлите съмнение върху себе си.

Лейди Ангкател, която чудесно е знаела какво правите, се забавляваше да води инспектор Грейндж за носа ту насам, ту натам. Дейвид, Едуард, самата тя. Да, можеш да направиш само едно-единствено нещо, ако искаш да спасиш човек, който наистина е виновен. Да сееш подозрение навсякъде, без да бъдеш прекалено конкретен. Така всяка следа изглежда обещаваща, но в края на краищата не води доникъде.

Хенриета погледна към фигурата, патетично свита на стола и каза:

— Бедната Герда.

— Това ли изпитвахте към нея през цялото време?

— Струва ми, че да. Герда ужасно много обичаше Джон, но не искаше да го обича такъв, какъвто е. Тя го беше издигнала на пиедестал и му прикачваше всевъзможни възвишени и благородни качества А когато един идол се сгромоляса, след него не остава нищо. — Тя замълча за секунда — Джон беше нещо много по-съвършено от идол. Той беше едно истински живо човешко същество. Беше щедър, сърдечен, жив, беше голям лекар, да, наистина голям лекар. Сега е мъртъв и светът изгуби един добър човек. А аз загубих единствения мъж, когото съм обичала.

Поаро нежно я потупа по рамото и каза:

— Вие сте от хората, които могат да живеят с болка в сърцето, които понасят с усмивка...

Хенриета го погледна. Устните ѝ се извиха в горчива усмивка.

— Звучи малко мелодраматично, не мислите ли?

— Това е, защото съм чужденец и обичам да използвам красиви думи.

Съвсем неочаквано Хенриета рече:

— Бяхте много добър към мен.

— Защото винаги съм ви се възхищавал.

— Какво ще правим сега мосю Поаро? Имам предвид Герда.

Поаро придърпа към себе си чантата от лико. Преобърна съдържанието ѝ — парченца кафяв велур и други кожа. Сред тях изпаднаха лъскави парчета твърда кафява кожа. Поаро внимателно ги събра.

— Кобурът. Ще го взема. Бедната мисис Кристоу беше превъзбудена. Смъртта на съпруга ѝ просто я беше съкрушила. Вероятно ще решат, че е отнела живота си в пристъп на отчаяние...

Хенриета бавно попита:

— И никой никога няма да узнае какво се е случило?

— Струва ми се, че има един човек, който ще разбере. Синът на доктор Кристоу. Мисля, че един ден той ще дойде и ще ме попита.

— Но вие няма да му кажете — извика Хенриета.

— Ще му кажа.

— Не!

— Вие не разбирате. Не можете да понесете мисълта че някой може да бъде наранен. Но за някои умове по-непоносимо е да не знаят. Чухте какво каза бедната жена преди малко: „Тери винаги иска да знае.“ За един ум с научни наклонности истината е винаги на първо място. Истината колкото и да е горчива може да бъде приета и да се живее с нея.

Хенриета се изправи.

— Искате ли да остана или мога да си вървя?

— По-добре е да си вървите.

Тя кимна. След това рече, по-скоро на себе си, отколкото на Поаро:

— Къде ще отида? Какво ще правя без Джон?

— Говорите като Герда Кристоу. Ще разберете къде да отидете и какво да правите.

— Дали? Толкова съм уморена мосю Поаро, толкова съм уморена.

Той нежно ѝ каза:

— Вървете, детето ми. Вашето място е сред живите. Аз ще остана с мъртвите.

---

[1] Поразительно! (фр.) — Б. ред. ↑

ГЛАВА XXX

Докато пътуваше към Лондон, в главата на Хенриета отекваха две изречения. „Какво да правя? Къде да отида?“

През последните няколко седмици тя беше напрегната и опната като струна, без миг почивка. Трябваше да изпълни задачата си, която Джон ѝ беше поставил. Но сега всичко беше свършило, тя се провали. А може би успя? Не можеше да реши дали е едното или другото. Но както и да беше, всичко свърши. Сега изпитваше ужасна отпадналост след това огромно напрежение.

Мисълта ѝ се върна към думите, които беше изрекла на Едуард в онази нощ на терасата, в нощта на смъртта на Джон, в нощта когато беше отишла в павилиона до басейна и умишлено, на светлината на кибритена клечка, беше нарисувала Игдразил върху масичката Доскоро увлечена от своята дейна и целеустремена натура, тя все още не беше имала време да скърби, да оплаче своя мъртвец. „Бих искала — така бе казала тя тогава на Едуард — да скърбя за Джон.“

Ала не бе посмяла да си даде почивка, не се бе оставила да я погълне скръбта.

Сега можеше да скърби, имаше достатъчно време затова.

Тя прошепна: „Джон... Джон...“

Горчивината и болката се разбунтуваха у нея. Помисли си: „Да бях изпила онази чаша чай...“

Шофирането я успокояваше, вдъхваше ѝ сили. Скоро щеше да стигне Лондон. Щеше да остави колата в гаража и да влезе в празното ателие. Джон никога повече нямаше да седи там, да се закача с нея, да ѝ се гневи, да я обича повече, отколкото искаше да я обича, да ѝ говори за синдрома на Риджуей, за радостите и отчаянията си, за мисис Грабтри и болницата „Св. Кристофър“.

Внезапно някой като че ли отметна черния плащ на тъгата от съзнанието ѝ и тя си помисли: „Разбира се. Св. Кристофър. Точно там ще отида.“

Легнала в тясното си болнично легло, мисис Грабтри се взираше в своята посетителка със сълзящи, примигващи очи.

Беше точно такава, каквато я беше описал Джон и Хенриета почувствува как я обзема топлина, усети, че куражът ѝ се връща. Това беше нещо истинско, нещо, което нямаше да изчезне. На това тясно, претъпкано място, тя отново беше открила Джон.

— Горкият доктор. Ужасно, а? — говореше мисис Грабтри. В гласа ѝ имаше състрадание и известна радост, защото мисис Грабтри обичаше живота, а внезапната смърт, особено убийствата или смъртта на деца, подхранваха желанието да живееш.

— Ей така да го пречукат! Направо ми се обърна стомаха като чух. Всичко прочетох във вестниците. Сестрата ми ги донесе всичките. Много хубаво го бяха написали. Имаше и снимки и всичко. На плувния басейн и на другите. Жена му като тръгва от следствието и тази лейди Ангкател, дете басейнът е неин. Много снимки. Тъмна история, а?

Хенриета не изпита отвращение от удоволствието, с което мисис Грабтри говореше за това. Дори ѝ хареса, защото знаеше, че би се понаравило и на Джон. Ако знаеше, че ще умре, той би предпочел мисис Грабтри да се забавлява с неговата смърт, отколкото да лее сълзи и да подсмърча.

— Надявам се, че ще го хванат тоя, дете е свършил тази поразия и ще го обесят — продължи отмъстително мисис Грабтри. — Вече не ги бесят като преди пред очите на всички. Да знам, че бесят тоя, дете е убил доктора, щях да изгърча като момиченце да го видя, негодника му с негодник. Ама докторът беше един на хиляда. Голям ум! Можеше да си поприказваш с него, все те караше да се смееш, щеш не щеш. Божичко, какви неща приказваше от време на време. Всичко бях готова да направя за доктора, всичко, казвам ти!

— Да — рече Хенриета, — той наистина беше много умен човек. Велик човек.

— Много го обичаха тук, в болницата! Всичките сестрички. И пациентите му! Дойде ли при теб и си знаеш, че ще оздравееш.

— Вие ще се оправите — каза Хенриета.

Малките проницателни очи на мисис Грабтри се замъглиха за момент.

— Виж, за това не съм много сигурна, драга. Сега съм при онова докторче с очилата. Не е като доктор Кристоу. Без да се е засмял!

Доктор Кристоу беше голяма работа все се шегуваше! Е, понякога ми вземаше здравето с това неговото лечение. „Не мога вече да търпя, докторе“ — му викам, а той: „Можеш, можеш, мисис Грабтри. Много си корава, ще го изтърпиш. Ще влезеш в историята на медицината, и двамата ще влезем.“ И все се мъчи да те развесели. Всичко бях готова да направя за доктора, всичко! Толкова много очакваше от теб, че сърце не ти даваше да го разочароваш, нали ме разбираш.

— Да, зная — каза Хенриета. Проницателните очички се вторачиха в нея.

— Извинявай, драга, ама ти да не си жената на доктора?

— Не — отговори Хенриета — Негова приятелка съм.

— Ясно — рече мисис Грабтри.

Хенриета си помисли, че на мисис Грабтри наистина ѝ беше ясно.

— Ами защо дойде тук, ако мога да попитам?

— Докторът много ми говореше за вас и за новото лечение.

Исках да видя как се чувствувате.

— Назад съм тръгнала, това е.

Хенриета извика:

— Не трябва да се връщате назад! Трябва да оздравеете!

Мисис Грабтри се ухили.

— Ти да не мислиш, че искам да пукна!

— Борете се тогава. Доктор Кристоу мислеше, че сте истински борец.

— Тъй ли? — Мисис Грабтри замълча и после бавно изрече: — Който и да го е застрелял, проклет да е! Няма много хора като доктора.

„Няма да срещнем скоро друг такъв.“ Думите преминаха през съзнанието на Хенриета. Мисис Грабтри я наблюдаваше внимателно.

— Горе главата, драга — каза тя и след малко допълни: — Надявам се, че са му направили хубаво погребение.

— Хубаво беше — Хенриета се почувствува длъжна да потвърди.

— Ех! Щеше ми се и аз да дойда! Мисис Грабтри въздъхна. — Май ще отида на мойто си погребение.

— Не — възкликна Хенриета — Не трябва да се предавате! Нали доктор Кристоу ви е казал, че двамата ще напишете нова история на медицината. Е, сега ще трябва сама да се справяте. Лечението е

същото. Ще трябва сама да се борите — вие ще напишете историята вместо него.

Мисис Грабтри отново я погледна изпитателно.

— Много тежко звучи! Ще направя каквото мога, драга. Повече от това не ти обещавам.

Хенриета се надигна и взе ръката ѝ.

— Довиждане. Ще намина да ви видя пак.

— Добре, ела. Хубаво ми е да има с кого да си побъбря за доктора — В очите ѝ проблесна нещо закачливо. — Истински мъж беше доктор Кристоу, истински.

— Да — рече Хенриета, — такъв беше. Старицата каза:

— Не се мъчи, драга — каквото е станало, станало. Не можеш го върна назад.

Хенриета си помисли, че Еркюл Поаро и мисис Грабтри изразяваха една и съща идея, но по различен начин.

Тя се върна в Челси, прибра колата в гаража и влезе в празното ателие.

„Ето, че дойде — каза си тя. — Дойде моментът, от който толкова се страхувах Моментът, в който останах съвсем сама. Не мога да отлагам повече. Останах сама със скръбта си.“

Какво беше казала на Едуард? „Бих искала да скърбя за Джон.“

Тя се свлече в един стол и отметна косата от челото си.

Самота отчаяние, празнота. Ужасна празнота.

Очите ѝ се напълниха със сълзи, преляха и потекоха надолу като две тъжни ручейчета.

„Скърбя за Джон. О, Джон!“

Припомни си гласа му, изострен от болка:

„Ако умра, първото нещо, което ще направиш със сълзи в очите ще бъде да започнеш да моделираш някаква проклета скърбяща жена или някакъв друг символ на скръбта.“

Тя се размърда неспокойно. Защо се сети за това?

Скръб... Скръб... Обвита във воал фигура с едва забележими очертания, главата покрита.

Алабастър.

Вече я виждаше — висока издължена фигура, само дългите, печални линии на воала загатват за скритата скръб.

Мъка, която изплува от чистия, прозрачен алабастър.

„Ако умра...“

Внезапно я заля горчивина. Хенриета си помисли: „Ето каква съм! Джон беше прав. Нито мога да обичам, нито да скърбя с цялото си същество. Хората като Мидж са солта на земята.“

Мидж и Едуард в Ейнсуик. Това беше действителност, сила, топлина.

„А аз — мислеше Хенриета, — аз не съм едно цяло. Не принадлежа на себе си, а на нещо извън мен. Не мога да скърбя за своите мъртъвци. Вместо това влагам скръбта си в алабастър...“

Експонат № 58. „Скръб“. Алабастър. Мис Хенриета Савърнейк...

Тя прошепна:

— Прости ми, Джон, не мога да не го направя.

Издание:

Агата Кристи. Имението Холоу

Първо издание

Превод: Маргарита Найденова, 1992

Редактор: Васил Антонов

Книжно тяло и подвързия: ДФ „БАГАР“ — Ямбол

Корица: ДФ „Понтика принт“ — Бургас

Бургас, 1992

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.